BESTSELLER *NEW YORK TIMES*

Raftul Denisei

APĂ *pentru* ELEFANȚI

ROMAN

SARA GRUEN

HUMANITAS *fiction*

Raftul
Denisei

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

SARA GRUEN

APĂ *pentru* ELEFANȚI

Traducator: Vali Florescu

EDITURA HUMANITAS fiction

Pentru Bob,
care continuă să fie arma mea secretă

Am spus ce cred şi-o spun iar, răspicat...
Elefantul pe viaţă îţi e devotat!

THEODORE SEUSS GEISEL,
Horton cloceşte oul, 1940

Prolog

Nu mai rămăseseră decât trei oameni sub copertina cu dungi albe şi roşii a birtului soios: Grady, eu şi bucătarul. Grady şi cu mine stăteam la o masă prăpădită de lemn, cu câte un burger în faţă, pe o farfurie de tabla cu margini ciobite. Bucătarul stătea la tejghea şi-şi curăţa grătarul cu vârful unei spatule. Oprise plita cu ceva timp în urmă, însă putoarea de grăsime arsă încă se simţea.

Restul aleii centrale – până de curând ticsită de lume – era pustie, cu excepţia câtorva angajaţi şi a unui mic grup de bărbaţi ce aşteptau să fie conduşi la cortul dansatoarei din buric. Aceştia se uitau neliniştiţi în stânga şi în dreapta, cu pălăriile bine trase pe ochi şi mâinile vârâte adânc în buzunare. N-aveau să fie dezamăgiţi: undeva, în spate, Barbara şi nurii ei generoşi îi aşteptau.

Ceilalţi orăşeni – ţărănoi, cum le spunea Unchiul Al – îşi croiseră deja drum prin cortul menajeriei şi ajunseseră sub cupola cea mare, care pulsa în ritmul frenetic al muzicii. Orchestra îşi ataca repertoriul în forţă, la acelaşi volum obişnuit, care-ţi spărgea timpanele. Ştiam pe dinafară tot ce urmează – chiar în acest moment, Marele Manej Final era pe sfârşite şi Lottie, trapezista, urca deja pe frânghie spre aparatele fixate în centrul cupolei.

M-am uitat la Grady, încercând să-mi dau seama despre ce vorbeşte. A aruncat o privire în jur şi s-a aplecat uşor spre mine.

— Şi-n plus, a zis uitându-se ţintă în ochii mei, mi se pare că ai avea multe de pierdut în clipa asta. A ridicat din sprâncene, ca să dea mai multă importanţă vorbelor.

Am simţit că-mi stă inima.

Dinspre marea cupolă au izbucnit aplauze furtunoase, iar orchestra a atacat din mers valsul lui Gounod. M-am întors instinctiv spre menajerie, pentru că tocmai urma numărul elefantului. Marlena fie se pregătea să se urce, fie era deja instalată pe capul lui Rosie.

— Trebuie să plec, am spus.

— Stai jos, a zis Grady. Dacă te gândeşti serios să-ţi iei tălpăşiţa, nu ştii când o să mai mănânci ceva.

În acel moment, muzica a scârţâit ciudat şi s-a oprit brusc. S-a auzit o ciocnire nefirească de alămuri, instrumente de suflat şi de percuţie – tromboanele şi piculinele au dat-o într-o cacofonie insuportabilă, o tubă s-a dezumflat cu zgomot, ca un stomac plin de gaze, şi zăngănitul gol al talgerelor a reverberat dincolo de cupolă, dincolo de capetele

noastre, până s-a stins, câteva clipe mai târziu.

Grady a încremenit, aplecat deasupra burgerului, cu degetele mici ridicate şi gura larg deschisă.

M-am uitat în jur. Nimeni nu se clintea – toate privirile erau aţintite asupra marii cupole. Câteva paie rătăcite au aterizat lin pe pământul întărit.

— Ce e? Ce se întâmplă? Am zis.

— Şşş, a şoptit Grady.

Orchestra a început să cânte din nou, de această dată *Stars and Stripes Forever*.

— O, Doamne. Ce porcărie! Grady şi-a aruncat mâncarea pe masă şi a sărit în picioare, răsturnând bancheta.

— Ce? Ce e? Am strigat, fiindcă o rupsese la fugă de lângă mine.

— Marşul Dezastrului! a ţipat el peste umăr.

M-am răsucit spre bucătar, care îşi scotea grăbit şortul.

— Ce tot zice?

— Marşul Dezastrului, a spus acesta, luptându-se să şi-l tragă cât mai repede peste cap. Înseamnă că s-a întâmplat ceva – ceva foarte rău.

— Adică?

— Ar putea fi orice – foc sub cupolă, animale în care a dat strechea, orice. O, Doamne. Şi probabil că bieţii ţărănoi habar n-au.

S-a aplecat pe sub uşile bacante şi a ieşit.

Haos – vânzători de dulciuri sărind peste tarabe, muncitori ieşind împleticit de sub corturi, cheflii cu priviri aburite alergând curioşi, amestecându-se în valurile mulţimii. Cu mic, cu mare, toţi cei care aveau o legătură cât de mică cu Cel Mai Senzaţional Spectacol din Lume al Fraţilor Benzini au pornit ca din puşcă spre marea cupolă.

Diamond Joe m-a depăşit în viteză, echivalentul uman al galopului întins.

— Jacob – e menajeria! a strigat. Au scăpat animalele. Fugi, *fugi!*

Nu era nevoie să-mi mai spună o dată. În cortul ăla se afla Marlena.

Pe când mă apropiam, am auzit un huruit pe care l-am simţit până-n viscere şi m-a speriat, pentru că era un sunet chiar mai profund decât zgomotul. Pământul vibra.

Am intrat clătinându-mă şi am dat nas în nas cu un iac cât casa – un piept nesfârşit, cu păr cârlionţat, şi copite ce loveau sălbatic aerul, nări roşii fremătânde şi ochi ieşiţi din orbite. M-a depăşit într-un galop atât de vertiginos, că m-am dat înapoi în vârful picioarelor şi m-am agăţat iute de pânza de cort, ferindu-mă, ca nu cumva sa mă trezesc străpuns de un corn răsucit. De umerii lui era agăţată o hienă înspăimântată.

Toneta de răcoritoare din centrul cortului fusese făcut una cu pământul, iar în locul ei se afla o mare învolburată de pete şi dungi –

de coapse, copite, cozi şi gheare, şi toate răgeau, schelălăiau, mugeau sau nechezau. Deasupra tuturor se înălţa un urs polar, care dădea neputincios, orbit, din labele cât nişte tigăi. Din nefericire, a atins cu ele o biată lamă, pe care a lăsat-o lată – buf! Lama a căzut cu zgomot la pământ, cu gâtul şi picioarele răşchirate asemenea unei stele cu cinci colţuri. Cimpanzeii ţipau şi vociferau, legănându-se pe frânghii, pentru a rămâne în aer, deasupra felinelor. O zebră cu privire înnebunită a ţâşnit într-un traseu zigzagat prea aproape de un leu culcat, care s-a răsucit s-o atingă, a ratat-o şi s-a îndepărtat, cu pântecul lipit de pământ.

Am cântărit din priviri cortul, disperat s-o găsesc pe Marlena. În locul ei, am văzut o felină strecurându-se spre zona de legătură cu marea cupolă – era o panteră şi, în timp ce trupul ei negru şi agil dispărea în tunelul acoperit cu prelată, mi-am adunat tot curajul de care eram în stare. Dacă ţărănoii nu ştiau, aveau s-o afle din clipă-n clipă. A durat doar câteva secunde şi au aflat ce era de aflat – un ţipăt prelung urmat de un altul, apoi de încă unul, după care întregul cort a explodat de zgomotul ca de tunet al trupurilor încercând să treacă de alte trupuri şi să iasă din tribune. Muzica orchestrei s-a stins, cu un falset, pentru a doua oară, şi de data asta a încetat definitiv. Am închis ochii: *Te* rog, *Doamne, fă-i să iasă prin spate. Te rog, Doamne, nu-i lăsa să încerce să iasă pe-aici.*

Am deschis din nou ochii şi am cercetat cu atenţie menajeria, înnebunit de disperare s-o găsesc. Pentru numele lui Dumnezeu, cât de greu poate fi să găseşti o fată şi un elefant?

Când i-am zărit paietele roz, aproape că am ţipat de uşurare – poate chiar am făcut-o. Nu mai ştiu.

Era în celălalt capăt şi stătea lipită de un perete, liniştită ca o zi de vară. Paietele costumului îi licăreau ca nişte diamante lichide, un fanion fulgurant între blănile multicolore. M-a văzut şi ea şi mi-a susţinut privirea mult, o veşnicie, mi s-a părut. Era calmă şi languroasă. Chiar zâmbea. Am început să-mi croiesc drum cu forţa către ea, însă ceva din expresia ei mi-a îngheţat sângele în vine.

Nenorocitul stătea cu spatele la ea, roşu la faţă şi răcnea din toţi bojocii, fluturându-şi braţele şi legănându-şi bastonul cu măciulie de argint. Jobenul de mătase îi zăcea pe paiele de lângă el.

Ea a căutat ceva în jur. Printre noi a trecut o girafă – şi gâtul lung i se mişca graţios, în ciuda faptului că era speriată – şi, după ce a trecut, am văzut că apucase un drug de fier. Îl ţinea relaxată, sprijinindu-l pe pământul murdar. M-a privit iar, amuzată. Apoi, privirea i s-a oprit asupra capului descoperit al individului aflat cu ceafa spre ea.

— O, Doamne, am zis, înţelegând brusc. Am pornit spre ea împiedicându-mă, ţipând, deşi nu aveam nici cea mai mică speranţă c-o să mă audă. N-o face! *N-o face!*

A ridicat drugul în aer şi l-a coborât, despicându-i capul ca pe un pepene. Ţeasta i s-a crăpat, a făcut ochii mari, iar gura i-a îngheţat într-un O. A căzut în genunchi, după care s-a rostogolit în faţă, pe paie.

Eram prea şocat să mă mişc şi, oricum, n-aş fi putut face nimic, pentru că, în clipa aceea, un pui de urangutan mi-a înconjurat speriat picioarele cu braţele lui elastice.

A trecut atât de mult de-atunci. Atât de mult. Însă această imagine încă mă mai bântuie.

Nu vorbesc prea mult despre acele zile. N-am făcut-o niciodată. Nu ştiu de ce – am lucrat la diverse circuri vreme de şapte ani şi, dacă nici ăsta nu e subiect de conversaţie, nu ştiu ce altceva ar putea fi.

De fapt, ştiu de ce; n-am avut niciodată încredere în mine. Mi-era teamă să nu vorbesc aiurea şi să spun ce n-ar trebui. Ştiu cât de important era să-i păstrez secretul, aşa că i l-am păstrat – tot restul vieţii ei şi chiar mai mult decât atât.

Vreme de şaptezeci de ani n-am spus nici unui suflet despre asta.

Din colecția Muzeului Circului Ringling, Sarasota, Florida

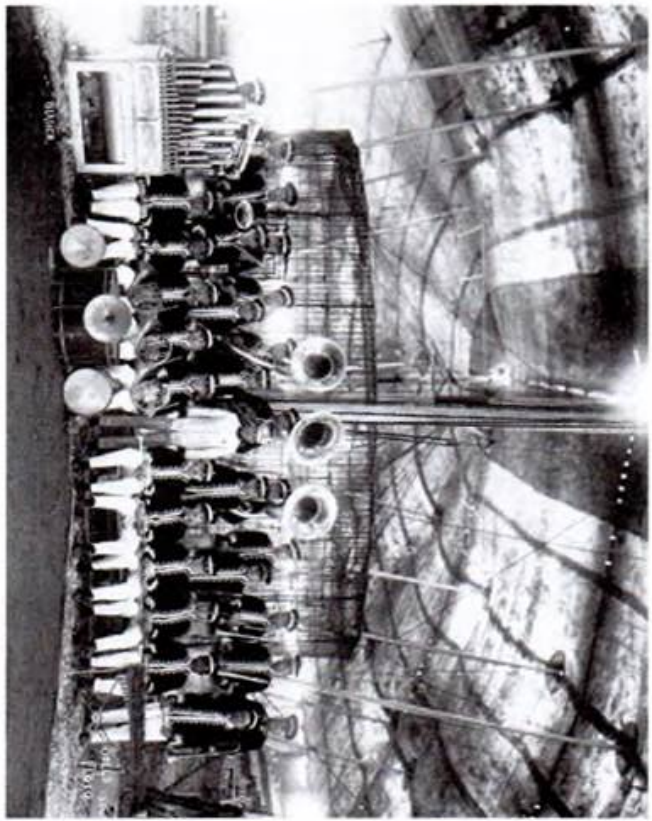

Unu

Am nouăzeci de ani. Sau nouăzeci şi trei. Ori una, ori alta.

La cinci ani, ştii şi cate luni sunt de când te-ai născut. Chiar şi la douăzeci de ani ştii ce vârstă ai. Am douăzeci şi trei de ani, spui, sau poate douăzeci şi şapte. Însă după treizeci începe să se întâmple un lucru ciudat. La început e doar o uşoară poticneală, o clipă de şovăială. Câţi ani ai? A, am... începi încrezător, însă apoi te opreşti. Aveai de gând să spui treizeci şi trei, însă nu e adevărat. Ai treizeci şi cinci. După care te simţi aiurea, fiindcă te întrebi dacă ăsta e oare începutul sfârşitului. Chiar este, fireşte, însă vor trece câteva decenii bune până o vei recunoaşte. Începi să uiţi cuvinte: îţi stau pe limbă, însă, în loc să se desprindă în cele din urmă de unde sunt lipite, rămân acolo. Te duci sus să iei ceva, însă, în clipa când ajungi acolo, nu mai ştii ce căutai. Îţi strigi copilul cu numele tuturor celorlalţi copii ai tăi şi chiar şi cu cel al câinelui, până când ti-l aminteşti, în fine, pe al lui.

Uneori, uiţi ce zi a săptămânii este. Şi, în cele din urma, uiţi şi anul.

De fapt, nu e neapărat vorba că aş fi uitat una sau alta. Ci mai degrabă că am încetat să mai ţin minte lucrurile. A venit şi noul mileniu, asta ştiu – atâta agitaţie şi stres pentru nimic, toţi tinerii ăia care ţâţâiau din buze îngrijoraţi şi cumpărau conserve fiindcă cineva a fost prea leneş să lase suficient spaţiu pentru patru cifre şi nu a lăsat decât pentru două – însă nu ştiu dacă asta a fost luna trecută sau acum trei ani. Şi, de fapt, ce contează? Care e diferenţa dintre trei săptămâni sau trei ani ori chiar şi trei decenii de fasole bătută, tapioca şi rufărie de corp Depends?

Am nouăzeci de ani. Sau nouăzeci şi trei. Ori una, ori alta.

Ori a avut loc un accident, ori se fac reparaţii la şosea, fiindcă un ciopor de babe meliţează cu ochii lipiţi de fereastra din capătul holului, de parc-ar fi copii sau puşcăriaşi. Sunt uscăţive şi au ceva de păianjen, şi părul fin ca aburul. Cele mai multe sunt cu mai bine de un deceniu mai tinere ca mine, iar asta mă uimeşte. Chiar şi când trupul te trădează, mintea continuă s-o nege.

Sunt parcat în hol, lângă cadrul metalic. Am făcut progrese uimitoare de când mi-am fracturat femurul şi-i mulţumesc Domnului pentru asta. O vreme, se părea că n-aveam să mai pot merge niciodată – aşa au reuşit să mă convingă să vin aici –, însă, la câteva ore odată, mă ridic şi fac câţiva paşi şi în fiecare zi ajung tot mai departe, înainte de a simţi nevoia să mă întorc. Poate că mi-o mai fi

rămas un dram de viaţă-n mine.

Acum sunt cinci, cinci mămăiţe cu păr alb ca neaua strânse una-ntr-alta, care arată cu degetele încovrigate de artroză către geam. Aştept o vreme să văd dacă au de gând să plece. Însă ele nu dau nici un semn în sensul ăsta.

Cobor privirea să văd dacă am tras frâna şi mă ridic cu grijă, sprijinindu-mă de braţul scaunului cu roţile în timp ce fac periculosul transfer către cadru. În clipa în care mă simt în siguranţă, apuc bine de pernuţele gri de cauciuc de pe braţe şi împing până când am coatele drepte, adică fix până la gresia următoare. Îmi târăsc piciorul stâng în faţă, mă asigur că e bine proptit, după care îl trag şi pe celălalt lângă el. Împing, târăsc, aştept, târăsc. Împing, târăsc, aştept, trag.

Holul e lung şi picioarele nu mă mai ascultă ca altădată. Nu sunt ca ale bietului Camel, slavă Domnului, însă mă cam ţin în loc. Bietul Camel – de ani de zile nu m-am mai gândit la el. Picioarele i se bălăbăneau fără vlagă când voia să le pună în pământ, aşa că trebuia să ridice genunchii sus şi să şi le arunce în faţă. Eu trebuie să mi le târâi, de parcă mi s-ar fi îngreunat brusc şi, dat fiind că sunt cam cocoşat, mă trezesc adesea uitându-mă la papucii încadraţi de mergător.

Îmi ia un timp să ajung în capătul holului, însă reuşesc – şi asta fără ajutorul nimănui. Zici c-am câştigat la loto, deşi, în clipa când ajung, îmi dau seama că trebuie sa mă şi întorc.

Băbuţele se dau în lături să-mi facă loc. Sunt încă în putere, fie se pot mişca singure, fie au prieteni care să le ducă peste tot cu scaunul cu rotile. Încă mai au dinţi şi se poartă foarte frumos cu mine. Eu sunt o raritate aici – un bătrân într-o mare de văduve ale căror inimi încă plâng după iubiţii lor soţi.

— Vino puţin, plescăie din limbă Hazel. Să-l lăsăm şi pe Jacob să arunce o privire.

Trage căruciorul lui Dolly puţin înapoi, după care vine lângă mine cu mâinile împreunate şi ochii scăpărând.

— Vai, ce bine-mi pare! De azi-dimineaţă lucrează la el! Mă duc lângă geam şi ridic ochii, mijindu-i uşor în lumina soarelui. E atât de puternică, încât îmi ia câteva secunde până-mi dau seama despre ce e vorba. Şi apoi totul începe să prindă contur.

În parcul de la capătul clădirii se află un cort uriaş, a cărui prelată e vopsită în dungi groase ciclam şi albe, cu o cupolă ţuguiată imposibil de confundat...

Inima îmi bate năvalnic şi îmi duc mâna făcută pumn la piept.

— Jacob! Vai, Jacob! ţipă Hazel. O, Doamne! O, Doamne! Îşi flutură mâinile neajutorată şi se întoarce spre hol. Soră! Soră! Repede! Îi e rău domnului Jankowski!

— N-am nimic, zic, tuşind şi bătându-mă pe piept. Asta e problema cu băbuţele. Întotdeauna se tem să nu cumva să dai ortul popii. Hazel! Sunt bine!

Însă e prea târziu. Aud scârţ-scârţ-scârţ-ul tălpilor de cauciuc şi, câteva clipe mai târziu, sunt luat în primire de asistente. Până la urmă, se pare că nu mai trebuie să-mi fac griji cum o să mă întorc la scaunul meu.

— Deci ce avem de mâncare în seara asta? Mormăi în timp ce scaunul meu virează spre sala de mese. Porridge? Fasole bătută? Pablum[1]? A, nu-mi spune, avem tapioca, aşa-i? Am dreptate, e tapioca? Sau în seara asta îi spunem budincă de orez?

— Mare figura sunteţi, domnule Jankowski, zice infirmiera sec. Nu e nevoie să răspundă, şi o ştie. Pentru că e vineri, ni se serveşte bine cunoscuta combinaţie hrănitoare, însă total neinteresantă, de ruladă de carne, cremă de porumb, ceva care vrea să semene cu piureul de cartofi şi sos care a fost turnat peste o friptură de vacă acum o mie de ani. Şi se mai miră că slăbesc văzând cu ochii.

Ştiu că unii dintre noi nu mai au dinţi, însă eu am şi vreau friptură. Friptură cum îmi făcea nevastă-mea, cu foi de dafin întregi alături. Vreau morcovi. Vreau cartofi fierţi în coajă. Şi vreau un cabernet sauvignon dens, cu aromă bogată, ca să lunece toate astea frumos pe gât în jos, şi nu suc de mere din conservă. Însă, mai mult decât orice, vreau porumb copt.

Mă gândesc uneori că, dac-aş avea de ales între un ştiulete de porumb şi a face dragoste cu o femeie, aş alege porumbul. Nu ca nu mi-ar plăcea să mai am parte de o ultimă partidă de amor – încă sunt bărbat, şi unele dorinţe nu se sting niciodată –, însă e destul să îmi închipui boabele dulci spărgându-mi-se între dinţi ca să-mi lase gura apă. E o fantezie, ştiu asta. Nici unul dintre aceste lucruri nu se va întâmpla. Îmi place doar să-mi cântăresc atent opţiunile, de parcă m-aş afla în faţa Iui Solomon, la Judecata de Apoi: o ultimă partidă de amor sau un ştiulete de porumb. Ce dilemă minunată! Uneori, înlocuiesc ştiuletele cu un măr.

Toţi cei de la mese vorbesc despre circ – cei care pot vorbi, vreau să zic. Cei tăcuţi, cei cu chipuri împietrite şi mădulare stafidite sau cei ale căror capete sau mâini tremură mult prea tare pentru ca să ţină tacâmurile, stau aşezaţi pe laturile sălii, însoţiţi de ajutoare care îi hrănesc cu lingura, puţin câte puţin, după care fac tot posibilul să-i convingă, cu cea mai mare blândeţe, să mestece ce au în gură. Îmi amintesc de puii de pasăre, doar că lor le lipseşte cu desăvârşire entuziasmul acestora. Feţele lor, cu excepţia unui vag scrâşnet din maxilare, rămân imobile şi înspăimântător de lipsite de expresie. Înspăimântător, fiindcă sunt conştient de faptul că ăsta e drumul pe

care am pornit şi eu. Nu am ajuns încă la destinaţie, însă nu mai e mult. Nu există decât o singură cale de a o evita, dar nu pot spune că mă atrage prea tare această variantă.

Infirmiera mă parchează în faţa tăvii care mă aşteaptă. Sosul de pe rulada de carne a făcut deja o pojghiţă. O înţep uşor cu furculiţa să văd cum e. Forma ei ca de menisc zvâcneşte uşor, râzându-mi în faţă. Ridic privirea dezgustat şi mă uit drept în ochii lui Joseph McGuinty.

Stă vizavi de mine, e nou-venit şi a făcut parte din lumea interlopă – avocat pledant la pensie, cu maxilar pătrat, nas ciupit de vărsat şi urechi mari şi pleoştite. Urechile lui îmi amintesc de Rosie, deşi în rest nu seamănă deloc. Ea avea un suflet de aur, în vreme ce el – în fine, e un avocat la pensie. Nu-mi dau seama ce-or fi crezut infirmierele că ar avea în comun un avocat şi un veterinar, însă în prima lui seară aici l-au campat drept în faţa mea, şi de atunci aici a rămas.

Mă priveşte ţintă şi bărbia i se mişcă înainte şi înapoi ca a unei vaci în plin proces de rumegare. Incredibil. Individul chiar mănâncă din chestia asta.

Băbuţele trăncănesc ca nişte şcolăriţe, în lumea lor.

— O să stea până duminică, spune Doris. A întrebat Billy.

— Da, sâmbătă sunt două spectacole şi duminică, unul. Randall şi fetele lui o să mă ducă mâine, spune Norma. Se întoarce către mine. Tu te duci, Jacob?

Dau să deschid gura să răspund, însă Doris mi-o ia înainte.

— Dar caii i-aţi văzut? Doamne, cât sunt de frumoşi. Când eram mică, aveam şi noi cai. Vai, ce mult îmi plăcea să călăresc!

Rămâne pe gânduri şi, preţ de o fracţiune de secundă, îmi dau seama cât a fost de frumoasă când era tânără.

— Vă mai amintiţi vremurile când circul călătorea cu trenul? spune Hazel. Afişele apăreau cu câteva zile înainte – şi tot oraşul era plin de ele! Nu mai vedeai nici o cărămidă, acopereau absolut totul!

— Dumnezeule mare, aşa-i. Eu, una, îmi amintesc, zice Norma. Într-un an, au pus afişe şi pe peretele hambarului nostru. Oamenii i-au spus tatei că folosesc un clei special care o să se dizolve singur la două zile după spectacol, dar, naiba să-i ia, după nu ştiu câte luni, hambarul nostru tot plin de afişe era! Chicoteşte, clătinând din cap. Tata mai avea un pic şi făcea apoplexie!

— Şi, câteva zile mai târziu, trenul oprea în gară. Întotdeauna în zori.

— Tata ne ducea pe peron ca să ne uităm la ei cum descarcă. Măiculiţă, ce privelişte! Şi parada! Şi mirosul alunelor în timp ce se prăjeau...

— Şi floricelele şi alunele trase-n caramel!

— Şi merele-n caramel, şi îngheţata, şi limonada!

— Şi rumeguşul care îţi intra în nas!

— Eu duceam apă pentru elefanţi, spune McGuinty.

Îmi las furculiţa jos şi ridic privirea. Radiază de satisfacţie şi abia aşteaptă ca fetele să cadă pe spate şi să-l laude.

— Vezi să nu, zic.

Se lasă un moment de tăcere.

— Poftim? zice.

— Nu aduceai nici o apă pentru elefanţi.

— Ba da. Sigur că aduceam.

— Ba n-aduceai.

— Mă faci mincinos? Rosteşte tărăgănat.

— Dacă zici că le aduceai apă elefanţilor, da, te fac mincinos.

Fetele se holbează la mine cu gurile căscate. Inima îmi bate să-mi spargă pieptul. Ştiu că n-ar trebui să fac asta, dar e ceva mai puternic decât mine.

— Cum îndrăzneşti?

McGuinty îşi reazemă mâinile noduroase de marginea mesei. Tendoanele antebraţelor i se încordează.

— Uite care-i treaba, amice, zic. Decenii la rând am ascultat tot soiul de moşi tembeli de teapa ta lăudându-se cum au cărat ei apă pentru elefanţi şi îţi spun acum, răspicat: asta nu s-a întâmplat niciodată.

— Tembel? *Moş tembel*? McGuinty se sforţează să se ridice în picioare şi, pe când face asta, căruciorul îi alunecă în spate, îmi arată un deget strâmb, apoi cade, ca secerat de gloanţe. Dispare sub masă, cu privirea perplexă şi gura deschisă.

— Soră! Vai de mine, soră! strigă bătrânele.

Se aude zgomotul familiar de tălpi de crep şi, câteva clipe mai târziu, două infirmiere îl ridică pe McGuinty de braţe. El bombăne şi încearcă, neputincios, să se extragă din strânsoarea lor.

O a treia infirmieră, o negresă ca umflată cu pompa, îmbrăcată în roz-deschis, stă la marginea mesei cu mâinile în şold.

— Ce naiba se întâmplă aici? întreabă.

— Babalâcul ăsta nenorocit m-a făcut mincinos, asta se întâmplă, spune McGuinty, aşezat din nou în siguranţă în scaun, îşi îndreaptă cămaşa, ridică bărbia căruntă şi-şi încrucişează braţele pe piept. Plus moş tembel.

— Ei, sunt sigură că nu asta a vrut să spună domnul Jankowski, zice fata în roz.

— Ba chiar asta am vrut să spun, zic. Pentru că asta şi e. *Pfffff*. Auzi, a cărat el apă pentru elefanţi. Ai cea mai mică idee câtă apă bea un elefant?

— Vai, vai, vai, spune Norma strângând din buze şi clătinând din cap. Nu ştiu, zău, ce v-o fi apucat aşa, din senin, domnule Jankowski.

Am înţeles. Deci aşa stă treaba.

— E. Absolut strigător la cer! spune McGuinty, aplecându-se spre Norma, acum, că asistenţa e de partea lui. Nu văd de ce-ar trebui să suport să mă facă cineva mincinos!

— Şi moş tembel, îi amintesc.

— Domnule Jankowski! spune negresa, ridicând tonul. Vine în spatele meu şi deblochează frânele scaunului cu rotile. Cred că poate-ar fi bine să te duci frumos la mata în cameră şi să rămâi o vreme acolo. Până te calmezi.

— Stai o clipa! strig în timp ce ea mă extrage dintr-o mişcare de la masă şi porneşte cu mine spre uşă. N-am de ce să mă calmez. Şi, în plus, încă n-am mâncat!

— O să-ţi aduc eu mâncarea, spune din spatele meu.

— Dar nu vreau sa mănânc de unul singur, în cameră! Du-mă înapoi! Nu-mi poţi face asta!

Însă se vede treaba că poate. Străbate holul cu mine cu viteza luminii şi o coteşte brusc spre camera mea. Apasă frânele atât de tare, că scaunul se zgâlţâie, zăngănind din toate încheieturile.

— O să mă duc înapoi singur, zic când îmi ridică suportul pentru picioare.

— Ba n-ai să faci aşa ceva, spune, punându-mi picioarele pe podea.

— Da' nu-i corect! ridic glasul, care mi se preschimbă într-un soi de scâncet. Stau la masa aia de la început. Iar el e aici de doar două săptămâni. De ce-i ia toată lumea partea?

— Nimeni nu ia partea nimănui.

Se apleacă şi mă apucă de subsuori. Când mă ridică din scaun, capul meu se află la nivelul capului ei. Are părul îndreptat la coafor şi miroase a flori. Când mă pune pe marginea patului, privirea mea se află la acelaşi nivel cu pieptul ei roz-deschis. Şi cu ecusonul cu numele ei.

— Rosemary, zic.

— Da, domnule Jankowski? spune.

— Minte, să ştii.

— N-am de unde să ştiu asta. Aşa cum nici mata n-ai de unde să ştii.

— Ba eu ştiu. Am făcut parte dintr-un spectacol.

Ea clipeşte, agasată.

— Ce vrei să spui?

Ezit, apoi mă răzgândesc.

— Nu contează, spun.

— Ai lucrat la circ?

— Am zis că nu contează.

Urmează un moment de tăcere stânjenită.

— Să ştii că domnul McGuinty s-ar fi putut răni foarte tare, zice,

aranjându-mi picioarele.

Lucrează cu gesturi rapide, eficiente, însă nu neapărat mecanice.

— Nu-i adevărat. Avocaţii sunt indestructibili.

Mă priveşte ţintă şi, pentru prima oară, mă priveşte ca pe o persoană. O clipă, am senzaţia că am observat o mică fisură. Apoi, scurt, îşi reintră în rol.

— Te duce familia la circ weekendul ăsta?

— A, da, zic cu oarece mândrie. În fiecare duminică vine câte cineva. Ca ceasul.

Ea scutură un pled şi mi-l întinde peste picioare.

— Vrei să-ţi aduc mâncarea?

— Nu, zic.

Se lasă o tăcere penibilă. Îmi dau seama că ar fi trebuit să adaug „mulţumesc", însă acum e prea târziu.

— Bine atunci, zice. Mă întorc mai târziu să văd dacă mai ai nevoie de ceva.

Da da, vezi să nu vină. Aşa zic toţi mereu.

Dar să fiu al naibii, chiar s-a întors.

— Să nu spui nimănui, zice, dând buzna în camera mea şi trântindu-mi tava cu mâncare în poală.

Aşază un şervet de hârtie, o furculiţă de plastic şi un castron cu fructe care chiar arată îmbietor, cu căpşuni, pepene şi măr.

— Sunt ale mele, mi le-am adus să le mănânc în pauză. Ţin regim. Îţi plac fructele, domnule Jankowski?

I-aş răspunde, doar că am mâna la gură şi-mi tremură. Pentru numele lui Dumnezeu, măr.

Mă mângâie pe cealaltă mână şi iese din cameră, ignorându-mi cu delicateţe lacrimile.

Îmi vâr o felie de măr în gură, savurându-i carnea zemoasă. Lampa fluorescentă de neon de deasupra mea îşi aruncă Lumina aspră pe degetele mele strâmbe, cu care aleg bucăţi de fructe din castron. Îmi par străine. Nu pot fi ale mele.

Bătrâneţea e un tâlhar cumplit. Exact când începi să-ţi dai şi tu seama ce-i cu viaţa, îţi şubrezeşte picioarele şi-ţi încovoaie spinarea. Te doare totul şi ţi se înceţoşează mintea, şi răspândeşte pe nesimţite cancerul în tot trupul soţiei tale.

Metastază, a zis doctorul. Mai are de trăit doar câteva săptămâni sau luni. Însă draga mea nevastă era fragilă ca o pasăre. S-a stins din viaţă nouă zile mai târziu. După şaizeci şi unu de ani petrecuţi împreună, m-a luat pur şi simplu de mână şi şi-a dat ultima suflare.

Deşi sunt momente când aş da orice sa o mai am lângă mine, mă bucur că s-a dus ea prima. Când am pierdut-o, am simţit că jumătate din trupul meu a murit odată cu ea. În acea clipă, totul s-a sfârşit

pentru mine, şi n-aş fi vrut ca ea să treacă prin aşa ceva. E cumplit sa fii cel rămas în viaţă.

Pe vremuri credeam că prefer să îmbătrânesc decât alternativa, însă acum nu mai sunt aşa de sigur. Câteodată, monotonia jocului de bingo şi a cântecelor lălăite în cor şi bătrânetul prăfuit parcat pe hol în scaune cu rotile mă fac să-mi doresc moartea. Mai ales în clipele când îmi dau seama că şi eu fac parte din acest bătrânet prăfuit, pus în sertar ca un suvenir de doi bani.

Însă asta e. Tot ce pot face e sa profit cât mai mult de aşteptarea acelui moment inevitabil şi să privesc atent cum stafiile trecutului îmi umplu zornăind goliciunea searbădă a prezentului. Se ciocnesc şi se izbesc cu zgomot şi se instalează comod în jurul meu, în primul şi în primul rând pentru că nu există competiţie. Am încetat să mă mai războiesc cu ele.

Se ciocnesc şi se izbesc în jurul meu chiar în clipa asta.

Simţiţi-vă ca acasă, dragele mele. Staţi puţin cu mine. A, scuze – văd că deja v-aţi instalat confortabil.

Ale naibii stafii.

Din colecția de fotografii C.P. Fox

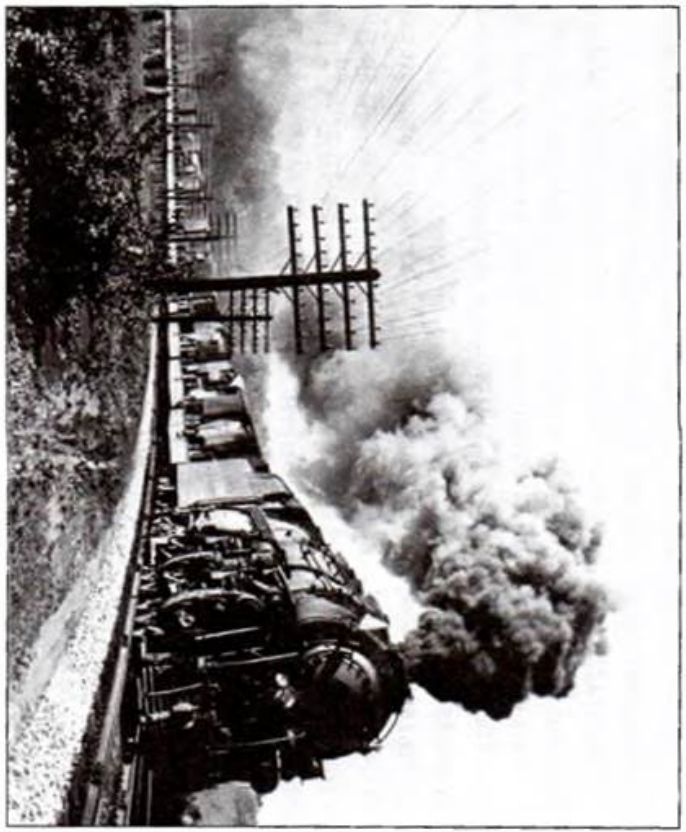

Doi

Am douăzeci şi trei de ani şi sunt aşezat lângă Catherine Hale; sau, mai precis, ea stă lângă mine, fiindcă a venit în sala de lectură după mine şi s-a strecurat nonşalant de-a lungul băncii până când ni s-au atins coapsele, după care s-a retras îmbujorată, de parcă acest contact ar fi fost accidental.

Catherine este una dintre cele patru fete din promoţia anului '31 şi cruzimea ei nu cunoaşte margini. Pur şi simplu nu mai ţin minte de câte ori m-am gândit: O, *Doamne*, *o*, *Doamne*, *în fine o să mă lase*, ca sa mă trezesc până la urmă la realitate: *Doamne Sfinte*, *vrea să mă opresc tocmai ACUM*?

Din câte ştiu, sunt cel mai în vârstă virgin de pe faţa pământului. Evident, nici un tip de vârsta mea n-o să recunoască aşa ceva. Până şi colegul meu de camera, Edward, şi-a proclamat victoria, deşi sunt înclinat să cred că n-a văzut în viaţa lui femeie dezbrăcată decât între copertele revistelor de opt pagini. Nu cu mult timp în urmă, unii dintre colegii mei din echipa de fotbal i-au plătit unei femei câte un sfert de dolar fiecare ca să-i lase s-o facă, unul după altul, în şopronul de vite. Oricât sperasem să-mi las virginitatea în urmă la Cornell, nu am fost în stare să iau parte la asta. Pur şi simplu, n-am putut s-o fac.

Aşa că, peste zece zile, după şase ani nesfârşiţi de disecţii, castrări, fătări şi după ce mi-am băgat mâna în fundul vacilor de atâtea ori că nici nu le mai ţin minte numărul, eu şi Virginitatea mea, umbra mea cea fidelă, vom părăsi Ithaca şi ne vom alătura tatălui meu la cabinetul său de medicină veterinară din Norwich.

— Şi aici puteţi vedea foarte limpede îngroşarea părţii periferice a intestinului subţire, spune profesorul Willard McGovern, cu o voce lipsită de orice inflexiune. Arată cu băţul, fără nici cel mai mic chef, spre intestinele răsucite ale unui ied de lapte cu blană înspicată. Acest lucru, împreună cu inflamarea nodulilor limfatici mezenterici, indică un caz clar de...

Uşa se deschide scârţâind şi McGovern se întoarce, cu băţul încă îngropat în burta micului animal. Decanul Wilkins intră grăbit în sală şi urcă scările spre catedră. Cei doi bărbaţi încep sa vorbească, atât de aproape unul de altul, mai-mai să li se atingă frunţile. McGovern ascultă şoaptele precipitate ale lui Wilkins, apoi se întoarce spre rândurile de studenţi şi îi priveşte îngrijorat.

În jurul meu, colegii încep să se foiască. Catherine mă vede că mă uit şi-şi pune un picior peste celălalt, netezindu-şi fusta cu degete

languroase. Înghit în sec şi-mi feresc privirea.

— Jacob Jankowski?

Scap creionul din mână de şocat ce sunt. Acesta se rostogoleşte sub picioarele lui Catherine. Îmi dreg glasul şi mă ridic repede. Cincizeci şi ceva de perechi de ochi se întorc să se uite la mine.

— Da, domnule?

— Putem schimba câteva cuvinte, te rog?

Îmi închid caietul şi-l pun pe bancă. Catherine îmi ridică creionul şi, în timp ce mi-l întinde, îşi lasă degetele să zăbovească preţ de câteva clipe pe ale mele. Ies din rândul de bănci, lovindu-mă de genunchi şi călcând pe degetele de la picioare. Şoaptele mă însoţesc până ajung la catedră.

Decanul Wilkins mă aţinteşte cu privirea.

— Vino cu noi, spune.

Am făcut ceva, e limpede.

Îl urmez pe hol. McGovern iese şi el în urma mea şi închide uşa. Cei doi rămân câteva clipe tăcuţi, cu braţele încrucişate şi chipurile severe.

Încep să mă gândesc ce-oi fi făcut, să-mi disec fiecare mişcare recentă. Oare au fost la noi în cămin? Or fi găsit băutura lui Edward... sau poate revistele de opt pagini? Doamne Sfinte, dacă mă exmatriculează acum, o să mă omoare tata. Fără nici o îndoială. Ca să nu mai zic ce-o să sufere mama. OK, poate că da, mai beau şi eu câte un păhărel de whisky, dar n-am nici cea mai mică legătură cu ce-au păţit vitele...

Decanul Wilkins trage adânc aer în piept, ridică ochii şi mă priveşte, după care îmi pune o mână pe umăr.

— Fiule, a avut loc un accident. Face o mică pauză. Un accident de automobil. O altă pauză, de această dată mai lungă. Care are legătură cu părinţii tăi.

Mă uit lung la el, îndemnându-l să continue.

— Au...? O să...?

— Îmi pare rău, fiule. A fost ceva instantaneu. Nimeni n-a mai putut să facă nimic.

Mă uit la el, încercând să-l privesc în ochi, însă e destul de dificil, pentru că îşi fereşte privirea şi se retrage în capătul unui tunel lung, negru, în câmpul vederii mele periferice explodează stele.

— Eşti bine, fiule?

— Poftim?

— Eşti bine?

Din senin, e iar în faţa mea. Clipesc, întrebându-mă ce vrea să spună. Cum naiba să fiu bine? Apoi îmi dau seama că mă întreabă dacă îmi vine să plâng.

Îşi drege glasul şi continua:

— Trebuie să te întorci acasă chiar azi. Ca să-i identifici. Te duc eu la gară.

Şeful poliţiei, membru al congregaţiei noastre, aşteaptă pe peron în haine de stradă. Mă întâmpină cu un salut stângaci şi îmi strânge mâna cam ţeapăn. Apoi se răzgândeşte şi mă îmbrăţişează violent. Mă bate tare pe spinare şi-mi dă drumul din îmbrăţişare aproape împingându-mă, trăgându-şi uşor nasul. După care mă duce la spital cu maşina personală, un Phaeton vechi de doi ani, care trebuie să-l fi costat o avere. Oamenii ar fi făcut atâtea lucruri altfel, dacă ar fi ştiut ce-o să se petreacă în acel octombrie fatidic.

Legistul ne conduce la subsol şi se face nevăzut pe o uşă, lăsându-ne în hol. Câteva clipe mai târziu, apare o asistentă, care ne ţine uşa deschisă, într-o invitaţie fără cuvinte.

Nu există ferestre. Pe un perete se află un ceas, însă, în afară de asta, încăperea e aproape goală. Pe jos e linoleum verde-oliv cu alb şi în mijlocul camerei se află două tărgi. Pe fiecare din acestea e întins câte un trup neînsufleţit, acoperit cu un cearşaf.

Nu înţeleg la ce mă uit. Nici măcar nu-mi dau seama unde e capul şi unde picioarele.

— Eşti în stare? mă întreabă legistul, postându-se între ele.

Înghit în sec şi încuviinţez. Pe umărul meu apare o mână. Îi aparţine şefului poliţiei.

Medicul legist dă la o parte cearşafurile, întâi pe cel al tatei, apoi pe cel al mamei.

Nu arată ca părinţii mei şi totuşi nu poate fi altcineva. Pe amândoi se citeşte moartea – în trunchiurile lor zdrobite şi marmorate, în vineţiul absolut, pe albul rămas după ce s-a scurs tot sângele, în orbitele adânci şi goale ale ochilor. Mama mea – atât de frumoasă şi îngrijită în timpul vieţii – duce cu ea în mormânt o grimasă încremenită. Părul îi e murdar, năclăit de sânge, lipit de adâncitura din craniul ei zdrobit. Are gura deschisă şi bărbia lăsată în jos de parcă ar sforăi.

Mă răsucesc, pentru că simt în gură gust de vomă. Cineva de lângă mine îmi întinde o ploscă, însă o ratez şi aud lichidul împroşcând podeaua şi chiar şi peretele. Îl aud, pentru că am ochii închişi. Vomit iar şi iar, până când nu mai am ce vomita. Rămân aşa aplecat chiar şi după ce termin, opintindu-mă până când mă întreb dacă o fi posibil să-mi iasă maţele afară.

Sunt dus undeva şi plantat pe un scaun. O asistentă cu chip blând şi uniformă albă apretată aduce cafea, care rămâne pe masă până se răceşte.

Mai târziu, preotul de la capelă vine şi se aşază lângă mine. Mă

întreabă dacă am pe cine să sun. Murmur că toate rudele mele sunt în Polonia. Mă întreabă despre vecini şi membrii bisericii noastre, dar, oricât mă străduiesc, nu-mi vine în minte nici un nume. Nici măcar unul. Dacă m-ar fi întrebat cineva, nu sunt sigur că mi-aş fi amintit nici propriul nume.

Când pleacă, mă strecor afară. Până la noi acasă sunt trei kilometri şi ceva şi ajung exact când soarele, aflat la orizont, îşi trimite ultima rază.

Aleea din faţa casei e pustie. Fireşte.

Rămân în curte, cu valiza în mână, şi mă uit la clădirea lungă şi scundă din spatele casei.

Deasupra intrării e o tăbliţă nouă, cu litere negre strălucitoare:

E. JANKOWSKI ŞI FIUL
Medici veterinari

După o vreme, mă întorc spre casă, urc pe verandă şi împing uşa din spate.

Bunul cel mai de preţ al tatei – un radio Philco – stă pe blatul de la bucătărie. Puloverul albastru al mamei e atârnat pe spătarul unui scaun. Pe masă se află lenjerie de pat proaspăt călcată şi o vază cu violete aproape veştede. Un castron cu fundul în sus, două farfurii şi câteva tacâmuri sunt puse la uscat pe un ştergar cu pătrăţele întins lângă chiuvetă.

În dimineaţa asta, aveam părinţi. În dimineaţa asta, au luat micul dejun împreună.

Cad în genunchi, chiar acolo pe verandă, şi-ncep să bocesc cu faţa în palme.

Femeile care ajută la biserică, încunoştinţate de venirea mea de nevasta şefului poliţiei, tabără pe mine în mai puţin de-o oră.

Sunt încă pe verandă, cu faţa îngropată în genunchi. Aud pietrişul scrâşnind sub roţi, portiere trântite şi următorul lucru pe care-l ştiu e că sunt înconjurat de trupuri ca aluatul moale, imprimeuri florale şi mâini înmănuşate. Sunt lipit de piepturi moi, înţepat de pălării cu voal şi înconjurat de miresme de iasomie, levănţică şi apă de roze. Moartea e o treabă formală, şi toate sunt îmbrăcate în hainele cele mai bune, de duminică. Mă bat pe umăr, se agită şi, mai presus de orice, ţâţâie din buze.

Ce păcat, mare păcat. Nişte oameni atât de cumsecade. E greu să înţelegi o asemenea tragedie, sigur că da, însă Domnul lucrează pe căi tainice. O să se ocupe ele de tot. Camera de oaspeţi de acasă de la Jim şi Mabel Neurater e deja pregătită. Nu trebuie să-mi fac nici o grijă.

Îmi iau valiza şi mă conduc în grup către maşina cu motorul pornit. La volan se află un Jim Neurater cu privire posacă; mâinile lui ţin bine

volanul.

La două zile după ce-mi îngrop părinţii, sunt chemat la cabinetul avocatului Edmund Hyde, pentru a afla detaliile moştenirii rămase. Mă aşez pe un scaun rigid de piele în faţa avocatului şi nu durează mult până când îmi dau seama că nu sunt prea multe de discutat. La început, am sentimentul că vrea să mă ia peste picior. Se pare că tata a tot acceptat să fie plătit în ouă şi fasole, vreme de aproape doi ani.

— Ouă şi fasole? zic cu glasul spart, nedumerit. *Ouă şi fasole*?

— Şi pui. Şi alte asemenea lucruri.

— Nu înţeleg.

— Asta are fiecare, fiule. Comunitatea noastră a fost lovită în plin de necazul cu vitele, şi tatăl tău a încercat să ajute cum a putut. Nu putea să stea şi să se uite la animale cum mor.

— Dar... nu pricep. Chiar dacă, să zicem, accepta să fie plătit în... ă... mă rog, orice altceva decât bani, de ce i-ar reveni totul băncii?

— Au rămas în urmă cu ipoteca.

— Părinţii mei nu aveau nici o ipotecă.

Avocatul pare uşor stânjenit. Îşi ţine degetele împreunate în fată.

— Ba, din păcate, adevărul e că aveau.

— Ba nu, îi răspund contrariat. Au trăit aici treizeci de ani. Tata a pus la bancă fiecare cent pe care l-a câştigat.

— Banca a dat faliment.

Mijesc ochii nedumerit.

— Tocmai aţi zis că banca o să ia totul.

El oftează adânc.

— E altă bancă. Cea care le-a dat ipoteca atunci când prima banca a fost închisă, spune el.

Nu-mi dau seama dacă vrea să lase impresia că are răbdare şi nu reuşeşte ori se chinuie din răsputeri să mă facă să plec.

Mă opresc, cântărindu-mi opţiunile.

— Şi cu lucrurile din casă cum rămâne? Şi cu cele din cabinet? zic în cele din urmă.

— Toate revin băncii.

— Şi dacă vreau să mă lupt în instanţă?

— Cum?

— Dacă mă întorc şi preiau cabinetul şi încerc să plătesc eu datoriile?

— Nu merge aşa. Nu sunt ale tale ca să le poţi prelua.

Mă holbez la Edmund Hyde, în costumul lui scump, aflat la biroul lui scump, dinaintea cărţilor lui legate în piele. În spatele lui, soarele se strecoară prin fereastra plumbuită, cu romburi. Mă cuprinde brusc o scârbă cumplită – pun pariu că n-a acceptat în viaţa lui să fie plătit în ouă şi fasole.

Mă aplec spre el şi-l privesc drept în ochi. Vreau să devină şi problema Iui.

— Şi eu ce să fac? zic încet.

— Nu ştiu, fiule. Aş vrea să ştiu. Ţara trece printr-o perioadă foarte grea, asta e situaţia. Se lasă înapoi în scaun, cu vârfurile degetelor încă împreunate. Ridică bărbia, de parcă tocmai i-ar fi venit o idee. Bănuiesc că ai putea să pleci în Vest, spune gânditor.

Am revelaţia faptului că, dacă nu ies din biroul lui chiar în momentul ăsta, o să-i trag una de-o să-i zbor dinţii. Mă ridic, îmi pun pălăria pe cap şi plec.

Când ajung pe trotuar, am o nouă revelaţie. Nu-mi vine în minte decât un singur motiv pentru care părinţii mei să aibă nevoie de o ipotecă: pentru a~mi plăti facultatea Ivy League.

Durerea acestei revelaţii subite e atât de intensă, că mă încovoi şi mă iau cu mâinile de burtă.

Dat fiind că nu îmi vine în minte nici o altă opţiune, mă întorc la şcoală – o soluţie temporară, în cel mai bun caz. Am masa şi casa plătite până la sfârşitul anului, însă mai sunt doar şase zile până atunci.

Am pierdut toată săptămâna de recapitulare finală. Toată lumea e plină de solicitudine. Catherine îmi dă notiţele ei, după care mă îmbrăţişează într-un mod care sugerează că, dacă aş relua de unde rămăsesem, aş putea obţine rezultate mult mai bune. Însă mă retrag. Pentru prima oară de când mă ştiu, sexul nu mă interesează absolut deloc.

Nu-mi arde de mâncare. Nici de somn. Şi categoric nu-mi arde nici de învăţat. Citesc acelaşi paragraf un sfert de oră, însă nu pricep nimic. Cum aş putea, când, în spatele tuturor cuvintelor, pe fundalul alb al foii de hârtie, nu fac decât să privesc, în buclă, filmul cu moartea părinţilor mei? mă uit cum Buick-ul lor zboară peste parapet şi peste balustrada podului, pentru a evita camionul roşu şi vechi al domnului McPherson. Domnul McPherson cel foarte în vârstă, care a mărturisit în timp ce era dus de la scena accidentului că nu era sigur pe ce parte a drumului ar trebui să circule şi crede că e posibil să fi apăsat pe ambreiaj în loc de frâna. Domnul McPherson cel foarte în vârstă, care a apărut în biserică, de un Paşte ajuns legendar, fără pantaloni?

Supraveghetorul închide uşa şi se aşază. Se uită la ceasul de pe perete şi aşteaptă până când minutarul ajunge la fix.

— Puteţi începe.

Cincizeci şi două de broşuri de examen se deschid. Unii le răsfoiesc. Alţii încep să scrie imediat. Eu nu fac nici una, nici alta.

Patruzeci de minute mai târziu, încă nu am pus creionul pe hârtie. Mă uit la broşura disperat. Văd grafice, linii şi diagrame – şiruri de cuvinte urmate de puncte-puncte –, văd puncte, semne de întrebare, însă nici unul dintre acestea nu-mi spune absolut nimic. La un moment dat, mă întreb chiar dac-or fi în engleză. Încerc să văd dacă sunt cumva în polonă, însă nici acum nu pricep nimic. Ar putea, la fel de bine, să fie nişte hieroglife.

O femeie tuşeşte şi tresar. O picătură de sudoare îmi cade de pe frunte drept pe broşură. O şterg cu mâneca, apoi ridic broşura.

Poate că trebuie s-o ţin mai aproape de ochi. Sau mai departe – văd acum că e în engleză; sau, mai precis, că fiecare dintre cuvinte este în engleză, însă nu pot face nici o legătura între ele, alăturarea lor nu-mi spune nimic.

Îmi cade încă o picătură de sudoare.

Mă uit în jurul meu, la cei din sală. Catherine scrie grăbită şi părul şaten-deschis îi vine în faţă. E stângace şi, fiindcă scrie cu creionul, stânga ei licăreşte argintiu, de la încheietură la cot. Lângă ea, Edward se aşază mai bine în scaun, se uită panicat la ceas, apoi se prăbuşeşte la loc peste broşură. Îmi întorc privirea spre fereastră.

Printre frunze se întrevede cerul, un mozaic de verde şi albastru, ce se leagănă uşor în vânt. Mă uit la el, lăsându-mi privirea să se îmblânzească, scrutând ceea ce este dincolo de frunze şi crengi. Privirea îmi e obturată de o veveriţă dolofană, cu coada înfoiată.

Îmi dau scaunul înapoi, cu un scrijelit violent, şi mă ridic. Am broboane de sudoare pe frunte şi-mi tremură degetele. Cincizeci şi două de chipuri se întorc spre mine.

Ar trebui să-i cunosc pe aceşti oameni şi, până în urmă cu o săptămână, chiar îi cunoşteam. Ştiam unde locuiesc familiile lor. Ştiam cu ce se ocupă taţii lor. Ştiam dacă au fraţi şi dacă se împacă bine cu ei. La naiba, îi ştiam chiar şi pe cei care trebuiseră să se lase de facultate după Marea Criză: Henry Winchester, al cărui tată se aruncase pe fereastra clădirii Ministerului Comerţului din Chicago. Alistair Barnes, al cărui tată se împuşcase în cap. Reginald Monty, care încercase fără succes să locuiască într-o maşină atunci când familia lui nu i-a mai putut plăti masa şi casa. Bucky Hayes, al cărui tată, rămas fără slujbă, pur şi simplu dispăruse de acasă. Însă pe aceştia care rămăseseră? Aceştia nu-mi spun nimic.

Mă uit la chipurile lipsite de trăsături – aceste ovaluri fără expresie, încadrate de diverse tunsori şi coafuri –, mă uit de la unul la altul cu disperare crescândă. Aud un zgomot greoi şi umed şi-mi dau seama că eu sunt cel care-l emite. Am rămas fără aer.

— Jacob?

Chipul cel mai apropiat de mine are gură şi se mişcă. Glasul e timid, şovăitor.

— Te simţi bine?

Clipesc, incapabil să mă concentrez. O clipă mai târziu străbat sala şi arunc broşura de examen pe banca supraveghetorului.

— Ai şi terminat? spune el, luând-o. În drum spre uşă, aud foşnet de hârtie. Stai! strigă după mine. Nici măcar n-ai început? Nu poţi pleca. Dacă pleci, nu mai poţi să...

Uşa îi reteză ultimele cuvinte. În timp ce merg pe hol, ridic privirea spre biroul decanului Wilkins. E la fereastră, vigilent.

Merg pe jos până la marginea oraşului, apoi o cotesc spre şinele de cale ferată şi le urmez. Merg până se lasă întunericul şi luna se ridică pe cer, apoi încă alte câteva ore. Merg până când încep să mă doară picioarele şi le simt pline de băşici. Apoi mă opresc, fiindcă sunt obosit şi flămând şi n-am nici cea mai mică idee unde mă aflu. Parcă aş fi umblat în somn şi m-aş fi trezit brusc aici.

Singurul semn al civilizaţiei este şina de cale ferata, aşezată pe un pat puţin mai ridicat de pietriş. Într-o parte e pădure, în alta e un mic luminiş. De undeva din apropiere aud apă curgând şi-mi croiesc drum spre ea, la lumina lunii.

Pârâul e lat de cam jumătate de metru. Coboară de-a lungul lizierei din capătul îndepărtat al luminişului apoi dispare în pădure. Îmi dau jos pantofii şi şosetele şi mă aşez pe marginea lui.

Când îmi bag picioarele prima oară în apa ca gheaţa, mă dor atât de tare, că mi le trag imediat afară. Stărui însă, vârându-mi-le şi scoţându-mi-le la intervale din ce în ce mai lungi, până când apa rece îmi amorţeşte, într-un târziu, băşicile. Îmi aşez tălpile pe bolovanii de pe fundul pârâului şi las apa să mi se strecoare printre degete. Până la urmă, cea dintâi durere e înlocuită de cea provocată de apă şi mă întind pe mal, cu capul pe o piatră netedă, în timp ce mi se usucă picioarele.

În depărtare urlă un coiot, un sunet deopotrivă singuratic şi familiar, şi oftez, lăsându-mi ochii să se închidă. Când îi răspunde un lătrat de la doar câteva zeci de metri de mine, mă ridic brusc în capul oaselor.

Coiotul din depărtare urlă din nou şi de această dată îi răspunde un şuierat de tren. Îmi trag ciorapii şi pantofii şi mă ridic, cu ochii la marginea lizierei.

Trenul e mai aproape acum, zdrăngăneşte şi duduie spre mine: *ZDRONGA-ZDRONG-zdronga-zdrong-zdronga-zdrong-zdronga-zdrong-zdronga-zdrong-zdronga-zdrong...*

Îmi şterg palmele pe pantaloni, pornesc spre şină şi mă opresc la câţiva metri de ea. Duhoarea înţepătoare de motorină îmi umple nările. Fluierul se aude din nou...

FIU- U- U- U- U- U- U- U...

De după curbă îmi apare brusc în faţă o locomotivă masivă, care trece ca mitraliera pe lângă mine, atât de mare şi de aproape, că sunt lovit în plin de un zid de vânt. Pufăie vălătuci groşi de fum ce se ridică spre cer, o funie groasă şi neagră ce se răsuceşte deasupra vagoanelor din urma ei. Priveliştea, zgomotul, duhoarea sunt prea mult. Mă uit prostit cum vâjâie pe lângă mine în goană şase vagoane-platformă, încărcate cu ceva ce arată ca nişte căruţe, deşi nu le văd prea bine, fiindcă luna a intrat după un nor.

Îmi vin în fire. În trenul ăsta se află oameni. Nu mă interesează nici cât negru sub unghie încotro se duce, fiindcă oriunde s-ar duce, e departe de coioţi şi spre civilizaţie, mâncare şi poate chiar spre o slujbă – poate chiar şi spre un bilet de-ntors spre Ithaca, deşi n-am un cent în buzunar şi nici un motiv să cred că m-ar primi înapoi. Şi dacă m-ar primi, ce mare scofală ar fi? N-am nici o casă la care să mă întorc şi nu mă aşteaptă nici un cabinet veterinar.

Trec tot mai multe vagoane-platformă, încărcate cu nişte stâlpi ca de telefon. Mă uit după ele, mijind ochii să văd ce mai urmează. Luna iese o clipă din nori, aruncându-şi lumina albăstruie asupra unui soi de vagoane de marfă.

Încep să alerg în aceeaşi direcţie cu trenul. Îmi alunecă tălpile pe panta acoperită cu pietriş – parc-aş fugi pe nisip şi, pentru a compensa, mă arunc cât pot în faţă. Mă împiedic, mai să cad, şi fac eforturi să-mi recâştig echilibrul înainte sa ajung sub roţile imense de oţel.

Mă redresez şi încep să alerg mai repede, cercetând din ochi fiecare vagon în căutarea a ceva de care m-aş putea agăţa. Pe lângă mine trec în goană trei vagoane închise etanş. După ele, urmează vagoane cu animale. Uşile acestora sunt deschise, iar cozile animalelor flutură în vânt, pentru că sunt cu părţile dorsale spre aer. E atât de ciudat, că nu pot sa nu remarc asta, deşi alerg pe lângă un tren în mişcare, în pustietate.

Încetinesc până ce aproape merg la pas şi, în cele din urmă, mă opresc. Rămas fără suflu şi aproape fără speranţă, întorc capul. La trei vagoane în urma mea, e o uşă deschisă.

Mă năpustesc iar înainte, numărându-le în timp ce trec pe lângă mine.

Unu, doi, trei...

Mă avânt spre bara de fier şi mă trag în sus. Întâi mi se lovesc piciorul stâng şi cotul, apoi bărbia, care se izbeşte puternic de metal. Mă agăţ cât pot de strâns cu toate trei. Zgomotul e asurzitor şi osul maxilarului mi se loveşte ritmic de marginea de fier. Simt în nări miros de sânge ori de rugină şi mă întreb în treacăt dacă mi-oi fi distrus dinţii, însă îmi dau seama că asta ar fi cea mai mică dintre problemele mele – stau într-un echilibru extrem de precar la marginea

uşii, cu piciorul drept îndreptat spre zona roţilor. Mă apuc cu mâna dreaptă de bara de urcare.

Iar unghiile de la stânga mi se înfig atât de adânc în duşumea, încât bucăţile de lemn mi se desprind sub palmă. Încep să pierd teren – tălpile pantofilor aproape ca mi s-au desprins, iar piciorul stâng îmi alunecă scurt de mai multe ori la rând spre uşă. Dreptul mi se bălăngăne atât de departe sub tren, că sunt sigur c-o să rămân curând fără el. Îmi fac curaj pentru clipa iminentă, închizând ochii şi strângând din dinţi.

Câteva clipe mai târziu îmi dau seama că sunt încă întreg. Deschid ochii şi-mi cântăresc opţiunile. Nu am decât două, aşa că, dat fiind că de coborât din tren nici nu se pune problema fiindcă aş nimeri drept sub roţi, număr până la trei şi mă avânt în sus cu toată bruma de forţă care mi-a mai rămas. Reuşesc, în fine, să-mi ridic genunchiul stâng peste margine. Folosindu-mă din plin de tălpi, genunchi, bărbie, cot şi unghii, îmi croiesc drum în vagon centimetru cu centimetru şi mă prăbuşesc pe podea. Rămân aşa, gâfâind, sleit de-a binelea.

Apoi îmi dau seama că în faţa mea e o luminiţă. Mă ridic cu greutate într-un cot.

Patru bărbaţi stau aşezaţi pe nişte saci grosolani de nutreţ şi joacă cărţi la lumina unei lămpi cu kerosen. Unul dintre ei, un bătrân firav, cu o barbă de câteva zile şi faţa suptă, a rămas cu o cană de lut lipită de buze. E atât de surprins, că pare să fi uitat s-o lase jos. Îi ia câteva secunde s-o facă, după care se şterge la gură cu mâneca.

— Măi, măi, măi, zice tărăgănat. Ce-avem noi aici?

Doi dintre bărbaţi au rămas stană de piatră şi se holbează la mine pe deasupra cărţilor de joc răsfirate în evantai. Cel de-al patrulea se ridică în picioare şi face un pas înainte.

E o namilă de om cu faţă de brută şi barbă deasă, neagră. Are hainele soioase şi borul pălăriei arată de zici că i-a muşcat cineva din el. Mă ridic cu greu în picioare şi mă trag înapoi împleticit, doar ca să-mi dau seama că n-am unde să mă duc. Mă uit în spate, dar dincolo de mine sunt nenumăraţi baloţi de foaie de cort.

Când mă întorc spre cei patru, namila se află încă în faţa mea şi respiraţia îi duhneşte a alcool.

— N-avem loc de vagabonzi în trenu' ăsta, fârtate. Mai bine te dai jos acuşica.

— Stai aşa, Blackie, zice bătrânul cu cana de lut. Nu sari aşa la el, dă-i pace!

— Da' cine sare? zice Blackie, înşfăcându-mă de guler.

Îi dau braţul la o parte. Mă prinde cu cealaltă mână şi mă răsucesc ca să nu mă apuce. Oasele antebraţelor ni se ciocnesc cu un pocnet.

— *Oho,* comentează amuzat bătrânul. Ai grijă ce faci, amice, în locul tău, nu m-aş încontra cu Blackie.

— După cât mi se pare mie, Blackie se încontrează cu mine, strig, parând o nouă lovitură.

Blackie mă împinge cu pieptul. Mă prăbuşesc pe un balot de prelată, însă înainte să ating pământul, braţul drept îmi e răsucit la spate, picioarele îmi atârnă dincolo de marginea uşii deschise şi prin faţa mea trece în prea mare viteză un şir de copaci.

— Blackie! răcneşte bătrânul. Blackie! Dă-i drumu'! Dă-i drumu' când îţi zic! Numa-n tren nu te mai bătuseşi.

Blackie îmi răsuceşte braţul în sus spre gât şi mă scutură bine.

— Blackie, tu auzi ce-ţi zic aici? strigă bătrânul. N-avem nevoie de belele. Dă-i drumu'!

Blackie mă mai bălăngăne de câteva ori bine în uşă, după care se întoarce pe călcâie şi mă aruncă drept pe baloţii de prelată. Se întoarce la ceilalţi, ia din mers cana de lut, apoi trece pe lângă mine, se urcă pe baloţi şi se retrage în capătul cel mai îndepărtat al vagonului. Îmi frec de zor braţul traumatizat şi nu-l pierd din ochi.

— Nu te supăra, puştiule, zice bătrânul. Asta e treaba lui, să arunce oamenii din tren, şi n-a mai făcut-o de mult. Vino-ncoa', spune, bătând uşor în podea cu palma. Vino-ncoa'.

Îi mai arunc o privire lui Blackie.

— Vino odată când îţi zic, spune bătrânul. Nu te mai codi atâta. Blackie o să se poarte frumos acum, aşa-i, Blackie?

Blackie mormăie posac şi ia un gât de băutură.

Mă ridic şi mă apropii precaut de ceilalţi.

Bătrânul ridică mâna dreaptă şi mi-o bagă sub nas. După un moment de şovăială, i-o strâng.

— Eu sunt Gamei, zice. Şi ăsta e Grady. Iar ăstălalt e Bill. Pe Blackie cred că l-ai cunoscut deja. Zâmbeşte, dezvelindu-şi dantura cu dinţi din doi în doi.

— Îmi pare bine, zic.

— Grady, du-te şi adu-mi cana înapoi, bine? zice Camel.

Grady îmi caută privirea şi i-o susţin. După o vreme, se ridică şi se duce în tăcere la Blackie.

Camel se sforţează să se scoale în picioare, atât de ţeapăn, că la un moment dat întind mâna şi-l ţin de cot. Odată proptit pe picioare, ridică lampa cu kerosen şi mă scrutează cu ochii mijiţi. Se uită la hainele mele, măsurându-mă din cap până-n picioare.

— Ce ţi-am zis io, Blackie? strigă supărat. Flăcăul ăsta nu-i un vagabond. Blackie, treci aici şi uită-te la el. Şi-o să te convingi singur.

Blackie mormăie, ia o ultimă înghiţitură şi se îndură în fine să-i dea cana lui Grady.

Camel se chiorăşte la mine.

— Cum ai zis că te cheamă?

— Jacob Jankowski.

— Ai părul roşu.

— Aşa mi s-a spus.

— De unde eşti?

Tac. Sunt din Norwich sau din Ithaca? Eşti din locul din care pleci sau din locul din care te tragi?

— De nicăieri, zic.

Expresia de pe chipul lui Camel se înăspreşte. Se leagănă uşor pe picioarele crăcănate şi, din cauza balansului, lampa aruncă o lumină inegală.

— Ai făcut ceva, băiete? Te caută poliţia pentru ceva?

— Nu, zic. Nimic de genul ăsta.

Continuă să mă scruteze încă vreo câteva clipe, după care dă din cap.

— Bine atunci. Oricum, nu e treaba mea. Încotro mergi?

— Habar n-am.

— Cauţi de lucru?

— Da, domnule. Cred că da.

— Nu-i nici o ruşine să vrei să munceşti, zice. Ce ştii să faci?

— Cam tot ce e nevoie, spun.

Grady apare cu cana şi i-o întinde lui Camel. Acesta îi şterge buza cu mâneca şi mi-o întinde.

— Na, ia şi tu o duşcă.

S-o spun pe-aia dreaptă, am mai băut şi eu câte ceva la viaţa mea, însă rachiul făcut în casă e cu totul altă poveste. Simt că-mi ia foc pieptul şi capul. Mi se taie respiraţia şi mă lupt să-mi opresc lacrimile, privindu-l pe Camel drept în ochi deşi plămânii îmi sunt la un pas de combustie.

Camel observă şi încuviinţează alene.

— Dimineaţă ajungem la Utica. Te duc să faci cunoştinţă cu Unchiu' Al.

— Cu cine? Poftim?

— Ei, cu cine. Alan Bunkel, mare maestru al manejului. Stăpânul şi Maestrul Universurilor Ştiute şi Neştiute.

Probabil că am o faţă nedumerită de-a binelea, întrucât Camel se lasă păgubaş, pufnind în râs printre dinţii ştirbi.

— Puştiule, nu-mi spune că n-ai observat nimica.

— Ce să observ? întreb.

— Băieţi, ăsta nu ştie pe ce lume se află, spune amuzat la culme, uitându-se la ceilalţi. Chiar nu ştie!

Grady şi Bill rânjesc mânzeşte. Blackie a rămas la fel de ursuz. Se strâmbă şi-şi trage pălăria mai bine pe ochi.

Camel se întoarce spre mine, îşi drege glasul şi rosteşte tărăgănat, savurând fiece cuvinţel.

— N-ai sărit într-un tren oarecare, băiete. Ai sărit fix în Escadronul

Zburător al Celui Mai Senzaţional Spectacol de pe Pământ, al Fraţilor Benzini.

— În *ce? zic*.

Camel râde atât de tare, că se cocoşează.

— Hai că-i o comoară băiatul ăsta. O adevărată comoară, zice, trăgându-şi nasul şi ştergându-se la ochi cu dosul mâinii. O, Doamne. Dragă băiete, tu şi curu' tău tocmai aţi aterizatără într-un circ, aşa să ştii.

Clipesc spre el.

— Ăla de acolo e cortul cel mare, zice, ridicând lampa cu kerosen şi arătând cu degetul strâmb către maldărele de prelată strânsă. Una din căruţele cu foaia de cort a luat-o la vale şi s-a făcut bucăţi, aşa că uite-l. Poate-ar fi bine să-ti cauţi un locşor sa dormi un pic. Mai sunt câteva ore până ajungem. Numai ai grijă să nu stai prea aproape de uşă, atâta tot. Câteodată, luăm curbele foarte strâns.

Prin amabilitatea Arhivelor Pfening, Columbus, Ohio

Trei

Mă trezeşte un scrâşnet prelung de frâne. Sunt încoţopenit între baloţii de prelată, mult mai departe de uşa decât când m-am culcat, şi sunt dezorientat. Îmi ia un pic până-mi dau seama unde mă aflu.

Trenul se opreşte, hurducându-se din încheieturi, şi pufăie. Blackie, Bill şi Grady se ridică fără o vorbă în picioare şi sar afară din tren. După plecarea lor, apare şontâcăind şi Camel. Se apleacă spre mine şi-mi dă un ghiont.

— Hai, puştiule, zice. Tre' să ieşi de-acilea înainte să vină oamenii să dea jos cortul. O să încerc să i te prezint Iu' alde Crazy Joe în dimineaţa asta.

— Crazy Joe? zic, ridicându-mă în capul oaselor.

Mă furnică fluierele picioarelor şi mă doare ceafa de mor.

— Marele mahăr, zice Camel. Adică administratorul manejului. August nu-l lasă nici să pună piciorul în arenă. Sau, mai precis, probabil că Marlena nu-l lasă să se apropie, da' tot un drac e. Şi nici pe tine sa nu crezi c-o sa te lase. Cu Crazy Joe, măcar ai o şansă. Am avut o sumedenie de ghinioane cu vremea rea şi noroiu', şi mai mulţi oameni s-au săturat de muncit ca nişte sclavi şi şi-au luat tălpăşiţa. Aşa că a cam rămas fără oameni.

— De ce i se spune Crazy Joe?

— Cinstit să fiu, habar n-am, spuse Camel

Se scarpină în ureche, după care se uită cu atenţie la ce-a scos de acolo.

— Cred c-a stat o vreme sub Cupola Mare, dar nu ştiu precis ce s-a întâmplat. Şi te-aş sfătui să nu-l întrebi.

Îşi şterge degetul pe pantaloni, apoi porneşte şontâcăind spre uşă.

— Vii sau ce faci? zice, întorcându-se spre mine. Nu pot să stau după tine toată ziua!

Ajunge la uşă, sare jos din tren cu grijă şi se propteşte pe pietriş.

Mă mai scarpin încă o dată cu foc la fluierul piciorului, îmi leg pantofii şi îl urmez.

Suntem chiar lângă o păşune uriaşă, cu iarbă bogată. Dincolo de ea, sunt risipite clădiri de cărămidă, luminate de strălucirea de dinaintea zorilor. Din tren se revarsă sute de bărbaţi murdari şi nebărbieriţi, care o înconjoară aşa cum se adună furnicile în jurul unei bomboane, înjurând, şi întinzându-şi oasele, şi aprinzându-şi ţigările. Rampele şi toboganele zăngănesc şi, ca din pământ, se ivesc atelaje de câte şase sau opt cai, ce umplu numaidecât locul. Apar, cal după cal, percheroni

puternici cu coadă scurtă ce tropăie în josul rampelor, nechezând şi suflând pe nări, deja legaţi în zăbale. De ambele părţi ale rampei se înşiră bărbaţi ce ţin bine uşile batante, având grijă ca animalele să nu se apropie prea mult de margine.

Câţiva pornesc spre noi, cu capetele plecate.

— 'neaţa, Camel, zice şeful acestora când trece prin dreptul nostru şi se urcă în vagon.

Ceilalţi se năpustesc în urma lui. Înconjoară un balot de prelată şi pornesc cu el icnind, cocoşaţi sub greutate, spre ieşire, îl mişcă aproape un cot, după care îl lasă jos, iar balotul cade iscând nori de praf.

— 'neaţa, Will, spune Camel. Ia zi, n-ai un fum pentru un babalâc?

— Cum să nu. Individul se îndreaptă de şale şi se bate peste buzunarele cămăşii. Caută într-unul dintre ele şi scoate o ţigară boţită. E Bull Durham, zice, aplecându-se şi întinzându-i-o. Scuze.

— N-are nimica nici dacă-i făcută de mâna omului, spune Camel. Mulţam, Will. Rămân dator.

Will mă arată brusc cu degetul.

— Ăsta cine mai e?

— Un boboc. Îi zice Jacob Jankowski.

Will se uită la mine, apoi se întoarce şi scuipă către uşă.

— Cât de boboc? zice, vorbind tot cu Camel.

— Boboc de boboc.

— L-ai dat în primire la cineva?

— Nţ.

— Păi atunci, mult noroc, băiete. Ridică uşor pălăria spre mine. Să nu dormi prea adânc, puştiule, dacă înţelegi ce vreau să spun.

Zicând acestea, dispare în vagon.

— Cum adică? întreb, însă Camel s-a îndepărtat deja şi el. Iuţesc pasul, ca să-l ajung din urmă.

Printre bărbaţii cei murdari sunt acum sute de cai. La început, scena are ceva de haos, însă, în clipa când Camel îşi aprinde ţigara, mai multe zeci de atelaje sunt deja pregătite şi pornesc de-a lungul vagoanelor-platformă, trăgând căruţele către rampe. Imediat ce roata din faţă a căruţei atinge şanţurile de lemn ale rampei, bărbatul care îi ghidează oiştea sare în lături. Şi foarte bine face. Căruţele doldora coboară vijelios pe planul înclinat şi nu se opresc decât abia câţiva metri mai încolo.

În lumina dimineţii văd ce n-am putut vedea noaptea trecută – căruţele sunt vopsite în roşu aprins, cu chenare aurii şi roţi ca razele soarelui, şi fiecare dintre ele e împodobită cu blazonul pe care se poate citi FRAŢII BENZINI – CEL MAI SENZAŢIONAL SPECTACOL DE PE PĂMÂNT. Imediat ce sunt legaţi la căruţe, percheronii îşi iau în primire sarcina şi încep să le tragă de-a lungul pajiştii.

— Ferea! zice Camel, apucându-mă de braţ şi trăgându-mă spre ei.

Are pălăria într-o mână şi ţigara boţită încleştată între dinţi.

Pe lângă noi trec în galop trei bărbaţi. O iau în lungul câmpului, măsurându-i perimetrul, după care se întorc în acelaşi galop. Cel care-i conduce întoarce întruna capul şi la dreapta, şi la stânga, cântărind bine locul din ochi. Are frâiele într-o mână, în vreme ce cu cealaltă scoate săgeţi cu mici fanioane dintr-un săculeţ de piele şi le înfige în pământ.

— Ce face? întreb.

— Trasează marginile terenului, spune Camel. Se opreşte în faţa unui vagon de animale. Joe! Hei, Joe!

În uşă se iţeşte un cap.

— Am un boboc aici. Cu caş la gură. Crezi că ai ceva să-i dai de făcut?

Silueta înaintează pe rampă. Cu o mână de la care lipsesc trei degete îşi dă borul pălăriei hărtănite spre spate. Mă cercetează atent cu privirea, scuipă un fir de tutun cafeniu-închis, cu salivă cu tot, şi se întoarce în vagon.

Camel mă bate pe braţ, felicitându-mă.

— Eşti intrat, puştiule.

— Da?

— Îhâm. Acum ia o lopată şi adună balega. Ne vedem mai târziu.

În vagonul animalelor e o mizerie cruntă. Lucrez cot la cot cu un băiat pe nume Charlie, cu faţă de fată. Nici măcar nu i s-a îngroşat vocea. După ce adunăm cu lopata cam o tonă de bălegar din uşă, fac o pauză şi mă uit la cât mai avem de strâns.

— Câţi naibii de cai bagă într-un vagon?

— Douăşapte.

— Măiculiţă. Cred că nici nu se pot mişca.

— Asta-i şi ideea, spune Charlie. În clipa în care intră ultimul cal, nu mai poate coborî nici unul.

Deodată, înţeleg exact scena văzută azi-noapte, cu crupele şi cozile la vedere.

Joe apare în prag.

— Steagu-i ridicat, mormăie.

Charlie îşi aruncă lopata şi porneşte spre uşă.

— Ce se-ntâmplă? Un' te duci? zic.

— Steagu' de la bucătărie-i ridicat.

Scutur din cap.

— Îmi pare rău, tot nu pricep.

— Potol, zice.

Aşa da, ăsta-i un cuvânt pe care-l pricep. Îmi arunc şi eu lopata.

Peste tot în jurul nostru au răsărit corturi precum ciupercile după ploaie; singurul a cărui prelată încă zace flască pe pământ este cel mai

mare – evident, marea cupolă. Bărbaţii stau aplecaţi deasupra cusăturilor şi leagă bucăţile una de alta. În mijlocul lui se ridică stâlpi uriaşi de lemn, pe care flutură deja Old Glory[2]. Toată această velatură sprijinită de stâlpi arată ca puntea şi catargele unei corăbii.

Pe toate laturile perimetrului, echipe de câte opt bărbaţi bat în pământ ţăruşi cu barosul, cu o viteză periculoasă. În clipa în care un baros izbeşte ţăruşul, alte cinci sunt deja în mişcare. Zgomotul seamănă cu răpăitul de mitralieră şi răsună limpede, dincolo de vacarmul general.

Alte echipe de bărbaţi ridică alţi stâlpi enormi. Charlie şi cu mine trecem pe lângă un grup de zece indivizi care se luptă cu toată greutatea lor la un loc cu o singură frânghie, în timp ce un tip de pe margine strigă cântat: „Trage, scutură-l, rupe-l! Înc-o dată, trage, scutură-l, rupe-l! Şi acum, înfige-l!”

N-are cum să nu-ţi sară în ochi bucătăria mobilă – are arborat steagul portocaliu cu albastru, plita bolboroseşte în spate şi lumea se îndreaptă spre ea din toate părţile. Mirosul de mâncare mă izbeşte în burtă ca o ghiulea. N-am mai mâncat de alaltăieri şi stomacul mi se chirceşte de foame.

Lateralele cortului au fost ridicate ca să se facă puţin curent, însă la mijloc e împărţit în două de o draperie. Mesele de pe partea asta sunt frumos aranjate, cu feţe de masă în carouri albe şi roşii, cu tacâmuri şi vaze cu flori. Nu se potriveşte deloc cu şirul de bărbaţi jegoşi ce şerpuieşte pe lângă oalele cu mâncare aburindă.

— Dumnezeule, îi zic lui Charlie când ne aşezăm la coadă. Ce de feluri de mâncare!

Sunt crochete de cartofi, cârnaţi şi coşuri pline de dau pe de lături cu felii mari de pâine. Spirale de jambon, ouă pregătite în toate felurile imaginabile, borcane cu dulceaţă, castroane cu portocale.

— Asta nu-i nimic, zice el. Big Bertha are toate astea, plus chelneri. Tu doar stai la masă şi ei îţi aduc la nas tot ce vrei.

— Big Bertha?

— Ringling[3], spune el.

— Ai lucrat pentru ei?

— Îhm... nu, face el timid. Da' ştiu pe unii care-au lucrat!

Înşfac o farfurie şi o umplu ochi cu un munte de cartofi, ouă şi cârnaţi, străduindu-mă să nu par chiar atât de disperat. Mirosul e copleşitor. Deschid gura şi îl inhalez adânc – şi e ca mana căzută din cer. De fapt, chiar asta şi e, mană cerească.

Ca din pământ, lângă mine apare Camel.

— Na. Dă-i ăsta tipului ăluia din capul cozii, spune, punându-mi un tichet în mâna liberă.

Bărbatul din capul rândului e aşezat într-un scaun pliant şi priveşte pe sub borul îndoit al unei pălării de pâslă. Îi întind tichetul. El ridică

ochii spre mine, cu braţele încrucişate ferm în faţă.

— De la ce secţie eşti?

— Poftim? zic.

— La ce secţie lucrezi?

— Pai... nu ştiu precis, spun. Toată dimineaţa am strâns după animale.

— M-ai ajutat mai mult de-o grămadă, zice el, fără să se uite la tichetul meu. Ar putea fi vorba de animalele de povară, de bagaje sau de menajerie. Care din astea e?

Nu-i răspund. Sunt destul de sigur, Camel a pomenit de vreo câteva dintre astea, însă nu-mi mai amintesc exact ce-a spus.

— Dacă nu ştii la ce secţie eşti, înseamnă că nu eşti în spectacolul ăsta, zice individul. Deci cine dracu' eşti?

— E vreo problemă, Ezra? spune Camel, venind în urma mea.

— Nu, nu e nici o problemă. M-am trezit c-un şmecher care a crezut că poa' să se lipească de o masă gratis, spune Ezra, scuipând.

— Nu-i un şmecher, zice Camel. E nou angajat şi e cu mine.

— Chiar aşa?

— Chiar aşa.

Individul îşi dă borul pălăriei pe spate şi mă măsoară din cap până-n picioare. Rămâne pe gânduri câteva clipe, după care zice:

— Bine, Camel. Dacă garantezi tu pentru el, cred că mie, unu', îmi ajunge. Întinde mâna şi-mi înşfacă tichetul. Şi încă ceva: învaţă-l să vorbească, înainte să apuce vreunu' să-l zvânte în bătaie şi să-i rupă picioarele.

— Deci la ce secţie lucrez? întreb, îndreptându-mă spre o masa.

— A, nu, zice Camel apucându-mă de mână. Mesele astea nu-s pentru alde noi. Stai pe lângă mine până când înveţi ce şi cum.

Mă ţin după el. Mesele din partea cealaltă a draperiei sunt aşezate una în prelungirea celeilalte şi pe tăbliile lor de lemn nu sunt decât solniţe şi piperniţe. Aici nu e nici o floare.

— Cine stă pe partea cealaltă? Artiştii?

Camel mă săgetează cu privirea.

— Dumnezeule, copile. Ţine-ţi pliscul până-nveţi să vorbeşti ca lumea, de acord?

Se aşază la o masă şi-şi vâră imediat o jumătate de felie de pâine în gură. O mestecă de câteva ori, apoi se uită la mine.

— Hai, stai jos, lasă faţa asta opărită. Nu fac decât să am grijă de tine. L-ai văzut pe Ezra; şi el e mâţă blândă pe lângă alţii. Stai jos.

Îi mai arunc o privire, după care mă strecor peste banchetă, îmi pun farfuria jos, mă uit la mâinile mele murdare de bălegar, mi le şterg de pantaloni şi, văzând că n-am rezolvat mare lucru, mă arunc aşa cum sunt asupra mâncării.

— Păi şi cum li se zice de fapt? zic într-un final.

— Li se zice ciudaţi, spune Camel, cu mâncarea în gură. Şi tu lucrezi la bagaje. Deocamdată.

— Şi unde sunt ciudaţii ăştia?

— Tre' s-apară din clipă-n clipă. Mai sunt de venit două rânduri de vagoane. Se culcă târziu, dorm până târziu şi ajung fix la micul dejun. Şi, apropo, nu le spune „ciudaţi" în faţă.

— Păi şi cum să le spun?

— Artişti.

— Şi de ce nu le pot spune artişti tot timpul? zic tot mai ţâfnos.

— Ei sunt ei şi noi suntem noi, iar tu faci parte dintre ai noştri, spune Camel. Nu contează. O să-nveţi.

Un tren şuieră în depărtare.

Vorbeşti de lup...

— E şi Unchiul Al cu ei?

— Da, dar să nu-ţi vină vreo idee. Nu ne apropiem de el decât mai târziu. Până ridicăm corturile, e cu capsa pusă, zici că-i un urs pe care-l doare măseaua. Apropo, cum te-mpaci cu Joe? Ţi-a ajuns atâta balegă de cal?

— Nu mă deranjează.

— Mă rog, te văd c-ai putea mai mult de-atât. Am vorbit cu un tovarăş de-al meu, spune Camel, zdrobind o altă bucată de pâine între degete şi ştergând cu ea sosul din farfurie. Rămâi pe lângă el azi şi-o să pună el o vorbă bună pentru tine.

— Şi ce să fac?

— Orice zice el. Să nu-i ieşi din cuvânt. Ridică din sprânceană, pentru a-şi sublinia cuvintele.

Amicul lui Camel e un tip scund cu o burtă impresionantă şi voce tunătoare. E prezentatorul show-ului care precede spectacolul propriu-zis şi îl cheamă Cecil. Mă cântăreşte din priviri şi mă declară potrivit pentru slujba pe care o are de făcut. Eu, împreună cu Jimmy şi Wade, ceilalţi doi indivizi consideraţi îndeajuns de prezentabili pentru a se amesteca printre oamenii din public, trebuie să ne instalăm la marginile mulţimii şi, atunci când ni se va face semn, să înaintăm şi să-i mânăm cu blândeţe spre intrare.

Numerele de dinaintea spectacolului principal se desfăşoară pe aleea din mijlocul cortului, unde are loc o activitate febrilă. Într-o parte, un grup de negri se chinuie să ridice nişte pânze cu reclama spectacolului de început. În cealaltă, se aud clinchete şi strigăte în timp ce bărbaţi albi în fracuri albe aşază pahar după pahar de limonadă, formând piramide înalte pe tejghelele cu dungi roşii şi albe ale tonetelor concesionate. În aer se amestecă tot soiul de arome, de floricele care pocnesc, de alune ce se prăjesc sub ochii privitorilor, dincolo de care se simte mirosul pătrunzător de animale.

La capătul aleii, după poarta de unde se cumpără biletele, e un cort enorm, către care sunt transportate cu căruţa toate creaturile lumii – lame, cămile, zebre, maimuţe, cel puţin un urs polar şi cuşti după cuşti de feline.

Cecil şi unul dintre negri se chinuie cu pânza pe care e desenată o femeie uriaşă, cu cărnuri revărsate. După câteva secunde, Cecil îi dă negrului una peste cap.

— Hai odată, băiete! Într-o clipită o să dea fraierii năvală. Cum o să-i facem să intre dacă n-o văd pe Lucinda în toată splendoarea ei?

Se aude un fluier şi toată lumea Încremeneşte.

— Uşile! răsună o voce de bărbat.

Şi zici că s-au deschis larg porţile iadului. Bărbaţii de la standuri aleargă să-şi ia locul în spatele tejghelelor şi fac ultimele retuşuri, atât la marfa expusă, cât şi la propria lor înfăţişare, îndreptându-şi jachetele şi pălăriile. Cu excepţia unui singur suflet amărât care încă se mai chinuie de-i ies ochii cu pânza Lucindei, toţi ceilalţi negri ies pe nesimţite afară din cort şi se fac nevăzuţi.

— Da' ridică dracului odată nenorocita aia de pânză şi ieşi de-aici! urlă Cecil.

Bărbatul mai aranjează un colţ şi dispare.

Mă întorc. Spre noi se îndreaptă un zid uman, cu copii ţipând şi scâncind la înaintare, care-şi trag disperaţi părinţii de mână.

Wade îmi bagă un cot în coastă.

— Pssst... Vrei să vezi menajeria?

— Ce să văd?

Îmi arată din cap spre cortul aflat între noi şi cortul cel mare.

— De când am venit te tot văd că te ridici pe vârfuri, doar-doar oi vedea ceva. Vrei să arunci un ochi?

— Păi şi cu el ce facem? zic, arătând spre Cecil.

— Ne întoarcem înainte să-şi dea seama c-am lipsit. Şi-n afară de-asta, nu putem face nimic până nu stârneşte el mulţimea.

Wade mă conduce spre poarta unde se vând bilete. E păzită de nişte tipi în vârstă, care stau pe scaune, în spatele a patru estrade roşii. Trei dintre ei nu ne bagă în seamă. Al patrulea se uită spre Wade şi încuviinţează.

— Hai, du-te să arunci un ochi, spune Wade. Eu rămân aici, să ţin de şase.

Mă uit înăuntru. Cortul e uriaş, înalt cât cerul şi sprijinit de stâlpi lungi şi drepţi, aşezaţi în diverse unghiuri. Prelata e bine întinsă şi aproape transparentă – lumina soarelui se filtrează prin ţesătură şi cusături, luminând cea mai mare tonetă de dulciuri pe care am văzut-o vreodată. Aceasta tronează exact în mijlocul menajeriei, sub razele splendide ale soarelui, înconjurată de afişe ce fac reclamă la salsaparila, floricele şi alune trase-n caramel şi cremă de zahăr ars.

De-a lungul a doi din cei patru pereţi stau înşirate cuşti de animale pictate în nuanţe superbe de roşu şi auriu, cu uşile date în lături pentru a expune leii, tigrii, panterele, jaguarii, urşii, cimpanzeii şi maimuţele-păianjen – până şi un urangutan. Cămile, lame, zebre şi cai stau sub frânghii joase între ţăruşi de fier, cu capetele îngropate în munţi de paie. Două girafe stau într-o zona împrejmuită cu un gard din zale de fier.

Caut în zadar cu privirea un elefant, când ochii mi se opresc asupra unei femei. Seamănă atât de tare cu Catherine, că mi se taie respiraţia – forma feţei, tunsoarea, şoldurile înguste despre care mi-am imaginat mereu că se află sub eternele ei fuste cuminţi. Stă în picioare în faţa unui şir de cai albi şi negri, în costum roz cu paiete, colanţi şi balerini de satin, şi vorbeşte cu un bărbat cu joben şi frac. Îşi face palma căuş şi mângâie botul unui cal alb, un cal arab splendid, cu coamă şi coadă argintii. Ridică o mână să-şi dea la o parte o şuviţă castaniu-deschis şi-şi aranjează mai bine parura. Apoi se întinde şi-i netezeşte smocul de pe frunte, drăgălindu-l. Îi prinde urechea în pumn, după care îi dă drumul încet printre degete.

Se aude o izbitură puternică şi, când mă răsucesc, descopăr că cineva a închis uşa laterală a cuştii animalului celui mai apropiat. Când mă întorc, femeia se uită la mine. E încruntată, de parcă ar încerca să-şi amintească de unde să mă ia. Câteva clipe mai târziu, îmi dau seama că ar trebui să-i zâmbesc sau să-mi cobor privirea sau ceva de genul ăsta, însă nu sunt în stare să fac nimic. În cele din urmă, bărbatul cu joben îi pune o mână pe umăr şi ea se întoarce, însă o face încet, fără chef. Câteva secunde mai târziu, mă mai priveşte o dată pe furiş.

Wade s-a întors.

— Hai, zice, bătându-mă uşor pe spate. Începe spectacolul.

— DOAMNELOOOR ŞI DOMNILOOOOOOOR! Mai sunt doar douăzeci şi ciiinci de minute până la marele spectacol! Douăzeci şi ciiinci de minute! Aveţi tot timpul din lume să savuraţi din plin extraordinarele, incredibilele şi uimitoaaarele minuni pe care le-am adunat pentru dumneavoastră din toate cele patru colţuri ale lumii şi să vă găsiţi un Ioc sub marea cupolă! Aveţi tot timpul din lume să vedeţi ciudăţeniile, monstruozităţile naturii şi numerele pe care le-au pregătit pentru dumneavoastră! Avem cea mai uimitoare şi bogată colecţie din lume, doamnelor şi domnilor! Din întreaga lume, credeţi-mă pe cuvânt!

Cecil stă în picioare la o tribună de lângă intrarea la spectacolul de început. Se plimbă de colo-colo înfoiat tot, gesticulând grandios. O mulţime de vreo cincizeci de oameni se leagănă şovăitoare. Nu s-au hotărât încă, nici nu stau pe loc, dar nici nu merg.

— Poftiţi pe aici, s-o vedeţi pe splendida, *enorma*, superba Lucinda – cea mai frumoasă grasă a lumii! Patru sute de kilograme de perfecţiune şi de cărnuri tremurătoare, doamnelor şi domnilor! Veniţi să vedeţi struţul uman – e în stare să înghită orice îi daţi şi apoi să vă dea înapoi. Puneţi-l la încercare! Portofele, ceasuri, până şi becuri! Orice doriţi, el o să le regurgiteze! Şi nu-l pierdeţi pe Frank Otto, cel mai tatuat om al lumii! A fost ţinut ostatic în junglele cele mai întunecate din Borneo şi condamnat pentru o crimă pe care n-a înfăptuit-o, şi care i-a fost pedeapsa? Ei bine, oameni buni, pedeapsa e scrisă pe tot corpul lui, cu cerneală permanentă!

Mulţimea a devenit curioasă şi s-a înghesuit. Jimmy, Wade şi cu mine ne amestecăm printre cei din spate.

— Şi acum, spune Cecil răsucindu-se pe călcâie.

Îşi duce degetul la buze şi clipeşte grotesc într-un fel exagerat, care îi trage un colţ al gurii în sus, spre ochi. Ridică o mână, cerând să se facă linişte.

— Iar acum – scuzele mele, doamnelor, dar asta e numai pentru domni – special pentru domni! Pentru că ne aflăm în compania ambelor sexe, de dragul politeţei, am s-o spun o singură dată. Domnilor, dacă sunteţi americani pur-sânge, dacă aveţi în vine sânge de bărbat adevărat, atunci acesta este un lucru pe care nu veţi dori să-l pierdeţi. Dacă-l veţi urma pe individul de acolo – cel de acolo, unde vă arăt eu – o să vedeţi ceva atât de uluitor, de cutremurător, încât, de bună-seamă, o să...

Ajuns aici tace, închide ochii şi ridică o mână. Clatină din cap, a remuşcare.

— Însă nu, continuă el. De dragul decenţei şi dat fiind că ne aflăm în compania ambelor sexe, nu vă pot spune nimic mai mult. Nu pot adăuga nici un cuvinţel în plus, domnii mei. Decât atât – *că nu vreţi să pierdeţi aşa ceva*! Nu trebuie decât să-i daţi o monedă de un sfert de dolar domnului, iar el vă va conduce direct acolo. N-o să vă mai amintiţi c-aţi cheltuit un sfert de dolar, însă n-o să uitaţi niciodată ce-aţi văzut. O să vorbiţi despre asta tot restul vieţii voastre, oameni buni. Tot restul vieţii.

Cecil se îndreaptă de şale şi-şi aranjează vesta cadrilată, apucându-şi tivul cu amândouă mâinile. Îşi ia o figură plină de deferenţă şi gesticulează larg către intrarea din celălalt capăt.

— Iar dumneavoastră, doamnelor, dacă veţi avea amabilitatea de a porni într-acolo, avem minuni şi curiozităţi potrivite pentru sensibilităţile dumneavoastră atât de delicate. Un gentleman va ţine întotdeauna seama de doamne. Mai ales când vine vorba despre nişte doamne atât de frumoase ca dumneavoastră.

Cu aceasta, zâmbeşte şi închide ochii. Femeile din mulţime se uită neliniştite la bărbaţii care se împuţinează văzând cu ochii.

S-a declanşat războiul. O femeie îl apucă strâns pe soţul ei cu o mână de haină, în timp ce cu cealaltă îl bumbăceşte bine. El se strâmbă şi se încruntă, ferindu-se de loviturile ei. Când reuşeşte, până la urmă, să se elibereze din strânsoarea femeii, îşi îndreaptă reverele hainei şi îşi ţintuieşte soţia, acum bosumflată, cu ochi scăpărători. În timp ce el porneşte ţanţoş spre intrare şi întinde moneda, cineva plescăie din limbă, ca o găină care cloncăne. Mulţimea izbucneşte în râs.

Restul femeilor, poate fiindcă nu vor să se dea în spectacol, se uită fără prea mare chef la bărbaţii lor, care se depărtează şi se aşază la rând. Cecil vede acest lucru şi coboară de la tribună. E cât se poate de preocupat, de galant şi le atrage cu blândeţe către chestiuni mai pline de savoare.

Îşi atinge lobul urechii stângi. Mă împing uşor în faţă. Femeile se apropie de Cecil, iar eu mă simt ca un câine ciobănesc.

— Dacă veţi pofti pe aici, continuă Cecil, vă voi arăta, doamnelor, ceva ce n-aţi văzut niciodată. Ceva atât de neobişnuit, de extraordinar, că nici măcar n-aţi visat, şi cu toate astea e ceva despre care puteţi vorbi liniştite la slujba de duminică ori cu mama sau tatăl dumneavoastră, la cină. Duceţi-vă şi aduceţi-i şi pe cei mici, e o distracţie pentru toată familia. Veţi vedea un cal cu capul acolo unde ar trebui să-i fie coada! Nu vă mint, doamnelor. O creatură vie, cu coada acolo unde ar trebui să aibă capul. Vedeţi cu ochii dumneavoastră. Şi, atunci când le veţi povesti soţilor despre el, o să regrete că n-au stat cu frumoasele lor soţii în loc să plece. O, da, dragele mele doamne. Vor regreta enorm.

Femeile mă înconjoară. Toţi bărbaţii au dispărut şi mă las dus de valul femeilor şi al enoriaşilor cucernici, al tinerilor şi al celorlalţi spectatori, care nu se socotesc americani pur-sânge.

Calul cu coada unde ar trebui să aibă capul chiar aşa arată – un cal aflat în fundul boxei, în aşa fel încât coada îi atârnă în găleata de ovăz.

— O, Doamne! face o femeie.

— Dumnezeule din ceruri! face alta, însă cei mai mulţi pufnesc în râs uşuraţi, fiindcă, dacă ăsta e calul cu coada acolo unde ar trebui să-i fie capul, atunci cât de nelalocul lui poate fi spectacolul care îi aşteaptă pe bărbaţi?

În faţa cortului se stârneşte rumoare.

— Lua-v-ar dracu' să vă ia! Da, ai auzit bine, nenorocitule, îmi vreau banii înapoi! Chiar crezi c-am plătit un sfert de dolar să văd o pereche de suspensori? Vorbiţi despre americani pur-sânge, ei bine, eu, unul, chiar asta sunt! Şi-mi vreau banii înapoi!

— Scuzaţi-mă, doamnă, spun, făcându-mi loc cu umărul printre două femei aflate în faţa mea.

— Alo, domnu'! Unde te grăbeşti aşa?

Cecil tocmai se bate cu un bărbat roşu la faţă. Bărbatul face câţiva paşi înainte, îl apucă de piept şi-l împinge. Mulţimea se dă în lături, iar Cecil se izbeşte cu zgomot de prelata dungată care înconjoară tribuna. Spectatorii se adună ciorchine în spate, ridicându-se în vârful picioarelor, cu ochii cât cepele.

Mă avânt printre ei şi-l prind pe Cecil exact în clipa în care celălalt îşi ia avânt – pumnul lui e la doar câteva degete de bărbia lui Cecil când i-l prind în aer şi i-l răsucesc la spate. Îi încercuiesc gâtul cu braţul şi-l trag îndărăt. Mă scuipă printre dinţi, în timp ce-şi duce mâna în spate şi încearcă să-mi scape din strânsoare. ÎI strâng şi mai bine, până când tendoanele mele aproape îi blochează traheea şi pornesc cu el, pe jumătate trăgându-l, pe jumătate în marş, spre capătul aleii. Ajuns acolo, îl trântesc în ţărână. Rămâne zăcând într-un nor de praf, strănutând şi ţinându-se de gât.

În câteva secunde, pe lângă mine trec în viteză doi inşi la costum, care îl ridică de subsuori şi-l târăsc spre oraş, încă tuşind. Se lipesc de el, îl bat pe spate şi-i şoptesc vorbe de încurajare. Îi îndreaptă pălăria, care, ca prin minune, i-a rămas în tot acest timp pe cap.

— Bravo, spune Wade, bătându-mă pe umăr. Ai făcut foarte bine. Vino înapoi. De acum se descurcă ei.

— Care ei? zic, examinându-mi şirul de zgârieturi punctate de sânge de pe antebraţ.

— Oamenii noştri care au grijă să nu iasă cu scandal. O să-l calmeze şi-o să-l facă să-i vină mintea la cap. În felul ăsta, nu se face agitaţie.

Se întoarce spre mulţime, bătând din palme o singură dată, puternic.

— OK, oameni buni. Totul e-n regulă. Nu mai aveţi nimic de văzut aici.

Mulţimea nu prea vrea să se dea dusă. Când bărbatul şi însoţitorii săi dispar în fine după o clădire de cărămidă roşie, încep şi ei să se împrăştie, însă continuă să privească din când în când cu speranţă peste umăr, de teamă să nu piardă ceva.

Jimmy îşi croieşte drum printre cei rătăciţi.

— Hei, zice. Cecil vrea să te vadă.

Mă conduce până în spate. Cecil stă pe marginea unui scaun pliant, cu picioarele încălţate în ghetre întinse în faţă. E roşu şi transpirat tot şi-şi face vânt cu un program. Cu mâna liberă, se caută prin buzunare, după care şi-o vâră în vestă. Scoate o sticlă plată şi pătrată, îşi răsfrânge buzele şi trage dopul cu dinţii. Îl scuipă şi duce sticla la gură. Şi atunci mă vede.

Mă priveşte un moment, cu sticla lipită de buze. O lasă iar jos, sprijinindu-şi-o pe pântecul rotund. Bate darabana pe ea, măsurându-

mă cu privirea.

— Te-ai descurcat acolo, zice în cele din urmă.

— Vă mulţumesc, domnule.

— Unde-ai învăţat asta?

— Habar n-am. La fotbal. La şcoală. Luptându-mă cu cate-un taur care nu voia să-şi piardă testiculele.

Mă priveşte încă o clipa, cu buzele strânse, continuând să bată darabana.

— Te-a băgat deja Camel în spectacol?

— Nu, domnule. Nu oficial.

Urmează o altă tăcere lungă. Cecil mă priveşte cu ochii mijiţi.

— Ştii să-ţi ţii gura?

— Da, domnule.

Ia o duşcă zdravănă din sticlă, se destinde şi mă priveşte.

— Bine atunci, zice, dând alene din cap.

E seară şi, în timp ce ciudaţii distrează mulţimea sub cupola cea mare, eu stau în spatele unui cort mult mai mic de la marginea terenului, în spatele unui şir de căruţe de bagaje unde poţi ajunge doar prin zvon de la om la om, contra unei taxe de cincizeci de cenţi. Înăuntru e semiîntuneric, doar un şir de becuri roşii proiectează o lumină caldă asupra femeii care-şi scoate metodic hainele, una câte una.

Sarcina mea e să păstrez ordinea şi să lovesc periodic laterala cortului cu o ţeavă de metal, pentru a-i descuraja pe curioşii care vor să profite de spectacol fără să plătească; sau, mai exact, pentru a-i încuraja pe cei care trag cu ochiul să vină în faţă şi să plătească cei cincizeci de cenţi. De asemenea, să fac tot posibilul să înăbuş orice ieşiri de genul celei la care fusesem martor mai devreme, deşi nu pot să nu mă gândesc că individul care s-a simţit atât de fraierit în după-masa asta ar avea foarte puţine de comentat aici.

Sunt douăsprezece rânduri de scaune pliante şi toate sunt ocupate. Ocupanţii lor îşi trec unul altuia o sticlă de rachiu de casă, şi fiecare bâjbâie după sticlă, fiindcă nici unul nu vrea să-şi ia ochii de la scenă.

Femeia e o roşcată statuară, cu gene prea lungi ca să fie adevărate, şi cu o aluniţă pictată lângă buzele pline. Are picioare lungi, şolduri bine conturate şi un piept absolut uluitor. Acum a rămas într-un chilot minuscul, o eşarfă transparentă scânteietoare şi un sutien generos, care abia îi cuprinde sânii. Îşi scutură umerii, păstrând ritmul de gelatină unduioasă pe care îl imprimă momentului mica formaţie de instrumentişti din dreapta ei.

Face câţiva paşi, alunecând pe scenă în sandale cu pene. Se aude toba şi ea se opreşte, cu gura deschisă, jucând surpriza, îşi dă capul pe spate, dezvăluindu-şi gâtlejul şi lăsându-şi mâinile să alunece în jurul

cupelor sutienului. Se lasă în faţă, strângându-şi sânii până când carnea se umflă între degetele ei.

Mă uit spre părţile laterale ale cortului. Sub marginea prelatei se strecoară bombeul unor pantofi. Mă apropii, mergând pe lângă prelată. Exact în faţa pantofilor, răsucesc ţeava şi lovesc cu putere în foaia de cort. Se aude un geamăt şi pantofii dispar, îmi lipesc urechea de cusătură, apoi mă întorc la postul meu.

Roşcata se unduieşte pe muzică, mângâindu-şi eşarfa cu unghiile date cu ojă. Ţesătura are fire de aur sau de argint, ce scânteiază în timp ce ea şi-o aruncă în faţă şi-n spate, peste umeri. Femeia se apleacă brusc, îşi dă capul pe spate şi se scutură languros din tot trupul.

Bărbaţii încep să strige. Doi sau trei dintre ei se ridică în picioare, scuturându-şi pumnul, a încurajare. Mă uit spre Cecil, a cărui privire de oţel îmi spune să rămân cu ochii pe ei.

Femeia se îndreaptă, se întoarce cu spatele şi porneşte cu paşi mari spre centrul scenei. Se opreşte acolo cu eşarfa între picioare, mângâindu-se lasciv cu ea. Dinspre public se aud gemete.

Se răsuceşte cu faţa spre noi şi continuă să-şi frece încet eşarfa înainte şi înapoi, trăgând atât de strâns, încât îşi dezvăluie despicătura vulvei.

— Dă-i jos, iubito! Dezbracă-te de tot!

Bărbaţii sunt tot mai stârniţi; mai mult de jumătate dintre ei s-au ridicat în picioare. Cecil îmi face semn să înaintez. Mă apropii de rândurile de scaune pliante.

Eşarfa cade pe jos şi femeia se întoarce din nou cu spatele, îşi scutură părul, care i se revarsă în cascadă pe umeri, şi ridică mâinile până când ajunge cu ele la copcile sutienului. Dinspre mulţime se aude un chiot. Roşcata se opreşte pentru a privi peste umăr şi face cu ochiul, coborându-şi bretelele cu un aer cochet. Apoi îşi lasă sutienul să cadă pe jos şi se răsuceşte pe călcâie, strângându-şi sânii în mâini. Bărbaţii huiduie a protest.

— Haide, scumpo, arată-ne ce ai!

Ea clatină din cap, ţuguindu-şi buzele timidă.

— Ei, haide! Am dat cincizeci de cenţi!

Ea clatină din cap, clipind modestă, cu privirea în pământ. Şi brusc, ochii şi gura i se deschid şi îşi retrage mâinile.

Şi sferele-i maiestuoase se eliberează. Încep să cadă, însă se opresc brusc, legănându-se uşor, deşi ea a rămas perfect nemişcată.

Publicul trage aer adânc în piept şi urmează un moment de tăcere încremenită de admiraţie înainte ca bărbaţii să chiuie de încântare.

— Aşa, fată dragă!

— Ai milă, Doamne!

— E bună rău!

Femeia se mângâie, ridicându-şi pielea şi frământându-şi-o, răsucindu-şi sfârcurile între degete. Coboară privirea lascivă spre bărbaţi, umezindu-şi buza de sus cu limba.

Începe un ritm marcat de tobe. Roşcata îşi apucă sfârcurile întărite între degetul mare şi arătător şi se trage de sân, în aşa fel încât sfârcul se înalţă spre tavan. Forma lui se schimbă complet în clipa în care greutatea i se reaşază. Apoi îl lasă să cadă – şi sânul îi cade, aproape violent. Îşi prinde sfârcul în mână şi-l ridică şi pe celălalt, cu aceeaşi mişcare arcuită, în sus. Alternează gesturile, care-i devin tot mai precipitate. Ridică, Iasă să cadă, ridică, lasă să cadă – în clipa în care toba se opreşte şi intră trombonul, braţele i se mişcă atât de repede, încât totul devine o ceaţă, iar trupul ei, o masă unduitoare, care palpită frenetic.

Bărbaţii chiuie, răcnindu-şi aprobarea.

— O, da!

— Eşti splendidă, iubito! Splendidă!

— Domnul fie lăudat?

Tobele reîncep să bată ritmul. Femeia se apleacă din talie şi sânii ei superbi se balansează grei şi se lasă spre pământ – cel puţin câteva zeci de centimetri, mai mari şi mai rotunzi la capete, de parcă fiecare dintre ei ar închide în el un grepfrut.

Îşi răsuceşte umerii; întâi unul, apoi celălalt, în aşa fel încât sânii i se mişcă în direcţii opuse. Pe măsură ce viteza creşte, se balansează în cercuri ce se lărgesc cu atât mai mult, cu cât mişcarea devine mai accelerată. Foarte curând, se întâlnesc la mijloc, cu o plesnitură audibilă.

Doamne! Dac-ar izbucni o răzmeriţă aici în cort, nici n-aş băga-o în seamă. Mi s-a scurs absolut tot sângele din cap.

Femeia îşi îndreaptă spatele, după care face o reverenţă. Când se ridică, îşi prinde în mână un sân, şi-l lipeşte de faţă şi-şi trece limba peste sfârc. Apoi începe să-l sugă plescăind. Rămâne aşa, sugându-şi fără pic de jenă propriul sfârc, în vreme ce bărbaţii îşi flutură pălăriile, îşi strâng pumnii şi zbiară precum animalele. Ea dă drumul sânului, îşi mai strânge uşor sfârcul între degete pentru ultima oară, apoi le trimite bărbaţilor o bezea. Se apleacă îndeajuns de tare ca să-şi culeagă eşarfa diafană şi dispare, cu braţul ridicat în aşa fel încât eşarfa flutură în urma ei ca un stindard strălucitor.

— Bine, băieţi, spune Cecil, bătând din palme şi urcând treptele spre scenă. S-o aplaudăm pe Barbara noastră!

Bărbaţii ovaţionează şi fluieră, aplaudând cu braţele ridicate deasupra capului.

— Sigur, aşa-i că-i minunată? Femeie de femeie. Şi e ziua voastră norocoasă, băieţi, fiindcă, doar în seara asta, o să accepte un număr limitat de vizite din partea domnilor, după spectacol.

E o adevărată onoare, dragii mei. E o bijuterie Barbara noastră. O adevărată bijuterie.

Bărbaţii se înghesuie spre ieşire, bătându-se unul pe altul pe spate, schimbând deja impresii.

— Ai văzut sfârcurile alea?

— Doamne, ce dotare are! Ce n-aş da să mă joc şi eu cu frumuseţile alea măcar puţin.

Mă bucur că nimeni n-are nevoie de mine, fiindcă fac mari eforturi să-mi păstrez cumpătul. E prima oară când văd o femeie dezbrăcată şi cred că viaţa mea nu va mai fi niciodată la fel.

Colecția Muzeului Circului Ringling, Sarasota, Florida

Patru

Următoarele patruzeci şi cinci de minute mi le petrec stând de pază în faţa cortului Barbarei, în timp ce ea se întreţine cu domnii. Doar cinci dintre gentlemeni sunt pregătiţi să se despartă de cei doi dolari care li se cer şi aceştia formează o coadă posacă. Primul intră şi, după şapte minute de gemete şi gâfâieli iese, chinuindu-se să-şi închidă prohabul. Pleacă împleticit şi intră următorul.

După ce pleacă şi ultimul, Barbara apare în uşă. E dezbrăcată, n-are pe ea decât un capot oriental de mătase pe care nu s-a obosit să şi-l lege cu cordonul. Are părul răvăşit, gura mânjită de ruj. Într-o mâna ţine o ţigară aprinsă.

— Îmi pare rău, scumpete, spune, trimiţându-mă la plimbare cu un gest. Privirea şi răsuflarea îi sunt impregnate de whisky, în seara asta, nu primeşti nimic gratis.

Mă întorc la cortul dansatoarei din buric ca să adun scaunele şi să dau o mână de ajutor la demontarea scenei, în vreme ce Cecil numără banii. După ce-mi termin treaba, sunt mai bogat cu un dolar şi ţeapăn din tot corpul.

Marea cupolă e încă în picioare – străluceşte ca umbra spectrală a unui colosseum şi pulsează în ritmul orchestrei. Rămân cu ochii la ea, vrăjit de reacţiile publicului, care râde, aplaudă şi fluieră. Din când în când, toată lumea îşi ţine răsuflarea sau scoate un val de ţipete îngrozite. Mă uit la ceasul din buzunar; e zece fără un sfert.

Mă gândesc să încerc să prind şi eu măcar o parte din spectacol, dar mi-e teamă că, dacă traversez pajiştea, o sa mă culeagă careva din mers şi o să mă pună la vreo altă sarcină. Îngrijitorii, care şi-au petrecut ziua dormind fiecare pe unde-a apucat, demontează acum marele oraş de prelată la fel de eficient cum l-au ridicat. Corturile se prăbuşesc la pământ şi stâlpii cad. Caii, căruţele şi bărbaţii străbat pajiştea, transportând totul spre şina de cale ferată de la marginea ei.

Mă aşez pe pământ şi-mi culc capul pe genunchi.

— Jacob? Tu eşti?

Ridic privirea. Camel vine spre mine şchiopătând, cu ochii între deschişi.

— M-am gândit eu că tu tre' să fii, da' nu eram sigur, spune. Ochii nu prea mă mai ajută.

Se aşază lângă mine şi scoate o sticluţă mică verde. O destupă şi trage o duşcă.

— Încep să fiu prea bătrân pentru asta, Jacob. La sfârşitul fiecărei zile mă doare tot corpul. La dracu', deja mă doare tot corpul şi nici măcar nu s-a terminat ziua. Mai sunt cel puţin vreo două ore până când iese Escadronul Zburător şi, peste cinci ore, o luăm iar de la capăt cu toate blestemăţiile astea. Asta nu e viaţă pentru un om bătrân.

Îmi întinde sticla.

— Ce naibii e asta? zic uitându-mă atent la lichidul greţos.

— E bun, n-are nimic, zice smulgându-mi sticla înapoi.

— Bei esenţă de ceva?

— Ce-are?

Rămânem câteva clipe în tăcere.

— Dracu' s-o ia de prohibiţie, izbucneşte Camel. Chestia asta era destul de băubilă până când ăştia din guvern au hotărât să nu mai fie. Încă îşi face treaba, dar e groaznică la gust. Şi e mare păcat fiindcă e singurul lucru care-mi mai ţine în viaţă oasele astea bătrâne. Sunt sfârşit de-a binelea. Nu mai sunt bun decât să vând bilete, da' cred că sunt prea urât pentru asta.

Îi arunc o privire şi îmi dau seama că are dreptate.

— Dar nu mai poţi face nimic altceva? Poate undeva în spatele scenei?

— Vânzător de bilete, e ultimul lucru care ţi se oferă.

— Şi ce-o să faci când nu mai găseşti nimic de făcut?

— Păi, atunci o să-mi dau întâlnire cu Blackie. Auzi, zice, întorcându-se cu speranţă spre mine, ai o ţigară?

— Nu. Îmi pare rău.

— Nici nu m-aşteptam, oftează.

Rămânem în tăcere, uitându-ne cum echipele încarcă echipamentul, animalele şi prelata înapoi în tren. Artiştii ce părăsesc marea cupolă prin spate se fac nevăzuţi în corturile ce le ţin loc de cabine şi ies îmbrăcaţi în haine de stradă. Stau în grupuri, râzând şi vorbind, şi câţiva încă se mai şterg pe faţă. Au o strălucire aparte chiar şi fără costumele de scenă. Muncitorii în haine de un cenuşiu spălăcit aleargă de colo-colo, ocupând acelaşi univers, însă, după cât se pare, o cu totul altă dimensiune a lui. Nu interacţionează în nici un fel.

Camel îmi întrerupe reveria.

— Eşti student la vreo facultate?

— Da, domnule.

— Vezi că m-am prins?

Îmi oferă iar sticla, însă eu clatin din cap.

— Ai terminat?

— Nu, zic.

— De ce nu?

Nu-i răspund.

— Câţi ani ai, Jacob?

— Douăzeci şi trei.

— Am un băiat de vârsta ta.

Muzica s-a oprit şi orăşenii încep să se prelingă afară din marele cort. Se opresc, perplecşi, întrebându-se ce s-a întâmplat cu menajeria prin care-au intrat. Când pleacă pe la ieşirea din faţă, o armată de oameni intră prin spate şi iese cărând gradene, scaune şi marginile arenei, pe care le trântesc cu zgomot în căruţele de mobilă. Marea cupolă e demontată înainte chiar să apuce să iasă toţi spectatorii.

Camel tuşeşte cu precipitaţii, resimţindu-se vizibil după efort. Mă uit să văd dacă e nevoie sa-l bat pe spate, însă el ridică o mână pentru a mă opri. Sforăie, horcăie şi scuipă. Apoi goleşte sticla. Se şterge la gură cu dosul mâinii şi mă măsoară din cap până-n picioare.

— Uite ce e, zice. Nu vreau să mă bag în sufletu' tău, da' ştiu precis că nu eşti genu' care doarme pe unde-apucă. Eşti prea curat, prea bine îmbrăcat şi n-ai nimic al tău pe lume. În drumul tău aduni fel de fel de lucruri – poate că nu sunt lucruri bune, da' tu tot le aduni. Ştiu că nu mă prea pricep eu la vorbe meşteşugite, da' un băiat ca tine n-are de ce să umble aşa teleleu, ca o haimana. Eu ştiu cum e, că am trăit aşa şi, crede-mă, asta nu-i viaţă.

Îşi sprijină coatele pe genunchi şi se întoarce spre mine.

— Dacă ai o viaţă la care să te întorci, cred că asta ar trebui să faci.

Trec câteva clipe până mă simt în stare să-i răspund. Şi, când o fac, mi se frânge glasul.

— N-am.

Mă priveşte încă o vreme, apoi încuviinţează.

— Îmi pare tare rău să aud una ca asta.

Mulţimea se împrăştie dinspre cupolă spre parcare şi dincolo de ea, către periferia oraşului. Dincolo de marea cupolă, se înalţă spre cer silueta unui balon, urmat de bocetul prelung al unui plod. Se aud râsete, uruit de motoare, glasuri ridicate, surescitate.

— Îţi vine să crezi că s-a îndoit în felul ăla?

— Am crezut că mor când i-au căzut chiloţii clovnului.

— Unde-i Jimmy? Hank, Jimmy e cu tine?

Camel se ridică brusc în picioare.

— Uite-l! E aici. Uite-l pe ticălosul ăla bătrân.

— Pe cine?

— Pe unchiu' Al! Haide! Trebuie să te băgăm în spectacol.

Porneşte şontâcăind, mai repede decât l-aş fi crezut în stare.

Mă ridic şi mă iau după el.

Unchiul Al e imposibil de confundat. Întreaga lui înfăţişare strigă că el e maestrul manejului, de la jiletca stacojie şi pantalonii albi de călărie şi până la joben şi mustaţa răsucită cu ceară. Păşeşte maiestuos, de parc-ar fi stăpânul locului, cu pântecul impresionant

împins în faţă şi dând ordine cu o voce bubuitoare. Se opreşte pentru a lăsa să treacă o cuşcă de leu prin faţa lui, după care îşi continuă drumul spre un grup de inşi care se luptă. cu o prelată rulată. Fără să-şi încetinească pasul, îi dă una peste cap unuia dintre aceştia. Bărbatul icneşte scâncit şi se întoarce frecându-se la ureche, însă Unchiul Al a dispărut deja, urmat de un alai de însoţitori.

— Apropo, zice Camel peste umăr, orice-ar fi, ai grijă să nu pomeneşti niciodată de Ringling în faţa Unchiului Al.

— De ce?

— Fă cum îţi zic.

Camel se grăbeşte să-l ajungă din urmă pe Unchiul Al şi îi taie calea.

— Ei, aici eraţi, zice, cu glas mieros şi fals. Mă întrebam dacă aş putea să vă spun ceva, domnule?

— Nu acum, băiete. Nu acum, tună Al, mărşăluind rapid precum naziştii pe care-i vezi în jurnalele de ştiri de la cinema. Camel vine în urma lui şchiopătând, cu capul într-o parte, rămâne în urmă şi fuge după el, ca un căţel părăsit.

— Doar o clipă vă ţin, domnule. Mă întrebam dacă aveţi nevoie de oameni la vreuna dintre secţii.

— Ce, vrei sa-ţi schimbi serviciul?

Camel ridică glasul, care-i devine ascuţit ca o sirenă.

— A, nu, domnule. Nu eu. Eu sunt foarte fericit unde sunt. Da, domnule. Sunt fericit ca un cintezoi, domnule. Începe să chicotească, de zici că-i dement.

Distanţa dintre ei creşte. Camel se împiedică, apoi se opreşte.

— Domnule? strigă în direcţia în care a dispărut Unchiul Al. Face un pas, apoi se opreşte iar. Domnule? Fir-ar al dracului. Fir-ar al dracului! Spune Camel, scoţându-şi furios pălăria şi aruncând-o pe jos.

— E OK, Camel, spun. Îţi mulţumesc c-ai încercat.

— Ba nu, nu e OK deloc, strigă el.

— Camel, eu...

— Taci. Taci odată. Nu vreau să aud nimic. Eşti un băiat bun şi nu vreau să te văd plângându-ţi de milă pe-aici fiin'că grăsanu' ăla bătrân n-are timp de tine. Pur şi simplu, nu vreau. Aşa că respectă-i pe cei în etate şi nu mă călca pe nervi.

Îi scapără ochii.

Mă aplec, îi culeg pălăria de pe jos şi-o scutur de praf. Apoi i-o întind.

O clipă mai târziu, o ia.

— Bine atunci, zice ursuz. Vedem noi ce facem.

Camel mă duce la o căruţă şi-mi spune să aştept afară. Mă reazem de una dintre roţile uriaşe cu spiţe şi-mi trec vremea curăţându-mi

mizeria de sub unghii şi mestecând fire lungi de iarbă. La un moment dat, îmi cade capul în piept şi aproape mă ia somnul.

Camel iese clătinându-se o oră mai târziu, cu o sticlă într-o mână şi o ţigară de foi răsucită manual în cealaltă. Face eforturi să-şi ţină ochii deschişi.

Din căruţă iese un ins chel. E o namilă, cu gâtul mai gros decât capul. Are încheieturile degetelor şi braţele păroase pline de tatuaje de un verde şters. Îmi întinde mâna.

— Bună ziua, zice.

— Bună ziua, zic perplex.

Mă întorc spre Camel, care a pornit împleticit prin iarba uscată în direcţia Escadronului Zburător. Şi cântă de mama focului. De te doare capul.

Earl îşi face mâinile pâlnie.

— Tacă-ţi fleanca aia de boşorog! Urcă-te naibii odată în trenul ăla, dacă nu vrei să plece fără tine!

Camel cade în genunchi.

— Of, Doamne, face Earl. Stai aşa. Mă întorc imediat.

Se duce la Camel şi-l culege de pe jos ca pe un fulg, de parc-ar fi un copil. Camel îşi lasă braţele, picioarele şi căpăţâna să-i atârne peste braţele lui Earl. Chicoteşte şi oftează.

Earl îl depune pe marginea uşii unui vagon, vorbeşte cu cineva dinăuntru, apoi se întoarce.

— O să-l omoare cu zile băutura, murmură, trecând pe lângă mine. Dacă nu-i face praf maţele, o să se rostogolească într-o zi din tren. Eu nici nu pun gura pe aşa ceva, zice, privindu-mă peste umăr.

Am rămas pironit în locul unde m-a lăsat.

Pare mirat.

— Vii, sau ce faci?

Când ultimul vagon al trenului se pune în mişcare, mă aflu ghemuit sub patul de jos al unei cuşete, lângă un bărbat. El e proprietarul de drept al spaţiului, însă s-a înduplecat să mă lase şi pe mine să stau aici o oră sau două, în schimbul dolarului meu. Omul bombăne nemulţumit, aşa că-mi prind genunchii cu mâinile, ca să ocup cât mai puţin spaţiu.

Putoarea de trupuri şi haine nespălate e copleşitoare. În paturile suprapuse câte trei se află cel puţin un om, dacă nu chiar doi, aşa cum se întâmplă şi în spaţiile de sub ele. Individul înghesuit pe jos lângă mine bumbăceşte o pătura subţire cenuşie, încercând în zadar să facă din ea o pernă.

Dincolo de zgomotul insuportabil, răzbate un glas: „*Ojcze nasz ktorys jest w niebie, swiec sie imie Twoje, przyjdz krâlestwo Twoje...*”

— Isuse Christoase, spune gazda mea, scoţând capul pe culoar. Da'

vorbeşte dracu' în engleză, fir-ai să fii de polonez! Apoi revine sub pat, clătinând din cap. Unii dintre ei vin direct de pe vapor.

— ”*... i nie wodz nasz napokmzenie ale nas zbaw ode zlego. Ameri.*”

Mă cuibăresc lângă perete şi închid ochii.

— Amin, şoptesc.

Trenul se opreşte hurducându-se. Luminile pâlpâie o clipa şi se sting. De undeva, din faţa noastră, se aude un şuierat. Pornim iar şi luminile se aprind. Sunt infernal de obosit şi capul mi se izbeşte direct în perete.

După o vreme, mă trezesc cu o pereche de bocanci uriaşi, muncitoreşti, în faţa ochilor.

— Eşti gata?

Clatin din cap, încercând să mă dezmeticesc.

Aud tendoanele pârâindu-mi şi pocnind. Apoi văd un genunchi. Şi apoi chipul lui Earl.

— Încă eşti aici? zice, uitându-se sub pat.

— Da. Scuze.

Mă extrag din culcuş şi mă ridic cu greu în picioare.

— Aleluia, spune gazda mea, întinzându-se.

— *Pierdol sie*, zic.

Dinspre un pat aflat la vreun metru, cineva pufneşte în râs.

— Haide, zice Earl. Al a avut destul timp să se calmeze, dar nu destul ca să-l apuce iar dracii. Cred că acum e şansa ta.

Mă conduce prin alte două vagoane de dormit. Când ajungem la capătul celui din urmă, avem în faţa noastră un cu totul alt fel de vagon. Prin geamul acestuia văd lemnul lustruit şi aplicele elaborate.

Earl se întoarce spre mine.

— Eşti gata?

— Sigur, zic.

Însă nu sunt. El mă înşfacă de guler şi mă lipeşte cu faţa de uşa. Cu mâna cealaltă, deschide brusc uşile glisante şi mă aruncă înăuntru. Mişcarea mă proiectează în faţă, cu mâinile întinse, mai să cad în nas. Mă opresc însă în ultima clipă apucându-mă de o balustradă de alamă şi mă îndrept de spate, privind şocat spre Earl, rămas în urma mea. Şi atunci îi văd.

— Ce-i asta? zice Unchiul Al din străfundurile unui scaun cu spetează înaltă.

E aşezat la o masă, cu trei bărbaţi, şi îşi răsuceşte un trabuc gros între degetele unei mâini, în timp ce în cealaltă ţine cinci cărţi de joc în evantai. Pe masă, în faţa lui, e un pahar de coniac. În spatele lui, un teanc de jetoane de poker.

— A sărit în tren, domnule. L-am găsit furişându-se într-o cuşetă.

— E-adevărat? spune Unchiul AI.

Trage alene din trabuc, apoi îl sprijină pe marginea unei scrumiere.

Se reazemă de spătar, studiindu-şi cărţile şi lăsând fumul să i se prelingă pe la colţurile gurii.

— Plusez cu cinci, zice aplecându-se în faţă şi aruncând câteva jetoane în caniotă.

— Vreţi să-l arunc din tren? Întreabă Earl.

Înaintează spre mine, mă apucă de revere, mă ridică de la podea. Mă încordez tot şi-l prind de încheieturi, cu gând să-i ţin piept dacă încearcă să mă mai arunce o dată. Mă uit de la Unchiul Al la bărbia Iui Earl – tot ce văd –, apoi din nou la Al.

Acesta îşi strânge cărţile, după care Ie răsfiră cu grijă pe masă.

— Încă nu, Earl, spune. Îşi ia trabucul şi trage iar din el. Lasă-l jos.

Earl mă pune pe podea, cu spatele la Unchiul AL îmi netezeşte stângaci haina.

— Ia fă-te-ncoace, zice Unchiul AL.

Îi fac pe plac, mulţumit să scap din raza de acţiune a lui Earl.

— Nu cred c-am avut plăcerea de a ne cunoaşte, spune, pufăind un inel de fum. Cum te cheamă?

— Jacob Jankowski, domnule.

— Şi ce anume, mă rog, caută domnul Jacob Jankowski în trenul meu?

— Caut de lucru, domnule, zic.

Unchiul Al continuă să mă scruteze, suflând inele leneşe de fum. Îşi sprijină mâinile pe pântec, bătând încet darabana pe vestă.

— Ai mai lucrat vreodată la un spectacol de circ, Jacob?

— Nu, domnule.

— Ai fost vreodată la un spectacol de circ, Jacob?

— Da, domnule. Fireşte.

— Care anume?

— Al fraţilor Ringling, spun.

În jurul meu, lumea a rămas cu respiraţia tăiată, ceea ce mă face să întorc capul. Earl mă priveşte cu ochii larg căscaţi, a avertizare mută.

— Dar a fost îngrozitor. De-a dreptul îngrozitor, adaug iute, întorcându-mă la Unchiul Al.

— Chiar aşa? spune acesta.

— Da, domnule.

— Dar spectacolul nostru l-ai văzut, Jacob?

— Da, domnule, spun, simţind cum mă îmbujorez vizibil.

— Şi cum ţi s-a părut? mă întreabă.

— A fost... ieşit din comun.

— Care a fost numărul care ţi-a plăcut cel mai mult?

Îmi sforţez creierii cât pot, încercând să recuperez amănunte din memorie.

— Cel cu caii albi şi negri. Şi fata în roz, zic. Cea cu paiete.

— Ai auzit, August? Băiatului îi place de Marlena.

Bărbatul din faţa Unchiului Al se ridică şi se întoarce spre mine – este cel din cortul menajeriei, doar că acum e fără joben. Chipul colţuros îi e impasibil, iar părul negru îi luceşte de pomadă. Are şi el mustaţă, însă, spre deosebire de cea a Unchiului Al, a lui se întinde doar deasupra gurii.

— Şi ce anume te vezi făcând? întreabă Unchiul AL.

Se apleacă şi ridică paharul de coniac de pe masă. Îl învârte în aer de câteva ori, apoi îl goleşte dintr-o sorbitură. Un chelner apare ca din pământ şi i-l umple la loc.

— Sunt gata să fac aproape orice. Dar, dacă se poate, aş dori să lucrez cu animalele.

— Cu animalele, spune el. Ai auzit, August? Flăcăul vrea să lucreze cu animalele. Vrei să cari apă pentru elefanţi bănuiesc, nu?

Earl îl priveşte încruntat.

— Dar nu avem nici un...

— Taci! zbiară Unchiul Al, sărind în picioare.

Mâneca lui agaţă paharul, care cade pe mochetă. Se uită la pahar, cu pumnii strânşi, întunecându-se tot mai tare la faţă. Apoi îşi dezveleşte dinţii şi scoate un răcnet lung, neomenesc, izbind paharul cu piciorul, iar, şi iar, şi iar.

Urmează un moment de tăcere încremenită, întreruptă doar de zgomotele ritmice făcute de traversele şinelor de sub noi. Apoi chelnerul se Iasă pe vine şi începe să adune cioburile.

Unchiul Al trage aer adânc în piept şi se întoarce la fereastră cu mâinile împreunate la spate. Când, în cele din urmă, se întoarce iar spre noi, e din nou trandafiriu la faţă. Dinspre comisurile gurii i se insinuează un rânjet sarcastic.

— Să-ţi spun eu cum stă situaţia, *Jacob Jankowski*. Îmi rosteşte numele în scârbă, de parc-ar fi ceva dezgustător. Am văzut foarte mulţi indivizi de teapa ta la viaţa mea. Crezi că nu ştiu să te citesc ca pe o carte deschisă? Zi, care-i treaba – te-ai certat cu mămica? Sau poate cauţi un pic de aventură între semestre?

— Nu, domnule, nimic de genul acesta.

— Nu-mi pasă care e motivul tău – chiar dacă ţi-aş da o slujbă în spectacolul meu, n-ai supravieţui. Nici măcar o săptămână. Nici măcar o zi. Spectacolul meu e o maşinărie bine unsă, şi doar cei mai rezistenţi îi pot face faţă. Dar tu n-ai de unde să ştii ce e aia rezistenţă, aşa-i, domnişorule student?

Mă priveşte ţintă, de parcă ar vrea să mă provoace să-i răspund.

— Acum cară-te de-aici, zice, fluturându-şi mâna. Earl, arată-i uşa. Aşteaptă întâi să vezi lumina roşie şi pe urmă aruncă-l jos din tren – nu vreau să mă trezesc cu probleme că l-am julit pe *băieţelul mamii*.

— Stai o clipă, Al, zice August. Rânjeşte, vizibil amuzat. Aşa e? Eşti student?

Mă simt ca un şoarece prins între două pisici.

— Am fost.

— Şi ce-ai studiat? Artele frumoase, probabil? Îi sticlesc ochii a batjocură. Dansuri populare româneşti? Critică literară aristotelică? Sau poate că, *domnule Jankowski*, ţi-ai luat licenţa în acordeon?

— Am studiat medicina veterinară.

Expresia i se schimbă pe loc, radical.

— Veterinară? Eşti veterinar?

— Nu tocmai.

— Cum adică „nu tocmai”?

— Nu mi-am dat licenţa.

— De ce?

— Pur şi simplu nu mi-am dat-o.

— Şi examenul ăsta e în ultimul an?

— Da.

— La ce universitate?

— Cornell.

August şi Unchiul Al schimbă priviri între ei.

— Marlena a zis că Silver Star e bolnav, spune August. Voia să-l conving pe investitorul nostru să aranjeze cu un veterinar. N-a părut să înţeleagă că investitorul ne-a dat banii şi-a plecat, că doar n-o să stea după curul nostru.

— Şi ce propui? spune Unchiul Al.

— Să-l laşi pe puşti să se uite la el de dimineaţă.

— Şi unde propui să-l cazăm în noaptea asta? Şi-aşa suntem supraaglomeraţi. Înşfacă trabucul din scrumieră şi îl bate la capăt. Bănuiesc că l-am putea trimite la un vagon-platformă.

— Mă gândeam mai degrabă la un vagon de animale, spune August.

Unchiul Al se încruntă.

— Poftim? La caii Marlenei?

— Da.

— Vrei să zici acolo unde erau caprele? Nu acolo doarme nenorocitul ăla... cum dracu-i zice? spune, plesnind din degete. Stinko? Kinko? Clovnul ăla cu câinele?

— Exact, zâmbeşte August.

August mă conduce înapoi prin vagonul de dormit până când ajungem pe o mică platformă care dă spre vagonul cu animale.

— Te ţii bine pe picioare, Jacob? mă întreabă amabil.

— Cred că da, domnule.

— Bine, zice.

Fără să mai adauge nimic, se apleacă, se apucă de ceva dintr-o latură a vagonului cu animale şi se urcă fără probleme pe acoperiş.

— Dumnezeule! ţip, privind neliniştit, întâi spre zona în care a dispărut August, apoi în jos la traversele şi şinele care vâjâie pe sub vagoane. Trenul se zgâlţîie la o curbă. Îmi arunc braţele în aer pentru a-mi păstra echilibrul şi de-abia răsuflu.

— Hai odată, zbiară o voce de pe acoperiş.

— Cum dracu' ai făcut asta? De ce te-ai apucat?

— E o scară. Într-o parte. Lasă-te în faţă şi apucă-te de ea. O s-o găseşti.

— Şi dacă n-o găsesc?

— Atunci ne luăm la revedere aici, nu?

Păşesc cu grijă către margine. Zăresc marginea unei scăriţe de fier foarte înguste.

Mă uit bine la ea să-i ţin minte poziţia şi îmi şterg mâinile pe pantaloni. Apoi întind o mână, precaut.

Mâna mea dreaptă întâlneşte scara. Întind înnebunit şi stânga, până când simt în palmă cealaltă parte a scării. Îmi prind picioarele între trepte şi mă agăţ strâns de ele, încercând să-mi recapăt suflul.

— Vii odată?

Ridic privirea. August se uită în jos la mine rânjind, şi părul îi flutură în vânt.

Mă urc pe acoperiş. Se dă mai încolo şi, când mă aşez lângă el, îmi pune o mână pe umăr.

— Întoarce-te. Vreau să-ţi arăt ceva.

Îmi arată în jos spre trenul nesfârşit. Se întinde în urma noastră ca un şarpe uriaş, iar vagoanele legate între ele zăngănesc şi se răsucesc când ajung la o curbă.

— Ce imagine frumoasă, nu-i aşa, Jacob? spune August.

Mă uit la el. Mă priveşte cu ochi strălucitori.

— Totuşi, nu-i chiar aşa frumoasă ca Marlena mea, nu? zice plescăind din limbă şi-mi face cu ochiul.

Înainte să apuc să protestez, se ridică şi începe să danseze step pe acoperiş. Îmi ridic gâtul şi număr vagoanele de animale. Sunt cel puţin şase.

— August?

— Ce? zice, oprindu-se în mijlocul unei piruete.

— În ce vagon e Kinko?

El se lasă brusc pe vine.

— În ăsta. Ce noroc pe capul tău! Deschide un capac de ventilaţie şi dispare.

Mă târăsc pe coate şi genunchi spre gaura pe care s-a făcut nevăzut.

— August?

— Ce? răsună o voce din întuneric.

— E o scară pe undeva?

— Nu, lasă-te în jos şi sari.

Mă las pe fantă până când rămân agăţat doar în vârfurile degetelor. Apoi îmi dau drumul cu zgomot pe podea. Mă întâmpină un nechezat mirat.

Razele lunii se strecoară în fâşii subţiri printre şipcile uşilor laterale ale vagonului. Într-o parte se află un şir de cai. Cealaltă e blocată de un perete făcut de cineva.

August face un pas înainte şi împinge uşa înăuntru. Aceasta se izbeşte de peretele din spatele ei, dezvăluind o cămăruţă improvizată, luminata de o lampă cu kerosen. Aceasta se află pe o cutie de lemn răsturnată lângă un pat de campanie. Un pitic e întins pe burtă, cu o carte groasă deschisă în faţă. Are cam vârsta mea şi, ca şi mine, părul roşu. Spre deosebire de mine însă, mâinile par să-i pornească direct din capul cu păr des, care pare să nu fi văzut de mult pieptănul. Are faţa, gâtul, braţele şi dosul palmelor acoperite de pistrui.

— Kinko, spune August cu dispreţ.

— August, zice piticul, la fel de dezgustat.

— El e Jacob, spune August, făcând un tur al odăiţei. În timp ce trece pe lângă diverse lucruri, se apleacă uşor şi-şi plimbă degetul peste ele. O să stea aici cu tine un timp.

Fac un pas în faţă şi-i întind mâna.

— Îmi pare bine, zic.

Kinko îmi priveşte mâna cu răceală, după care se uită din nou la August.

— Ce e?

— Îl cheamă Jacob.

— Am zis ce, nu cine e.

— O să ne dea o mână de ajutor la menajerie.

Kinko sare în picioare.

— Un îngrijitor de la menajerie? Las-o baltă. Eu sunt artist. Poţi să-ţi iei gândul. N-o să-mi împart camera cu un îngrijitor.

Din spatele lui vine un mârâit şi îl văd pentru prima oară pe terierul Jack Russell. Mai exact, o văd, pentru că e căţea. Stă pe marginea patului, zbârlită toată.

— Sunt directorul manejului şi administratorul tuturor animalelor, rosteşte August răspicat, şi graţie generozităţii mele ţi s-a permis să stai aici. Graţie aceleiaşi generozităţi ieşite din comun, nu i-am băgat peste tine până acum pe toţi nespălaţii.

Fireşte, situaţia se poate schimba oricând. Şi, în afară de-asta, acest domn este noul veterinar al spectacolului – şi, pentru ştiinţa ta, a studiat la Cornell –, ceea ce în ochii mei îl face mult mai valoros decât tine. Poate că vei fi amabil să-i oferi lui patul.

Flacăra lămpii se reflectă în privirea ameninţătoare a lui August. Buza îi tremură uşor în lumina umbrită.

O clipă mai târziu se întoarce spre mine şi se înclină până la

pământ, lovindu-şi călcâiele.

— Noapte bună, Jacob. Sunt sigur că domnul Kinko va face tot posibilul să-ţi asigure tot confortul. Nu-i aşa, Kinko?

Kinko îl fulgeră cu privirea.

August îşi netezeşte părul cu mâinile. Apoi pleacă, trăgând uşa în urma lui. Mă uit la lemnul tăiat grosolan până când îi aud paşii tropăind deasupra noastră. Apoi mă răsucesc pe călcâie.

Kinko şi căţeaua se uită fix ia mine. Câinele îşi răsfrânge buza de sus şi mârâie.

Îmi petrec noaptea pe o pătură mototolită din păr de cal, sprijinit de perete, cât mai departe de pat cu putinţă. Pătura e jilavă. Cel care a acoperit şipcile când au transformat locul ăsta într-o cameră a făcut-o de mântuială, aşa că pătura a fost udată la greu de ploaie şi pute a mucegai.

Sar din somn. M-am scărpinat de mi-am făcut răni la braţe şi gât. Nu ştiu dacă de la dormitul pe pătura de păr de cal sau de la nu ştiu ce gângănii şi nici nu vreau să ştiu. Cerul care se întrezăreşte printre stinghiile prost unite e negru, şi trenul încă merge.

Mă trezesc din cauza unui vis, însă nu-mi mai aduc aminte mare lucru. Închid ochii, încercând să-l apuc cumva, să-mi amintesc ceva de care să mă agăţ.

Am visat-o pe mama. *E* în curte, în rochia ei cu albăstrele, şi întinde rufele pe sârmă. Are în gură cârlige de rufe din lemn, şi în şorţul legat în jurul taliei are şi mai multe. Se chinuie cu un cearşaf. Cânta încetişor, în polonă.

Flash.

Sunt întins pe jos şi mă uit în sus, la sânii dansatoarei, ce se bălăngănesc. Sfârcurile ei cafenii, cât nişte clătite mititele, se învârt în cercuri – în afară şi de jur împrejur, PLEOSC. În afară şi de jur împrejur, PLEOSC. Mă străbate un fior de excitare, urmat de remuşcare, apoi de greaţă.

Şi pe urmă...

Pe urmă...

Cinci

Şi pe urmă mă smiorcăi, ca un moş ramolit ce sunt, asta se întâmplă.

Cred c-am adormit. Puteam să jur că în urmă cu doar câteva secunde aveam douăzeci şi trei de ani, şi acum iată-mă întemniţat în trupul ăsta amărât, ca vai de el.

Îmi trag nasul şi-mi şterg lacrimile idioate, încercând să-mi vin în fire, fiindcă fata aia durdulie îmbrăcată în roz s-a întors. Ori a lucrat toată noaptea, ori am pierdut şirul. Urăsc că nu ştiu exact care dintre acestea.

De asemenea, aş vrea să-mi pot aminti numele ei. Aşa se întâmplă când ai nouăzeci de ani. Sau nouăzeci şi trei.

— Bună dimineaţa, domnule Jankowski, spune asistenta, apăsând întrerupătorul. Se duce la fereastră şi potriveşte jaluzelele, ca să intre lumina soarelui. E timpul să vă ridicaţi şi să vă bucuraţi.

— Pentru ce? bombăn.

— Pentru că bunul Dumnezeu a găsit cu cale să vă binecuvânteze cu o nouă zi, spune ea, venind lângă mine. Apasă pe un buton de pe tăblia patului, iar patul începe să zumzăie. Şi-n afară de asta, mâine mergeţi la circ.

La circ! Deci n-am pierdut o zi întreagă.

Bagă un termometru într-un con de plastic, pe care mi-l vâră în ureche. În fiecare dimineaţă mă înţeapă şi mă sâcâie aşa. Sunt ca o bucată de carne dezgropată din fundul frigiderului, suspectă până când nu se dovedeşte limpede contrariul.

După ce termometrul face bip, asistenta azvârle conul în coşul de gunoi şi notează ceva în fişa mea. După asta, ia manşeta tensiometrului atârnat pe perete.

— Deci în dimineaţa asta vreţi să luaţi micul dejun în sala de mese sau preferaţi să vă aduc ceva aici? întreabă, înfăşurându-mi manşeta pe braţ şi umflând-o.

— Nu vreau nici un mic dejun.

— Haideţi, domnule Jankowski, spune, apăsându-mi stetoscopul pe încheietura cotului şi urmărind cadranul aparatului. Trebuie să vă păstraţi forţele.

Încerc să-i zăresc ecusonul cu numele.

— Pentru ce? Ca să alerg la maraton?

— Ca să nu vă-mbolnăviţi şi să pierdeţi circul, spune ea.

După ce manşeta se dezumflă, îmi desface aparatul de la mână şi-l

atârnă la loc pe perete.

În fine! Îi văd numele.

— Atunci am să mănânc aici, Rosemary, zic, dovedindu-i că-mi amintesc cum o cheamă.

E treabă grea să păstrezi aparenţa faptului că eşti întreg la minte, dar e important. Şi-n plus, nu sunt chiar gaga. Doar că eu am mai multe lucruri pe care trebuie să le ţin minte decât alţii.

— Sunteţi sănătos tun, zice, făcând o ultimă însemnare în fişă înainte de a o închide. Daca va păstraţi greutatea, pun pariu că o mai duceţi încă zece ani.

— Minunat, zic.

Când Rosemary vine să mă parcheze pe hol, o rog să mă ducă la fereastră, ca să pot vedea ce se întâmplă în parc.

E o zi frumoasă, razele soarelui se strecoară printre norii pufoşi. Foarte bine – îmi amintesc mult prea bine cum e să lucrezi la circ pe vreme rea. Deşi, sincer sa fiu, munca de azi n-are nici o legătură cu cea de altădată. Mă întreb dacă îngrijitorilor li se mai spune tot nespălaţi. În mod sigur cazarea e mult mai bună azi – uite doar rulotele din zilele noastre. Unele dintre ele au şi antene parabolice.

La scurt timp după prânz, îl văd pe primul rezident al azilului condus cu căruciorul pe stradă de către rudele lui. Zece minute mai târziu, s-a făcut deja un trenuleţ. Uite-o pe Ruthie... a, şi pe Nellie Compton, dar ce rost are? E o legumă. Şi uite-o şi pe Doris – ăsta trebuie să fie Randall ăla al ei, de care vorbeşte întruna. Şi uite-l şi pe nemernicul ăla de McGuinty. Da, mândru ca un cocoş, cu familia în jurul lui şi un pled ecosez pe genunchi. Şi precis se laudă în gura mare, să-l audă trecătorii, cu poveştile lui despre elefanţi.

În spatele marii cupole se află un şir de percheroni superbi, albi şi strălucitori. Or fi pentru numerele de acrobaţie? Caii din numerele de acrobaţie sunt întotdeauna albi, ca să nu se vadă praful de sacâz care-i ajută pe artişti să nu le alunece picioarele pe spatele animalului.

Chiar daca e un număr doar cu cai, fără artişti, nu am nici un motiv să cred că ar putea cumva să atingă perfecţiunea Marlenei. Nimeni şi nimic nu se poate compară cu Marlena.

Mă uit să văd dacă au şi elefanţi, cu spaimă amestecată cu dezamăgire.

Trenuleţul se întoarce mai târziu, pe după-amiază, cu baloane legate de scaune şi coifuri idioate pe cap. Unii dintre pasageri au în poală pungi întregi de vată de zahăr – pungi întregi! Ar putea să fie veche de o săptămână, oricum pentru ei e totuna. Pe vremea mea, vata de zahăr era proaspătă, era turnată dintr-un vas metalic uriaş ce se rotea direct într-un con de hârtie.

La ora cinci, o soră uscăţivă, cu faţă de cal, vine la mine, în capătul holului.

— Sunteţi gata să mergeţi la masa de seară, domnule Jankowski? zice, ridicându-mi frânele şi răsucindu-mi căruciorul.

— *Hmmmf*, zic, înciudat că n-a aşteptat măcar să-i răspund.

Când ajungem în sala de mese, mă conduce spre locul meu obişnuit.

— Nu, stai! zic. În seara asta nu vreau să stau aici.

— Nu vă faceţi griji, domnule Jankowski, spune ea. Sunt sigură că domnul McGuinty v-a iertat deja pentru ieşirea de aseară.

— Ei bine, eu nu l-am iertat pe el. Vreau să stau acolo, spun, arătând spre o altă masă.

— Dar la masa aia nu e nimeni, zice ea.

— Exact.

— Of, domnule Jankowski. De ce nu vreţi să mă lăsaţi să...

— Du-mă naibii odată unde te-am rugat!

Căruciorul se opreşte şi din spatele lui nu vine nici un răspuns. Câteva clipe mai târziu, începem iar să ne mişcăm. Asistenta mă parchează la masa pe care am ales-o şi pleacă. Când se întoarce şi-mi trânteşte o farfurie în faţă, are gura făcută pungă.

Cea mai mare problemă când stai singur la o masă e că nu ai pe nimeni care să te distragă de la conversaţiile celorlalţi. Nu trag deloc cu urechea; pur şi simplu aud fără să vreau. Cei mai mulţi discută despre circ, şi e în regulă. Ce *nu e* în regulă e că japiţa aia de McGuinty stă la masa *mea*, cu prietenele *mele*, şi se poartă de parc-ar fi regele Arthur şi curtea lui. Şi asta nu e tot – se pare că i-a spus cuiva care a lucrat la circ că a cărat apă pentru elefanţi şi *i s-a dat un bilet mai bun, chiar la marginea arenei*! Incredibil! Şi stă în faţa mea şi se laudă cu nesimţire cu tratamentul special pe care l-a primit, sub privirile pline de adoraţie ale lui Hazel, Doris şi Norma.

Nu mai pot suporta. Mă uit în jos, în farfurie. Un soi de tocăniţă de sub care se ghiceşte un sos palid, lângă care se vede o lingură aruncată în scârbă din ceva gelatinos.

— Soră! răcnesc. Soră!

Una dintre ele ridică ochii şi îmi surprinde privirea. Dat fiind că e limpede că nu sunt pe moarte, nu se grăbeşte deloc să vina la mine.

— Cu ce vă pot ajuta, domnule Jankowski?

— Ce-ar fi să-mi aduci nişte mâncare adevărată?

— Poftim?

— Mâncare adevărată. Ştii ce zic – chestia aia pe care o mănâncă cei de afară.

— Of, domnule Jankowski...

— Ştii ceva, duduie, pe mine să nu mă iei cu „of, domnule Jankowski”. Asta e hrană pentru copii mici şi, din câte ştiu, nu mai am

cinci ani. Am nouăzeci. Sau nouăzeci şi trei.

— Nu e hrană pentru copii mici.

— Ba da, asta e. E un terci. Uite, zic, şi-mi trec furculiţa peste cocoloşul acoperit cu sos, din farfurie. Acesta cade sub formă de guguloaie, şi rămân cu furculiţa mozolită de un soi de rântaş gros. Asta numeşti tu mâncare? Vreau ceva în care să-mi pot înfige dinţii. Ceva care să facă cranţ. Şi poţi să-mi spui, te rog, ce ar trebui să fie chestia asta? zic băgând furculiţa în jeleul roşu. Acesta se bălăngăne oribil, ca un sân pe care-l ştiam odată.

— E salată.

— *Salată*? Îmi spui şi mie unde vezi tu vreo urmă de legume aici? Nu văd nici o legumă.

— E salată de fructe, spune ea, cu glas egal, ţinut cu greu în frâu.

— Vezi tu vreun fruct aici?

— Da. Sinceră să fiu, văd, spune arătând spre ridicătura din farfurie. Aici. Şi acolo. Asta e o bucată de banana, iar asta o boabă de strugure. De ce n-o încercaţi?

— De ce n-o încerci *tu* mai bine?

Ea îşi încrucişează braţele. Doamna educatoare şi-a ieşit din răbdări.

— Asta e mâncare pentru rezidenţi. A fost stabilită de către un nutriţionist specializat în geriatrie...

— N-o vreau. Vreau mâncare adevărată.

În încăpere se lasă tăcerea. Mă uit în jur. Toate privirile sunt aţintite asupra mea.

— Ce? zic tare. Cer atât de mult? Vouă nu vă e dor de mâncare adevărată? Nu-mi spuneţi ca sunteţi înnebuniţi după... după... *păsatul ăsta ordinar*! Îmi las mâna pe marginea farfuriei şi-o împing.

Doar puţin.

Pe cuvânt.

Farfuria mea zboară de pe masă şi se face bucăţi pe podea.

E chemată doctoriţa Rashid. Aceasta se aşază pe marginea patului meu şi îmi pune tot soiul de întrebări la care mă străduiesc să-i răspund civilizat, însă m-am săturat atât de tare să fiu tratat ca unul cu care nu te poţi înţelege, că mi-e teamă să nu-i par un boşorog plin de toane şi să nu mă ia în serios.

O jumătate de oră mai târziu, o cheamă pe asistentă afară pe hol. Mă chinui să trag cu urechea, însă, în ciuda mărimii lor de-a dreptul obscene, bietele mele urechi nu reuşesc să prindă decât frânturi: „depresie foarte serioasă” şi „se manifestă agresiv lucru destul de întâlnit la pacienţii geriatrici”.

— Nu sunt surd, să ştiţi! strig din pat. Sunt doar un om în vârstă!

Doctoriţa Rashid îmi aruncă o privire, după care o ia pe soră de

cot. Se duc mai încolo pe hol, acolo unde nu le mai pot auzi.

În noaptea aceea, în paharul meu de hârtie apare o nouă pastilă. Înainte să-mi dau seama, pastilele se află deja în palma mea.

— Ce-i asta? întreb, împingând-o înapoi. O întorc în palmă şi mă uit bine pe cealaltă faţă a ei.

— Ce anume? spune asistenta.

— Asta, zic, atingând cu degetul pastila pe care-au încercat să mi-o strecoare pe şest. Asta de aici. E nouă.

— Se numeşte Elavil.

— Şi pentru ce e?

— O să vă ajute să vă simţiţi mai bine.

— Pentru ce e? repet.

Nu-mi răspunde. Ridic ochii. Privirile ni se întâlnesc.

— Depresie, zice într-un final.

— N-o iau.

— Domnule Jankowski...

— Nu sunt câtuşi de puţin deprimat.

— Doctoriţa Rashid v-a prescris-o. O să...

— Vreţi să mă drogaţi. Vreţi să mă transformaţi într-o oaie care mănâncă jeleu. Nu mai insista, că n-o iau.

— Domnule Jankowski. Am încă doisprezece pacienţi de care trebuie să am grija. Vă rog frumos să luaţi pastilele.

— Parcă eram rezidenţi.

Fiecare dintre trăsăturile feţei i se înăspreşte brusc.

— Le iau pe celelalte, dar pe asta n-o iau, zic, dând un bobârnac pastilei din palmă. Aceasta zboară prin aer şi aterizează pe podea. Mi le îndes pe celelalte în gură.

— Unde mi-e apa? zic, articulând cu greu cuvintele, fiindcă mă chinui sa ţin pastilele pe centrul limbii.

Îmi întinde un pahar de plastic, culege pastila de pe jos şi se duce în baie. O aud cum trage apa. Apoi se întoarce.

— Domnule Jankowski, mă duc să vă aduc alt Elavil şi, dacă nu-l luaţi, o chem pe doctoriţa Rashid şi-o să vă prescrie în locul ei o injecţie. Nu aveţi ce face, trebuie să vă dau Elavil. Cum anume, dumneavoastră hotărâţi.

Când îmi aduce pastila, o înghit. Un sfert de oră mai târziu, îmi face şi o injecţie – nu Elavil, altceva, dar nu mi se pare deloc corect, având în vedere c-am luat deja nenorocita aia de pastilă.

Câteva minute mai târziu, sunt o oaie care mănâncă jeleu, în orice caz, o oaie. Însă, dat fiind că îmi tot amintesc de incidentul care a adus necazul ăsta asupra mea, îmi dau seama că, dacă cineva mi-ar aduce jeleu acum şi mi-ar spune să-l mănânc, l-as mânca.

Ce mi-au făcut?

Mă agăţ de mânia mea cu fiecare gram de umanitate rămasă în bietu-mi trup şubrezit, însă degeaba. Îmi alunecă, asemenea unui val care scaldă un ţărm. Tocmai cuget asupra acestui trist adevăr, când îmi dau seama că întunericul somnului îmi dă târcoale. E aici de ceva vreme şi se apropie alene, tot mai aproape cu fiecare nou rotocol. Renunţ la furie, care în clipa asta a devenit o simplă formalitate, şi îmi spun să ţin minte sa mă înfurii iar mâine-dimineaţă. După care mă las în voia somnului, fiindcă n-are nici un rost să mă împotrivesc.

Prin amabilitatea Arhivelor Ken Harck

Şase

Trenul geme, sforţându-se să facă faţă rezistenţei crescânde a frânelor. Câteva clipe mai târziu, după un ultim scrâşnet strident şi prelung, uriaşa fiară de oţel se cutremură din măruntaie şi exală un nor de fum.

Kinko îşi aruncă pătura de pe el şi se ridică în picioare. Are cel mult un metru douăzeci, dacă are şi atât. Se întinde, cască şi se loveşte cu mâinile peste gură, după care se scarpină în cap, la subsuori şi la boaşe. Căţeaua dansează în jurul lui, dând vehement din coada ca un ciot.

— Haide, Queenie, zice, ridicând-o în braţe. Vrei să ieşi afara?

Queenie vrea să iasă afară? Îi trânteşte un pupic în creştetul alb-cafeniu şi străbate mica odaie.

Mă uit la ei din colţul în care stau, înfofolit în pătura mototolita din păr de cal.

— Kinko? zic.

Dacă n-aş şti că pentru mine a trântit uşa cu atâta putere as crede că nu m-a auzit.

Ne aflăm pe o şină laterală, în spatele Escadronului Zburător, care e limpede că se află aici de câteva ore. Oraşul de corturi a fost deja ridicat, spre deliciul mulţimii de localnici ce cască gura. Cârduri de copii şed în vârful Escadronului Zburător, privind agitaţia cu ochi strălucitori. Părinţii lor s-au adunat la poalele cortului, ţinându-i de mâini pe fraţii mai mici şi arătând către diverse minunăţii apărute în faţa lor.

Muncitorii din trenul principal coboară din vagoanele de dormit, cu ţigările deja aprinse, şi pornesc către bucătăria mobilă.

Steagul albastru cu portocaliu flutură deja, iar boilerul de lângă el pufăie aburi, dând mărturie veselă despre micul dejun ce tocmai se pregăteşte înăuntru.

Artiştii ies din vagoanele de dormit din spatele trenului, evident, unele mult mai răsărite decât celelalte. Există o ierarhie cât se poate de clară: cu cât stai mai aproape de coada trenului, cu atât mai impresionante sunt cuşetele. Unchiul Al în persoană coboară dintr-un vagon aflat chiar înaintea vagonului de serviciu. Nu pot sa nu remarc faptul că Kinko şi cu mine stăm cel mai aproape de locomotivă.

— Jacob!

Mă întorc. August vine cu paşi mari spre mine, cu cămaşa scrobită

şi obrazul proaspăt ras. Părul îngrijit poartă urma unui pieptăn.

— Cum te simţi în dimineaţa asta, băiete? mă întreabă.

— Bine, zic. Puţin obosit.

— Ţi-a făcut probleme piticania?

— Nu, zic. Nici un fel de probleme.

— Mă bucur. Îşi loveşte palmele una de alta. Atunci mergem să ne uităm un pic la calul ăla? Nu cred că-i ceva grav. Marlena are grijă de ei ca de ochii din cap. A, uite-o şi pe tânăra domnişoară de care vorbim. Vino-ncoace, draga mea, strigă vesel. Vreau să ţi-l prezint pe Jacob. E fanul tău.

Simt cum mă străbate un val de roşeaţă.

Ea se opreşte lângă el şi-mi zâmbeşte în clipa în care August se întoarce către vagonul de animale.

— Încântată de cunoştinţă, spune, întinzându-mi mâna.

De aproape seamănă incredibil de mult cu Catherine – trăsături delicate, faţa albă ca de cleştar, cu câţiva pistrui între sprâncene, ochi albaştri ce licăresc vesel şi părul destul de întunecat ca să nu fie blond.

— Plăcerea e de partea mea, zic, dureros de conştient de faptul că nu m-am bărbierit de două zile, că hainele-mi sunt ţepene de la stratul de bălegar ce le acoperă şi că duhoarea de bălegar nu e singurul miros neplăcut pe care-l emană corpul meu.

Ea ridica uşor capul.

— Deci tu eşti cel pe care l-am văzut ieri, nu? În menajerie?

— Nu cred, zic, minţind instinctiv.

— Ba sigur că tu eşti. Chiar înainte de spectacol. Când s-a trântit uşa de la cuşca cimpanzeului.

Arunc o privire către August, însă el nu se uită la noi. Îmi urmăreşte privirea şi pare să înţeleagă.

— Nu eşti din Boston, aşa-i? spune, coborând glasul.

— Nu, n-am fost niciodată La Boston.

— Aha, zice. Nu ştiu de ce, parcă te-aş şti de undeva. Mă rog, continuă vioaie. Auggie zice că eşti veterinar.

La auzul numelui său, August se întoarce pe călcâie.

— Nu, zic. Adică nu chiar.

— E modest, spune August. Pete! Hei, Pete!

Un grup de bărbaţi stau în faţa uşii vagonului de animale, de care agaţă o rampă cu margini ridicate. Un tip înalt şi brunet se întoarce spre el.

— Da, şefu'! zice.

— Dă-i jos pe ceilalţi şi adu-l pe Silver Star, da?

— Sigur.

Unsprezece cai mai târziu – cinci albi şi şase negri – Pete intră iar în vagon. După o clipă se întoarce.

— Silver Star nu vrea să se clintească, şefu'.

— Convinge-l tu cumva, spune August.

— Nici să nu te gândeşti, spune Marlena, fulgerându-l pe August cu privirea.

Porneşte nervoasă pe rampă şi se face nevăzută în vagon.

August şi cu mine aşteptăm afară, ascultându-i rugăminţile însufleţite şi sunetele de alint. Câteva minute mai târziu, apare în uşă cu un cal arab, cu coamă argintie.

Marlena păşeşte în faţa lui, plescăind din limbă şi murmurând. El înalţă capul şi se trage înapoi. În cele din urmă, o urmează în jos pe rampă, plecându-şi capul, la fiecare pas. Ajuns jos, se trage îndărăt cu atâta putere că aproape se ghemuieşte pe picioarele din spate.

— Isuse, Marlena, parc-ai zis că e un pic bolnav, zice August.

Marlena e pământie la faţă.

— Păi aşa şi era. Ieri nu era deloc aşa. Se simte rău de vreo câteva zile, dar în nici un caz în halul ăsta.

Plescăie din limbă şi trage de frâie până când animalul păşeşte, într-un târziu, pe pietriş. Stă cu spinarea aplecată, chinuindu-se să-şi lase cât mai multă greutate pe picioarele din faţă. Mi se strânge inima. E mersul clasic „ca pe coji de ouă”.

— Ce crezi că e? zice August.

— Lasă-mă o clipă, zic, deşi sunt deja nouăzeci şi nouă la sută sigur. Aveţi cleşti pentru copite?

— Nu, dar are potcovarul nostru. Vrei să-l trimit pe Pete să-i ceară?

— Nu încă. Poate mă descurc şi fără ei.

Mă ghemuiesc lângă umărul stâng al calului şi-mi cobor degetele pe piciorul lui, de la umăr spre chişiţă. Nici nu se clinteşte. Apoi îmi pun mâna pe partea din faţă a copitei. Radiază căldură. Îmi pun degetul mare şi arătătorul în spatele chişiţei. Îi simt pulsul bătând cu putere.

— Fir-ar să fie! zic.

— Ce-i? spune Marlena.

Mă ridic în picioare şi dau să-l apuc pe Silver Star de copită. El şi-o lipeşte ferm de pământ.

— Haide, băiete, zic, trăgându-l de ea.

Până la urmă, o ridică. Talpa e umflată şi întunecată, şi de jur împrejur are o linie roşie. O las jos imediat.

— Calul ăsta suferă de furbură[4], zic.

— O, Doamne! zice Marlena, ducându-şi mâna la gură.

— Poftim? spune August. Ce are?

— Copita inflamată, zic. Adică ţesuturile care leagă copita şi osul sunt distruse, iar osul copitei se roteşte spre talpa copitei.

— Fii mai clar, te rog. E grav?

Mă uit la Marlena, care e tot cu mâna la gură.

— Da, zic.

— Poţi sa-l faci bine?

— Putem să-i încropim un culcuş cât mai rapid şi să încercăm să-l facem să nu mai stea în picioare. Doar fân, fără furaje. Şi fără muncă.

— Dar îl poţi vindeca?

Ezit, aruncându-i o privire rapidă Marlenei.

— Probabil că nu.

August se uită şocat la Silver Star şi expiră, dezumflându-şi obrajii.

— Măi, măi, măi! Răsună un glas imposibil de confundat din spatele nostru. Iată-l pe veterinarul nostru special!

Unchiul Al păşeşte spre noi maiestuos, de zici că pluteşte, în pantaloni cu carouri negre şi albe şi vesta stacojie. Are un baston cu măciulie de argint, pe care îl leagănă extravagant la fiecare pas. În urma lui vin mai multe persoane.

— Deci ce zice vraciul nostru? Îl pui pe picioare? Întreabă jovial, oprindu-se în faţa mea.

— Nu tocmai, zic.

— De ce nu?

— Cică ar avea furbură, spune August.

— Ce anume? zice Unchiul Al.

— Are probleme la picior.

Unchiul Al se apleacă şi se uită la picioarele lui Silver Star.

— Mie mi se pare că arată în regulă.

— Nu sunt, zic.

El se întoarce spre mine.

— Şi ce propui să facem?

— Să-l lăsaţi să se odihnească şi sa nu-i mai daţi furaje. În afară de asta, nu avem ce altceva să facem.

— Nici nu se pune problema să se odihnească. El e vedeta numărului cu cai.

— Dacă acest cal continuă să lucreze, osul copitei i se va roti până când îi va străpunge talpa, şi-o să rămâneţi fără el, zic fără înconjur.

Unchiul Al dă de câteva ori din pleoape, încercând să se obişnuiască cu gândul. Se uită la Marlena.

— Cât timp trebuie să stea pe bară?

Încerc să-mi aleg cuvintele cu grijă.

— Poate că pentru totdeauna.

— *Fir-ar al dracului să fie! strig*ă el, înfigându-şi bastonul în pământ. Unde naibii să găsesc eu alt cal pentru numărul ăsta în toiul sezonului? Se uită în jur spre însoţitorii lui.

Aceştia dau din umeri, murmură şi-şi feresc privirile.

— Nişte neisprăviţi, asta sunteţi. De ce vă ţin? Bine, tu... mă arată cu bastonul. Eşti angajat. Vindecă-mi calul. Nouă dolari pe săptămână. Răspunzi în faţa lui August. Dacă-mi moare calul, zbori şi tu de-aici. Ba nu, la cel mai mic semn de înrăutăţire a stării lui, ai şi zburat.

Se duce la Marlena şi-o bate pe umăr.

— Stai liniştită, scumpa mea, îi spune cu blândeţe. Nu te mai da de ceasul morţii. Băiatul ăsta, Jacob, o să aibă mare grijă de el. August, fii drăguţ, du-te să-i aduci fetei ceva de mâncare. Trebuie să ridicăm ancora.

August întoarce gâtul cu o mişcare bruscă.

— Cum adică „să ridicăm ancora”?

— Strângem tot, zice Unchiul Al arătând vag în jur. Plecăm.

— Ce naibii tot spui aici? Abia am ajuns. Nici n-am ridicat încă toate corturile!

— Schimbare de plan, Augustus. Schimbare de plan.

Unchiul Al şi alaiul său se îndepărtează. August rămâne locului privind în urma lor, cu gura căscată.

În bucătăria mobilă, toată lumea îşi dă cu presupusul.

În faţa crochetelor de cartofi:

— Fraţii Carson au fost prinşi c-au băgat mâna la bani, acum câteva săptămâni. Şi-au dat foc la valiză.

— Ha, pufneşte în râs altcineva. De obicei asta cam e treaba noastră.

În faţa ouălor jumări:

— Cică aveam la noi băutură de contrabandă. O să fie o razie.

— O să fie sigur razie, vine răspunsul. Da' din cauza la nişte nereguli de pe la bucătărie, nu din cauza băuturii.

În faţa fierturii de ovăz:

— Unchiul Al i-a tras ţeapă şerifului cu taxa pentru teren anul trecut. Poliţaii zic că ne dau două ore sa ne strângem calabalâcul şi să plecăm.

Ezra stă într-o rână, în aceeaşi poziţie ca ieri, cu braţele încrucişate şi bărbia în piept. Nici nu se uită la mine.

— Hei, bărbate, zice August când mă îndrept spre perdeaua care împarte sala de mese în două. Unde te duci?

— Dincolo.

— Să crezi tu, zice. Eşti veterinarul spectacolului. Vino cu mine. Deşi, îţi spun sincer, îmi vine să te trimit acolo doar ca să văd ce zic ceilalţi.

Îi urmez pe August şi pe Marlena către una din mesele frumos aranjate. Kinko e la câteva mese mai încolo, cu alţi trei pitici şi Queenie la picioarele lui. Aceasta ridică privirea plină de speranţă, cu limba atârnându-i într-o parte. Kinko o ignoră, ca pe toţi cei de la masa lui. Se uită ţintă la mine, şi maxilarul i se mişcă nervos într-o parte şi-n cealaltă.

— Mănâncă, draga mea, spune August, împingând zaharniţa către porridge-ul Marlenei. N-are nici un rost să te macini aşa. Avem un veterinar de mare încredere lângă noi.

Dau să protestez, apoi renunţ.

De noi se apropie o blondină mignonă.

— Marlena! Scumpa mea! Ghici ce-am auzit!

— Bună, Lottie, spune Marlena. N-am nici cea mai mică idee. Ce-i?

Lottie se strecoară pe banchetă lângă Marlena şi dă drumul unui şuvoi de vorbe, aproape fără să se oprească să respire. E trapezistă şi ştie dintr-o sursă de cea mai mare încredere – persoana în cauză a auzit că Unchiul Al şi investitorul au avut un schimb aprins de replici în faţa marii cupole. Nu trece mult şi masa noastră e înconjurată de mulţime şi, din ce spune Lottie şi din frânturile de informaţii aruncate în conversaţie de asistenţă, am parte de o introducere rapidă în istoria lui Alan J. Bunkel şi a Celui Mai Senzaţional Spectacol de pe Pământ al Fraţilor Benzini.

Unchiul Al e un uliu, un vultur, un mâncător de mortăciuni. Acum cincisprezece ani, era managerul unui show de doi bani: o adunătură de circari atinşi de pelagră, târâţi din oraş în oraş de nişte cai amărâţi, cu copitele umflate.

În luna august a anului 1928, fără să fie câtuşi de puţin vina celor de pe Wall Street, Cel Mai Senzaţional Spectacol al Fraţilor Benzini a dat faliment. Pur şi simplu, au rămas fără bani şi n-au mai putut ajunge nici măcar până în oraşul următor, darmite într-un loc în care să se adăpostească peste iarnă. Directorul general a luat primul tren şi a părăsit oraşul, lăsând totul în urmă – oameni, echipament şi animale.

Unchiul Al a avut marele noroc să fie prin preajmă şi a reuşit să-şi adjudece de la edilii oraşului, disperaţi să-şi elibereze şinele, un vagon de dormit şi două vagoane-platformă la un preţ de nimic. Acele doua vagoane-platformă transportau cele câteva căruţe prăpădite şi, dat fiind că erau deja inscripţionate cu FRAŢII BENZINI: CEL MAI SENZAŢIONAL SPECTACOL DE PE PĂMÂNT, Alan Bunkel a păstrat numele şi s-a alăturat în mod oficial breslei circarilor ce se deplasau cu trenul.

În timpul depresiunii economice, marile circuri au început să intre în declin, iar Unchiului Al nu-i venea să-şi creadă ce noroc se abătuse asupra lui. Totul începuse în 1929, cu Fraţii Gentry şi Buck Jones. Anul următor a însemnat sfârşitul Fraţilor Cole, al Fraţilor Christy şi al formidabilului John Robinson. Şi, de fiecare dată când se închidea un circ, apărea Unchiul Al, care făcea curat în urma lui: câteva vagoane, o mână de artişti la ananghie, un tigru sau o cămila. Avea peste tot iscoade care-l ţineau la curent cu tot ce mişca – în secunda în care un mare circ începea să se clatine, Unchiul Al primea o telegramă şi dădea fuga la faţa locului.

Din cadavrele acestora se îngrăşase. În Minneapolis, culesese din mers şase căruţe de paradă şi un leu ştirb. În Ohio, un înghiţitor de

săbii şi un vagon-platformă. În Des Moines, o cabină pentru artişti, un hipopotam şi vagonul aferent, plus pe Preafrumoasa Lucinda. În Portland, optsprezece cai de tracţiune, două zebre şi un fierar. În Seattle, două vagoane cu cuşete de dormit şi, bonus, un monstru al naturii – o femeie cu barbă –, şi asta îl făcuse foarte fericit, fiindcă nimic nu-l încântă mai tare pe Unchiul Al pe lume decât monştrii cu faţă umană. Nu monştrii făcuţi: nu bărbaţi acoperiţi cu tatuaje din cap până-n picioare, nici femei care scuipă la comandă portofelele înghiţite sau becuri, nici fete sau băieţi cu părul vâlvoi, care-şi bagă ţăruşi în cavităţile sinusoidale. Cel mai mult pe lume, Unchiului Al îi plac monştrii născuţi monştri. Şi acesta era motivul schimbării traseului nostru, cu destinaţia Joliet.

Circul Fraţilor Fox tocmai dăduse faliment, iar Unchiul Al era înnebunit de încântare, fiindcă aceştia îl foloseau în spectacolul lor pe unicul, celebru în întreaga lume, Charles Mansfield-Livingston, un bărbat chipeş şi îngrijit, în pieptul căruia creşte un geamăn parazit. Îi spune Chaz. Arată ca un bebeluş, cu capul îngropat între coastele lui. Îl îmbracă în costumaşe miniaturale, îl încalţă cu pantofiori de lac şi, atunci când merge, îi ţine mânuţa în mâna lui. Se zvoneşte chiar că penisul lui minuscul intră uneori în erecţie.

Unchiul Al e disperat să ajungă acolo până nu i-l răpeşte altcineva. Şi astfel, în ciuda faptului că toată zona Saratoga Springs e împânzită cu afişele noastre, în ciuda faptului că trebuia să rămânem aici două zile întregi şi tocmai ne-au fost livrate 2 200 de franzele, 50 de kile de unt, 3 600 de ouă, 700 de kile de carne, 11 cutii uriaşe de varză acră, 50 de kile de zahăr, 24 de lădiţe de portocale, 25 de kile de untură, 500 de kilograme de legume şi 212 cutii de cafea; în ciuda tonelor de fân, şi de napi, şi de sfeclă, şi a altor alimente pentru hrana animalelor, aşezate grămezi în spatele cortului menajeriei; în ciuda sutelor de orăşeni adunaţi la marginea terenului chiar în clipa asta, întâi surescitaţi, apoi şocaţi, şi acum din ce în ce mai furibunzi; în ciuda tuturor acestor lucruri, strângem totul şi plecăm.

Bucătarul mai are un pic şi face apoplexie. Investitorul ameninţă că se retrage. Şeful rândaşilor e furios şi-i zoreşte pe membrii Escadronului Zburător să se grăbească, şfichiuind cu biciuşca în jur, fără să se uite unde dă.

Nu e prima oară când trec prin aşa ceva. Cea mai mare temere a lor e să nu facă foamea în timpul călătoriei de trei zile până la Joliet. Personalul de la bucătărie face tot posibilul, chinuindu-se să încarce câtă mâncare se poate în tren şi promiţând sa împartă tuturor, cu prima ocazie, casolete – un soi de porţii de mâncare la pachet.

Când August află că ne aşteaptă un drum de trei zile, slobozeşte o serie de înjurături, după care începe să se plimbe nervos încoace şi-

ncolo, blestemându-l pe Unchiul Al şi răcnind ordine către noi, ceilalţi. Şi pe când cărăm nutreţ pentru animale înapoi în tren, August se duce să încerce să-l convingă pe şeful de la bucătărie – mituindu-l, daca e nevoie – să-i dea nişte mâncare pentru oameni.

Diamond Joe şi cu mine cărăm găleţi de măruntaie către trenul principal. Sunt de la crescătoriile de animale din zonă şi sunt respingătoare – put de-ţi mută nasul, sunt pline de sânge, în mare parte descompuse. Punem găleţile chiar la intrarea în vagoanele cu animale. Pasagerii acestora – cămile, zebre şi alte ierbivore – încep să dea din picioare şi să se agite, protestând în toate felurile, însă vor trebui să accepte că vor călători cu carnea sub nas, fiindcă nu avem alt loc în care să o depozităm. Felinele mari călătoresc în vagoanele-platformă, în cuşti de expoziţie.

Când terminăm, mă duc să-l caut pe August. E în spatele bucătăriei de campanie, unde tocmai încarcă o roabă cu tot ce-a reuşit să-i convingă pe cei de aici să-i dea.

— Avem destule provizii, cred, zic. Cu apa ce facem?

— Goleşte şi reumple găleţile. Au încărcat vagonul-cisternă cu apă, dar n-o să ne ajungă pentru trei zile. Va trebui să ne mai oprim să luăm apă pe drum. O fi Unchiul Al un catâr bătrân, da' prost nu e. N-o să rişte să-i păţească ceva animalele. N-are animale, n-are circ. Aţi încărcat toată carnea?

— Câtă a încăput.

— Prioritatea e carnea. Dacă trebuie să aruncaţi din fân ca să-i faceţi loc, faceţi-o. Felinele sunt mai importante decât rumegătoarele.

— Suntem plini-ochi. În afara cazului în care Kinko şi cu mine dormim în altă parte, nu mai avem loc să punem nimic altceva.

August tace, bătându-se cu degetul peste buze, meditativ.

— Nu, zice în cele din urmă. Marlena n-ar suporta niciodată ca scumpii ei cai să fie agresaţi de mirosul de carne.

Măcar bine că ştiu cum stau. Chiar dacă locul meu e undeva după feline.

Apa de pe fundul găleţilor cailor e mâloasă şi în ea plutesc seminţe de ovăz. Dar e apă, aşa că o duc afară, îmi dau jos cămaşa şi-mi vărs ce-a mai rămas pe braţe, cap şi piept.

— Ce-i, doctore, puţi? zice August.

Mă aplec în faţă, cu apa prelingându-mi-se din păr. Mă şterg bine la ochi şi mă ridic.

— Scuze. N-am ştiut ce altă apă să folosesc şi oricum o aruncam.

— Nu, ai dreptate, ai mare dreptate. Nu-i putem cere veterinarului nostru să trăiască în condiţiile în care stau îngrijitorii, nu-i aşa? Îţi spun eu cum facem. Acum e un pic târziu, dar, când ajungem la Joliet, o să aranjez să începi să-ţi primeşti şi tu porţia de apă. Artiştii şi şefii

primesc câte două găleţi fiecare; ba chiar mai mult, dacă îi dai ceva tipului care aduce apa, zice el, frecându-şi degetul mare şi arătătorul. O să vorbesc şi cu băiatul cu rufele, să vedem dacă nu-ţi poate face rost de nişte haine.

— Băiatul cu rufele?

— Când maică-ta spăla rufele, unde le-ntindea?

Mă uit la el nedumerit.

— Doar nu vrei să spui că...

— Toate hainele alea care atârnă aşa, pe sârmă. Ar fi păcat să stea aşa, degeaba.

— Dar...

— Nu-ţi fă tu griji, Jacob. Dacă nu vrei să ştii răspunsul la întrebare, nu întreba. Şi nu te mai spăla cu lăturile alea. Vino după mine.

Străbatem terenul şi mă conduce spre unul din cele doar trei corturi rămase în picioare. Înăuntru sunt zeci de găleţi, aliniate câte doua în faţa sârmelor cu haine şi lenjerie de corp, cu nume sau iniţiale gravate în lateral. Bărbaţi, unii dezbrăcaţi, alţii în curs de a se îmbrăca, se folosesc de ele pentru spălat şi bărbierit.

— Uite, zice, arătându-mi două găleţi. Spală-te cu alea.

— Păi şi Walter? întreb, citind numele scris pe ele.

— Ei, o să vorbesc eu cu el. O să înţeleagă. Brici ai?

— Nu.

— Am eu câteva acolo, zice, arătându-mi spre colţul opus al cortului. Acolo, în spate. Au numele meu pe ele. Grăbeşte-te, totuşi, cred că în cel mult o juma' de oră plecăm.

— Mersi, zic.

— Pentru puţin, spune el. Îţi las o cămaşă curată în vagonul cu animale.

Când mă întorc în vagon, Silver Star e lipit de peretele din fund, în fân până la genunchi. Are ochii sticloşi şi inima îi bate cu putere.

Ceilalţi cai sunt încă afară, aşa că văd şi eu locul cum trebuie, pentru prima oară. Are şaisprezece boxe, care se închid cu uşi despărţitoare, coborâte după ce fiecare cal intră la locul lui. Dacă felul în care e compartimentat vagonul n-ar fi fost modificat pentru a adăposti şi caprele, ce acum au dispărut în mod misterios, ar încăpea aici treizeci şi doi de cai.

Găsesc o cămaşă albă curată aşezată pe patul lui Kinko. Mi-o dau jos pe cea veche şi o arunc pe pătura de cal din colţ. Înainte să mi-o trag pe mine, mi-o apropii de nas, recunoscător să simt în nări mirosul de săpun.

Pe când mă închei la nasturi, privirea îmi cade pe cărţile lui Kinko. Sunt puse pe lădiţă, lângă lampa cu kerosen. Îmi bag cămaşa în

pantaloni, mă aşez pe pat şi o iau pe prima.

Sunt operele complete ale lui Shakespeare. Sub ele, se află o antologie a poeziilor Iui Wordsworth, o biblie şi un volum cu piese de Oscar Wilde. În coperta cărţii lui Shakespeare sunt ascunse câteva cărticele de benzi desenate. Le recunosc imediat. Sunt din cele cu opt pagini.

Deschid una dintre ele. O Olive Oyl desenată în tuşe grosolane stă întinsă pe un pat, cu picioarele desfăcute, goală puşcă, dar cu pantofi în picioare. Se desface şi mai mult cu degetele. Popeye apare într-un balonaş de deasupra capului ei, cu o erecţie uriaşa ce-i ajunge până la bărbie. Wimpy, şi el cu o erecţie la fel de impresionantă, se uită pe fereastră.

— Ce dracu' crezi că faci?

Scap din mână banda desenată, apoi mă aplec repede s-o iau de pe jos.

— Las-o dracu' unde *el* zice Kinko, năpustindu-se la mine şi înşfăcându-mi-o din mână. Şi dă-te dracu' jos din patul meu!

Sar în picioare.

— Uite ce e, amice, spune, ridicând un deget şi proptindu-mi-l în piept. Nu mor de încântare că trebuie să-mi împart culcuşul cu tine, dar se pare că n-am de ales. Dar să-ţi fie clar, n-ai ce căuta să-mi controbăi prin lucruri.

E nebărbierit, şi ochii albaştri îi ard pe chipul de culoarea sfeclei.

— Ai dreptate, mă bâlbâi. Îmi pare rău. Nu trebuia să mă ating de lucrurile tale.

— Uite ce e, nenorocitule. Mi-era foarte bine aici până să vii tu. Şi-n afară de-asta, am şi o stare proastă. Nu ştiu ce tembel mi-a furat apa azi, aşa că ai face bine să te fereşti din calea mea. Oi fi eu mic de statură, dar să nu crezi că nu-ţi pot veni de hac.

Casc ochii mari. *Îmi* revin din uimire, dar nu îndeajuns de rapid.

El mijeşte ochii ameninţător. Îmi cântăreşte din priviri cămaşa, apoi faţa proaspăt rasă. Aruncă banda desenată pe pat.

— Dă-o naibii de treabă! Chiar nu-ţi ajungea ce mi-ai făcut până acum, trebuia să-mi iei şi apa?

— Îmi pare rău. Sincer. N-am ştiut că e a ta. August mi-a zis că pot s-o folosesc liniştit.

— Ţi-a zis şi că-mi poţi controbăi prin lucruri?

Tac, stânjenit.

— Nu.

Îşi adună cărţile şi le bagă în ladă.

— Kinko... Walter... îmi pare rău.

— Pentru tine sunt Kinko, amice. Doar prietenii îmi zic Walter.

Mă duc în colţ mă aşez pe pătura mea de cal. Kinko o ajută pe Queenie sa se urce în pat şi se întinde lângă ea, uitându-se atât de fix

la tavan, că nu m-aş mira deloc să înceapă să iasă fum din el.

Nu durează mult şi trenul porneşte. Câteva zeci de bărbaţi mânioşi fug după el, agitând înspre noi furci şi bâte de baseball, mai mult aşa, ca să aibă cu ce se lăuda la cina de diseară. Dacă ar fi vrut să se bată cu noi, aveau timp destul s-o facă înainte să pornească trenul.

Îi înţeleg perfect – nevestele şi copiii lor aşteaptă nerăbdători de nu ştiu cât timp să vină circul şi probabil că şi ei înşişi abia aşteptau anumite numere despre care se zvonise că s-ar desfăşura într-un Ioc mai ferit de ochii mulţimii. Iar acum, în loc să se bucure de nurii minunatei Barbara, vor trebui să se mulţumească doar cu benzile desenate. Înţeleg foarte bine de ce s-au ambalat aşa.

Kinko şi cu mine rămânem într-o tăcere ostilă, în timp ce trenul zdroncăne şi prinde viteză. El stă întins în pat şi citeşte. Queenie stă cu capul pe şosetele lui. Cea mai mare parte a timpului doarme, însă, ori de câte ori se trezeşte, se uită la mine. Eu stau în capul oaselor pe pledul de păr de cal, obosit, dar nu într-atât de epuizat încât să mă întind şi să sufăr agresiunea gângăniilor şi a mucegaiului.

Cam pe la ora cinei, mă ridic şi mă întind. Kinko mă săgetează cu privirea pe deasupra cărţii, după care îşi reia lectura.

Mă duc la cai şi încep să mă uit la spinările lor, unele negre, altele albe. Când i-am urcat iar în tren, i-am înghesuit pe ceilalţi, în aşa fel încât să-i lăsăm lui Silver Star spaţiu cât patru boxe goale. Deşi stau în alte despărţituri decât de obicei, restul cailor nu par câtuşi de puţin tulburaţi, probabil din cauza faptului că au fost urcaţi în aceeaşi ordine. Numele scrijelite pe ţăruşi nu mai corespund cu ocupanţii, dar pot să-mi dau foarte bine seama care e care. Al patrulea e Blackie. Mă întreb dacă personalitatea lui aduce vreun pic cu a oamenilor porecliţi cu numele ăsta.

Nu-l văd pe Silver Star, ceea ce înseamnă că stă culcat. Asta e şi bine, şi rău: bine, fiindcă nu-şi mai susţine greutatea pe picioare, rău fiindcă înseamnă că îl doare atât de tare, că nu vrea să stea în picioare. Din cauza felului în care sunt construite stalurile, nu pot să-l examinez până când nu oprim şi nu-i dăm jos pe ceilalţi cai.

Mă aşez în faţa uşii deschise şi privesc peisajul, până când se face întuneric. În cele din urmă, îmi cade capul şi adorm.

Pare că au trecut abia câteva minute, când aud frânele scrâşnind. Aproape instantaneu, uşa de la încăperea caprelor se deschide şi Kinko şi Queenie ies pe culoarul neprietenos. Kinko se sprijină cu umărul de perete, cu mâinile vârâte adânc în buzunare şi face eforturi să mă ignore. Când, în cele din urmă, ne oprim de tot, sare din tren, se întoarce şi bate din palme de două ori. Queenie îi sare în braţe şi dispar amândoi.

Mă ridic şi mă uit pe uşa deschisă.

Am tras pe o şină laterală, în mijlocul pustietăţii. S-au oprit şi celelalte două secţiuni ale trenului ce se întind în faţa noastră, aflate la distanţă de peste o jumătate de kilometru una de alta.

Lumea coboară din tren în lumina palidă a dimineţii. Artiştii îşi întind oasele posaci, se adună în grupuri şi încep să vorbească şi să fumeze, în timp ce muncitorii pun rampele şi descarcă animalele.

Câteva minute mai târziu, apare şi August.

— Joe, tu te ocupi de maimuţe, spune August. Pete, Otis, daţi jos rumegătoarele şi adăpaţi-le, s-a înţeles? La izvor, nu din jgheaburi. Păstrăm apa.

— Dar pe Silver Star lăsaţi-l aici, zic.

Se lasă o tăcere lungă. Bărbaţii se uită întâi la mine, apoi la August, a cărui privire e de oţel.

— Da, spune August într-un final. Are dreptate. Silver Star rămâne aici.

Se întoarce şi pleacă. Ceilalţi mă privesc cu ochii cât cepele.

Fug să-l prind din urmă pe August.

— Îmi pare rău, spun, ajungându-l. N-am vrut să dau ordine.

El se opreşte în faţa vagonului cu cămile şi trage uşa glisantă.

Dromaderele ne întâmpină cu mormăieli şi ţipete, deranjate.

— Nici o problemă, băiete, spune August vesel, pasându-mi o găleată cu carne. Poţi să mă ajuţi să dau de mâncare la feline.

Apuc mânerul subţire al găleţii. Din ea se ridică un nor de muşte supărate.

— O, Doamne, zic.

Pun găleata jos şi fug afară, unde încep să vărs. Îmi şterg lacrimile de la ochi, încă simţind că mă înec de la duhoare.

— August, nu le putem da aşa ceva.

— De ce?

— Fiindcă e stricată.

Nu primesc nici un răspuns. Mă întorc şi constat că August a trântit o a doua găleată lângă mine şi a plecat. Iar acum a pornit de-a lungul şinelor cărând alte două bucăţi. O înşfac pe-a mea şi-l prind din urmă.

— E în putrefacţie. Doar nu crezi că felinele o să mănânce aşa ceva.

— Ba să sperăm că da. Altfel vom fi nevoiţi să luăm o decizie pripită.

— Poftim?

— Mai e mult până la Joliet şi, din păcate, am rămas fără capre.

Sunt prea şocat ca sa mai zic ceva.

Când ajungem la cea de-a doua secţiune a trenului, August sare pe un vagon platformă şi ridică uşiţele laterale a două cuşti de feline. Descuie lacătele şi Ie lasă atârnând pe uşă, apoi sare pe pietriş.

— Hai, zice, bătându-mă pe spate.

— Ce vrei să fac?

— Fiecare câte o găleată. Haide, mă îndeamnă.

Mă urc fără tragere de inimă pe platformă. Duhoarea de urină de pisică e copleşitoare. August îmi întinde găleţile cu carne, una câte una.

Cuştile felinelor au câte două compartimente fiecare: în stânga mea sunt doi lei. La dreapta, un tigru şi o panteră. Toţi patru sunt masivi. Îşi ridică uşor capetele, adulmecă şi nările încep să le fremete.

— Hai odată, zice August.

— Ce să fac, să deschid pur şi simplu uşa şi să o arunc înăuntru?

— Dacă nu cumva ai vreo idee mai bună.

Tigrul se ridică, o splendoare de aproape trei sute de kilograme, în nuanţe de negru, portocaliu şi alb. Are capul uriaş şi mustăţile lungi. Vine la uşă, se leagănă maiestuos, apoi pleacă. Atunci când se întoarce, începe să ragă şi se aruncă asupra zăvorului. Lacătul se loveşte cu zgomot de grilaje.

— Poţi să începi cu Rex, spune August, arătând spre lei, care au început şi ei să se plimbe. E cel din stânga.

Rex e mult mai mic ca tigrul, are o coamă încurcată şi i se vad coastele, sub blana decolorată. Îmi iau inima-n dinţi şi apuc o găleată.

— Stai, zice August, arătând spre un alt soi de găleată. Nu aia, ailaltă.

Nu văd nici o diferenţă între ele, însă, dat fiind că am ajuns la concluzia că nu e o idee bună să te încontrezi cu August, îi fac pe plac.

Când leul mă vede apropiindu-mă, porneşte spre uşă. Încremenesc.

— Care-i problema, Jacob?

Mă răsucesc pe călcâie. August mă priveşte cu ochi strălucitori.

— Doar nu ţi-o fi frică de Rex? Continuă. E *o pisicuţă mică şi nevinovată*.

Rex se opreşte şi-şi freacă blana ponosită de barele din partea anterioară a cuştii.

Cu degete tremurătoare, scot lacătul şi-i dau drumul la picioarele mele. Apoi ridic găleata şi aştept. La următoarea mişcare de retragere a lui Rex, dau uşa la o parte.

Înainte să apuc să răstorn toată carnea, maxilarele lui puternice îmi înşfacă braţul. Încep să ţip. Găleata cade cu zgomot, revărsând măruntaie ciopârţite peste tot. Leul îmi dă drumul la braţ şi se aruncă asupra cărnii.

Trântesc uşa şi o ţin închisă cu genunchiul, cât mă uit să văd dacă mai am braţ. Am. E atât de îmbibat în salivă şi de roşu, de zici că l-am ţinut în apă fiartă, însă pielea nu e sfâşiată. O clipă mai târziu, îmi dau seama că August râde în hohote în spatele meu.

Mă întorc spre el.

— Ce dracu' ai? Ţi se pare de râs?

— Sincer să fiu, da, zice August, fără să facă nici cel mai mic efort

să-şi ascundă bucuria.

— Eşti ţicnit de-a binelea, ştii, nu?

Sar jos din vagon, mă mai uit o dată să văd dacă braţul meu se află la locul lui şi e intact şi mă îndepărtez furios.

— Jacob, stai, râde August, venind în urma mea. Nu te oftica aşa. Mă distram şi eu un pic pe seama ta.

— Te distrai? Puteam să rămân fără braţ!

— N-are nici un dinte.

Mă opresc şi rămân cu privirea pironită la pietrişul de sub tălpi, până când pricep în fine ce-a vrut să zică. Apoi pornesc iar. De data asta, August nu mă mai urmează.

Pornesc furios spre pârâu şi îngenunchez lângă doi tipi care adapă nişte zebre. Una dintre zebre se cabrează. Începe sa necheze şi-şi aruncă botul dungat în aer. Individul care o ţine de frânghie mă săgetează cu priviri otrăvite, în timp ce se chinuie să potolească animalul.

— Fir-ar al dracului! strigă. Ce-i ăla? E sânge?

Cobor privirea. Sunt mânjit tot de sânge de la măruntaie.

— Da, zic. Am dat de mâncare la feline.

— Şi ce dracu' e cu tine? Vrei să mă omori?

Pornesc în josul pârâului, uitându-mă înapoi, până când zebra se linişteşte. Apoi mă ghemuiesc lângă apa, ca sa mă clătesc de sânge şi de saliva leului.

În cele din urmă, mă întorc în cea de-a doua secţiune a trenului. Diamond Joe e cocoţat pe un vagon-platformă, lângă cuşca unui cimpanzeu. Mânecile cămăşii cenuşii îi sunt suflecate şi i se văd braţele păroase şi musculoase. Cimpanzeul stă pe ciuci şi mănâncă cereale amestecate cu fructe, în timp ce ne priveşte cu ochi negri, strălucitori.

— Ai nevoie de ajutor? Îl întreb.

— Nţ. Am cam terminat. Am auzit că ţi-a făcut-o August cu Rex al nostru.

Ridic ochii, pregătindu-mă să mă enervez. Însă Joe nu zâmbeşte.

— Păzeşte-te, spune el. Poate că Rex nu e în stare să te lase fără braţ, însă Leo este. Ascultă la mine, că ştiu ce-ţi spun. Ce nu ştiu e de ce dracu' te-a pus August să faci tu asta. Clive se ocupă de feline. O fi vrut să-ţi demonstreze ceva anume, nu ştiu. Se opreşte, bagă mâna în cuşcă şi îl strânge pe cimpanzeu uşor de degete, înainte să închidă uşa. Apoi sare jos din vagon.

— Uite care-i treaba, o singură dată îţi zic: August e o poamă rară, genu' de poamă care-ţi cam strepezeşte dinţii. Ai grijă cu el. Nu-i place să se bage nimeni peste el, unde-i şef el, e şef el şi gata. Şi are şi el momentele lui când îşi iese din ţâţâni, dacă înţelegi ce vreau să spun.

— Cred că da.

— Nu, nu cred că pricepi. Da' o să pricepi tu. Zi, ai mâncat?

— Nu.

Îmi arată către şina de cale ferată care duce spre Escadronul Zburător. De-a lungul ei sunt înşirate mai multe mese.

— Bucătarii noştri au încropit un mic dejun, cum s-a putut. Şi ne-au pregătit şi nişte mâncare la pachet. Ai grijă să prinzi şi tu o casoletă, fiindcă asta înseamnă că probabil nu ne mai oprim până diseară. Bagă la ghiozdan când poţi, e o vorbă de-a mea.

— Mersi, Joe.

— Pentru puţin.

Mă întorc la vagonul de animale cu casoleta cu mâncare, în care se găsesc un sendviş cu şuncă, un măr şi două sticle de salsaparila. Când o văd pe Marlena stând pe paie lângă Silver Star, îmi pun casoleta jos şi mă apropii încet de ea.

Silver Star e culcat într-o rână, pieptul i se ridică şi îi coboară egal, odată cu respiraţia scurtă şi accelerată. Marlena sta la capul lui, cu picioarele strânse sub ea.

— Nu-i deloc mai bine, aşa-i? spune, ridicând privirea spre mine.

Clatin din cap.

— Nu înţeleg cum de s-a putut întâmpla aşa de repede.

Vorbeşte cu un firicel de voce, pierită, şi îmi dau seama că probabil o să plângă.

Mă ghemuiesc lângă ea.

— Pur şi simplu se mai întâmplă uneori. Fără să ai tu nici o vină.

Ea îi mângâie faţa, şi degetele-i trec peste obrazul Iui sleit, apoi coboară sub bărbie. În ochii lui se aprinde un licăr.

— Mai putem face şi altceva pentru el? mă întreabă.

— În afară de a-l da jos din tren, nu. Chiar şi în cea mai fericită situaţie, nu poţi face mare lucru, decât să nu le mai dai furaje şi sa te rogi la Dumnezeu.

Ea îmi aruncă o privire, apoi încă una, şocată, când îmi vede braţul.

— O, Doamne. Ce-ai păţit?

Mă uit la braţ.

— A, asta. Nimic.

— Ba da, spune, ridicându-se în genunchi. Îmi ia antebraţul în mâini şi îl mişcă încetişor, ca să prindă lumina soarelui ce se strecoară printre şipci.

— Pare căpătată de curând. O să ai o vânătaie cât casa. Te doare?

Îmi întoarce braţul în mâna ei şi-şi coboară degetul pe zona albăstrie ce se întinde sub pielea mea. Are palma rece şi catifelată, şi mi se face pielea ca de găină.

Închid ochii şi înghit în sec.

— Nu, serios, eu...

Ţiuie un fluier şi ea se uita la uşă. Mă folosesc de prilej ca să mă eliberez din mâna ei şi să mă ridic.

— Douăzeci de minuute! răcneşte un glas de undeva dinspre locomotivă. Douăzeci de minuuute până la plecare!

Joe îşi iţeşte capul pe uşa deschisă.

— Hai! Trebuie să încărcăm animalele! A, scuze, domnişoară, zice, ridicându-şi pălăria în faţa Marlenei. Nu v-am văzut.

— E în regulă, Joe.

Joe rămâne stingher în uşă, aşteptând.

— Doar că trebuie s-o facem acum, zice cu disperare în glas.

— Nu staţi după mine, spune Marlena. Bucata asta de drum merg cu Silver Star.

— Nu se poate, zic repede.

Ea ridică ochii spre mine, lungindu-şi gâtul palid.

— De ce, mă rog?

— Fiindcă, după ce-i urcăm pe ceilalţi cai, o să rămâi sechestrată aici.

— Nu-i nimic.

— Şi dacă se întâmplă ceva?

— N-o să se întâmple nimic. Şi, daca e să fie ceva, mă sui pe spinarea lor şi ies.

Se aşază mai bine pe paie, cu picioarele sub ea.

— Nu ştiu ce sa zic, spun îndoit.

Însă Marlena se uită la Silver Star cu o expresie care spune răspicat că n-are de gând să se clintească.

Mă uit la Joe, care ridică mâinile a exasperare şi cedează.

După ce-i arunc o ultimă privire Marlenei, trag panourile despărţitoare în jos şi dau o mână de ajutor la încărcarea celorlalţi cai.

A avut dreptate Diamond Joe că o să fie un drum lung. Când oprim iar, s-a înserat deja.

Kinko şi cu mine n-am schimbat nici o vorbă de când am plecat din Saratoga Springs. E limpede că mă urăşte. Nu pot să spun că-l condamn – e vina lui August, deşi nu cred că ar avea vreo noimă să încerc să-i explic.

Rămân în faţă, lângă cai, ca să-i las un pic de intimitate. Şi, pe deasupra, gândul că Marlena e prizonieră la capătul şirului de animale, de câteva sute de kile unul, mă umple de nelinişte.

Când trenul se opreşte, ea se urcă ageră pe spinările lor şi sare jos. Când iese din adăpostul caprelor, Kinko are un licăr de panică în ochi. Apoi, privirea îi trece de la Marlena la uşa deschisă, cu indiferenţă studiată.

Pete, Otis şi cu mine descărcăm animalele şi le adăpăm – cai,

cămile şi lame. Diamond Joe, Clive şi mai mulţi inşi cu experienţă la feline se îndreaptă spre cea de-a doua secţiune a trenului, ca să aibă grijă de animalele aflate în cuşti. August nu se vede nicăieri.

După ce urcam la loc animalele, mă sui în vagon şi-mi bag capul pe uşa odăiţei.

Kinko stă pe pat cu picioarele încrucişate. Queenie amuşină curioasă o saltea care a înlocuit pătura din păr de cal infestată.

Pe ea se află o pătura roşie frumos împăturită şi o pernă, într-o cutie albă, frumoasă. În mijlocul pernei se află un cartonaş pătrat. Când mă aplec să-l ridic, Queenie sare, de zici că i-am tras un şut.

Domnul şi doamna August Rosenbluth au plăcerea de a vă solicita prezenţa imediată în salonul 3, vagonul 48, la un cocteil, urmat de o cină târzie.

Ridic ochii mirat. Kinko mă săgetează cu priviri otrăvite.

— Da' ştiu că n-ai pierdut deloc timpul, ai făcut tot ce-ai putut să te bagi pe sub pielea lor, zice.

Din colecția Muzeului Circului Ringling, Sarasota, Florida

Şapte

Vagoanele nu sunt numerotate în ordine, şi îmi ia ceva până găsesc vagonul 48. E vopsit într-un bordo-închis şi pictat cu litere de o şchioapă, care vestesc, cu surle şi trâmbiţe, FRAŢII BENZINI: CEL MAI SENZAŢIONAL SPECTACOL DE PE PĂMÂNT. Chiar dedesubtul inscripţiei, vizibil doar în relief sub stratul nou de vopsea, e un alt nume: CIRCUL FRAŢILOR CHRISTY.

— Jacob! aud glasul Marlenei de la o fereastră. Câteva secunde mai târziu, apare pe platforma din capăt, legănându-se deasupra barei de sprijin, iar mişcarea îi învârte fusta, Jacob! Vai, ce bine-mi pare c-ai venit. Intră, te rog.

— Mersi, zic, privind în jur.

Urc în vagon şi o urmez pe culoar şi apoi pe o a doua uşă.

Salonul e de vis şi e mult mai mult decât atât – e cât jumătate din vagon şi are cel puţin încă o cabină suplimentară, care e despărţită de restul spaţiului printr-o draperie groasă de catifea. Sala principală e lambrisată cu lemn de nuc şi are mobilă tapiţată cu damasc, o nişă pe post de sufragerie şi o bucătărie Pullman.

— Te rog, fă-te comod, spune Marlena, făcându-mi semn către un scaun. Vine şi August imediat.

— Mulţumesc, zic.

Se aşază în faţa mea.

— Vai, zice sărind în picioare. Unde-mi sunt bunele maniere? Vrei o bere?

— Mersi, zic. Ar merge o bere.

Ea flutură mâna pe lângă mine, spre lada frigorifică.

— Doamnă Rosenbluth, pot să vă întreb ceva?

— Te rog, spune-mi Marlena, zice, desfăcând sticla. Ia un pahar înalt şi toarnă berea încet, ţinând paharul înclinat, ca să nu facă prea multă spumă. Şi, da, sigur că da. Întreabă-mă. Îmi întinde paharul, după care se întoarce să ia încă unul.

— Cum se face că toată lumea din trenul ăsta are atâta băutură?

— La începutul fiecărui sezon, ne ducem în Canada, spune ea, aşezându-se iar. Legile lor sunt mult mai civilizate. Noroc, zice ridicând paharul.

Ciocnim, şi iau o înghiţitură. E o bere rece, de cea mai bună calitate. Minunată.

— Dar cum treceţi de vameşi?

— Punem băutura la cămile, zice ea.

— Scuză-mă, nu înţeleg, zic.

— O dăm la cămile, şi pe urmă ele o scuipă.

Mai să-mi iasă berea pe nas. Râde şi ea, după care îşi duce mâna la gură, ca o fată fină ce e. Apoi oftează şi-şi lasă berea jos.

— Jacob?

— Da?

— Mi-a spus August ce s-a întâmplat azi-dimineaţa.

Mă uit la braţul meu vânăt.

— Se simte groaznic. Îi placi. Chiar îi placi. Doar că... Mă rog, e complicat. Coboară privirea în poală şi roşeşte.

— Ei, nu-i nimic, zic. E în regulă.

— Jacob! strigă August în spatele meu. Scumpii mei! Mă bucur că ai putut să ni te alături la această mică petrecere. Văd că te-a potcovit deja Marlena cu o bere, da' în cabina de probă te-a dus?

— În cabina de probă?

— Marlena, zice el, întorcându-se şi clătinând cu tristeţe din cap. Dă din deget, a reproş. *Nţ, nţ, draga mea.*

— A! zice ea, sărind în picioare. Am uitat cu desăvârşire!

August se duce la draperia de catifea şi o dă la o parte.

— Ta-naaa!

Pe pat sunt întinse trei costume, unul lângă altul. Două smochinguri, cu pantofi asortaţi şi o rochie superbă de mătase trandafirie, cu paiete la gat şi la poale.

Marlena scoate ţipete de încântare, aplaudând fericită. Se duce la pat şi înşfacă rochia, o pune pe lângă ea şi face o pirueta.

Mă întorc spre August.

— Astea nu sunt de la tipul cu rufele...

— Un smoching pe sârmă? Nu, Jacob. Atunci când eşti director de manej, ai şi câteva avantaje. Poţi să te dichiseşti acolo, zice, arătând spre o uşă de lemn lustruit. Marlena şi cu mine o să ne schimbăm aici. Ne-am mai văzut unul pe altul în toată splendoarea, nu-i aşa, draga mea? zice.

Ea înşfacă un pantof trandafiriu de mătase şi-l aruncă spre el.

Ultimul lucru pe care-l văd când închid uşa băii e un amestec de picioare aruncându-se pe pat.

Când ies, Marlena şi August sunt demnitatea în persoană, supraveghind totul din fundal, în vreme ce trei chelneri cu mănuşi albe se agită cu o măsuţă pe rotile şi mai multe platouri cu capace rotunde de argint.

Rochia cu decolteu adânc abia îi acoperă umerii Marlenei, dezvăluindu-i omoplaţii şi breteluţa sutienului. Îmi urmăreşte privirea şi-şi bagă repede breteaua sub rochie, roşind din nou.

Cina e de vis. Începem cu supă de stridii şi continuăm cu antricoate de porc calitatea întâi, cartofi natur şi cremă de sparanghel. Apoi vine

salata de raci. În clipa în care apare desertul – budincă englezească de prune, cu sos de coniac – nu cred că mai sunt în stare să înghit ceva. Şi totuşi, câteva clipe mai târziu, mă trezesc făcându-mi de lucru cu lingura în farfurie.

— Se pare că lui Jacob nu i-a prea fost pe plac meniul din seara asta, zice August, articulând cuvintele cu oarecare greutate.

Încremenesc cu lingura în mână.

Şi atunci, el şi Marlena izbucnesc în râs. Las lingura jos, jenat la culme.

— Nu, nu, dragul meu, glumesc, spune el chicotind şi se apleacă spre mine, ca sa mă bată uşor pe mână. Mănâncă. Simte-te bine. Poftim, mai ia, zice.

— Nu, nu mai pot.

— Bine, atunci mai ia nişte vin, spune, umplându-mi iar paharul fără să-mi aştepte răspunsul.

August e gazda perfectă, fermecător şi plin de poante – într-atât încât, pe măsură ce seara se scurge, încep să cred că incidentul cu Rex a fost o simplă glumă scăpată de sub control. E aprins tot la faţă de la vinul care pare că i-a încălzit şi inima, şi mă regalează povestindu-mi cum a cucerit-o el pe Marlena. Cum a fost impresionat de felul în care stăpâneşte ea caii, în clipa în care ea a intrat în cortul menajeriei, în urmă cu trei ani – cum a simţit caii răspunzându-i. Şi cum, spre marea supărare a Unchiului Al, a refuzat să mai facă un pas până n-a luat-o pe sus şi nu s-a însurat cu ea.

— N-a fost prea uşor, zice August, golind o sticlă de şampanie în paharul meu, apoi luând alta. Marlena nu e genul care se lasă uşor şi, în afară de-asta, în momentul ăla era ca şi logodită. Dar e de o mie de ori mai bine cu mine decât măritată cu un bancher îmbuibat, nu-i aşa, draga mea? În orice caz, a fost născută pentru asta. Nu oricine poate să dreseze cai, să-i facă să-I asculte. E un talent de la Dumnezeu, un al şaselea simţ, dacă vrei. Fata asta vorbeşte limba cailor şi, crede-mă, ei o ascultă.

Patru ore şi şase sticle mai târziu, August şi Marlena dansează pe *Maybe It's the Moon*, în timp ce eu stau tolănit într-un fotoliu, cu piciorul drept peste braţul lui. August o învârte pe Marlena, apoi se opresc, cu ea cu spatele drept, în prelungirea braţului lui întins. El se unduieşte, cu părul negru răvăşit. Papionul i s-a strâmbat şi nasturii de sus ai cămăşii i s-au deschis. O priveşte pe Marlena cu o asemenea intensitate, că pare un alt om.

— Ce s-a întâmplat? zice Marlena. Auggie? Te simţi bine?

El continuă să o privească, ridicându-şi capul de parcă ar cântări-o din ochi. Buza de sus i se răsfrânge uşor. Începe să aprobe fără grabă, abia mişcându-şi capul.

Marlena face ochii mari. Încearcă să se dea înapoi, însă el o prinde

de bărbie cu mâna.

Mă aşez mai bine, devenind cât se poate de atent.

August o aţinteşte încă o clipă, cu ochii strălucitori şi tăioşi. Apoi, chipul i se transformă iar, inundat de atâta tandreţe, încât mi-e teamă că va izbucni în lacrimi. O trage de bărbie spre el şi o sărută cu foc pe gură. Apoi se întoarce scurt pe călcâie, porneşte spre dormitor şi se prăbuşeşte cu faţa în jos pe pat.

— Scuză-mă un moment, spune Marlena.

Se duce în dormitor şi-l întoarce cu faţa-n sus, cu braţele şi picioarele întinse în mijlocul patului. Îi scoate pantofii şi-i aruncă pe jos. Când iese din dormitor, trage în urma ei draperia, apoi se răzgândeşte imediat. O dă la o parte, închide radioul şi se aşază în faţa mea.

Dinspre dormitor se aude un sforăit regal.

Îmi duduie creierii. Sunt mangă.

— Ce naiba a fost asta? întreb.

— Ce anume?

Marlena îşi aruncă pantofii, îşi încrucişează picioarele şi se apleacă şi începe sa-şi frecţioneze bolta piciorului. Strânsoarea degetelor Iui August i-a lăsat semne roşii pe bărbie.

— Asta, bolborosesc. Adineaori. Când dansaţi.

Ea ridică iute privirea. Se schimonoseşte la faţă şi, o clipă, am sentimentul că o să izbucnească în plâns. Apoi se întoarce spre fereastră şi duce un deget la buze. Rămâne tăcută aproape o jumătate de minut.

— Trebuie să înţelegi ceva legat de Auggie, zice, şi nu prea ştiu cum să-ţi explic.

Mă aplec în faţă.

— Încearcă.

— E... schimbător. Uneori, poate fi cel mai fermecător bărbat de pe pământ. Ca în seara asta.

Aştept să continue.

— Şi...?

Ea se iasă înapoi în scaun.

— Şi alteori, mă rog, are... momentele lui de nebunie. Ca azi.

— Ce-i cu azi?

— Aproape te-a dat de mâncare unui leu.

— A, chestia aia... Nu pot sa zic c-am fost încântat, dar n-am fost în pericol de-adevăratelea. Rex n-are nici un dinte.

— Nu, dar are două sute de kile plus gheare, spune ea încet.

În clipa în care înţeleg ce vrea să zică, îmi pun paharul de vin pe masă. Marlena face o pauză, apoi ridică ochii spre mine şi-mi întâlneşte privirea.

— Jankowski e un nume polonez, aşa-i?

— Da. Sigur că da.

— În general, polonezilor nu le prea plac evreii.

— N-am ştiut că August e evreu.

— Cu un nume ca Rosenbluth? zice ea. Se uită la degetele ei, pe care şi le frământa în poală. Familia mea e catolică. Atunci când au aflat, m-au dezmoştenit.

— Îmi pare rău să aud asta. Deşi nu pot spune că sunt surprins.

Ea ridică rapid privirea şi mă ţintuieşte tăios.

— N-am vrut să sune chiar aşa, zic. Eu... nu sunt aşa.

Între noi se instalează o tăcere stânjenitoare.

— Şi atunci de ce sunt aici? întreb într-un târziu.

Creierul meu îmbibat cu alcool nu e în stare să prelucreze toate astea.

— Am vrut să îndrept lucrurile.

— Deci a ta a fost ideea? N-a fost a lui?

— Ba da, fireşte că a fost a lui. Şi el a vrut să se împace cu tine, dar pentru el e mai greu. Nu-şi poate controla aceste mici izbucniri. Se simte prost ori de câte ori se întâmplă aşa ceva. Lucrul cel mai bun pe care-l putem face e să ne purtăm ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Îşi trage nasul şi se întoarce spre mine cu un zâmbet chinuit. Şi ne-am distrat destul de bine, nu?

— Da. Cina a fost superbă. Mulţumesc.

În clipa în care se Iasă o altă tăcere, îmi dau seama că, dacă nu vreau să sar peste vagoane beat criţă, în toiul nopţii, o să dorm unde mă aflu.

— Te rog, Jacob, spune Marlena. Îmi doresc foarte mult să nu fii supărat pe noi. August e de-a dreptul încântat că te avem printre noi. Şi la fel e şi Unchiul Al.

— Şi de ce anume?

— Unchiul Al era foarte stresat că nu avea veterinar şi, din senin, ai apărut tu, care, colac peste pupăză, ai studiat şi la o facultate Ivy League.

Mă uit la ea siderat, încercând să înţeleg.

— Ringling are veterinar, continuă Marlena şi nimic nu-l face mai fericit pe Unchiul Al decât să nu fie cu nimic mai prejos decât ei.

— Credeam că-i urăşte pe fraţii Ringling.

— Dragul meu, visează *sa fie el* Ringling.

Îmi las capul pe spate şi închid ochii, însă capul începe să mi se învârtă, aşa că îi deschid din nou şi încerc să-mi pironesc privirea pe picioarele care atârnă în afara patului.

Când mă trezesc, trenul e oprit – oare e posibil să nu mă fi sculat nici scrâşnetul frânelor? Sunt scăldat în lumina soarelui care pătrunde pe fereastră şi creierul îmi duduie sub ţeasta ca un pietroi. Mă dor

ochii şi în gură am un gust oribil.

Mă ridic în picioare clătinându-mă şi arunc o privire în dormitor. August şi Marlena stau ca linguriţele, iar braţul lui e deasupra ei. Sunt întinşi pe cuvertură, în hainele de aseară.

Am parte de ceva priviri ciudate când cobor din vagonul 48 în smoching, cu celelalte haine sub braţ. La acest capăt al trenului, unde cei mai mulţi privitori sunt artişti, sunt întâmpinat cu un amuzament îngheţat. Pe măsură ce trec pe lângă vagoanele muncitorilor, căutăturile devin mai aspre, mai bănuitoare.

Urc agil în vagonul cu animale şi deschid uşa cămăruţei.

Kinko e aşezat pe marginea patului, cu o revistă de opt pagini într-o mâna şi penisul în cealaltă. Se opreşte la jumătatea mişcării, cu capul roşiatic şi lucios al penisului iţindu-se peste marginea pumnului. După o fracţiune de secundă de tăcere înmărmurită, o sticlă goală de Cola îmi vâjâie deasupra capului. Mă feresc.

— Ieşi! Zbiară Kinko în clipa în care sticla explodează, izbindu-se de tocul uşii, deasupra mea. Sare în picioare, făcând ca erecţia să pulseze sălbatic. Ieşi dracului de-aici! Aruncă o altă sticlă după mine.

Mă întorc spre uşă, ferindu-mi capul şi aruncându-mi hainele jos. Aud un fermoar închizându-se şi, o clipă mai târziu, operele complete ale lui Shakespeare se izbesc de peretele de lângă mine.

— OK, OK! strig. Plec!

Trântesc uşa în urma mea şi mă reazem de perete. Înjurăturile continuă, furibunde.

În faţa vagonului apare Otis. Se uită neliniştit la uşa închisă, apoi ridică din umeri.

— Hei, studentule, zice. Ne ajuţi cu animalele astea sau ce faci?

— Normal. Sigur că da.

Sar jos. El se uită la mine.

— Ce? zic.

— Nu te schimbi de costumul ăsta de papiţoi mai întâi?

Mă uit înapoi spre uşa închisă. De peretele interior e trântit ceva greu.

— A, nu. Cred că deocamdată o să rămân cum sunt.

— Cum vrei. Clive a făcut curat în cuşti. Şi vrea să aducem noi carnea.

În dimineaţa aceea, dinspre vagonul cămilelor se aude şi mai multă zarvă.

— Nu le place deloc la rumegătoare sa aibă carne sub nas, spune Otis. Da' parcă aş vrea să mai termine dracului cu gălăgia. Mai avem ceva de mers.

Trag uşa glisantă înapoi. Muştele explodează afară. În clipa în care mă izbeşte mirosul, văd şi viermii. Reuşesc să fac câţiva paşi până să vomit. Otis mă urmează, îndoit de mijloc, cu mâinile la burtă.

După ce termină de vomitat, trage aer în piept de câteva ori şi scoate o batistă soioasă din buzunar. Şi-o pune peste gură şi nas şi se întoarce în vagon. Înşfacă o găleată, fuge până la marginea lizierei şi o răstoarnă acolo. Îşi ţine respiraţia până aproape la jumătatea drumului. Acolo se opreşte, se ghemuieşte cu mâinile pe genunchi şi inspiră adânc.

Încerc să-l ajut, însă, de fiecare dată când mă apropii, diafragma îmi erupe din nou în spasme.

— Îmi pare rău, zic când se întoarce Otis.

Încă simt că mă înec.

— Nu pot s-o fac, pur şi simplu nu pot.

El îmi aruncă o privire urâtă.

— Sunt deranjat la stomac, zic, simţind nevoia să-i explic. Am băut prea mult azi-noapte.

— Mda, te cred, zice. Ia un loc, papiţoiule. Mă ocup eu.

Otis varsă restul cărnii lângă lizieră, lăsând-o într-o movilă înconjurată de muşte.

Lăsăm uşa vagonului larg deschisă, dar e limpede că o simplă aerisire nu ajunge.

Traversăm şinele cu cămilele şi lamele şi le priponim de tren. Apoi aruncăm găleţi întregi de apă pe duşumele şi cu nişte mături înmuiem mizeria lipită pe jos. Duhoarea e încă pestilenţială, dar mai mult de atât nu avem ce face.

După ce ne ocupăm şi de restul animalelor, mă întorc la vagonul meu. Silver Star zace pe o parte, iar Marlena e îngenuncheată lângă el, îmbrăcată tot cu rochia trandafirie. Trec de linia lungă de panouri despărţitoare şi rămân în picioare lângă ea.

Silver Star are ochii aproape închişi. Tresare şi geme ca reacţie la un stimul nevăzut.

— E şi mai rău, spune Marlena fără să se uite la mine.

O clipă mai târziu îi răspund.

— Da.

— E vreo şansă să-şi revină? O şansă cât de mică?

Şovăi, fiindcă pe vârful limbii îmi stă o minciună, şi îmi dau seama că nu sunt în stare s-o rostesc.

— Poţi să-mi spui adevărul, zice. Vreau să ştiu.

— Nu, mi-e teamă că nu are nici cea mai mică şansă.

Ea îi pune o mână pe gât, şi o lasă acolo.

— În cazul ăsta, promite-mi că o să fie rapid. Nu vreau să sufere.

Înţeleg ce-mi cere şi închid ochii.

— Promit.

Se ridică şi rămâne uitându-se în jos, la el. Mă minunez şi sunt chiar enervat de stoicismul ei, când din gâtlej i se ridică un zgomot straniu. E urmat de un geamăt şi, când mă uit din nou la ea, o văd că

plânge în hohote. Nici măcar nu încearcă să-şi şteargă lacrimile care i se preling pe obraji, stă acolo, în picioare, cu braţele în jurul corpului, cu umerii tresăltându-i şi respiraţia întretăiată. Arată de zici că mai are puţin şi-o să se prăbuşească în sine.

Mă uit la ea îngrozit. Nu am surori şi experienţa mea la alinat femei s-a limitat întotdeauna la situaţii mult mai puţin devastatoare decât cea de acum. După câteva clipe de ezitare, îi pun o mână pe umăr.

Se întoarce şi se abandonează în braţele mele, lipindu-şi obrazul ud de cămaşa mea – a lui August – de la smoching. O mângâi pe spate, scoţând sunete de alinare, până când lacrimile ei se transformă în hohote în toată regula. Atunci se trage într-o parte.

Are ochii şi nasul umflate şi rozalii, şi faţa îi luceşte de la lacrimile amestecate cu mucozităţi. Îşi trage nasul şi-şi şterge genele de jos cu dosul palmelor, de parcă asta ar ajuta la ceva. Apoi îşi îndreaptă umerii şi pleacă fără să se uite în urmă, ţăcănind cu tocurile înalte cât ţine vagonul.

— August, zic, stând lângă pat şi scuturându-i umerii.

El e inert, nu are nici o reacţie, de parc-ar fi mort.

Mă aplec şi-i strig în ureche.

— August!

El mormăie, iritat.

— August! Trezeşte-te!

În cele din urmă se mişcă, apoi se rostogoleşte şi-şi duce o mână la ochi.

— O, Doamne, zice. O, Doamne, simt că-mi explodează capul. Eşti bun să tragi şi tu draperia aia?

— Ai o armă?

Îi cade mâna de la ochi. Se ridică în capul oaselor.

— Ce?

— Trebuie să-l omor pe Silver Star.

— Nu poţi.

— Trebuie.

— L-ai auzit pe Unchiul AL Dacă păţeşte ceva calul ăla, ai băgat-o pe mânecă.

— Adică, ce înseamnă asta exact?

— O să fii aruncat jos din tren. În mişcare. Dacă ai noroc, o să vezi în faţă lumina roşie a vreunei halte, care o să te ajute să-ţi găseşti drumul spre oraş. Dacă nu, nu poţi decât să te rogi să nu deschidă uşa în timp ce trenul trece pe vreun pod.

Remarca lui Camel referitoare la întâlnirea cu Blackie are brusc sens – ca şi diversele comentarii făcute în timpul primei mele întâlniri cu Unchiul Al.

— În cazul ăsta, o să risc şi-o să rămân aici când pleacă trenul. În

orice caz însă, calul ăla trebuie să fie omorât.

August se holbează la mine cu ochii încercănaţi.

— Rahat, zice într-un final. Îşi dă jos picioarele din pat, lăsându-le să-i atârne peste margine. Se freacă pe obrajii ţepoşi. Şi Marlena ştie? Întreabă, aplecându-se să se scarpine la degetele înălţate în şosete negre.

— Da.

— Fir-ar să fie, zice, ridicându-se în picioare. Îşi duce o mână la cap. Al o sa facă apoplexie. Bine, hai să ne vedem peste câteva minute, la vagon. Aduc eu puşca.

Dau să plec.

— Jacob?

— Da? zic.

— Întâi schimbă-te de smochingul meu, OK?

Când mă întorc în vagonul cailor, uşa interioară e deschisă. Bag capul înăuntru destul de stresat, însă Kinko a dispărut. Intru şi mă schimb în hainele mele obişnuite. Câteva minute mai târziu, apare August, cu o puşcă.

— Poftim, zice, urcând rampa.

Îmi întinde puşca şi-mi pune doua cartuşe în mâini.

Îmi bag unul în buzunar şi-l las pe celălalt afară.

— Nu-mi trebuie decât unul.

— Şi dacă ratezi?

— Pentru numele lui Dumnezeu, August, o să fiu chiar lângă el. El mă priveşte ţintă, apoi ia înapoi celălalt glonţ.

— OK, bine. Du-l cât de departe de tren poţi şi fă-o.

— Cred ca glumeşti. Nu poate să meargă.

— Nu poţi s-o faci aici. Ceilalţi cai sunt chiar aici, în faţă. Mă uit la el ca la nebuni.

— Rahat, zice într-un târziu. Se întoarce şi se sprijină de perete, apoi începe să bată darabana cu degetele pe şipci. OK, bine.

Se duce la uşă.

— Otis! Joe! Luaţi caii de-aici. Duceţi-i cât mai departe, cel puţin până la secţia a doua.

Cineva de afară bombăne.

— Mda, ştiu, spune August. Dar vor trebui să aştepte. Mda, ştiu asta. O să vorbesc cu Al şi-o să-i spun că a apărut o uşoară... complicaţie.

Se întoarce cu spatele la mine.

— Mă duc să-l găsesc pe AL.

— Ai face bine s-o cauţi şi pe Marlena.

— Parcă ziceai că ştie deja.

— Ştie. Dar nu vreau să fie singură când aude împuşcătura. Tu vrei asta?

August mă priveşte îndelung şi intens. Apoi porneşte tropăind pe rampă, punând piciorul jos cu atâta forţă, că scândurile de sub paşii lui aproape că sar din cuie.

Aştept un sfert de oră, ca să-i dau lui August timp să-i găsească pe Unchiul Al şi pe Marlena, şi celorlalţi, să ducă restul cailor îndeajuns de departe.

În cele din urmă ridic puşca, bag glonţul pe ţeavă şi îl încarc. Silver Star stă cu botul lipit de podea, în capătul boxei lui, şi ciuleşte uşor urechile. Mă aplec şi-mi cobor degetele pe gâtul lui. Apoi fixez, ţeava puştii sub urechea lui stângă şi apăs pe trăgaci.

Urmează un zgomot asurzitor, şi patul puştii îmi sare din mână, lovindu-mă în umăr. Corpul lui Silver Star zvâcneşte, muşchii lui răspund cu un ultim spasm, apoi încremenesc. În depărtare, aud un nechezat răzleţ, disperat.

Îmi ţiuie urechile când cobor din vagon, însă chiar şi aşa, scena mi se pare straniu de tăcută. S-a adunat o mică mulţime de oameni. Stau nemişcaţi, cu feţele lungi. Un bărbat îşi scoate pălăria şi şi-o lipeşte de piept.

Mă îndepărtez câteva zeci de metri de tren, mă urc pe colina acoperită cu iarbă bogată şi mă aşez, frecându-mi umărul.

Otis, Pete şi Earl intră în vagon, apoi reapar, ducând trupul neînsufleţit al lui Silver Star în jos pe rampă, de o frânghie legată de picioarele lui din spate. Aşa cum e acum, pântecul îi pare uriaş şi vulnerabil, o mare de alb catifelat punctată de pielea neagră ce-i acoperă organele genitale. Capul neînsufleţit i se pleacă într-o mişcare de încuviinţare, de fiecare dată când bărbaţii trag de frânghie.

Rămân aşa aproape un ceas, cu ochii la iarba de sub picioarele mele. Culeg câteva fire şi le răsucesc între degete, întrebându-mă de ce naiba durează atât de mult să-l ducă de aici.

După o vreme, se apropie de mine August. Mă priveşte, apoi se apleacă să ia puşca. Nu mi-am dat seama c-am luat-o cu mine.

— Hai, amice, zice. Doar nu vrei să rămâi aici.

— Ba cred că da.

— Nu-ţi face griji pentru ce ţi-am zis mai devreme – am vorbit cu Al şi nu vrea să zboare pe nimeni din tren. Ai scăpat.

Continui să mă uit posac în pământ. După o vreme, August se aşază şi el lângă mine.

— Te simţi bine? zice.

— Ce face Marlena? Răspund.

August mă priveşte o clipă, apoi scoate un pachet de Camel din buzunarul cămăşii. Scutură pachetul şi-mi oferă ţigara care iese.

— Nu, mersi, zic.

— E prima oară când împuşti un cal? zice, apucând ţigara din

pachet cu dinţii.

— Nu. Dar asta nu înseamnă că-mi şi place.

— Asta-i meseria de veterinar, băiete.

— Ceea ce, teoretic vorbind, nu sunt.

— Ei, ai ratat examenul final. Mare brânză.

— Să ştii că e.

— Ba nu e deloc. E doar o bucată de hârtie, şi nimeni de-aici nu dă doi bani pe chestia asta. Acum faci parte din spectacol. Şi se aplică alte reguli.

— Cum aşa?

El flutură din mână spre tren.

— Spune-mi, tu chiar crezi sincer că ăsta e cel mai senzaţional spectacol de pe pământ?

Nu zic nimic.

— Îhm? zice, lovindu-mă cu umărul.

— Nu ştiu.

— Nu e. Nici pe departe. Probabil că e al cincilea cel mai senzaţional spectacol de pe pământ. Avem poate a treia parte din capacitatea circului Ringling. Ştii deja că Marlena n-are sânge regal românesc. Cât despre Lucinda, ce să-ţi zic? N-are nici pe departe patru sute de kile. Două sute, cel mult. Şi tu chiar crezi că Frank Otto a fost prins şi tatuat de nişte vânători furioşi din Borneo? Nici gând. Era trapezist, făcea parte din Escadronul Zburător. A lucrat la desenele alea nouă ani. Şi vrei să ştii ce-a făcut Unchiul Al când a murit hipopotamul? I-a înlocuit apa cu formaldehidă şi a continuat să-l expună. Două săptămâni ne-am plimbat peste tot cu un hipopotam murat după noi. Totul e o iluzie, Jacob, şi nu e nimic rău în asta. Asta vrea lumea de la noi. Asta se aşteaptă să le dăm.

Se ridică şi-mi întinde mâna. O clipă mai târziu, i-o iau şi îl las să mă ridice în picioare.

Pornim spre tren.

— Fir-ar să fie, August, zic. Era să uit. Felinele n-au mâncat. A trebuit să le aruncăm carnea.

— E în regulă, băiete, spune el. S-a rezolvat deja.

— Cum adică s-a rezolvat deja?

Mă opresc unde sunt.

— August? Cum adică s-a rezolvat deja?

August continuă să meargă, cu puşca agăţată pe umăr.

Opt

— Treziţi-vă, domnule Jankowski. Aţi avut un coşmar.

Deschid brusc ochii. Unde mă aflu?

Of, fir-ar a naibii de treabă.

— Nu visam, protestez.

— Mă rog, atunci vorbeaţi în somn, spune asistenta.

E, din nou, negresa cea drăguţă. De ce nu reuşesc să ţin minte cum o cheamă?

— Ziceaţi ceva de hrănit felinele. Vă rog să nu vă mai stresaţi pentru felinele alea – sunt sigură c-au primit de mâncare, chiar dacă după ce v-aţi trezit dumneavoastră. Ziceţi-mi, de ce v-au pus astea? zice gânditoare, desfăcându-mi cureluşele cu scai de la încheieturi. Sper că n-aţi încercat să fugiţi.

— Nu. Am avut neobrăzarea de a mă plânge de terciul ăla pe care ni-l bagă pe gât. O privesc cu subînţeles. Şi pe urmă, ca un făcut, farfuria mi-a alunecat efectiv de pe masă.

Ea se opreşte şi mă priveşte. Apoi izbucneşte în râs.

— Ei, încă mai aveţi viaţă în dumneavoastră, asta e clar, zice, fricţionându-mi încheieturile între mâinile ei calde. O, Doamne.

Îmi aduc aminte brusc, într-un flash: Rosemary! Ha. Deci, până la urmă, nu sunt chiar senil de tot.

Rosemary. *Rosemary*. *Rosemary*.

Trebuie să găsesc o cale să mi-l întipăresc în memorie, câteva versuri sau ceva. În dimineaţa asta mi l-am amintit, dar nu am nici o garanţie că o sa mi-l mai aduc aminte mâine sau chiar azi, mai târziu.

Se duce la fereastră şi trage jaluzelele.

— Eşti drăguţă? zic.

— Sunt drăguţă să ce? Răspunde ea.

— Să mă corectezi dacă greşesc, dar nu cumva e camera mea? Dacă nu vreau să am jaluzelele trase? Crede-mă, m-am săturat ca de mere pădureţe ca toata lumea să creadă că ştie mai bine ca mine ce-mi doresc.

Rosemary mă priveşte lung. Apoi lasă jaluzelele să cadă şi iese cu paşi mari din cameră, închizând uşa în urma ei. Rămân cu gura căscată,

O clipă mai târziu, se aud trei bătăi în uşă. Aceasta se crapă uşor.

— Bună dimineaţa, domnule Jankowski, pot să intru?

Ce dracu' de joc mai e şi ăsta?

— Am zis, pot să intru? repetă ea.

— Sigur că da, îngaim.

— Vă mulţumesc din suflet, spune ea intrând şi rămânând în picioare lângă pat. Aşa, spuneţi-mi, vă rog, aţi dori să deschid transperantele şi să las lumina soarelui, care străluceşte prin voinţa Domnului, să vă scalde sau aţi prefera mai degrabă să staţi aşa, în întuneric beznă, toată ziua?

— A, nu, poţi să le deschizi. Şi încetează cu prostia asta.

— Nu e nici o prostie, domnule Jankowski, spune ea, ducându-se la fereastră şi trăgând jaluzelele. Nici măcar un pic. Până acum, nu am privit niciodată lucrurile din această perspectivă, şi vă sunt extrem de recunoscătoare pentru faptul ca mi-aţi deschis ochii.

Îşi bate joc de mine? Mijesc ochii şi îi scrutez cu atenţie chipul, în căutarea unor indicii.

— Aşa, acum spuneţi-mi, vă rog, greşesc dacă sunt de părere că aţi dori să serviţi micul dejun în camera dumneavoastră?

Nu-i răspund, dat fiind că încă nu m-am lămurit dacă mă ia peste picior sau nu. Ai crede că preferinţele îţi sunt notate în fişă după atâta timp, însă ei îmi pun aceeaşi întrebare tembelă în fiecare dimineaţă. Evident că aş dori să-mi iau micul dejun în sala de mese. Când mi-l iau în pat, mă simt ca un invalid. Însă micul dejun urmează imediat după ce se schimbă scutecele, iar duhoarea de fecale umple holurile şi îmi vine să vomit. Abia după o oră sau chiar două după ce fiecare amărât neputincios a fost spălat, hrănit şi parcat în faţa uşii proprii e din nou sigur să-ţi scoţi capul pe uşă.

— Aşa. Domnule Jankowski, dacă vă aşteptaţi ca lumea să facă diverse pentru dumneavoastră, va trebui să le oferiţi câteva sugestii apropo de ce anume şi de modul în care să o facă.

— Da. Te rog. O sa mănânc aici, zic.

— Bine atunci. Faceţi duş înainte sau după micul dejun?

— Ce te face să crezi că aş avea nevoie să fac un duş? zic, extrem de jignit, deşi nu sunt nici eu prea sigur dacă nu cumva chiar ar trebui să fac un duş.

— Faptul că azi e ziua când vine familia dumneavoastră sa vă vadă, spune ea, zâmbind larg. Şi faptul că m-am gândit că aţi dori să fiţi frumos îmbăiat şi îmbrăcat pentru ieşirea din această după-masă.

Ieşirea mea? A, da! Trebuie să mărturisesc, în ultimele două zile a fost foarte plăcut să mă trezesc cu gândul că mă aşteaptă o vizită la circ.

— Cred că am să mă spăl înainte de micul dejun, dacă n-ai nimic împotrivă, spun pe tonul cel mai plăcut de care sunt în stare.

Una dintre cele mai mari umilinţe ale bătrâneţii este faptul că lumea ţine morţiş să te ajute cu lucruri precum baia şi mersul la toaletă.

Adevărul e că eu n-am nevoie de ajutor pentru nici una dintre acestea, dar le e atât de frică tuturor sa nu cumva să alunec şi să-mi fracturez iar şoldul, că sunt însoţit de fiecare dată, fie că-mi place, fie că nu. Întotdeauna insist să intru singur în baie, însă de fiecare dată mai e cineva cu mine, pentru orice eventualitate şi, din nu ştiu ce motiv, e mereu o femeie. Oricine-ar fi, o oblig să se întoarcă cu spatele în timp ce-mi dau chiloţii jos şi mă aşez pe colac, şi pe urmă o trimit afară până termin.

Îmbăiatul e şi mai jenant, fiindcă trebuie să mă dezbrac la pielea goală în faţa unei asistente. Ce să zic, sunt unele lucruri care nu mor niciodată şi, deşi sunt trecut de nouăzeci de ani, mi se mai scoală şi mie când şi când. N-am ce face. Iar ele, de fiecare dată, se fac ca nu observă. Bănuiesc că aşa au fost educate, deşi faptul că se fac ca nu văd e aproape mai rău decât că văd. Înseamnă că, pentru ele, nu sunt altceva decât un babalâc neputincios dotat cu un penis de babalâc la fel de neputincios, care se mai excită şi el când şi când. Deşi, probabil că dacă una dintre ele l-ar lua în serios şi ar încerca să facă ceva în sensul ăsta, şocul m-ar omorî pe loc.

Rosemary mă ajută să intru în cabina de duş.

— Aşa, acum ţineţi-vă de bara aia de acolo...

— Ştiu, ştiu. Am mai făcut duşuri la viaţa mea, zic, apucând bara şi aşezându-mă pe scăunelul din cadă. Rosemary îndreaptă capul duşului în jos, ca să-i pot ajunge.

— E bună temperatura, domnule Jankowski? Întreabă, fluturându-şi mâna prin abur şi ferindu-şi discret privirea.

— E bună. Da-mi doar nişte şampon şi ieşi, te rog, afară, da?

— Vai, domnule Jankowski, da' chiar sunteţi cu capsa pusă azi!

Deschide şamponul şi-mi stoarce câteva picături în palmă.

Nici nu-mi trebuie mai mult. Nu mai am decât vreo zece fire.

— Strigaţi-mă dacă aveţi nevoie de ceva, zice, trăgând perdeaua. O să fiu aici.

— *Hâmf*, pufnesc.

Odată scăpat de ea, mă simt foarte bine la duş. Iau capul duşului din suport şi mă ud de aproape, pe umăr şi pe spate, apoi pe fiecare dintre membrele uscăţive. Îmi dau chiar şi capul pe spate cu ochii închişi şi las jetul să-mi lovească faţa. Îmi imaginez că e un duş tropical şi îmi scutur capul şi mă bucur de el. Îmi place când simt apa chiar şi acolo jos, pe şarpele ăla roz şi zbârcit care a zămislit cinci copii, cu atâta timp în urmă.

Uneori, când sunt în pat, închid ochii şi-mi amintesc cum arată – şi mai ales cum e când atingi – un trup gol de femeie. De obicei e vorba de cel al soţiei mele, însă nu întotdeauna. I-am fost fidel sută la sută. Nu am înşelat-o nici măcar o dată în şaizeci de ani, decât în închipuire, însă am sentimentul că, dac-aş fi făcut-o, nu s-ar fi supărat.

Era o femeie extrem de înţelegătoare.

Dumnezeule, cât îmi e de dor de femeia aia. Şi nu doar fiindcă, dacă ea ar fi încă în viaţa, eu n-aş fi aici, deşi ăsta e adevărul adevărat. Oricât de neputincioşi am fi ajuns, am fi avut grijă unul de altul, aşa cum am făcut-o întotdeauna. Însă, după ce ea s-a dus, n-am avut nici o şansă cu copiii. La prima căzătură, m-au şi băgat la azil, cât ai zice peşte.

Dar tată, îmi spuneau, ţi-ai fracturat şoldul, de parcă eu n-as fi observat. Am încercat să le ţin piept. I-am ameninţat că nu Ie las nici un cent, după care mi-am amintit că deja îmi controlează toţi banii. Nu mi-au amintit asta – m-au lăsat doar să bălmăjesc ca un moşneag ramolit până când mi-am amintit singur, şi atunci m-am înfuriat şi mai tare, fiindcă, dacă m-ar fi respectat măcar un gram, măcar s-ar fi asigurat că ştiu exact cum stau lucrurile. M-am simţit ca un copil de doi ani care e lăsat să-şi facă numărul.

Pe măsură ce înţelegeam cu adevărat amplitudinea propriei mele neputinţe, am început sa cedez, uşor-uşor.

Aveţi dreptate, le-am zis. Poate că aş avea nevoie de *puţin* ajutor. Cred că n-ar fi atât de rău dacă ar trece vreunul dintre voi pe la mine în timpul zilei, ca să mă ajute cu gătitul şi curăţenia. Nu? Dar ce ziceţi de o menajeră, care să locuiască chiar aici? Ştiu că am lăsat lucrurile să-mi scape puţin de sub control de când a murit mama voastră.. Dar parcă aţi zis.. OK, atunci poate se mută vreunul dintre voi cu mine... Dar nu înţeleg.. Simon, casa ta e destul de spaţioasă. În mod sigur aş putea să...?

N-a fost să fie.

Îmi amintesc cum mi-am părăsit casa, făcut pachet ca o pisica dusă la veterinar. Când a demarat maşina, aveam ochii atât de împăienjeniţi de lacrimi, că nu m-am putut uita înapoi.

Nu e un azil de bătrâni, mi-au spus. E un spaţiu în care trăieşti asistat – ceva foarte modern, ai să vezi. Nu ţi se va oferi ajutor decât la lucrurile la care ai nevoie şi, pe urmă, când îmbătrâneşti...

Aici tăceau, de parcă asta m-ar fi împiedicat să Ie urmez gândul spre concluzia sa logică.

Mult timp, m-am simţit trădat la gândul că nici unul dintre cei cinci copii ai mei nu s-a oferit să mă ia la el. Însă acum nu mă mai simt. Acum, că am avut destul timp să cântăresc lucrurile, îmi dau seama că au şi aşa destule probleme ca să mă mai aibă şi pe mine pe cap.

Simon are în jur de şaptezeci de ani şi a avut deja un atac de cord, dacă nu mai multe. Ruth are diabet, Peter are probleme cu prostata, nevasta Iui Joseph a fugit cu un localnic când erau în Grecia, iar Dinah, deşi cancerul ei de sân pare să fi dat înapoi – slavă Cerului –, acum stă cu nepoata ei şi face tot ce poate să o repună pe linia de plutire, după ce a născut doi copii din flori şi a fost arestată

pentru că a furat dintr-un magazin.

Şi asta e doar ce ştiu eu. Sunt multe altele pe care nici măcar nu mi le spun, fiindcă nu vor să mă supere. Am tras cu urechea şi-am mai aflat vreo câteva, dar, când îi întreb, tac chitic. Ştii, nu trebuie să-l supăram pe bunicul.

De ce? Asta vreau să ştiu. Urăsc politica asta ciudată de excludere protectoare, fiindcă mă şterge efectiv cu buretele, e ca şi cum n-aş fi. Dacă nu ştiu ce se petrece în vieţile lor, cum să găsesc subiecte de conversaţie?

Am hotărât că, de fapt, nu despre mine e vorba. E un mecanism de protecţie *pentru ei*, un mod de a face faţă gândului morţii mele nu prea îndepărtate, ca atunci când adolescenţii se distanţează de părinţii lor, pregătindu-se pentru momentul când vor pleca de acasă. Când Simon a împlinit şaisprezece ani şi a devenit beligerant, am crezut că e din cauza temperamentului lui. Când povestea s-a repetat cu Dinah, am ştiut că nu e vina ei – era pur şi simplu programată genetic să se poarte aşa.

Însă, oricât de multe aş avea să le reproşez, familia mea şi-a respectat cu regularitate vizitele. Nu e duminică să nu vină cineva, indiferent ce se întâmplă. Vorbesc, şi vorbesc, şi iar vorbesc, despre cât de superbă/urată/senina e vremea şi despre ce-au făcut în vacanţă şi ce-au mâncat la prânz, după care, la ora cinci fix, se uită recunoscători la ceas şi pleacă.

Uneori, încearcă să mă convingă să mă duc la jocul de bingo din holul dinspre ieşire, cum au făcut în urmă cu două săptămâni. N-ai vrea să participi şi tu? Au zis. Te putem duce noi, când plecăm. N-ar fi distractiv?

Ba da, am zis. Ar fi, dacă aş fi o legumă. Şi ei au râs, lucru care mi-a făcut plăcere, deşi eu nu glumeam deloc. La vârsta mea, te bucuri când lumea râde la ce spui, indiferent despre ce-ar fi vorba. Asta dovedeşte că măcar mă ascultau.

Platitudinile mele nu-i interesează şi nu-i pot condamna pentru asta. Poveştile mele adevărate sunt expirate de mult. Şi ce dacă pot să le spun din proprie experienţă despre gripa spaniolă, despre inventarea automobilului, despre războaiele care-au fost, despre Războiul Rece, despre cele de gherilă şi despre Sputnik – toate astea sunt istorii vechi acum. Dar ce altceva mai am să Ie ofer? Nu mi se mai întâmplă absolut nimic. Asta e realitatea bătrâneţii şi cred că asta e şi marea problemă. Încă nu sunt pregătit să fiu bătrân.

Însă n-ar trebui să mă plâng tocmai azi, când e zi de circ.

Rosemary se întoarce cu o tavă cu micul dejun şi, când dă la o parte capacul maroniu de plastic, văd că mi-a pus frişcă şi zahăr brun pe porridge.

— Să nu-i spuneţi doctoriţei Rashid despre frişcă, zice.

— De ce nu? Nu am voie frişcă?

— Nu e vorba de dumneavoastră personal. Ci de faptul ca ar trebui să mâncaţi un regim foarte strict. Unii dintre rezidenţii noştri nu pot digera mâncărurile consistente aşa cum o făceau odată.

— Nici untul?

Sunt total revoltat. Trec rapid în revistă ultimele săptămâni, luni şi ani, încercând să-mi amintesc când am văzut ultima oară frişcă sau unt. Fir-ar al naibii, are dreptate. De ce n-oi fi observat? Sau poate am observat, şi de-asta îmi displace atât de tare mâncarea asta. Ei bine, atunci nu e de mirare. Bănuiesc că şi sarea e redusă la minimum.

— Menirea ei e să vă păstreze sănătos cât mai mult timp, spune ea, clătinând din cap. Dar nu ştiu, zău, de ce n-oţi putea şi voi să vă bucuraţi de un picuţ de unt în ultimii ani de viaţă. Ridică iute privirea. Încă mai aveţi vezica, aşa-i?

— Da.

Chipul i se îmblânzeşte din nou.

— Ei bine, în cazul ăsta bucuraţi-vă de frişca asta, domnule Jankowski. Vreţi sa vă uitaţi la televizor în timp ce mâncaţi?

— Nu. În ultimul timp, sunt numai prostii la televizor, zic.

— Sunt perfect de acord, spune ea, împăturind mai bine pătura de la capul patului. Dacă mai aveţi nevoie de altceva, sunaţi-mă.

După ce pleacă, iau hotărârea să mă port mai frumos cu ea. Va trebui să mă gândesc la un mod prin care să-mi amintesc mereu asta. Poate că aş putea să-mi înfăşor un şerveţel în jurul degetului, dat fiind că nu am de unde să iau sfoară sau aţă. Când eram tânăr, lumea făcea mereu asta prin filme. Îşi lega câte o atică în jurul degetului ca să nu uite ceva, vreau să zic.

Iau şerveţelul şi, în timpul mişcării, îmi zăresc mâinile. Sunt noduroase şi strâmbe, cu pielea subţire şi, ca şi faţa mea, acoperite cu pete de la ficat.

Faţa mea. Dau porridge-ul deoparte şi-mi deschid oglinda toaletei. Ar fi trebuit să mă obişnuiesc până acum, însă, cumva, mă aştept să văd tot chipul pe care-l ştiam. În locul lui însă dau peste o păpuşă apalaşă, cu cap din măr scobit, zbârcită şi plină de pete, cu urdori şi pungi sub ochi şi cu urechi mari şi pleoştite. Din ţeasta ei pătată răsar câteva smocuri absurde de păr alb.

Încerc să-mi netezesc firele cu dosul palmei şi îngheţ la vederea mâinii mele bătrâne, aşezate pe capul meu bătrân. Mă aplec şi deschid ochii larg, încercând să văd dincolo de carnea căzută.

N-are nici un rost. Oricât m-aş uita în ochii mei albaştri lăptoşi, nu mă mai pot regăsi. Când am încetat să fiu eu?

Mă simt prea rău ca să pot mânca. Pun capacul maroniu înapoi pe porridge şi apoi, cu destul de mare efort, reuşesc să localizez panoul care-mi controlează patul. Apăs butonul care-i îndreaptă partea unde

pui capul, lăsându-mi tava peste picioare, asemenea unui vultur. A, stai, e şi un buton care coboară partea de jos a patului. Foarte bine. Acum mă pot rostogoli pe partea mea fără să lovesc nenorocita aia de tavă şi să vărs porridge-ul. Nu vreau să mai fac asta încă o dată – s-ar putea să fiu din nou taxat drept isteric şi să fie chemată doctoriţa Rashid.

Odată ce patul îmi e cât se poate de plat şi a coborât la distanţa minimă posibilă de pământ, mă rostogolesc pe partea pe care-mi place să stau şi mă uit printre lamelele jaluzelelor la cerul albastru de dincolo de ele. Câteva minute mai târziu sunt cuprins de o stare plăcută, un soi de pace.

Cerul, cerul – acelaşi dintotdeauna.

Din colecția Muzeului Circului Ringling, Sarasota, Florida

Nouă

Visez cu ochii deschişi, privind pe uşă spre cer, când se aud din nou frânele, cu scrâşnetul lor asurzitor, şi totul e aruncat în faţă. Mă proptesc bine pe duşumeaua aspră şi apoi, după ce-mi regăsesc echilibrul, îmi trec mâinile prin păr şi-mi leg şireturile. Probabil că am ajuns, în fine, ia Joliet.

Uşa grosolan tăiată de lângă mine se deschide scârţâind şi iese Kinko. Se sprijină de tocul uşii vagonului cu Queenie la picioarele lui, uitându-se lung la panorama ce trece în goană pe lângă el. Nu mi-a aruncat nici măcar o privire de la incidentul de ieri şi, sincer să fiu, şi mie mi-e greu să mă uit la el, oscilând între cea mai profundă empatie pentru jena cumplită pe care o simte în preajma mea şi faptul că mă abţin cu greu să nu pufnesc în râs ori de câte ori îmi amintesc scena. Când trenul se zgâlţîie pentru ultima oară şi geme din toţi bojocii, Kinko şi Queenie se dau jos cu acelaşi ritual obişnuit alcătuit din bătut din palme şi sărit în braţe.

Afară, totul e scăldat într-o tăcere stranie. Deşi Escadronul Zburător a ajuns cu mai bine de o jumătate de oră înaintea noastră, echipele de îngrijitori stau încremenite şi mute. Nici urmă de haosul bine cunoscut. Nici urmă de zgomot de piste sau tobogane în curs de a fi asamblate, nici urmă de rotocoale nesfârşite de frânghii zburând prin aer, nici urmă de atelaje cu cai. În faţa noastră se află câteva sute de bărbaţi nedormiţi care se uită uluiţi la corturile ridicate ale unui alt circ.

E ca un oraş-fantomă. Cu o mare cupolă, dar fără spectatori. Cu bucătărie de campanie, însă fără nici un steag. În fundul perimetrului se înşiră căruţe şi corturi ce servesc drept cabine pentru artişti, însă oamenii care se văd se plimbă fără un scop precis sau lenevesc la umbră.

Sar jos din vagonul de animale exact în clipa în care un Plymouth sport coupe, negru cu bej, opreşte în parcare. Din el coboară doi tipi la costum, cu serviete în mâini, care măsoară scena de sub borurile pălăriilor.

Unchiul Al porneşte drept spre ei, *sans entourage*, cu jobenul pe cap, legănându-şi bastonul cu măciulie de argint. Dă mâna cu amândoi, cu faţa jovială, cordial. În timp ce vorbeşte, se întoarce şi arată cu gesturi largi în jur. Oamenii de afaceri încuviinţează, cu braţele încrucişate, calculând, cugetând.

Aud pietrişul scrâşnind în spatele meu, şi lângă umărul meu apare

August.

— Aşa-i Al al nostru, spune. Miroase un oficial de la primărie de la o poştă. Fii atent – înainte de prânz, primarul o să-i mănânce din palmă. Mă bate pe umăr. Vino.

— Unde mergem? întreb.

— În oraş, să mâncăm ceva, zice el. Mă îndoiesc că e ceva de mâncare pe aici. Probabil n-o să fie pană mâine.

— Dumnezeule... Serios?

— Mă rog, noi o să facem tot posibilul, dar, şi dac-ar fi vrut, cum ar fi putut finanţatorul nostru să ajungă aşa rapid după noi?

— Şi ei?

— Cine?

Îi arăt spre circul defunct.

— Ei? Când o să li se facă prea foame, o să plece. E cel mai bine pentru toată lumea, crede-mă.

— Şi ai noştri?

— A. O să supravieţuiască până găsim mâncare. Nu-ţi face griji. Nu-i lasă Al să moară de inaniţie.

Ne oprim la un local nu departe de strada principală. Într-o parte, are separeuri, iar în cealaltă, o tejghea cu scaune înalte de bar, cu şezutul roşu. La tejghea stau mai mulţi bărbaţi care fumează şi se întreţin cu fata care serveşte.

Ţin uşa deschisă pentru Marlena, care se duce glonţ la un separeu şi se strecoară lângă perete. August se trânteşte pe bancheta de vizavi, aşa că eu n-am ce face şi mă aşez lângă ea. Ea îşi încrucişează braţele şi se uită în gol la perete.

— 'neaţa. Ce doriţi să vă aduc? spune fata, de după tejghea.

— Tot ce ai, spune August. Sunt lihnit.

— Cum doriţi sa fie ouăle?

— Ochiuri.

— Şi doamna?

— Doar cafea, spune Marlena, punându-şi un picior peste celălalt şi începând sa şi-l legene.

Mişcarea e frenetică, aproape agresivă. Nici măcar nu se uită la chelneriţă. Sau la August. Şi, sincer să fiu, nici la mine.

— Domnule? spune fata.

— Îhm, şi eu la fel ca el zic. Mersi.

August se lasă pe spate şi scoate un pachet de Camel şi bate uşor în fundul acestuia. O ţigară sare prin aer. O prinde între buze şi se lasă înapoi pe banchetă, cu ochii strălucitori şi braţele întinse, victorios.

Marlena se întoarce şi se uită la el. Aplaudă încet, mecanic, cu chipul ca de piatră.

— Haide, draga mea. Nu mai face faţa asta lungă, spune August.

Ştii bine că rămăsesem fără carne.

— Scuză-mă, zice ea, apropiindu-se de mine. Mă dau imediat din calea ei. Ea porneşte cu paşi vijelioşi spre uşa şi iese, cu tocurile ţăcănind nervos şi rochia roşie înfoindu-se.

— Femeie, ce vrei, zice August, aprinzându-şi ţigara în mâna făcută căuş. Închide bricheta. A, scuze. Vrei şi tu una?

— Nu, mersi. Nu fumez.

— Nu? zice absent, trăgând fumul în piept cu nesaţ. Ar trebui să te apuci. Îţi face bine la sănătate.

Pune pachetul înapoi în buzunar şi pocneşte din degete către fata de la tejghea. Aceasta se află lângă plită, cu o paletă în mână.

— Grăbeşte-te puţin, vrei? N-avem toată ziua la dispoziţie.

Ea încremeneşte, cu paleta în mână. Doi dintre bărbaţii care stau la tejghea se întorc alene să se uite la noi, cu ochii mari.

— August... zic.

— Ce? Pare efectiv uluit.

— Mă grăbesc cât pot, spune chelneriţa cu răceală.

— Bine. Asta te-am şi rugat, spune August. Se apleacă spre mine şi continuă, coborând glasul: Ce ţi-am spus? Femeie, deh. O fi lună plină sau nouă, sau aşa ceva.

Când mă întorc la circ, sunt deja ridicate câteva dintre corturile Fraţilor Benzini: menajeria, cortul animalelor de tracţiune şi bucătăria. Steagul e sus, şi în aer pluteşte mirosul de grăsime arsă.

— Nimic care să merite efortul, spune un tip care tocmai iese. Aluat prăjit şi nişte cicoare să se ducă în jos pe gât.

— Mersi că mi-ai spus, zic.

El scuipă şi pleacă mai departe.

Angajaţii rămaşi ai Fraţilor Fox sunt înşiraţi în faţa vagonului directorial. Pe chipul lor se citeşte o speranţă disperată. Câţiva zâmbesc şi fac glume, însă râsul le iese forţat. Unii se uită ţintă în faţă, cu braţele încrucişate. Alţii se foiesc şi se plimbă de colo-colo, cu capetele plecate. Unul câte unul sunt chemaţi înăuntru, la o întrevedere cu Unchiul Al.

Cei mai mulţi ies cu un aer înfrânt. Unii se şterg la ochi şi încep să vorbească în şoaptă cu alţii care urmează la coadă. Alţii se uită cu stoicism în faţă, apoi pleacă spre oraş.

Doi pitici intră împreună. Ies câteva minute mai târziu, negri la faţă, şi se opresc să discute cu un grup. Apoi pornesc spre drum, unul lângă altul, cu capul sus şi două feţe de pernă îndesate cu lucruri atârnându-le pe umăr.

Cercetez mulţimea, căutându-l pe monstrul cel ciudat. Sunt multe ciudăţenii ale naturii, pitici de toate felurile şi giganţi, o femeie cu barbă (însă Al are deja una, aşa că probabil nu e ziua ei norocoasă),

un bărbat îngrozitor de gras (care poate o să aibă noroc, dacă Al vrea să aibă şi un obez, nu doar o obeză), o adunare pestriţa de oameni cu feţe triste şi câini. Însă nu văd nici un bărbat din trupul căruia să se iţească un prunc.

După ce Unchiul Al şi-a făcut selecţia, muncitorii noştri demontează toate corturile celuilalt circ, cu excepţia şopronului şi a menajeriei. Muncitorii care au rămas de la Fraţii Fox, care nu mai sunt plătiţi de nimeni, stau şi se uită, fumând şi scuipând zeamă de tutun spre florile de morcov sălbatic şi scaieţii din apropiere.

Când Unchiul Al descoperă că edilii oraşului încă n-au făcut inventarul complet al circului Fraţilor Fox, mai mulţi cai care nu apar pe nici o hârtie se trezesc mutaţi dintr-un şopron într-altul. Volatilizaţi, cum s-ar spune. Iar Unchiul Al nu e singurul care a avut această idee – la marginea terenului atârnă mai mulţi fermieri dotaţi cu frânghii şi lasouri.

— Şi o să plece pur şi simplu aşa cu ei? Îl întreb pe Pete.

— Probabil, zice el. Atâta timp cât nu se ating de ai noştri, cine ce-are cu ei? Dar fii cu ochii-n patru, totuşi. O să mai treacă o zi sau două până se limpezesc lucrurile, şi nu vreau să aud că ne lipseşte vreun animal.

Vagonul nostru de bagaje aproape şi-a dublat încărcătura, şi caii cei mari spumegă şi suflă tare. Îl conving pe un funcţionar al primăriei să ne dea drumul la un hidrant, ca să-i putem adăpa, însă n-avem nici fân şi nici ovăz să le dăm.

Când se întoarce August, noi tocmai umplem ultimul jgheab.

— Ce dracu' faci? Caii ăştia au stat trei zile în tren – du-i pe pavaj şi lasă-i să îndure, ca să nu se înveţe ca nişte mimoze.

— Da' tu de ce nu stai fără apă? zice Pete. Uită-te în jurul tău. Ce dracu' crezi c-au făcut ultimele patru ore?

— Le-ai dat mâncare de la noi?

— Da' de unde dracu' să le dau?

— Trebuia să le dai de la ei!

— Nu ştiu unde dracu' ţin ei mâncarea! strigă Pete. Şi ce rost are să le dau nutreţ de la ei, dacă pe ai noştri zici să nu-i hrănim oricum, ca să nu-şi iasă din formă!

August deschide gura. Apoi o închide la loc şi dispare.

Nu durează mult şi de teren se apropie camioane din toate direcţiile. Se înşiruie unul după altul în faţa bucătăriei mobile şi în spatele ei dispar cantităţi incredibile de alimente. Personalul bucătăriei se pune imediat pe treabă şi, cât ai clipi, boilerul e pus în funcţiune şi mirosul de mâncare – mâncare adevărată – începe să se răspândească în jur.

La scurt timp sosesc hrana şi fânul pentru animale, aduse de căruţe. Când fânul e răsturnat în şopron, caii încep să necheze şi să-şi lungească gâturile, înşfăcând cât pot, mai înainte ca acesta să apuce să atingă pământul.

Nici animalele din menajerie nu sunt mai puţin fericite să ne vadă – cimpanzeii ţipă şi se leagănă pe barele din cuştile lor, dezvelindu-şi dinţii şi gingiile. Carnivorele încep să se plimbe nervoase. Rumegătoarele îşi azvârlă capetele în aer, fornăind, zbierând şi chiar lătrând de agitate ce sunt.

Deschid uşa urangutanului, o femelă, şi văd pe podea o cratiţă cu fructe, legume şi nuci. Când o închid, braţul lung al animalului iese printre gratii. Îmi arată spre portocala din altă cratiţă.

— Aia? O vrei pe aia?

Ea continuă să-mi arate, clipind din ochii aproape închişi. Are chipul scobit şi arată ca un platou larg, mărginit de păr roşu. E cea mai incredibil de frumoasă creatură pe care-am văzut-o vreodată.

— Poftim, îi zic, întinzându-i portocala. Poţi s-o iei.

O ia şi o pune pe jos. Apoi întinde iar mâna. După câteva clipe de confuzie, îi întind mâna. Îşi înfăşoară degetele în jurul ei, apoi îmi dă drumul. Se aşază pe ciuci şi-şi curăţă portocala.

Mă uit la ea siderat. E felul ei de a-mi mulţumi.

— Am terminat şi cu chestia asta, zice August când ieşim din menajerie. Îmi pune o mână pe umăr. Hai să bem ceva amândoi. E nişte limonada în cabina Marlenei, limonadă adevărată, nu zoaiele alea de la standuri. Punem şi un deget de whisky, vrei?

— Vin imediat, zic. Trebuie sa văd cum se prezintă animalele din cealaltă menajerie.

Dat fiind statutul neprecizat al inventarului bunurilor Fraţilor Fox – bunuri al căror număr s-a subţiat întruna toată după-masa –, am avut grijă personal să fie adăpate şi hrănite. Însă încă mai trebuie să văd cum stau animalele exotice şi caii manejului.

— Nu, zice August apăsat. Acum vii cu mine.

Mă uit la el, mirat de tonul lui.

— Bine. Sigur că da, zic. Ştii cumva dacă le-au dat mâncare şi apă?

— O sa Ie dea cineva. Acum sau mai târziu, nu rămân nemâncate.

— Poftim? zic.

— O să le dea cineva. Acum sau mai târziu, nu rămân nemâncate.

— August, sunt aproape 32 de grade. Nu Ie putem lăsa fără apă măcar.

— Ba putem şi o s-o facem. Aşa se întâmplă la Unchiul AL. O să se joace un pic cu primarul, primarul o să-şi dea seama că n-are nici cea mai mică idee ce dracu' să facă cu girafele, zebrele şi leii, o să scadă preţul şi atunci – abia atunci – e momentul să acţionăm.

— Îmi pare rău, dar eu nu pot face una ca asta, zic, întorcându-mă din mers.

Mâinile lui îmi prind braţul, ca într-o menghină. August vine în faţa mea şi se apleacă atât de aproape, încât mai că-şi lipeşte faţa de a mea. Coboară un deget pe obrazul meu.

— Ba da, poţi. O să avem grijă de ele. Doar ca nu chiar acum. Aşa merg lucrurile.

— E o prostie.

— Unchiul Al şi-a dezvoltat o adevărată artă construind circul ăsta, bucată cu bucată. Suntem ceea ce suntem datorită lui. Cine dracu' ştie ce-o fi în cortul ăla? Dacă nu e nici un lucru care-l interesează, foarte bine. Cui îi pasă? Dar, dacă acolo e ceva care-l interesează şi tu te bagi ca prostul în propoziţie şi se pomeneşte nevoit să plătească mai mult din cauza ta, fii sigur c-o să plăteşti pentru asta, cu vârf şi îndesat. M-ai înţeles? Vorbeşte cu dinţii încleştaţi. M-ai... înţeles? repetă, făcând pauză după fiecare cuvânt.

Îl privesc drept în ochi, iar el nici nu clipeşte.

— Perfect, zic.

— Bine, zice. Îşi ia degetul de pe faţa mea şi face un pas înapoi. Bine, zice iar, dând din cap şi relaxându-se brusc. Se sforţează să râdă. Ştii ceva, whisky-ul ăla o să pice foarte bine.

— Parcă eu m-aş lipsi.

Mă priveşte un moment, apoi ridică din umeri.

— Cum vrei, zice.

Mă aşez la oarecare distanţă de cortul ce adăposteşte animalele părăsite, privindu-l cu disperare crescândă. Prelata laterală flutură uşor, suflată de o pală subită de vânt. Nu e nici un pic de curent. N-am fost în viaţa mea mai conştient de soarele care mă bate în cap şi de uscăciunea din gâtlej. Îmi scot pălăria şi-mi şterg fruntea cu braţul de care mi s-a lipit praful.

Când steagul portocaliu şi albastru se ridică deasupra bucătăriei la ora cinei, la coadă se aşază grăbiţi şi câţiva nou-angajaţi ai Fraţilor Benzini, uşor de identificat după tichetele roşii pe care le au în mâini. Grăsanul a avut noroc, ca şi femeia cu barbă şi câţiva pitici. Unchiul Al a angajat doar artişti, iar un biet nefericit s-a trezit din nou şomer la doar câteva minute după ce fusese angajat, când August l-a surprins uitându-se puţin prea apreciativ la Marlena, pe când ieşea din vagonul directorial.

Câţiva alţii încearcă să se aşeze la coadă, însă nici unul dintre ei nu reuşeşte să treacă de Ezra. Singura Lui treabă e să-i cunoască pe toţi cei din spectacol şi, Dumnezeule, e foarte bun la asta. Când îi face semn cu degetul mare unui nefericit să se care, Blackie face un pas în faţă şi-l ia în primire. Unul sau doi dintre cei trimişi la plimbare

reuşesc să înşface din mers câte ceva de mâncare, înainte să iasă cu capul înainte din bucătărie.

Bărbaţi şterşi şi tăcuţi mişună peste tot, cu foamea în ochi. Când Marlena pleacă de lângă linia de servire deasupra căreia plutesc aburi, unul dintre ei i se adresează. E un bărbat înalt, uscăţiv, cu obraji extrem de ridaţi. În alte împrejurări, ar putea fi considerat un bărbat destul de chipeş.

— Doamnă... hei, doamnă. Puteţi să-mi daţi şi mie puţin din farfuria dumneavoastră? O felie de pâine, măcar?

Marlena se opreşte şi se uită la el. Chipul lui e ascuţit, ochii disperaţi. Se uită la farfuria ei.

— Hai, doamnă. Aveţi un pic de inimă. N-am pus nimic în gură de două zile. Îşi umezeşte buzele crăpate cu limba.

— Mergi mai departe, zice August, luând-o pe Marlena de cot şi conducând-o spre o masă din mijlocul cortului. Nu e masa noastră obişnuita, dar am constatat că lumea nu prea are obiceiul să i se împotrivească lui August.

Marlena se aşază în tăcere, uitându-se din când în când spre bărbaţii din fata cortului.

— N-are nici un rost, spune, aruncând tacâmurile de pe masă. Nu pot să mănânc cu amărâţii ăştia uitându-se în gura mea. Se ridică şi-si ia farfuria.

— Unde le duci? spune August tăios.

Marlena se uită la el.

— Cum crezi că aş putea să stau aici şi să mănânc, când ei n-au mâncat de două zile?

— Să nu te prind că i-o dai, spune August. *Stai jos*.

Lumea de la alte mese se întoarce şi-i priveşte. August le zâmbeşte nervos şi se apleacă spre Marlena.

— Draga mea, spune apăsat, ştiu că ţi-e greu. Dar, dacă îi dai acelui om mâncarea ta, o să-l încurajezi să rămână pe-aici, şi pe urmă ce facem? Unchiul Al i-a ales deja pe cei de care are nevoie. El n-a fost unul dintre ei. Trebuie să plece şi să-şi găsească de lucru, atâta tot – şi, cu cât o face mai repede, cu atât mai bine. E spre binele lui. E un act de bunăvoinţă, de fapt.

Marlena mijeşte ochii. Îşi pune farfuria jos, îşi înfige furculiţa într-un cotlet de porc şi îl trânteşte pe o bucată de pâine, îi smulge lui August pâinea din farfurie, o trânteşte pe partea cealaltă a cotletului şi iese ca o vijelie.

— Ce faci, ai înnebunit? strigă August.

Ea se duce glonţ la bărbatul uscăţiv, îi ia mâna şi-i plantează sendvişul în ea. Apoi se îndepărtează cu paşi hotărâţi, în aplauzele şi fluierăturile bărbaţilor din faţa cortului.

August e furibund, la tâmplă îi zvâcneşte o venă. O clipă mai târziu

se ridică şi-şi ia farfuria, Îi aruncă conţinutul la gunoi şi pleacă.

Mă uit la farfuria mea. E plină cu vârf de cotlete de porc, broccoli, piure de cartofi şi mere la cuptor. Am muncit ca un câine toată ziua, dar foamea mi-a pierit.

Deşi e aproape ora şapte, soarele e încă sus pe cer şi aerul e înăbuşitor. Terenul e foarte diferit de cel pe care l-am lăsat în urma noastră, în nord-est. Cel de aici e drept şi uscat ca iasca. Zona în care e aşezat circul are iarbă lungă, însă e cafenie, călcată în picioare şi aspră ca fânul. La margini, lângă şine, l-au luat în stăpânire buruienile – plante rezistente, cu tulpini aţoase, frunze mici şi flori compacte. Născute să nu-şi irosească energia decât pentru un singur lucru – mugurii lor ce se ridică spre soare.

Când trec pe lângă şopron, îl văd pe Kinko stând la umbra lui săraca. Queenie se aşază pe picioarele dindărăt şi defechează apos, tresăltând uşor după fiecare nou jet aproape lichid.

— Ce-i? zic, oprindu-mă lângă el.

Kinko mă aţinteşte cu ochii ieşiţi din orbite.

— Ce dracu' crezi că e? S-a stricat la burtă.

— Ce-a mâncat?

— Da' cine dracu' ştie?

Fac un pas în faţă şi mă uit cu atenţie la una din micile băltoace, după semne că ar avea paraziţi. Jetul pare curat.

— Vezi dacă au la bucătărie nişte miere.

— Îhm? zice Kinko, îndreptându-se de şale şi privindu-mă cu ochii mijiţi.

— Miere. Dacă poţi să faci rost şi de nişte coajă pisată de scoarţă de ulm, pune şi puţină coajă. Dar e bună şi o lingură de miere, adaug.

El se încruntă la mine, cu mâinile în sold.

— OK, zice îndoit. Apoi se întoarce spre câine.

Pornesc mai departe şi, în cele din urmă, mă aşez pe un petic de iarbă aflat la oarece distanţă de menajeria Fraţilor Fox. Aceasta are un aer foarte neplăcut, cum stă aşa, părăsită, de parcă în jurul ei ar fi un câmp minat. Nu se apropie nimeni mai mult de douăzeci de metri. Probabil că aerul dinăuntru e aproape ucigător, dar în afară de a-i lega fedeleş pe Unchiul Al şi pe August şi a Ie fura căruţa cu apă, nu-mi vine în minte alta soluţie. Sunt din ce în ce mai disperat, până când efectiv nu mai pot sta deoparte. Mă ridic în picioare şi mă duc în menajeria noastră.

Chiar şi beneficiind de jgheaburi de apă şi de curent autoindus, animalele sunt amorţite de căldură. Zebrele, girafele şi alte rumegătoare au rămas în picioare, însă stau cu gâturile lungite şi ochii pe jumătate închişi. Nici măcar iacul nu se mişcă, în ciuda muştelor ce-I bâzâie fără milă în jurul urechilor şi al ochilor. Trimit câteva la

plimbare cu mâna, însă ele se întorc numaidecât. Situaţia e fără speranţă.

Ursul polar zace pe burtă, cu capul şi botul întinse înainte. Aşa cum stă în repaos pare total inofensiv – şi, aşa culcat, cu cea mai mare parte a greutăţii lăsate în treimea de jos a corpului, pare chiar drăgălaş. Ia o gură mare de aer, cu scurte pauze, apoi scoate un geamăt lung şi asurzitor. Bietul de ei, mă îndoiesc că temperatura din Oceanul Arctic urcă vreodată până la cotele astea.

Femela urangutan stă întinsă pe spate, cu braţele şi picioarele răşchirate. Întoarce capul şi se uită la mine, clipind cu tristeţe, de parcă şi-ar cere scuze că nu e în stare să facă un efort mai mare de atât.

E în regulă, zic din ochi, *înţeleg.*

Ea mai clipeşte o dată, apoi îşi întoarce iar privirea spre tavan.

Când ajung la caii Marlenei, aceştia fornăie recunoscându-mă şi-şi răsfrâng buzele în palmele mele, care încă mai miros a mere coapte. Când descoperă că n-am nimic să le dau, îşi pierd interesul şi intră la loc în starea semiconştientă în care erau.

Felinele zac într-o rână, nemişcate, cu ochii de-abia întredeschişi. Dacă nu le-aş vedea cum li se ridică şi li se coboară ritmic pieptul, aş putea crede ca sunt moarte. Îmi lipesc fruntea de barele grilajului şi le privesc o vreme. Într-un târziu, mă întorc şi plec. După ce fac vreo trei metri, mă întorc brusc. Tocmai mi-am dat seama că duşumelele cuştilor lor sunt ciudat de curate.

Marlena şi August se ceartă atât de tare, că îi aud de la douăzeci de metri. Mă opresc în faţa cabinei ei, nehotărât dacă să plec ori să stau. Însă nici să aud ce-şi spun nu vreau – aşa că, până la urmă, îmi iau inima-n dinţi şi mă apropii de foaia de cort.

— August! Hei, August!

Cei doi coboară glasurile. Se aud nişte foşnete şi unul dintre ei îl şâşâie pe celălalt.

— Ce-i? strigă August.

— A dat de mâncare Clive felinelor?

În deschizătura prelatei apare chipul lui.

— A. Da. Mă rog, am avut ceva probleme, dar până la urmă am găsit o soluţie.

— Ce soluţie?

— Mâine-dimineaţă se rezolvă. Nu te teme. O să fie bine. O, Doamne, spune, lungindu-şi gâtul să vadă ceva de dincolo de mine. Acum ce mai e?

Spre noi se îndreaptă Unchiul Al, în vestă stacojie şi joben, iar picioarele lui strâns înfăşurate în tartan înghit sub paşii lor pământul. Însoţitorii săi se chinuie să-l ajungă din urmă, din când în când chiar

alergând.

August oftează şi dă la o parte prelata, lăsându-mă să intru.

— Mai bine intră şi stai jos. Se pare că te aşteaptă prima lecţie de afaceri, pe viu.

Intru repede în cort. Marlena stă la măsuţa de toaletă, cu braţele şi picioarele încrucişate. Îşi bâţâie nervoasă picioarele, e un pachet de nervi.

— Scumpa mea, spune August. Vino-ţi în fire, te rog.

— Marlena? spune Unchiul Al, ajuns foarte aproape de cort. Marlena? Pot să intru, draga mea? Trebuie să vorbesc ceva cu August.

Marlena pocneşte din buze şi-şi dă ochii peste cap.

— Da, Unchiule Al. Sigur că da, Unchiule Al. Intră te rog, Unchiule Al, rosteşte cu emfază.

Prelata cortului e dată într-o parte şi Unchiul Al intră, vizibil asudat şi zâmbind larg, cu gura până la urechi.

— S-a făcut, spune, postându-se drept în faţa lui August.

— Până la urmă, ai pus mâna pe el, spune August.

— Îhm? Poftim? Răspunde Unchiul Al mirat.

— Pe tipu' cu frat-su-n piept, spune August. Charles nu ştiu cum.

— A, nu, nu, nu, lasă-l p-ăla.

— Cum adică „lasă-l p-ăla”? spune August. Credeam că pentru el am venit aici. Ce s-a întâmplat?

— Poftim? spune Unchiul Al confuz.

În spatele Iui se iţesc mai multe capete, care se scutură vehement. Unul dintre bărbaţii din alai îi face semn sa tacă.

August se uită la ei şi oftează.

— A. L-a luat Ringling.

— Lasă-l p-ăla, spune Unchiul Al. Am veşti – veşti importante! Aş putea chiar să spun veşti epocale! Se uită peste umăr la însoţitorii lui şi vorbele îi sunt întâmpinate cu icnete şi râsete. Se răsuceşte din nou pe călcâie. Ghici.

— N-am nici cea mai mică idee, Al, spune August.

Unchiul Al se întoarce expectativ spre Marlena.

— Nu ştiu, zice ea supărată.

— Am pus mâna pe cel mai tare animal! strigă Unchiul Al, întinzând larg braţele, în extaz.

De surescitare, loveşte cu bastonul din greşeală un însoţitor, care sare înapoi.

August împietreşte.

— Poftim?

— Cel mai tare animal! Un elefant!

— Ai un elefant?

— Nu, August – *tu* ai un elefant. O cheamă Rosie, are cincizeci şi trei de ani şi e foarte deşteaptă. E cel mai tare exemplar pe care l-au

avut vreodată. Abia aştept să văd ce număr îmi inventezi pentru ea.

Închide ochii, ca să-i fie mai uşor să-şi închipuie. Degetele îi dansează în aer, zici că desenează scena chiar acum. Zâmbeşte, cuprins de încântare.

— Mă gândesc că va fi un număr cu Marlena. Ea poate s-o călărească la paradă şi la Marele Spectacol, după care vii tu, cu un număr special, în manej. Aici, aici! Se întoarce şi pocneşte din degete. Unde e? Hai, hai, idioţilor, mişcaţi-vă odată!

Ca din senin, lângă el apare o sticlă de şampanie. I-o oferă Marlenei, cu o reverenţă. Apoi desface sârma şi scoate dopul.

De undeva din spatele lui apar pahare înguste cu picior, care sunt puse pe măsuţa de toaletă a Marlenei.

Unchiul Al toarnă câte puţin în fiecare pahar, apoi ne serveşte pe Marlena, pe August şi pe mine.

ÎI ridică sus pe ultimul. Are privirea înceţoşată. Oftează adânc şi-şi duce o mână la piept.

— Am enorma plăcere de a sărbători această ocazie ieşită din comun cu voi, cei mai dragi prieteni din toată lumea. Se leagănă uşor pe picioarele încălţate în ghetre şi scoate o lacrimă adevărată. Aceasta i se prelinge pe obrazul bucălat. Nu avem doar un veterinar – şi încă unul care a studiat la Cornell –, ci şi un elefant. Un elefant! Îşi trage nasul fericit şi se opreşte, copleşit. De ani de zile aştept această clipă. Şi acesta e doar începutul, dragi prieteni. Acum facem parte din clubul cel mai select. Avem un spectacol care va trezi respectul şi admiraţia lumii întregi.

Din spatele lui se aud câteva aplauze, în contratimp. Marlena face echilibristică, ţinându-şi în balans paharul pe genunchi. August şi-l ţine pe-al lui băţos, în faţă. Singurii muşchi care i se mişcă sunt cei cu care ţine paharul.

Unchiul Al îşi ridică şampania spre cer.

— Pentru Fraţii Benzini! Cel Mai Senzaţional Spectacol de pe Pământ! strigă.

— Fraţii Benzini! Fraţii Benzini! strigă vocile din urma lui.

Marlena şi August tac în continuare.

Al îşi goleşte paharul şi i-l aruncă celui mai apropiat membru al anturajului, care îi dă drumul într-un buzunar al jiletcii şi îl urmează pe Al afară din cort. Prelata se Iasă la loc şi rămânem doar noi trei.

Se lasă o tăcere deplină. Apoi August zvâcneşte din cap, de parcă tocmai şi-ar veni în fire.

— Bănuiesc c-ar fi bine să mergem să vedem matahala, zice, golindu-şi paharul dintr-o înghiţitură. Jacob, acum poţi să te duci la nenorocitele alea de animale ale tale. Eşti fericit?

Mă uit la el cu ochii mari. Apoi îmi dau şi eu paharul pe gât. Cu coada ochiului, o văd pe Marlena făcând la fel.

În menajeria Fraţilor Fox e o foială de zile mari. Muncitorii Fraţilor Benzini aleargă încoace şi-ncolo, umplând troacele, aruncând fân în stânga şi-n dreapta, ridicând balegile. Câteva laturi ale prelatei au fost ridicate, ca să se facă un pic de curent.

Când intru, mă uit în jur după animale care par să aibă probleme. Din fericire, toate par foarte pline de viaţă.

Elefantul tronează lângă peretele cel mai îndepărtat, un monstru de culoarea norilor de furtună.

Trecem printre îngrijitori şi ne oprim în faţa Iui. E gargantuelic – la umeri, are cel puţin trei metri. Are pielea zbârcită şi crăpată ca o albie secată de râu, de la vârful trompei şi până la labele uriaşe. Doar urechile îi sunt netede. Ne priveşte cu ochi stranii, ca de om. Au culoarea chihlimbarului, îi sunt adânc înfundaţi în cap şi împodobiţi cu nişte gene ireal de lungi.

— Dumnezeule mare, face August.

Monstrul întinde trompa către noi, iar aceasta i se mişcă de parcă ar fi o creatură aparte, cu viaţă proprie. O flutură prin faţa lui August, apoi a Marlenei, apoi a mea. La capătul ei, o excrescenţa ca un deget se mişcă în toate părţile, tentacular. Nările i se deschid şi i se închid, adulmecând şi suflând, apoi trompa se retrage. Se bălăngăne în faţa ei ca un pendul, un vierme enorm şi musculos. Degetul apucă smocuri de fân împrăştiate pe jos, apoi le dă drumul iar. Mă uit la trompa ce se leagănă şi-mi doresc să se întoarcă la mine. Întind mâna, ca un gest de prietenie, însă trompa nu se întoarce.

August priveşte consternat, iar Marlena se uită pur şi simplu. Nu ştiu ce să cred. N-am văzut în viaţa mea nici un animal de mărimea asta. E cu peste un metru mai înaltă ca mine.

— Tu eşti tipu' care se ocupă de elefanţi? zice un tip care se apropie din dreapta mea.

Are cămaşa murdară şi scoasă din pantaloni, ici şi colo mototolită sub bretele.

— Sunt directorul manejului şi cel care răspunde de animale, spune August, îmbătoşându-se tot.

— Unde-i tipu' care se ocupă de elefanţi? Întreabă individul, scuipând nişte zeamă de tutun pe la colţul gurii.

Elefantul îşi întinde trompa şi-l bate pe umăr. El îi dă una şi se trage într-o parte, ca să nu-l poată ajunge. Elefantul deschide gura ca o lopată, arborând un soi de surâs şi începe să se legene, în ritm cu mişcarea trompei.

— De ce vrei să ştii? spune August.

— Vreau doar să vorbesc ceva cu el, atâta tot.

— De ce?

— Ca să-i spun ce-l aşteaptă, spune individul.

— Cum adică?

— Arată-mi-l care e, şi-ţi spun.

August mă înşfacă de braţ şi mă împinge în faţă.

— El e. El e tipu' care se ocupă de elefanţi. Acum zi ce-ai de zis.

Bărbatul se uită la mine, îşi plimbă tutunul în gură, împingându-l cu limba în obraz, şi continuă să i se adreseze lui August.

— Ăsta din faţa voastră e cel mai tâmpit animal de pe faţa pământului.

August e ca trăsnit.

— Credeam ca e cel mai formidabil elefant pe care l-a avut circul vostru. Aşa a zis Al, că e cel mai cel.

Bărbatul fornăie, apoi proiectează un şuvoi de salivă maronie în direcţia creaturii gigantice.

— Dacă era cel mai cel, de ce e singurul rămas? Crezi că sunteţi primul circ care-a venit să se înfrupte din resturi? V-a luat trei zile sa ajungeţi aici. Ce să zic, mult noroc. Se întoarce să plece.

— Stai, zice August repede. Spune-mi mai mult. Nu ascultă de om, are toane?

— Nu, doar că e proastă ca noaptea.

— Dar de unde o aveaţi?

— Era a nimănui – un nenorocit de polonez care a murit în Libertyville o avea nu ştiu de unde. Primăria ne-a dat-o aproape gratis. Da' n-am făcut nici o brânză cu ea, fiin'că tot ce ştie să facă e să mănânce, altceva nimic.

August se uită la el, livid la faţă.

— Vrei sa zici că n-a fost niciodată într-un spectacol?

Bărbatul trece peste frânghie şi dispare în spatele elefantului.

Se întoarce cu un băţ de lemn lung de aproape un metru, care se termină cu o ţepuşa metalică, de vreo zece centimetri.

— Uite-vă cârligul. O să aveţi nevoie de el. Ce să zic, mult noroc. Eu, unu', în viaţa mea nu vreau sa mai văd vreun elefant.

Scuipă iar şi se îndepărtează.

August şi Marlena rămân privind în urma lui. Când mă uit înapoi, elefantul tocmai îşi scoate trompa din troacă. O ridică, îşi fixează ţinta şi-l spulberă pe individ cu atâta putere, ca pălăria îi zboară din cap, plutind ca purtată de valurile unui râu.

El se opreşte ud leoarcă şi pe cap, şi pe haine. Rămâne o clipă nemişcat. Apoi îşi şterge faţa, se apleacă să-şi culeagă pălăria de jos, se înclină în faţa asistenţei uluite alcătuite din îngrijitorii de la menajerie şi-şi vede de drum.

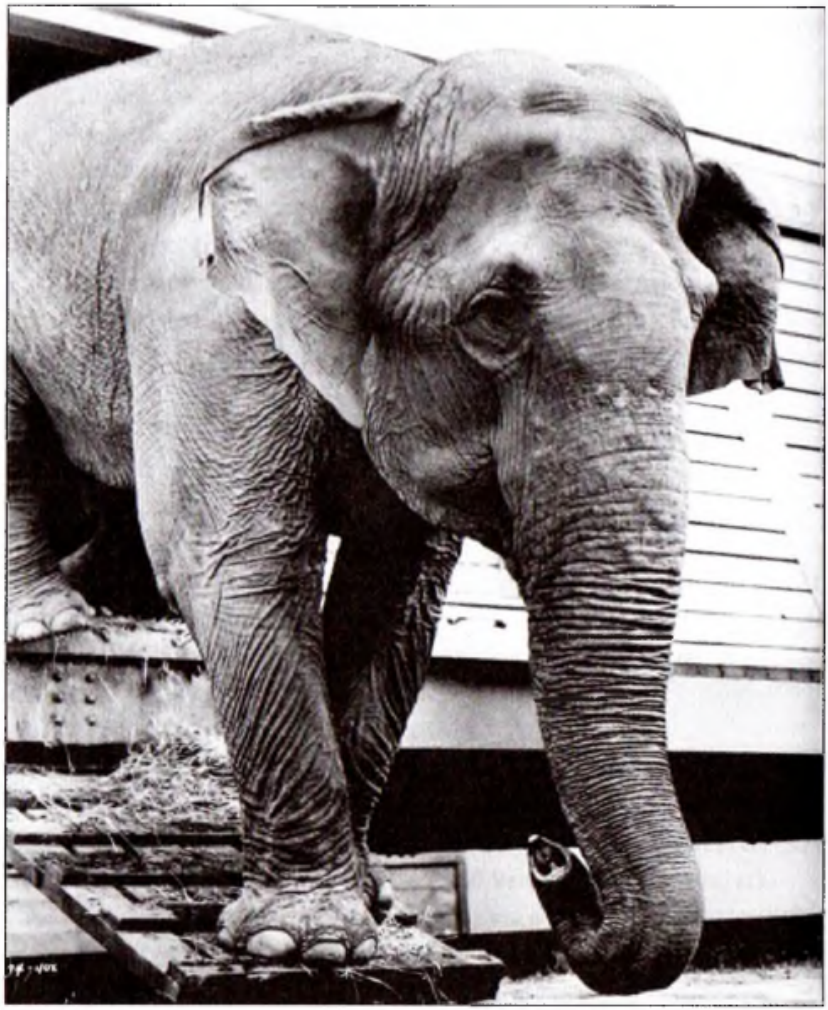

Prin amabilitatea lui Timothy Tegge, Arhivele Circului Tegge, Baraboo, Wisconsin

Zece

August trăsneşte şi pufneşte şi se face atât de roşu la faţă, încât e aproape vânăt. Apoi pleacă nervos, probabil pentru a-i zice vreo două Unchiului Al.

Marlena şi cu mine ne uităm unul la altul. Cu acelaşi gând nerostit,

nici unul dintre noi nu îl urmează.

Unul câte unul, bărbaţii din menajerie se retrag. Animalele, în sfârşit hrănite şi adăpate, îşi pregătesc culcuşul pentru noapte. La capătul unei zile pline de disperare, se aşterne, în fine, pacea.

Marlena şi cu mine rămânem singuri şi întindem diverse bucăţele de mâncare către trompa iscoditoare a lui Rosie. Când degetul ei ciudat şi cauciucat înşfacă un snop de paie din mâna mea, Marlena începe să ţipe, râzând. Rosie îşi dă capul pe spate şi deschide gura, schiţând un surâs.

Mă întorc şi o văd pe Marlena privindu-mă. În menajerie nu se mai aud decât foşnete, fornăieli şi mestecat în tăcere. Afară, în depărtare, cineva cântă la acordeon – o melodie obsedantă, în trei timpi, dar nu-mi dau seama exact ce cântă.

Nu sunt sigur cum s-a întâmplat – oare am întins eu mâna? Oare ea e cea care a întins mâna spre mine? –, însă următorul lucru pe care mi-l amintesc e că ea e în braţele mele şi valsăm, ne aplecăm în ritmul muzicii şi ne strecurăm din mişcare pe sub frânghia lăsată în jos. În timp ce ne învârtim, zăresc trompa ridicată a lui Rosie şi chipul ei zâmbitor.

Marlena se desprinde brusc din braţele mele.

Rămân nemişcat, cu braţele încă ridicate, neştiind ce să fac în continuare.

— Îhm, zice Marlena, colorându-se vizibil şi uitându-se la orice doar la mine nu. Bine. Da. Să-l aşteptăm pe August, nu?

Mă uit la ea lung. Vreau s-o sărut. Vreau s-o sărut mai mult decât am vrut ceva în toată viaţa mea.

— Da, zic într-un târziu. Da. Aşa să facem.

După un ceas, August se întoarce în apartamentul Iui. Intră ca o vijelie şi trânteşte uşa. Marlena se retrage imediat lângă un bufet.

— Tembelu' ăla fără minte de Al a plătit două mii de dolari pentru nenorocitul de elefant cu care n-avem ce face, zice, aruncându-şi pălăria în colţ şi scoţându-şi nervos jacheta. *Două mii de parai nenorociţi*!

Se trânteşte pe cel mai apropiat scaun şi-şi lasă capul în mâini.

Marlena scoate o sticlă de whisky scump, se opreşte, se uită la August, apoi o pune înapoi. În locul ei, ia alta, mai ieftină.

— Şi asta nu-i tot, o, nu, spune August, desfăcându-şi nervos cravata şi luptându-se cu gulerul. Vrei să ştii ce-a mai făcut? Zi, vrei? Hai, ghiceşte.

Se uită la Marlena, care nu e câtuşi de puţin tulburată. Toarnă whisky în trei pahare, aproape umplându-le.

— Am zis să ghiceşti! Se răsteşte August la ea.

— Sunt sigură că n-am cum să ghicesc, spune Marlena calmă. Pune

dopul înapoi la sticlă.

— A cheltuit toţi banii rămaşi pe un nenorocit de vagon special, pentru elefant.

Marlena se întoarce, brusc interesată.

— N-a angajat nici un artist?

— Ba da.

— Dar...

— Da. Exact, spune August, tăindu-i-o scurt.

Marlena îi întinde un pahar, îmi face semn să mi-l iau şi eu pe al meu, apoi se aşază.

Iau o înghiţitură şi aştept cât pot.

— Da, bine, poate că voi doi ştiţi foarte bine despre ce vorbiţi, însă eu nu ştiu. Sunteţi amabili să-mi spuneţi şi mie despre ce e vorba?

August expiră cu obrajii umflaţi şi-şi dă nervos înapoi şuviţa rebelă de păr care i-a căzut pe frunte. Se apleacă şi-şi propteşte coatele pe genunchi. Apoi ridică faţa, în aşa fel încât să mă privească drept în ochi.

— Dragă Jacob, asta înseamnă că Unchiul Al a Luat un vagon cu cuşete pentru muncitori şi l-a transformat un'-doi în cuşete pentru artişti. Şi, dat fiind că a angajat şi două femei, va trebui să pună şi pereţi despărţitori. Asta înseamnă, dragă Jacob, că, pentru a caza mai puţin de zece artişti, acum şaizeci şi patru de îngrijitori vor dormi pe jos, lângă căruţele din vagoanele-platformă.

— E o prostie, zic. Trebuia să pună câte un pat pentru fiecare în vagonul respectiv, unde găseşte loc.

— Nu poate face asta, spune Marlena.

— De ce nu?

— Fiindcă nu poate să amestece muncitorii cu artiştii.

— Dar Kinko şi cu mine cum putem să stăm amândoi?

— Ha! August pufneşte şi se lasă pe marginea scaunului, iar pe chipul lui se insinuează umbra unui surâs. Spune-ne, te rog, mor să ştiu, cum merge? Ridică uşor capul şi zâmbeşte.

Marlena trage aer în piept adânc şi-şi pune picior peste picior. O clipă mai târziu, pantoful ei roşu de piele începe să se balanseze ritmic.

Îmi dau whisky-ul pe gât şi plec.

A fost prea mult whisky şi începe să-şi facă deja efectul cam pe la jumătatea distanţei dintre vagonul lor şi căruţe. E limpede că nu sunt singurul aburit – acum, că „afacerea” a fost tranşată, fiecare dintre cei care au legătură cu Fraţii Benzini şi Cel Mai Senzaţional Spectacol de pe Pământ se destinde cum poate. Toată lumea s-a adunat să petreacă, de la *soiree*-uri cu muzică de jazz şi râsete la adunări de bărbaţi jegoşi şi trişti, strânşi unii în alţii la ceva distanţă de tren, şi care-şi trec de la

unul la altul diverse soiuri de tărie. Îl zăresc pe Camel, care ridică un pahar în cinstea mea, înainte să înmâneze celui de lângă el sticla de combustibil.

Aud cum iarba înaltă e culcată la pământ şi mă opresc să văd cine-o fi. Văd picioarele goale ale unei femei, larg desfăcute, cu un bărbat între ele. Acesta geme şi icneşte, ca un berbec. Are pantalonii la genunchi, şi fesele păroase i se mişca ritmic în sus şi-n jos. Ea îi strânge cămaşa în pumni, gemând la fiecare nou avânt ai lui. Îmi ia ceva până îmi dau seama la ce mă uit – şi, când îmi dau, îmi feresc ochii şi plec clătinându-mă mai departe.

Când mă apropii de vagonul meu, văd lume stând pe treptele uşii deschise şi mişunând în faţa lui.

Înăuntru e şi mai plin. Kinko prezidează regal o petrecere, cu o sticlă în mână şi ospitalitate de om abţiguit pe chip. Când mă zăreşte, se împiedică şi aproape cade în nas. Mai multe mâini se întind automat să-l prindă.

— Jacob! Bărbate! strigă, cu ochii sticloşi. Se eliberează din strânsoarea amicilor şi îşi îndreaptă spatele. Oameni buni, prieteni! strigă la mulţimea de aproximativ treizeci de oameni care ocupă locul unde stau de obicei caii Marlenei. Vine la mine şi mă ia de mijloc. El e dragul, scumpul meu prieten Jacob. Se opreşte ca să mai ia o înghiţitură din sticlă. Vă rog să-i uraţi bun venit, spune. De hatârul meu.

Oaspeţii lui fluieră şi râd. Kinko râde pană se îneacă şi începe să tuşească. Îmi dă drumul şi-şi vântură cu mâna chipul vineţiu, până când se opreşte din stropit cu precipitaţii în jur. Apoi îl ia de mijloc pe bărbatul de lângă el. Pleacă amândoi, pe mai multe cărări.

Pentru că odăiţa mea e ticsită de lume, o iau spre capătul opus al vagonului, unde stătea Silver Star, şi mă prăbuşesc chiar lângă peretele din şipci.

Mormanul de paie de lângă mine începe sa foşnească. Întind mâna şi dau una zdravănă în locul de unde se vede mişcarea, sperând să nu fie vreun şobolan. Coada cioturoasă şi albă a lui Queenie se vede doar o clipă, după care căţeaua se îngroapă şi mai tare în fân, ca un crab în nisip.

De aici, nu mai ştiu precis în ce ordine s-au petrecut lucrurile. Mi se întind întruna sticle, şi sunt destul de sigur că beau din toate. Foarte curând, totul începe să mi se învârtă în cap şi mă copleşeşte o enormă duioşie faţă de bunăvoinţa umană, faţă de toţi şi de toate. Lumea mă ia de umeri şi eu îi iau pe ceilalţi de umeri. Râdem zgomotos – la ce anume nu mai ştiu, dar e o nebunie.

E şi un joc la care trebuie să arunci cu ceva şi, dacă ratezi, trebuie să bei. Iar eu ratez destul de des. În cele din urmă, am revelaţia că o

să vărs şi mă târăsc departe de ei, spre deliciul celor prezenţi.

Stau în colţul meu. Nu-mi amintesc cum am ajuns acolo, dar ştiu că mă sprijin de perete, cu capul pe genunchi. Îmi doresc atât de tare ca lumea să înceteze să se mai învârtească, însă ea continuă să se rotească, aşa că încerc să văd cum e cu capul rezemat de perete.

— Ei, ei, ce-avem noi aici? Aud un glas neprietenos de undeva din apropiere.

Casc ochii mari. Sub nasul meu, la nici un cot distanţă, se află un decolteu generos. Ridic privirea şi zăresc un chip. E Barbara. Clipesc iute, încercând să mă concentrez mai bine, până nu văd decât una singură. O, Doamne – n-are nici un rost. Dar nu – stai. E OK. Nu sunt mai multe Barbare. Ci mai multe femei.

— Bună, scumpule, spune Barbara, întinzând mâna şi mângâindu-mi faţa. Te simţi bine?

— *Mmm*, zic, încercând să dau din cap că da.

Vârfurile degetelor ei zăbovesc pe bărbia mea, în timp ce se întoarce către blonda ghemuită lângă ea.

— Atât de tânăr. Vai, cât e de drăguţ, nu-i aşa, Nell?

Nell trage dintr-o ţigară şi suflă fumul pe la colţul gurii.

— E drăguţ. Nu cred că l-am mai văzut până acum.

— Acum câteva seri ajuta la bucătărie, zice Barbara. Se întoarce spre mine. Cum te cheamă, scumpule? mă întreabă cu blândeţe, jucându-se cu degetele în sus şi-n jos pe obrazul meu.

— Jacob, zic, făcând eforturi să-mi înăbuş un râgâit.

— Jacob, spune ea. A, da, ştiu cine eşti. Eşti tipul de care vorbea Walter, îi spune lui Nell. E nou-venit, e prima dată când lucrează la un circ. S-a descurcat foarte bine la bucătărie.

Mă apucă de bărbie şi mi-o ridică, privindu-mă adânc în ochi. Încerc să fac şi eu la fel, însă am probleme cu concentrarea.

— Vai, ce scump eşti. Şi zi, Jacob... ai fost vreodată cu o femeie?

— Păi... îhm... zic. Aă...

Nell chicoteşte. Barbara se dă puţin înapoi şi îşi propteşte mâinile în solduri.

— Ce părere ai? N-ar trebui să-i urăm bun venit cum se cuvine?

— Ar cam trebui, spune Nell. Şi boboc, şi virgin?

Mâna ei îmi alunecă între picioare şi se opreşte pe prohabul meu.

Capul meu, care se bălăngăne de nu ştiu cât timp ca o floare obosită pe tulpina ei, se îmbăţoşează brusc.

— Crezi că şi acolo are tot părul roşu? spune ea, cuprinzându-mă în mâna făcută căuş.

Barbara se apleacă în faţă, îmi desface mâinile şi o duce pe una dintre ele la gură. O întoarce, coboară cu degetul pe palma mea, după care mă priveşte în ochi în timp ce limba ei urmează acelaşi traseu. Apoi îmi ia mâna şi mi-o pune pe sânul ei stâng, în zona sfârcului.

O, Doamne. O, Doamne. Ating un sân. Prin rochie, dar oricum.

Barbara se ridică o clipă în picioare, îşi netezeşte fusta, se uită în jur furiş, apoi se aşază pe vine. Mă întreb de ce şi-o fi schimbat poziţia, când ea îmi ia din nou mâna. De data asta mi-o bagă sub fusta ei şi-mi apasă degetele de mătasea fierbinte şi umedă de dedesubt.

Mi se taie respiraţia. Whisky-ul, lumina lunii, ginul, licorile necunoscute îngurgitate – toate se risipesc pe loc. Barbara îmi mişcă mâna în sus şi-n jos, deasupra văilor ei ciudate şi minunate.

Of, rahat. E posibil să ejaculez.

— Hmmm? Toarce ea, rearanjându-mi mâna în aşa fel încât degetul meu mijlociu să se cufunde şi mai adânc. Degetul meu se afundă în mătasea caldă, ce pulsează la atingerea mea. Îmi ia mâna, mi-o pune înapoi pe genunchi, apoi mă strânge uşor de prohab.

— *Hmmmm*, zice, cu ochii pe jumătate închişi. E gata, Nell. Doamne, ce-mi mai plac la vârsta asta!

Restul nopţii se scurge în *flash-uri* epileptice. Sunt conştient de faptul că sunt proptit între cele două femei şi, de asemenea, ca am căzut pe uşa vagonului. Ştiu cel puţin că m-am trezit cu faţa în ţărână. După care am fost iar ridicat şi dus aproape pe sus în întuneric până când am ajuns pe marginea unui pat.

În mod clar, sunt două Barbare acum. Plus cealaltă, în dublu exemplar. Parcă Nell o cheamă, nu?

Barbara face un pas în spate şi-şi ridică braţele în aer. Îşi dă capul pe spate şi-şi coboară mâinile pe lângă trup, dansând şi unduindu-se la lumina lumânării. Sunt interesat – nu încape nici o îndoială. Însă nu mai sunt în stare să stau în capul oaselor cu nici un chip. Aşa că mă prăbuşesc pe spate.

Cineva îmi trage pantalonii. Murmur ceva, nu ştiu ce, dar nu cred că a încurajare. Brusc, nu mă simt deloc bine.

O, Doamne. Mă atinge – *acolo* –, în aşteptarea unei reacţii din partea mea. Mă sprijin în coate şi mă uit în jos. E o broscuţă ţestoasă micuţă, rozalie şi flască, ce se ascunde în cochilia ei. Şi pare lipită de piciorul meu. Ea o eliberează, îşi bagă ambele mâini între coapsele mele pentru a mi le depărta şi se apleacă spre boaşele mele. Le ia în mână, se joacă cu ele de parcă ar fi nişte ouă, în timp ce-mi cântăreşte din ochi penisul. În ciuda mângâierilor ei, acesta rămâne culcat, sub privirile mele extrem de jenate.

Cealaltă femeie – acum e iar doar una, cum dracu' să le ţin socoteala? – E acum întinsă lângă mine, pe pat. Îşi scoate un sân slăbănog din rochie şi mi-l duce la gură. Mă freacă cu el pe toata faţa. Acum, gura ei rujată se apropie de mine, un hău căscat, cu limba afară. Întorc capul spre dreapta, unde nu se află nici o femeie. Apoi simt o gură strânsă în jurul penisului meu.

Rămân fără aer. Femeile chicotesc, dar e un sunet ca de tors, un

sunet de încurajare, în timp ce ele îşi văd de treabă, sperând ca vor primi un răspuns.

O, Doamne, o, Doamne, mi-l suge. *Îl suge*, pentru numele lui Dumnezeu.

N-o să fiu în stare să...

O, Doamne, trebuie să...

Întorc capul şi-mi vărs nefericitul conţinut amestecat al stomacului drept pe Nell.

Se aude un zgomot oribil, un soi de râcâit. Apoi, bezna de deasupra mea e sfâşiată de o rază de lumină.

Kinko se uită la mine.

— Hai, sus, frumosule. Te caută şeful tău.

Ţine deschis capacul. Lucrurile încep să se lege, fiindcă, în clipa în care bietu-mi trup chircit pricepe că creierul meu s-a trezit şi e gata de treabă, îmi dau seama că mă aflu îndesat într-un cufăr.

Kinko propteşte capacul deschis şi pleacă. Mă chinui să-mi eliberez gâtul sucit şi să găsesc o poziţie mai confortabilă. Cufărul se află într-un cort, înconjurat de stative peste stative de costume viu colorate şi de obiecte de recuzită, printre care se află şi o măsuţă de toaletă cu oglinzi.

— Unde sunt? zic răguşit.

Tuşesc şi încerc să-mi dreg glasul uscat.

— În cortul clovnilor, spune Kinko, băgând degetul în nişte borcănele de machiaj de pe o măsuţă.

Ridic un braţ ca să-mi duc mâna streaşină la ochi şi constat că acesta îmi e înveşmântat în mătase. Mătasea roşie a unui halat, ca să fiu mai precis. Un halat roşu de mătase, larg deschis. Cobor privirea şi descopăr că cineva mi-a bărbierit zona genitală.

Îmi trag repede cele două părţi ale halatului deasupra, întrebându-mă dacă Kinko o fi văzut.

Doamne iartă-mă, ce-oi fi făcut azi-noapte? N-am nici cea mai mică idee. Am doar frânturi de amintiri şi...

O, Doamne. Am vomitat pe o femeie.

Mă ridic cu greu în picioare şi-mi leg halatul. Mă şterg pe frunte, care e acoperită cu o mâzgă ciudată. Când mă uit la mână, văd ca e albă.

— Ce na...? zic, privindu-mi mâna şocat.

Kinko se întoarce şi-mi dă o oglindă. O iau cuprins de o nervozitate ciudată. Când o ridic să mă văd, din oglindă mă priveşte un clovn.

Scot capul din cort, mă uit într-o parte şi-n cealaltă, apoi mă furişez spre vagonul meu. În urma mea, se aud râsete şi fluierături.

— *Măiculiţă*, uite la fătuca asta!

— Hei, Fred, ia'n te uită la fetişcana asta nouă de la bucătărie!

— Ia zi, scumpo, ce planuri ai pentru diseară?

Năvălesc în odăiţă şi trântesc uşa, după care mă reazem de ea. Respir întretăiat, ascultând până când râsul general de afară încetează. Iau o cârpă şi mă şterg din nou pe faţă. M-am frecat cât am putut înainte să plec din cortul clovnilor, dar am sentimentul că încă nu s-a luat de tot. Nu cred că am să mă mai simt vreodată curat. Şi partea proastă e că nici măcar nu ştiu ce s-a întâmplat. Îmi amintesc doar frânturi şi, oricât de îngrozitor ar fi, e şi mai îngrozitor faptul că nu ştiu ce s-a petrecut între acestea.

Şi, brusc, îmi dau seama că n-am nici cea mai mică idee dacă încă mai sunt virgin sau nu.

Îmi bag mâna sub halat şi mă scarpin pe testiculele ţepoase.

Câteva clipe mai târziu, apare şi Kinko. Sunt culcat pe salteaua mea, cu braţele sub cap.

— Ai face bine să ieşi dracului de aici, zice. Încă te mai caută.

Aud ceva suflându-mi în ureche. Ridic uşor capul şi dau peste un bot umed. Queenie sare înapoi de parc-ar fi lansată dintr-o catapultă. Mă priveşte de la un metru distanţă, adulmecându-mă cu băgare de seamă. O, pun pariu că în dimineaţa asta duhnesc a zeci de chestii amestecate. Îmi las iar capul jos.

— Vrei să fii dat afară, sau ce? spune Kinko.

— În clipa asta, chiar nu-mi mai pasă, murmur.

— Poftim?

— Oricum plec.

— Ce dracu' tot spui aici?

Nu-i pot răspunde. Nu-i pot spune că nu e vorba doar de faptul că m-am făcut de râs dincolo de orice închipuire şi că am dat greş, de asemenea, absolut lamentabil, la prima mea ocazie de a face sex – lucru la care m-am gândit întruna în ultimii opt ani. Ca să nu mai zic şi că am vomitat pe una dintre femeile care mi se oferise, apoi am leşinat şi cineva mi-a ras boaşele şi mi-a pictat faţa şi m-a îndesat într-un cufăr. Deşi ştie cel puţin fragmente din toate astea, dat fiind faptul că a ştiut unde să mă găsească în dimineaţa asta. Poate chiar o fi asistat la marea ceremonie.

— Nu fi prost, zice. Vrei să sfârşeşti mergând pe lângă şina trenului, ca amărâţii ăştia de afară? Hai, mişcă-ţi fundul ăla odată, înainte să te dea afară.

Rămân inert.

— Am zis să te ridici!

— Ce-ţi pasă ţie? Mormăi. Şi nu mai striga aşa. Mă doare capul.

— Ridică-te odată, sau o să am eu grijă să te doară tot corpul!

— Bine! Dar nu mai ţipa aşa!

Mă ridic cu mare caznă şi-i arunc o privire otrăvită. Îmi duduie creierii şi mă simt ca şi cum aş avea nişte pietre de moară legate de glezne. Pentru că el continuă să mă privească, mă întorc spre perete şi-mi ţin halatul pe mine până când îmi trag pantalonii, străduindu-mă sa-mi ascund pielea fără păr, ca de prunc. Cu toate astea, mă arde faţa.

— A, şi dacă vrei un sfat de la cineva mai în vârsta, spune Kinko, n-ar strica să-i duci nişte flori Barbarei. Ailaltă e doar o curvă ordinară, dar Barbara e prietena mea.

Mă copleşeşte un sentiment atât de puternic de ruşine, că mă ia cu leşin. După ce îmi vin în fire, rămân cu privirea în pământ, sigur că n-am să mai pot niciodată privi în ochi vreo altă fiinţa omenească.

Trenul Fraţilor Fox a fost tras de pe şina laterală şi mult disputatul vagon al elefantului e acum direct legat de locomotiva noastră, ceea ce-i va asigura o călătorie mai puţin hurducată, în loc de şipci de aerisire are fante special construite şi e făcut din metal. Băieţii de la Escadronul Zburător muncesc de zor să demonteze corturile – le-au rezolvat deja pe majoritatea celor mari, iar în fundal au început să se vadă casele din Joliet. O mică mulţime de orăşeni s-a adunat să vadă ce se petrece.

Îl găsesc pe August în menajerie, dinaintea elefantului.

— Mişcă! strigă, fluturând băţul cu ţepuşă prin faţa animalului.

Femela elefant dă din trompă şi clipeşte.

— Am zis *mişcă-te*! Se duce în spatele ei şi o loveşte peste partea dinapoi a piciorului. Mişcă-te, fir-ai a naibii să fii!

O priveşte furios, cu ochii mijiţi, şi ea îşi lipeşte urechile uriaşe de cap.

August mă zăreşte şi încremeneşte. Aruncă băţul cu ţepuşă pe jos.

— Ai avut o noapte grea? zice rânjind.

Simt cum mi se colorează ceafa, apoi tot capul.

— Nu-i nimic. Ia un băţ şi ajută-mă să mut animalul ăsta idiot.

În spatele lui vine Pete, răsucindu-şi pălăria în mâini.

— August?

August se întoarce spre el mânios.

— Of, pentru numele lui Dumnezeu. Ce e, Pete? Nu vezi că am treabă?

— A venit mâncarea felinelor.

— Bine. Ocupă-te de ea. N-avem prea mult timp.

— Şi ce anume vrei să fac cu ea exact?

— Ce dracu' crezi că vreau sa faci cu ea?

— Dar, şefu'... spune Pete, vizibil încurcat.

— Fir-ar a ciracului de treabă! Spune August. Vena de la tâmplă i se îngroaşă periculos. Chiar trebuie să fac eu absolut totul? Poftim,

zice, aruncându-mi bățul cu țepușă. Învață namila asta ceva. Orice. Din câte văd, altceva decât să se cace și să mănânce nu știe.

Iau bastonul și mă uit la el cum iese ca o vijelie din cort. Încă privesc în urma lui când trompa elefantului trece pe lângă fața mea, suflându-mi aer cald în ureche. Mă întorc pe călcâie și mă trezesc uitându-mă într-un ochi de culoarea chihlimbarului. Ochiul clipește spre mine. Privirea mi se mută de la ochi la bățul din mâna mea.

Mă uit iar la ochiul ei și, din nou, clipește. Mă aplec și las bățul jos.

Femela elefant își leagănă trompa și-și desface urechile, ca niște frunze uriașe. Deschide larg gura, ca într-un surâs.

— Bună, zic. Bună, Rosie. Eu sunt Jacob.

După o clipă de șovăială, îi întind mâna, însă cu oarecare teamă. Trompa zboară pe lângă mine, pufnind. Prinzând curaj, îmi întind din nou mâna și i-o pun pe umăr. Are pielea aspră și țepoasă și surprinzător de caldă.

— Bună, zic iar, bătând-o ușor.

Urechea ei cât o velă se mișcă înainte și înapoi, iar trompa revine la locul ei. O ating încet, apoi o mângâi. Sunt topit tot, sunt atât de vrăjit de ea, că nu-l văd pe August decât când se postează bățos în fața mea.

— Ce dracu' aveți toți în dimineața asta? Ar trebui să vă dau afară pe toți. Pete n-are chef să-și facă treaba și tu dispari dracu' știe unde și pe urmă te găsesc pupându-te bot în bot cu namila. Unde dracu' e bățu' ăla?

Mă aplec și-l ridic de jos. August mi-l înșfacă din mână, și elefantul își retrage iar urechile, lipindu-și-le de cap.

— Auzi, prințeso, îmi zice August, am o treabă pe care poate ești în stare s-o faci. Du-te și caut-o pe Marlena. Ai grijă să nu se ducă în spatele menajeriei o vreme.

— De ce?

August trage aer în piept adânc și strânge bățul atât de tare, că i se albesc încheieturile degetelor.

— Fiindcă așa am zis eu. Bine? zice printre dinții încleștați.

Firește, primul lucru pe care-l fac e să mă duc în spatele menajeriei, ca să văd ce nu trebuie să vadă Marlena. Dau colțul exact în clipa în care Pete îi taie beregata unui cal sur, numai piele și os. În clipa în care sângele țâșnește doi metri în aer din gaura adâncă din gât, calul țipă.

— Isuse Christoase! strig uluit, făcând un pas în spate.

— Inima calului își încetinește bătăile, apoi sângele începe să curgă mai încet. În cele din urmă, calul cade în genunchi și se prăbușește, cu capul în față. Scrijelește pământul cu copitele din față, apoi rămâne nemișcat. Are ochii larg deschiși. Sub gâtul lui se întinde o băltoacă de sânge întunecat.

Pete îmi aruncă o privire, încă aplecat deasupra animalului care

mai zvâcneşte o ultimă oară.

De un ţăruş de lângă el e priponit un cal murg costeliv, înnebunit de spaimă. I se vede roşul nărilor umflate, şi şi-a ridicat botul în aer. Frânghia cu care e legat e atât de strânsă, ca pare ca mai are puţin şi se rupe. Pete trece peste calul mort, înşfacă frânghia din apropierea capului murgului şi îi taie beregata. Alt şuvoi de sânge, alte zvâcnete, alt corp ce se prăbuşeşte.

Pete stă cu braţele atârnate, cu mânecile suflecate dincolo de cot, încă ţinând cuţitul însângerat în mână. Se uită la cal până când acesta îşi dă ultima suflare, apoi ridică faţa către mine.

Îşi şterge nasul, scuipă, apoi îşi continuă treaba.

— Marlena? Eşti aici? zic, ciocănind uşor în uşa salonului.

— Jacob? Se aude un glăscior dinăuntru.

— Da, zic.

— Intră.

E în picioare la una dintre ferestrele deschise şi se uită către partea din faţă a trenului. În clipa în care intru, întoarce capul. Are ochii mari şi e lividă la faţă.

— Vai, Jacob... îi tremură vocea. Mai are un pic şi-i dau lacrimile.

— Ce-i? Ce s-a întâmplat? zic, străbătând salonul, îşi duce o mână la gură şi se întoarce la fereastră. August se chinuie s-o ducă pe Rosie spre primul vagon. E un calvar şi toată lumea s-a oprit să se uite.

August o loveşte din spate, iar Roşie face câţiva paşi în faţă. Când August o ajunge din urmă, o loveşte iar, de data asta îndeajuns de tare ca să o facă şi-şi ridice trompa, să ragă şi să plece supărată în altă direcţie. August slobozeşte o serie nesfârşită de înjurături şi fuge după ea, legănându-şi băţul şi împungându-i umărul cu ţepuşa. Rosie scânceşte şi de data asta nu se clinteşte nici un centimetru. Chiar şi de la depărtare, o vedem cum tremură.

Marlena îşi înăbuşă un suspin. Îi întind mâna, instinctiv. Când i-o prind pe a ei, mă strânge atât de tare de degete, că-mi vine sa urlu.

După alte câteva lovituri, Rosie zăreşte vagonul legat în faţa trenului. Îşi ridică trompa şi scoate un muget lung, după care o ia la sănătoasa, făcând pământul să se cutremure. August dispare într-un nor de praf, iar spectatorii panicaţi se feresc cum pot din calea ei. Rosie se urcă în tren vizibil uşurată.

Praful se risipeşte şi August reapare, strigând şi fluturând din mâini. Diamond Joe şi Otis se urcă fără grabă în vagon, ca şi cum fac asta de când sunt, şi se pregătesc să închidă uşa.

Din colecția Muzeului Circului Ringling, Sarasota, Florida

Unsprezece

Kinko îşi petrece primele ore ale călătoriei spre Chicago folosindu-se de bucăţele de carne uscată de vită pentru a o învăţa pe Queenie, care se pare că şi-a revenit după diaree, cum să meargă pe picioarele din spate.

— Sus! Hai, sus, Queenie! Aşa, bravo!

Sunt culcat pe salteaua mea, ghemuit, cu faţa la perete. Starea mea

fizică e la fel de deplorabilă ca şi cea mentală şi mă simt absolut îngrozitor. Am capul plin de fantasme, amestecate ca un ghem de sfoară: părinţii mei încă trăind, în ziua în care m-au înscris la Cornell. Părinţii mei morţi şi gresia cu pătrate verzi şi albe de sub mesele pe care erau întinşi. Marlena, valsând cu mine în menajerie. Marlena în dimineaţa asta, luptându-se cu lacrimile, la fereastră. Rosie şi trompa ei adulmecândă, pufnind. Rosie, înaltă de trei metri şi mare şi solidă ca un munte, scâncind sub loviturile lui August. August, dansând step pe acoperişul unui tren în mişcare. August ca un dement ieşit din minţi, cu băţul cu ţepuşă. Barbara, legându-şi sânii ca nişte pepeni, pe scenă. Barbara şi Nell şi nenumăratele lor talente.

Amintirea nopţii trecute mă izbeşte în plin, ca o minge şutată aiurea. Închid ochii, încercând să-mi golesc mintea, însă fără sorţi de izbândă. Cu cât e mai cumplită imaginea care-mi vine în minte, cu atât persistă mai mult.

În cele din urmă, schelălăielile vesele ale lui Queenie încetează. Câteva clipe mai târziu, o aud sărind pe patul lui Kinko. Apoi se lasă liniştea. Kinko mă priveşte. O simt. Mă întorc cu faţa spre el.

Stă pe marginea patului, cu picioarele goale încrucişate şi părul roşu răvăşit. Queenie se cuibăreşte în poala lui, lăsându-şi picioarele din spate să atârne drept în afară, ca o broască.

— Şi zi, care e povestea ta? zice Kinko.

Razele soarelui se strecoară asemenea unor lame de cuţit printre şipcile din spatele lui. Îmi acopăr ochii, strâmbându-mă.

— Te-ntreb serios. De unde vii?

— De nicăieri, spun, răsucindu-mă iar spre perete. Îmi trag perna pe cap.

— Ce eşti aşa supărat? E legat de noaptea trecută?

Simpla menţionare a ei îmi umple gura de fiere.

— Ţi-e ruşine sau ceva de genul ăsta?

— Pentru numele lui Dumnezeu, vrei, te rog, să mă laşi odată în pace? mă răstesc la el.

Nu mai zice nimic. Câteva clipe mai târziu, mă răsucesc iar cu faţa spre el. Mă priveşte în continuare, jucându-se cu urechile lui Queenie. Ea îi linge mâna liberă, dând din coada ca un ciot.

— Iartă-mă, zic. Nu mi s-a mai întâmplat niciodată aşa ceva.

— Mă rog... asta se vede de la o poştă.

Îmi duduie capul şi mi-l prind cu ambele mâini. Ce n-aş da pentru o găleată de apă...

— Să ştii că nu e chiar aşa de greu, continuă el. Cu vremea, o să înveţi să ţii la băutură. Cât despre celelalte lucruri – trebuia să ţi-o plătesc cumva pentru ieri. După mine, acum suntem chit. De fapt, acum îţi sunt eu ţie dator. Mierea aia a fost ca un cep pentru Queenie. Zi, ştii să citeşti?

Clipesc de câteva ori.

— Hâm? zic.

— Vrei mai bine să citeşti, decât sa zaci acolo şi să fierbi în suc propriu?

— Cred că prefer să zac aici şi să fierb în suc propriu.

Strâng bine ochii şi mi-i acopăr cu mâna. Parcă mi s-a expandat creierul şi nu mai are Ioc în biata mea ţeastă, mă dor ochii şi e posibil să vomit. Şi simt o mâncărime insuportabilă în zona boaşelor.

— Cum vrei, zice.

— Poate altă dată, zic.

— Sigur. Când vrei tu.

O pauză.

— Kinko?

— Da?

— Mulţumesc pentru ofertă.

— Cu plăcere.

O pauză mai lungă.

— Jacob?

— Da?

— Poţi sa-mi spui Walter, dacă vrei.

Casc ochii mari, sub mâna făcută streaşină.

Îi aud patul scârţâind în timp ce-şi caută o poziţie mai bună. Mă uit la el pe furiş, printre degete. Îşi împătureşte perna în două, se întinde pe spate şi ia o carte din ladă. Queenie se aşază la picioarele lui şi se uită la mine. Zvâcneşte uşor din sprâncene, îngrijorată.

După-masă, târziu, trenul se apropie de Chicago. În ciuda faptului că-mi duduie capul şi mă doare tot corpul, rămân în uşa deschisă a vagonului şi-mi lungesc gâtul afară, încercând sa vad cât mai multe. La urma urmei, ăsta e oraşul în care a avut Ioc masacrul din ziua de Sfântul Valentin, oraşul jazzului, al gangsterilor şi al localurilor cu băutură de contrabandă.

Văd în depărtare mai multe clădiri înalte şi, exact în clipa când mă chinui să-mi dau seama care dintre ele o fi celebra clădire Allerton, ajungem la abatoare. Se întind pe kilometri întregi şi, când trecem pe lângă ele, încetinim. Clădirile sunt pătrăţoase şi urâte, iar ogrăzile pline de vite neliniştite ce mugesc şi de porci murdari cu fundurile spre şinele de cale ferată, care scurmă cu râtul în pământ. Însă asta nu e nimic pe lângă zgomotele şi mirosurile ce vin dinspre clădiri: în câteva clipe, duhoarea de sânge şi ţipetele asurzitoare mă trimit înapoi în cămăruţă, să-mi lipesc nasul de pătura de cal mustind a mucegai – orice miros e mai plăcut decât cel al morţii.

Am stomacul încă fragil, aşa că, deşi terenul nostru e destul de departe de zona abatoarelor, rămân în vagonul cailor până când sunt

instalate toate corturile. Şi atunci, căutând compania animalelor, intru în menajerie şi fac un tur.

E imposibil de descris ce tandreţe mă cuprinde faţă de toate – hiene, cămile, orice-ar fi. Până şi faţă de ursul polar, care stă întins pe spate şi-şi roade ghearele de zece centimetri cu dinţii lui la fel de lungi. În suflet mi se naşte subit o dragoste incredibil de puternică pentru toate aceste animale, ce mă inundă ca un potop, care creşte, solid ca un obelisc şi limpede ca apa.

Tata a simţit că e datoria lui să continue să îngrijească animalele mult după ce a încetat să mai fie plătit. N-a putut sa stea şi să se uite cum un cal are colici sau o vacă se chinuie să fete un viţel care iese cu picioarele înainte, chiar dacă asta însemna să ajungă la sapă de lemn. Din punctul ăsta de vedere, şi eu sunt exact ca el. E clar, eu sunt singurul apărător al acestor animale în faţa practicilor mercantile, lipsite de suflet, ale lui August şi ale Unchiului Al, şi ce ar face tata daca ar fi în locul meu – sau ce ar vrea să fac eu – ar fi să am grijă de ele, şi hotărârea îmi creşte în suflet cu fiecare clipă, transformându-se într-o convingere absolută şi neşovăitoare. Indiferent ce-am făcut azi-noapte, nu le pot părăsi. Sunt păstorul şi apărătorul lor. Şi e mai mult decât o datorie. E un legământ făcut cu tatăl meu.

Unul dintre cimpanzei vrea să fie alintat, aşa că îl las sa mi se urce pe şold şi să rămână acolo în timp ce inspectez cortul. Ajung într-un loc imens şi gol şi îmi dau seama că e pentru elefant. Probabil că August încă se chinuie să-l scoată din vagon. Dacă aş avea vreun dram de milă pentru el, m-aş duce să văd dacă-i pot fi de folos. Însă nu am.

— Hei, doctore, zice Pete. Otis crede că una dintre girafe a răcit. Vrei să te uiţi un pic la ea?

— Sigur, zic.

— Haide, Bobo, zice Pete, vrând să ia cimpanzeul. Braţele şi picioarele hirsute ale acestuia se strâng şi mai bine în jurul meu.

— Haide, zic, încercând să-l desprind. Vin înapoi. Bobo nici nu se clinteşte.

— Haide, zic. Nimic.

— Bine. Ne mai îmbrăţişăm o dată şi gata, zic, lipindu-mi faţa de blana lui întunecată.

Cimpanzeul îmi trage un zâmbet larg şi mă pupă pe obraz. Apoi se dă jos de pe mine, îl ia de mână pe Pete şi se îndepărtează alene, pe picioarele lui crăcănate.

Dinspre pasajul nazal cel lung ai girafei se prelinge puţin lichid gălbui. La un cal nu m-ar alarma asta, însă, nefiind familiarizat cu girafele, hotărăsc să nu-mi asum nici un risc şi să-i pun o prişniţă la gât, operaţie pentru care am nevoie de o scară şi de Otis să mi-o ţină să nu cad şi să-mi dea la mână ce-mi trebuie.

Girafa e timidă şi frumoasă şi e posibil să fie cea mai ciudată

creatura pe care am văzut-o vreodată. Are picioarele şi gâtul delicate, spinarea înclinată şi acoperită de pete care seamănă cu nişte bucăţi de puzzle. Din creştetul capului triunghiular, deasupra urechilor mari, i se iţesc două smocuri ciudate de păr. Are ochii imenşi şi întunecaţi şi buze moi şi catifelate, ca de cal. Are frâie şi mă ţin bine de ele, însă stă cât se poate de cuminte cât o şterg la nas şi-i învelesc gâtlejul cu cataplasma. Când termin, mă dau jos.

— Poţi să-mi ţii puţin locul? Îl întreb pe Otis, ştergându-mi mâinile cu o cârpă.

— Sigur. De ce?

— Trebuie să mă duc undeva, zic.

Otis mijeşte ochii.

— Sper că nu vrei s-o ştergi!

— Ce? Nu. Sigur că nu.

— Dacă asta vrei să faci, mai bine spune-mi acum, fiindcă dacă asta vrei să faci, eu, unu', nu mă bag.

— N-o şterg. De ce aş şterge-o?

— Din cauza la... Ştii şi tu. Nişte chestii care s-au întâmplat.

— Nu! N-o şterg! Încetează odată cu chestia asta dacă ţi-am zis că nu.

Chiar nu e nimeni care să nu fie la curent cu isprăvile mele?

Plec pe jos şi, după câţiva kilometri, mă trezesc într-o zonă rezidenţială. Casele se află în paragină şi multe dintre ele au placaje bătute în cuie de-a curmezişul ferestrelor. Trec pe lângă o coadă la pomană – un lung şir de oameni prost îmbrăcaţi, cu feţe triste, aşezaţi la rând în faţa clădirii unei misiuni religioase. Un băieţel negru se oferă să-mi lustruiască pantofii şi tare-aş vrea să-l las, însă n-am nici un cent la mine.

În cele din urmă, zăresc o biserică catolică. Mă aşez într-o stranã din spate şi stau aşa vreme îndelungată, uitându-mă la vitraliul din spatele altarului. Deşi îmi doresc cu disperare să cer absolvirea de păcate, nu am curajul să mă confesez. În cele din urmă, ies din stranã şi mă duc să aprind nişte lumânări pentru părinţii mei.

Când mă întorc să plec, o zăresc pe Marlena – probabil că a venit în timp ce eu mă aflam într-o absidă. Îi văd doar spatele, însă e ea, sunt sigur. Stă în prima stranã şi e îmbrăcata într-o rochie galben-pal, cu pălărie asortată. Are gâtul delicat şi umerii drepţi. De sub borul pălăriei îi ies câteva bucle castaniu-deschis.

Îngenunchează pe o pernuţă să se roage şi inima mi se umple pe loc de gânduri necurate.

Plec din biserică înainte de a-mi murdări şi mai tare sufletul.

Când mă întorc la circ, o găsesc pe Rosie deja instalată în cortul

menajeriei. Nu ştiu cum au reuşit şi nici nu întreb.

Zâmbeşte când mă apropii, apoi se freacă la ochi, răsucindu-şi vârful trompei ca pe un pumn. O privesc câteva clipe, apoi trec peste frânghie. Îşi pleoştește urechile şi mijeşte ochii. Îmi stă inima, fiindcă am sentimentul că-mi răspunde. Apoi îl aud.

— Jacob?

O mai privesc pe Rosie câteva momente, apoi îmi întorc faţa spre ei.

— Uite ce e, zice August, ştergându-şi vârful cizmei de pământ. Ştiu ca m-am purtat un pic cam urât cu tine în ultimele zile.

Ar trebui să-i răspund ceva, să-i spun ceva care să-l facă să se simtă mai bine, însă n-o fac. Nu am nici un chef să mă împac cu el.

— Vreau să spun c-am exagerat puţin. Ştii cum e, presiunea muncii. Te ajunge la un moment dat. Îmi întinde mâna. Ce zici, suntem iar prieteni?

Rămân nemişcat câteva clipe, apoi îi iau mâna. La urma urmei, e şeful meu. Dat fiind că am luat hotărârea de a rămâne, ar fi o prostie să-l fac să mă dea afară.

— Eşti un tip de treabă, spune, strângându-mă de braţ şi bătându-mă cu mâna pe umăr. O să vă scot pe tine şi pe Marlena în oraş azi. Ştiu un locşor drăguţ.

— Păi şi spectacolul?

— N-are nici un rost să dăm vreun spectacol. Nu ştie nimeni c-am venit. Aşa se întâmplă când îţi schimbi itinerarul şi pleci ca prostul, fără un plan făcut. Oftează. Dar Unchiul Al ştie mai bine. Cel puţin, aşa se pare.

— Nu ştiu, zic. Aseară a fost un pic cam... aiurea.

— Cui pe cui se scoate, Jacob! Cui pe cui se scoate. Vino pe la nouă. Zâmbeşte vesel şi pleacă.

Mă uit în urma lui, dându-mi brusc seama cât de tare nu-mi doresc să petrec fie şi un minut cu el şi cât de tare mi-ar plăcea să stau cât de mult cu Marlena.

Uşa apartamentului se dă de perete şi în pragul ei apare Marlena, superbă în satin roşu.

— Ce-i? spune ea, uitându-se în jos. Am ceva pe rochie? Se învârteşte, timp în care îşi cercetează cu atenţie trupul şi picioarele.

— Nu, zic. Arăţi extraordinar.

Ea ridică privirea spre mine.

August iese de după draperia verde, cu o cravată albă la gât. Îmi aruncă o privire şi zice:

— Nu poţi veni aşa.

— N-am nimic altceva.

— Atunci va trebui să împrumuţi nişte haine. Haide. Grăbeşte-te,

totuşi. Ne aşteaptă taxiul.

Maşina se strecoară printr-un labirint de parcări şi alei, apoi se opreşte brusc la colţul unei zone industriale. August coboară şi-i întinde şoferului o bancnotă rulată.

— Haide, zice, extrăgând-o pe Marlena de pe bancheta din spate.

Îi urmez şi eu.

Suntem pe o alee înconjurată de depozite uriaşe de cărămidă. Felinarele stradale luminează asfaltul aspru. Într-o parte a aleii, gunoiul, lipit de perete, dă pe dinafară. În cealaltă, se află automobile parcate – maşini sport, coupe-uri, berline, chiar şi limuzine –, toate strălucitoare şi noi.

August se opreşte în faţa unei uşi de lemn dintr-un intrând. Ciocăneşte de câteva ori scurt, apoi rămâne aşteptând şi bătând din picior. O vizieră dreptunghiulară e dată la o parte, dezvăluind nişte ochi bărbăteşti adumbriţi de sprâncene groase, ca o linie continuă. Din spatele lui pulsează muzică şi se simte că e o petrecere în plină desfăşurare.

— Da?

— Am venit pentru spectacol, spune August.

— Ce spectacol?

— Cum ce spectacol? Al lui Frankie, fireşte, spune August zâmbind.

Viziera se închide. Se aud nişte clinchete şi un clanc sonor, urmat de zgomotul inconfundabil de zăvor tras. Uşa se dă în lături.

Bărbatul ne măsoară rapid din priviri. Apoi ne face semn să intrăm şi închide uşa. Străbatem un antreu pardosit cu gresie, trecem de o garderobă cu angajaţi în livrea şi coborâm câteva trepte până într-o sală de dans cu lespezi de marmură. De tavanul înalt atârnă candelabre elaborate de cristal. Pe o scenă cântă o formaţie, iar ringul de dans, înconjurat de mese şi de separeuri în formă de U, e ticsit de lume. De-a lungul peretelui din spate, după ce urci câteva trepte, e un bar lambrisat cu lemn, cu barmani în smoching şi sute de sticle aliniate pe rafturi, în faţa unei oglinzi fumurii.

Marlena şi cu mine aşteptăm într-unul din separeurile tapisate cu piele în vreme ce August se duce să ne aducă de băut. Marlena priveşte spre orchestră. Stă cu picioarele încrucişate şi bâţâie din picior, aşa cum face mereu. Îl mişcă în ritmul muzicii, rotindu-şi uşor glezna.

În faţa mea e trântit un pahar. O clipă mai târziu, August se trânteşte pe scaunul de lângă Marlena. Cercetez paharul şi constat că are în el whisky şi cuburi de gheaţă.

— Te simţi bine? zice Marlena.

— Da, zic.

— Eşti galben ca lămâia, continuă ea.

— Jacob al nostru suferă de o vagă mahmureală, spune August, încercăm să-l punem pe picioare.

— Te rog să mă anunţi dacă trebuie să mă feresc din calea voastră, spune Marlena suspicioasă, întorcându-se spre formaţie.

August ridică paharul.

— Pentru prieteni!

Marlena se uită peste umăr doar o clipă, cât să-şi localizeze băutura spumoasă, apoi o ridică peste masă şi ciocnim cu toţii. Soarbe delicat cu paiul, învârtindu-l între degetele date cu ojă. August îşi dă whisky-ul pe gât, în clipa în care conţinutul paharului îmi atinge cerul gurii, limba mea îi blochează instinctiv înaintarea. August mă priveşte, aşa că mă fac că am băut, înainte de a lăsa paharul jos.

— Aşa, băiete. Încă vreo câteva pahare şi o să fii ca nou.

Eu ca eu, dar după al doilea coniac, Marlena se însufleţeşte cum n-am văzut-o niciodată. Îl târăşte pe August pe ringul de dans. În timp ce el o învârte, mă aplec şi-mi vărs conţinutul paharului în ghiveciul unui palmier.

Marlena şi August se întorc în separeu, îmbujoraţi de la dans. Marlena oftează şi-şi face vânt cu un meniu. August îşi aprinde o ţigară.

Îi cad ochii pe paharul meu gol.

— O... văd ca mi-am cam neglijat invitaţii, spune. Se ridică. La fel?

— Fie ce-o fi, zic fără prea mare entuziasm.

Marlena se mulţumeşte să încuviinţeze pur şi simplu, absorbită de ce se întâmplă pe ringul de dans.

August a plecat de vreo jumătate de minut, când ea sare în picioare şi mă ia de mână.

— Ce faci? zic, râzând în clipa când mă trage de braţ.

— Haide! Hai să dansăm!

— Ce?

— Mor după melodia asta!

— Nu... eu...

Însă n-are nici un rost. Sunt deja în picioare. Mă târăşte după ea pe ringul de dans, mişcându-se în paşi de jive şi pocnind din degete. Când suntem înconjuraţi de alte perechi, se întoarce spre mine. Trag aer în piept adânc, apoi o iau în braţe. Aşteptăm câteva clipe pentru a intra în ritm apoi pornim, plutind în jurul ringului de dans, într-o mare de oameni care se învârt.

E uşoară ca un fulg – nu face nici un pas greşit, ceea ce e uimitor, având în vedere cât de stângaci sunt eu. Şi nu e vorba că as fi bâtă la dans, fiindcă nu sunt. Nu ştiu ce naiba se întâmplă cu mine. Că doar beat sigur nu-s.

Face o piruetă, îndepărtându-se de mine, apoi se întoarce şi trece pe sub braţul meu, în aşa fel încât spatele ei e lipit de mine. Îmi pun

antebraţul pe omoplat şi pielea ni se atinge. Pieptul i se ridică şi coboară sub braţul meu. Capul ei e sub bărbia mea, părul îi e parfumat, trupul, cald de la efort. Apoi se îndepărtează iar, desfăşurându-se asemenea unei panglici.

Când se opreşte muzica, dansatorii fluieră şi aplaudă cu palmele deasupra capului, iar Marlena e cea mai entuziastă dintre toţi. Arunc o privire spre separeul nostru. August se uită la noi cu braţele încrucişate, fierbând. Mă îndepărtez şocat de Marlena.

— *Razie!*

O clipă, toată lumea rămâne încremenită, apoi începe să ţipe.

— *Razie! Toata lumea afară!*

Sunt luat pe sus de un val de trupuri ce se calcă în picioare. Lumea ţipă şi se împinge, într-o încercare înnebunită de a ajunge la ieşire. Marlena se află cu câteva persoane în faţa mea şi se uită înapoi printre capetele agitate şi chipurile disperate.

— Jacob! ţipă. Jacob!

Mă chinui să ajung la ea, avântându-mă printre trupuri.

Apuc o mână din marea umană şi, după expresia ei, ştiu că e Marlena. O apuc strâns, cercetând mulţimea, în încercarea de a-l localiza pe August. Însă nu văd decât feţe străine.

Lângă uşă, Marlena şi cu mine suntem despărţiţi unul de altul de forţa mulţimii. Câteva clipe mai târziu, sunt azvârlit pe o alee. Lumea ţipă şi se urcă grăbită în maşini. Motoarele pornesc, claxoanele răsună, roţile scârţâie.

— *Hai odată! Hai odată! Ieşiţi odată!*

— *Mişcă-te odată!*

Marlena apare ca din pământ şi mă apucă de mâna. În timp ce sirenele ţiuie şi fluierele suflă, fugim cât ne ţin picioarele. Când răsună împuşcăturile, o înşfac pe Marlena şi o trag după mine pe o alee laterală.

— Stai un pic, zice ea, rămasă fără suflu, sărind într-un picior şi scoţându-şi un pantof. Mă apucă de braţ şi şi-l scoate şi pe celălalt. OK, zice, ţinând ambii pantofi în mână.

Fugim până când nu se mai aud nici mulţimea şi nici roţile scrâşnind, înaintând pe străduţe lăturalnice şi alei. Într-un târziu, ne oprim sub o scară de incendiu, să ne mai tragem sufletul.

— O, Doamne, spune Marlena. O, Doamne, a fost cât p-aci. Mă întreb dacă August o fi reuşit să scape.

— Sper că da, zic, chinuindu-mă să-mi regăsesc suflul. Mă aplec, cu mâinile pe coapse.

O clipă mai târziu, ridic privirea spre Marlena. Ea se uită ţintă la mine, respirând pe gură. Începe sa râdă isteric.

— Ce? zic.

— Nu, nimic, zice. Nimic.

Continuă să râdă, însă zici că mai are puţin şi-i dau lacrimile.

— Ce-i? zic.

— A, zice, trăgându-şi nasul şi ducându-şi un deget în colţul ochiului. E o viaţă curat dementă, atâta tot. Ai o batistă?

Îmi pipăi buzunarele şi scot batista. O ia şi se şterge pe frunte, apoi îşi tamponează cu ea restul feţei.

— Vai de mine, în ce hal sunt. Şi uite la bietul meu dres! ţipă, arătând spre picioarele fără pantofi. Printre firele rupte îi iese degetul mare. Vai, şi mai erau şi de mătase! Are glasul ascuţit şi nefiresc.

— Marlena? zic cu blândeţe. Te simţi bine?

Ea îşi lipeşte pumnul de gură şi scoate un geamăt. Dau s-o apuc de braţ, însă se fereşte. Mă aştept să rămână cu faţa la perete, însă ea continuă să se întoarcă, făcând piruete după piruete, ca într-un dans oriental religios. La cea de-a treia piruetă, o iau de umeri şi îmi lipesc gura de a ei. Ea înţepeneşte şi rămâne fără aer, inspirându-mi aerul dintre buze. O clipă mai târziu, se înmoaie. Mă atinge uşor pe faţă cu degetele. Apoi se desprinde din îmbrăţişare, face câţiva paşi în spate şi mă priveşte cu ochi neliniştiţi.

— Jacob, spune, şi i se frânge glasul. O, Doamne... Jacob.

— Marlena. Fac un pas în faţă şi mă opresc. Îmi pare atât de rău. N-ar fi trebuit sa fac asta.

Se uită la mine cu mâna lipită de gură. Ochii îi sunt nişte orbite întunecate. Apoi se reazemă de zid, îşi pune pantofii şi rămâne cu privirea la asfalt.

— Marlena, te rog.

Întind mâinile spre ea, neputincios. Ea îşi aranjează cel de-al doilea pantof şi fuge. Se împiedică şi aproape cade în nas.

— Marlena! zic, alergând câţiva paşi.

Ea grăbeşte pasul şi-şi duce o mână la faţă, ferindu-se. Mă opresc.

Ea continuă să meargă, ţăcănind cu tocurile pe alee.

— Marlena! Te rog!

Mă uit după ea până când dispare după colţ. Continuă să-şi ferească faţa cu mâna, de teamă că s-ar putea să fiu în urma ei.

Îmi ia câteva ore să ajung înapoi la circ.

Trec pe lângă picioare care ies în afara uşilor şi pe lângă tăbliţe ce anunţă cozi la pâine gratis. Trec de ferestre cu inscripţia ÎNCHIS şi e limpede că nu se referă doar la noaptea respectivă. Trec pe lângă semne ce spun NU AVEM NEVOIE DE PERSONAL şi semne agăţate la ferestre de la etajul întâi pe care scrie PREGĂTIRE PENTRU LUPTA DE CLASĂ. Trec pe lângă o tăbliţă a unei băcănii, pe care scrie:

NU AVEŢI BANI?

CE AVEŢI?

ACCEPTĂM ORICE!

Trec pe lângă o tonetă de ziare, iar titlul pe care îmi cad ochii spune PRETTY BOYFLOYD[5] LOVEŞTE DIN NOU: STRÂNGE 4.000 DE DOLARI, ÎN APLAUZELE MULŢIMII.

La un kilometru şi ceva de circ, trec pe lângă o tabără de vagabonzi. În mijlocul ei e un foc, în jurul căruia s-au adunat cu toţii. Unii sunt treji, stau în capul oaselor şi se uită la foc. Alţii sunt culcaţi pe nişte haine împăturite. Sunt destul de aproape să le văd feţele şi constat că majoritatea sunt tineri – mai tineri ca mine. Sunt şi nişte fete, şi un cuplu face sex. Nu sunt nici măcar în tufişuri, ci doar puţin mai departe de foc decât ceilalţi. Unul sau doi băieţi se uită, fără prea mare interes. Cei care au adormit şi-au scos pantofii, însă şi i-au legat cu şireturile de glezne.

Un bătrân stă foarte aproape de foc, iar maxilarul îi e acoperit de ţepi şi bube care-au prins coajă. Are obrajii scofâlciţi, semn că nu mai are dinţi. Ne privim ochi în ochi şi nici unul dintre noi nu-şi fereşte privirea. Mă întreb de ce se uită la mine atât de duşmănos, până când îmi dau seama că am pe mine un costum elegant, de seară. N-are de unde să ştie că e cam singurul lucru ce ne desparte. Îmi înăbuş cu greu pornirea lipsită de temei de a-i explica şi îmi văd de drum.

Când ajung în cele din urmă în zona în care se află circul, mă opresc şi mă uit cu atenţie la cortul menajeriei. Aşa cum e, profilat pe cerul nopţii, e de-a dreptul uriaş. Câteva minute mai târziu mă aflu în faţa femelei de elefant. Întâi îi văd doar silueta, şi asta doar după ce ochii mi se obişnuiesc cu lumina de aici. Doarme, iar trupul îi e nemişcat, cu excepţia respiraţiei lente, adormite. Îmi vine s-o ating, să-mi pun mâinile pe pielea ei caldă şi aspră, însă n-am inima s-o trezesc.

Bobo e culcat în colţul cuştii lui, cu un braţ întins deasupra capului şi cu celălalt pe piept. Suspină adânc, plescăie din buze, apoi se răsuceşte într-o parte. Exact ca un om.

În cele din urmă, ajung în vagonul meu şi mă aşez pe saltea. Queenie şi Walter dorm duşi.

Rămân treaz până în zori, ascultând sforăitul lui Queenie şi simţindu-mă absolut oribil. Cu mai puţin de o lună în urmă, mai aveam doar câteva zile până când urma să-mi iau licenţa Ivy League şi să-mi încep cariera lângă tatăl meu. Acum sunt la un pas de a mă transforma într-un vagabond – un îngrijitor de circ, care s-a făcut de râs nu doar o dată, ci de două ori în tot atâtea zile.

Ieri nu mi-aş fi putut imagina că am să fiu în stare să fac ceva şi mai îngrozitor decât faptul că am vomitat pe Nell, însă acum cred că aseară am reuşit cu brio să fac asta. Ce dracu' o fi fost în mintea mea?

Mă întreb dacă o să-i spună lui August. Am o viziune fugară cu ţepuşa băţului pentru elefant vâjâindu-mi pe lângă cap şi apoi nişte viziuni şi mai scurte cu mine sculându-mă din pat chiar acum, în clipa

asta, şi întorcându-mă la tabăra de vagabonzi. Însă n-o fac, fiindcă nu pot suporta gândul de a-i părăsi pe Rosie, pe Bobo şi pe toţi ceilalţi.

Încerc să-mi fac un plan de acţiune. O sa renunţ la băutură. O să fac tot ce pot ca sa nu mai rămân niciodată singur cu Marlena. O să mă duc să mă confesez.

Îmi şterg lacrimile cu colţul pernei. Apoi închid ochii strâns, cu imaginea mamei mele în minte. Încerc să mă agăţ de ea, însă nu trece mult şi locul ei e luat de Marlena. Rece şi distantă, privind spre orchestră şi bâţâind din picior. Scânteietoare, în timp ce ne învârtim pe ringul de dans. Isterică – apoi înspăimântată –, pe alee.

Însă ultimele mele gânduri sunt tactile: dosul antebraţului meu lipit de sânii ei rotunzi. Buzele ei sub ale mele, pline şi catifelate. Şi unicul amănunt pe care nu mi-l pot aminti în întreaga lui splendoare şi nici uita, cel care mă bântuie în somn: atingerea degetelor ei, trasându-mi conturul feţei.

Câteva ore mai târziu, Kinko – Walter – mă trezeşte.

— Hei, Frumoasa din Pădurea Adormită, zice, scuturându-mă. Hai c-au ridicat steagul.

— OK, mersi, zic fără să mă mişc.

— Ce faci, nu te scoli?

— Eşti un geniu, uite că te-ai prins.

Walter ridică vocea, cam cu o octavă.

— Hei, Queenie, vino-aici, fata mea! Vino-aici, Queenie. Ia dă-i un pupic cum ştii tu. Haide!

Queenie se năpusteşte ca din puşcă asupra mea.

— Hei, termină! zic, ridicând un braţ ca să mă apăr, fiindcă limba ei îşi face de lucru cu urechea mea şi căţeaua dansează pe faţa mea. Termină! Hai, gata.

Însă e de neoprit, aşa că mă ridic brusc în fund. Mişcarea mea o proiectează pe Queenie drept pe duşumea. Walter se uită la mine şi râde. Queenie îmi sare repede în poală şi se ridică pe picioarele din spate, lingându-mi bărbia şi gâtul.

— Bravo, fata tatii. Eşti o fată de nădejde, zice Walter. Ia zi, băiete – pari să fi avut parte de încă o... ăă... seară interesantă.

— Nu tocmai, răspund.

Dat fiind că Queenie tot mi s-a încoţopenit în poală, încep s-o mângâi absent. E prima dată când mă lasă s-o ating. Are trupuşorul cald şi părul sârmos.

— O sa-ţi ieşi tu din starea asta curând. Hai să mâncăm ceva. Mâncarea o să-ţi liniştească un pic stomacul.

— N-am băut.

El mă priveşte preţ de o clipă.

— A, zice încuviinţând înţelept.

— Ce vrei să spui cu „A!”? zic.

— E ceva legat de o damă, zice.

— Nu.

— Ba da.

— N-auzi ce-ţi zic, că nu?

— Mă mir doar că Barbara te-a iertat aşa de repede. Sau nu de ea e vorba?

Mă priveşte câteva clipe, apoi dă iar din cap.

— Aha. Cred că încep să înţeleg despre ce e vorba. Nu i-ai dus flori, aşa-i? Ar trebui să-ncepi să iei aminte la sfaturile mele, că te-nvăţ de bine.

— De ce nu-ţi vezi tu mai bine de treaba ta? mă răstesc la el.

O pun pe Queenie jos şi mă ridic.

— Doamne, ce ursuz mai eşti. N-am văzut aşa ceva. Haide. Hai să băgăm ceva la ghiozdan.

După ce ne umplem farfuriile, îl urmez pe Walter.

— Ce dracu' crezi că faci? zice, oprindu-se din mers.

— Mă gândeam să stau cu tine.

— Nu poţi. Fiecare trebuie să stea la locul lui. Şi, în afară de-asta, ar zice ăştia c-ai fost retrogradat.

Şovăi.

— Ce-i cu tine, totuşi? zice. Se uită spre masa la care stau de obicei. August şi Marlena mănâncă în tăcere, cu ochii în farfurii. Walter flutură din pleoape.

— Or Doamne... nu-mi spune.

— Am zis eu ceva? zic.

— Nici nu trebuie. Uite ce e, puştiule, nici măcar să nu-ţi treacă prin cap aşa ceva, auzi? Nici aşa, din greşeală. Te duci chiar acum la masa aia şi te porţi cât poţi de normal.

Mă uit din nou spre August şi Marlena. E limpede că se ignoră unul pe celălalt.

— Jacob, băiete, ascultă la mine, spune Walter. Ăsta e cel mai al dracu' om pe care l-am văzut în viaţa mea, aşa că indiferent ce se petrece...

— Nu se petrece absolut nimic. Absolut nimic...

-... ai face bine să-i pui punct chiar acum. Dacă nu vrei să te găsim mort prin vreun şanţ. Aruncat din tren, daca ai noroc, şi în mod sigur de pe un pod. Vorbesc foarte serios. Du-te la ei chiar în clipa asta.

Îl privesc cu ochii ieşiţi din orbite.

— Hai, hai, zice, uşuindu-mă cu mâna spre masă.

Când mă apropii, August ridică privirea.

— Jacob! strigă. Ce bine-mi pare să te văd! Nu eram sigur dacă ai găsit drumul înapoi aseară. N-ar fi fost prea bine daca trebuia să te

scot din arestul poliţiei. Era posibil să o cam iei un pic pe coajă.

— Şi eu mi-am făcut griji pentru voi, zic, aşezându-mă.

— Serios? spune cu uimire jucată.

Ridic ochii spre el. Mă priveşte intens şi scrutător. Zâmbetul lui are ceva strâmb.

— A, dar noi ne-am găsit drumul înapoi foarte uşor, nu-i aşa, scumpa mea? spune, săgetând-o pe Marlena cu privirea. Dar ia spune-mi, Jacob, cum dracu' aţi reuşit să vă desprindeţi unul de altul, îhm? Că pe ringul de dans... zici că eraţi siamezi, nu alta.

Marlena ridică iute privirea, şi pe obraji îi apar pete roşii.

— Ţi-am spus aseară, zice. Ne-a despărţit mulţimea.

— Îl întrebam pe Jacob, draga mea. Dar mersi oricum.

August ia o felie de pâine prăjită cu un gest larg al mâinii, zâmbind la fel de larg printre dinţi.

— Am crezut că ne fac chisăliţă, zic, luându-mi furculiţa şi vârând-o sub ouăle din farfurie. Am încercat să văd unde e ea, dar n-am reuşit. Am ieşit şi v-am căutat în spatele localului, dar după o vreme m-am gândit că mai bine plec de acolo.

— Înţeleaptă mişcare, băiete.

— Unde v-aţi întâlnit? Acolo sau acasă? întreb, ducându-mi furculiţa la gură şi străduindu-mă să-mi iau un ton cât mai firesc.

— Nu, acasă, am venit cu taxiuri separate. Am plătit dublu, dar aş plăti oricât doar ca să ştiu ca scumpa mea soţie e teafără şi nevătămată – nu-i aşa, draga mea?

Marlena rămâne cu ochii în farfurie.

— Am zis: nu-i aşa, draga mea?

— Da, sigur că da, spune ea sec.

— Fiindcă, dacă aş fi de părere că se află în pericol, fie şi trei secunde, nu ştiu ce-aş fi în stare să fac.

Ridic iute privirea. August mă priveşte sfredelitor.

Din colecția Muzeului Circului Ringling, Sarasota, Florida

Doisprezece

Imediat ce mă pot face nevăzut fără să atrag atenţia, dau fuga la menajerie.

Schimb prişniţa girafei, îi pun o compresă rece unei cămile suspecte de abces la copită şi supravieţuiesc primei intervenţii asupra unei feline – îl tratez pe Rex de unghie incarnată, în vreme ce Clive îl mângâie pe cap. Apoi îl las pe Bobo să se urce pe mine, în timp ce examinez celelalte animale. Singurele pe care nu le trec în revistă, nici cu privirea şi nici cu mâinile, sunt cele de povară, şi asta pentru simplul fapt că sunt folosite nonstop şi ştiu că, dacă s-ar întâmpla ceva, aş fi chemat imediat.

La sfârşitul dimineţii, sunt doar un alt îngrijitor al menajeriei: fac curat în cuşti, tai mâncare şi car nutreţ cot la cot cu toţi ceilalţi. Am cămaşa lac de sudoare şi gâtlejul uscat. Când se ridică în fine steagul, mă târâi, împreună cu Diamond Joe şi cu Otis, din cortul cel mare spre bucătărie.

Ne ajunge din urmă şi Clive.

— Feriţi-vă cât puteţi din calea lui August, spune. E cu capsa pusă.

— De ce? Acum ce s-a mai întâmplat? Întreabă Joe.

— E fiert fiindcă Unchiul Al vrea ca elefantul să iasă azi la parada şi îşi varsă dracii pe oricine-i iese în cale. Cum şi i-a vărsat pe amărâtul ăla de acolo, spune, arătând spre trei bărbaţi ce traversează terenul.

Bill şi Grady îl târăsc pe Camel către Escadronul Zburător, îl duc pe braţe, în vreme ce el îşi târşâie picioarele.

Mă întorc neliniştit spre Clive.

— Să nu-mi spui că l-a pocnit.

— Nu, spune acesta. Dar i-a tras o săpuneală soră cu bătaia. Nu e nici măcar ora prânzului, şi el e deja afumat. Dar tipu' care s-a uitat la Marlena – măiculiţa, o să aibă grijă să nu mai facă greşeala asta curând. Clive scutură din cap.

— Nenorocitul ăla de elefant n-o să iasă la nici o paradă, spune Otis. Nu e-n stare nici s-o facă să meargă în linie dreaptă de la vagonul ei la menajerie.

— Şi eu ştiu asta, şi tu o ştii, dar se pare că Unchiul Al n-o ştie, spune Clive.

— Dar de ce e aşa de pornit s-o scoată la paradă? întreb.

— Fiindcă de când se ştie a aşteptat să zică „Ţineţi-vă nerăbdarea în frâu! Urmează elefanţii” spune Clive.

— Ce frâu, spune Joe, că nu mai avem nici frâie, şi nici cai, şi n-avem nici elefanţi. Avem doar un amărât de elefant.

— Şi de ce e aşa de înnebunit sa zică chestia asta? întreb.

Ei se întorc spre mine toţi deodată şi mă privesc lung.

— Ai şi tu dreptate, zice Otis într-un târziu, deşi e limpede că în sinea lui îşi zice că am ceva la cap. E fiindcă aşa zice Ringling. Deşi, fireşte, el chiar *are* elefanţi.

Privesc de la distanţă cum August se strofoacă să o alinieze pe Rosie în rând cu trăsurile de paradă. Caii sar în lături, cabrându-se nervos în chingi. Vizitiii ţin bine de frâie, răcnind la lume să se ferească. Rezultatul e un fel panică devenită contagioasă; şi, nu peste mult timp, bărbaţii ce conduc zebrele şi lamele se chinuie din răsputeri să nu piardă controlul.

După câteva minute de zarvă şi agitaţie, se apropie Unchiul Al. Gesticulează nervos către Rosie, înjurând fără oprire. Când închide în cele din urmă gura, preia ştafeta blestemelor August, care începe să gesticuleze şi el către Rosie, fluturând băţul cu ţepuşă prin faţa ei şi lovind-o zdravăn în umăr, ca să ştie o treabă. Unchiul Al se întoarce spre alaiul lui. Doi dintre însoţitorii săi se întorc speriaţi şi-o iau la picior peste câmp.

Nu durează mult, şi lângă Rosie opreşte căruţa în care se află hipopotamul, trasă de şase percheroni destul de dubioşi. August deschide uşa şi o loveşte pe Rosie cu băţul până când intră.

Nu peste mult timp, se aude flaşneta şi începe parada.

Se întorc o oră mai târziu, urmaţi de o mulţime impresionantă. Orăşenii se plimbă în jurul terenului pe care e instalat circul, tot mai numeroşi pe măsură ce se duce vestea.

Rosie e trasă direct în partea din spate a cupolei, care e deja legată de menajerie. August o duce până la locul ei. Abia după ce are un picior bine legat cu lanţ de un ţăruş, dincolo de frânghie, se deschide menajeria pentru public.

Mă uit şocat cum e înconjurată rapid de copii şi adulţi deopotrivă. În trei secunde, a devenit cel mai popular animal. Acceptă bomboanele şi floricelele, ba chiar şi guma de mestecat, fluturându-şi urechile uriaşe. Un individ e îndeajuns de curajos ca să se aplece spre ea şi să-i trântească o cutie de Cracker Jack în gura deschisă. Ea îl răsplăteşte luându-i pălăria, punându-şi-o pe creştet şi apoi pozând, cu trompa răsucită în aer. În faţa mulţimii în delir, îi întinde spectatorului încântat pălăria înapoi. August stă lângă ea cu băţul lui, radios de parcă ar fi ta-su.

Ceva nu e-n regulă aici. Animalul ăsta nu e câtuşi de puţin idiot.

Când ultimul val al mulţimii intră în cupola cea mare şi artiştii se

aliniază pentru Marele Spectacol, Unchiul Al îl trage pe August deoparte. Mă uit din menajerie cum August deschide gura şocat, apoi ultragiat, apoi cum începe să vocifereze supărat. Se face negru la faţă şi-şi flutură jobenul şi băţul. Unchiul Al se uită la el impasibil. Într-un târziu, ridică o mână, clatină din cap şi pleacă. August rămâne uitându-se după el, încremenit.

— Ce dracu' crezi că i-a spus? Îi zic lui Pete.

— Dumnezeu ştie, spune el. Dar am impresia ca o să aflăm cât de curând.

Se pare că Unchiul Al a fost atât de încântat de popularitatea lui Rosie în menajerie, că nu numai că a insistat să fie băgată în spectacol, dar i-a cerut chiar sa facă un număr special în arenă, care sa aibă loc imediat după începerea spectacolului. În clipa când vestea a ajuns la urechile mele, urmarea evenimentelor redate mai sus devenise deja sursa unei adevărate isterii în partea din spate a cortului.

Toate gândurile mele se îndreaptă spre Marlena.

Dau fuga şi ajung la locul în care artiştii şi animalele sunt aliniaţi în spatele marii cupole, pregătiţi să intre în scenă. De ei se apropie şi Rosie. Marlena e călare pe capul ei, îmbrăcată în costumul roz cu paiete şi ţinându-se de şaua oribilă de piele a lui Rosie. August stă lângă umărul ei stâng, cu faţa căzută, strângând şi dând drumul alternativ băţului.

Orchestra amuţeşte. Artiştii îşi aranjează pentru ultima oară costumele, iar dresorii îşi mai verifică animalele pe care le au în grijă pentru ultima oară. Apoi începe muzica marelui spectacol.

August se apleacă uşor în faţă şi răcneşte ceva în urechea lui Rosie. Aceasta şovăie, drept pentru care August o loveşte cu băţul. Mişcarea o proiectează drept în fundul cupolei. Marlena se lipeşte de capul ei, ca să nu fie zburată de stâlpul care susţine cupola.

Trag aer în piept adânc şi alerg spre ele, strecurându-mă pe lângă foaia de cort.

Rosie se opreşte la vreo şapte metri de pista de hipodrom, iar cu Marlena se petrece o schimbare greu de crezut. Acum e turtită de creştetul lui Rosie şi abia îşi menţine echilibrul, acum se ridică drept, arborează un zâmbet larg şi ridică un braţ în aer. Are spinarea arcuită şi degetele de la picioare întinse. Mulţimea e în delir – se ridică în picioare în gradene, aplaudând, fluierând şi aruncând alune în arenă.

August le prinde din urmă. Ridică băţul sus, după care încremeneşte. Întoarce capul şi priveşte atent publicul, cu o şuviţă rebelă pe faţa. Coboară băţul rânjind larg, apoi îşi scoate jobenul. Face o reverenţă triplă, adâncă, adresându-se diverselor sectoare din public. Când se întoarce spre Rosie, chipul i se înăspreşte.

Atingând-o cu băţul la subsuori şi la picioare, o convinge să facă un

soi de tur al pistei. Se opresc, apoi pornesc din nou, iar mişcarea se repetă de atâtea ori, încât restul spectacolului e nevoit să continue fără ei, despărţindu-se de ei aşa cum se scurge apa de pe o piatră.

Publicul e înnebunit. De fiecare dată când Rosie o ia la trap în faţa lui August, leşină de ras. Şi de fiecare dată când se apropie August, roşu la faţă şi fluturând băţul cu ţepuşă, explodează de veselie. Într-un târziu, după ce au străbătut cam trei sferturi din drum, Rosie îşi răsuceşte trompa în aer şi o ia la fugă, pârţâindu-se zgomotos şi lăsându-şi în urmă semnătura olfactivă, baricadându-se în fundul cortului. Sunt prins între gradene, chiar lângă ieşire. Marlena prinde căpăstrul cu ambele mâini şi le privesc cum se apropie, ţinându-mi respiraţia. Dacă nu se apleacă, o să se lovească zdravăn la cap.

La aproximativ un metru de intrare, Marlena dă drumul căpăstrului şi se apleacă spre stânga. Rosie dispare din cort, iar Marlena a rămas cocoţată pe bara trapezului. Mulţimea amuţeşte, neştiind precis dacă acţiunea ei face parte dintr-un număr prestabilit.

Marlena sta cu picioarele atârnându-i flasce, la mai puţin de trei metri de mine. Respiră adânc, cu ochii închişi şi capul în jos. Tocmai vreau să fac un pas în faţa şi să o iau de acolo, când ea deschide ochii, îşi ia mâna stângă de pe bară şi, cu o singură mişcare graţioasă, se răsuceşte cu faţa către public.

Se luminează toată la faţă şi îşi flexează degetele de la picioare. Şeful orchestrei, care priveşte de la locul lui, face semn furibund către tobă să-i dea drumul. Marlena începe să se legene.

Toba începe să bată, accelerând tempoul odată cu ea. Nu trece mult, şi ea se leagănă paralel cu pământul. Mă întreb cât are de gând s-o mai ţină aşa şi ce dracu' vrea să facă, când ea dă brusc drumul barei. Pluteşte prin aer, strângându-se ca o minge şi rostogolindu-se de două ori. Se roteşte încă o dată lateral, după care aterizează ferm, stârnind un nor de rumeguş. Se uită la picioarele ei, se îndreaptă şi ridică ambele braţe în aer. Orchestra se lansează într-o muzică triumfătoare, iar mulţimea efectiv înnebuneşte. Câteva clipe mai târziu, pe pista hipodromului începe să plouă cu monede.

În clipa în care se întoarce, văd foarte clar că s-a rănit. Iese din cupolă şchiopătând, şi fug după ea.

— Marlena... zic.

Se întoarce şi se prăbuşeşte în braţele mele. O apuc de mijloc şi o ajut să stea în picioare.

August iese valvârtej.

— Draga mea... draga mea! Ai fost senzaţională! Senzaţională. În viaţa mea n-am văzut ceva atât de...

În clipa când îmi vede braţele în jurul ei, încremeneşte.

Ea ridică uşor capul şi geme.

August şi cu mine ne privim ochi în ochi. Apoi ne prindem mâinile pe sub ea şi formăm un scaun. Marlena scânceşte, sprijinită de umărul lui August. Îşi bagă picioarele încălţate în balerini sub braţele noastre, încercând să-şi destindă muşchii suprasolicitaţi.

August îşi lipeşte gura de părul ei.

— E în regulă, draga mea. Eşti cu mine acum. Şşşş... E în regulă. Eşti cu mine.

— Unde mergem? În cabina ei? întreb.

— N-are unde să se întindă.

— În tren?

— E prea departe. Să mergem în cortul dansatoarei din buric.

— Al Barbarei?

August mă sfredeleşte cu privirea, peste capul Marlenei.

Intrăm în cortul Barbarei fără nici un avertisment. Aceasta e aşezată pe un scaun în faţa măsuţei de toaletă, într-un neglijeu bleumarin şi fumează o ţigară. Expresia de dispreţ şi plictiseală îi dispare imediat.

— O, Doamne. Ce s-a întâmplat? spune, stingându-şi grăbită ţigara şi sărind în picioare. Aici. Pune-o pe pat. Uite aici, spune, venind repede în faţa noastră.

Când o punem jos pe Marlena, aceasta se răsuceşte automat pe o parte, prinzându-şi tălpile cu mâinile. Are chipul contorsionat, dinţii încleştaţi.

— *Tălpile mele...*

— Linişteşte-te, scumpa mea, spune Barbara. O să fie bine. Totul o să fie bine. Se apleacă şi-i desface şireturile de la balerini.

— *O, Doamne, o, Doamne, mă dor de mor...*

— Ia foarfeca din sertarul de sus, spune Barbara, aruncându-mi o privire.

Când mă întorc cu foarfeca, Barbara îi taie partea de jos a colanţilor, cea băgată în balerini, şi i-i rulează pe picior. Apoi îi ridică tălpile goale în poala ei.

— Du-te la bucătărie?! Adu nişte gheaţă, spune.

O clipă mai târziu, şi ei, şi August se întorc să se uite la mine.

— M-am şi întors, spun.

Fug ca din puşcă spre bucătărie, când îl aud pe Unchiul Al strigând după mine.

— Jacob! Stai!

Mă opresc să-l las să mă ajungă din urmă.

— Unde sunt? Unde s-au dus? zice.

— În cortul Barbarei, zic abia respirând. Marlena e rănită. Trebuie să-i aduc gheaţă.

Se întoarce şi răcneşte la un însoţitor.

— Du-te după gheaţă. Şi du-o în cortul dansatoarei din buric. *Du-te*!

Se întoarce spre mine. Şi tu, du-te să prinzi nenorocitul ala de elefant până nu ne dau ăştia afară din oraş în şuturi.

— Unde e?

— Cică a dat iama în varza din curtea cuiva. Şi stăpâna casei nu e amuzată de situaţie. Cică spre apus a luat-o. Ia-o de acolo până nu vine poliţia.

Rosie se află pe o parcelă cu legume călcată în picioare şi-şi trece trompa alene peste şirurile de plante. Când mă apropii, mă priveşte drept în ochi şi culege o varza vineţie. O aruncă în gura ei cât o lopată, apoi se întinde după un castravete.

Stăpâna casei crapă uşor uşa şi ţipă.

— Ia animalul de aici? Ia-l de aici.

— Îmi cer scuze, doamnă, zic. O să fac tot ce pot.

Mă duc lângă umărul lui Rosie.

— Haide, Rosie. Te rog!

Ea îşi flutură urechile în faţă, se opreşte, după care ia o roşie.

— Nu! zic. Ce elefant rău!

Rosie strânge globul roşu în gură până pocneşte şi îl mestecă zâmbind. Îşi râde de mine, fără nici o îndoială.

— Dumnezeule, zic, neştiind ce să fac.

Rosie îşi înfăşoară trompa în jurul unor legume verzi cu aspect de napi şi le extrage din pământ. Încă uitându-se la mine, le aruncă în gură şi începe să le mestece. Mă întorc şi zâmbesc disperat spre gospodina care pare ca mai are un pic şi face apoplexie.

Dinspre circ se apropie doi bărbaţi. Unul e în costum, are pălărie de fetru cu boruri înguste şi un zâmbet lipit de faţă. Spre marea mea uşurare, îl recunosc a fi unul dintre îngrijitori. Celălalt are pe el o salopetă jegoasă şi duce o găleată.

— Bună ziua, doamnă, spune primul, ridicându-şi uşor pălăria şi croindu-şi drum cu grijă prin grădina distrusă.

Arată de zici că a trecut tancul peste ea. Bărbatul urcă scările de ciment spre uşa din spate.

— Văd că aţi făcut cunoştinţă cu Rosie, cel mai uriaş şi mai minunat elefant din lume. Sunteţi norocoasă – de obicei, nu face vizite la domiciliu.

Chipul femeii e ca de piatră în crăpătura uşii.

— Ce? zice bulversată.

Muncitorul zâmbeşte larg.

— A, da. E o mare cinste. Sunt gata să pun pariu pe ce doriţi că nimeni dintre vecinii dumneavoastră – ba probabil din tot oraşul – nu se poate lăuda că a avut un elefant în curte. Oamenii noştri pe care-i vedeţi o vor lua de aici şi, fireşte, vă vom aranja la loc grădina şi vă vom recompensa pentru daune. Doriţi să faceţi o poza cu Rosie, să

aveţi amintire? Ca să vă puteţi mândri cu ea la familie şi prieteni?

— Păi... eu... Poftim? Bâiguie ea.

— Dacă pot îndrăzni sa vă rog, doamnă, spune îngrijitorul cu o uşoară reverenţă, poate c-ar fi mai uşor să discutăm aceste lucruri în casă.

După o pauză în care femeia îşi înfrânge cu greu reţinerea, uşa se dă în lături. El dispare în casă, iar eu mă întorc la Rosie.

Celălalt bărbat stă chiar în faţa ei, cu găleata.

Rosie e ca vrăjită. Trompa i se ridică deasupra găleţii, mirosind şi încercând să-şi croiască drum prin lichidul limpede.

— *Przestan!* Spune el, îndepărtând-o. *Niet!*

Fac ochii mari.

— Ai o problemă? zice.

— Nu, zic iute. Nu, şi eu sunt tot polonez.

— A. Scuze. Îşi flutură mâna spre trompă pentru a o face să *se* îndepărteze, îşi şterge mâna pe pantalon, apoi mi-o întinde. Grzegorz Grabowski, spune. Poţi să-mi spui Greg.

— Jacob Jankowski, spun, strângându-i mâna.

El şi-o retrage pe a lui grăbit, pentru a feri conţinutul găleţii.

— *Niet! Teraz nie!* Spune enervat, împingând trompa insistentă. Jacob Jankowski, deci? Da, mi-a *spus* Camel despre tine.

— Ce e în găleată? întreb.

— Gin şi bere de ghimbir, spune.

— Glumeşti.

— Elefanţilor Ie place mult alcoolul. Vezi? A fost de ajuns să miroasă o dată asta şi nu-i mai pasă de varză. A! zice, parând trompa. *Powiedzialem przestan*! *Pozniej!*

— De unde naiba ştii asta?

— Ultimul circ la care-am lucrat avea zece elefanţi. Unul dintre ei se făcea ca-l doare burta în fiecare seară, ca să-şi capete doza de whisky. Ştii ce te rog, du-te să iei băţul. Probabil c-o să vină după noi fără probleme înapoi la circ doar ca să i dam ginul ăsta, nu-i aşa, *moj malutki paczuszek*?, dar zic că-i mai bine să-l avem, pentru orice eventualitate.

— Sigur, zic. Îmi scot pălăria şi mă scarpin în cap. August ştie de treaba asta?

— Ce să ştie?

— Că ştii atâtea despre elefanţi? Pun pariu că te-ar angaja ca...

Greg ridică imediat o mână.

— Nee. Nici sa nu te gândeşti, Jacob. N-am nimic cu tine, dar nici într-o mie de ani n-am să lucrez pentru omul ăla. Nici în ruptul capului. Şi-n plus, nici nu sunt vreun specialist în elefanţi. Pur şi simplu îmi plac animalele mari. Zi, aduci băţul ăla odată?

Când mă întorc cu băţul, Greg şi Rosie nu mai sunt aici. Mă întorc

şi mă uit în zare.

Îl văd pe Greg în depărtare, mergând spre menajerie. Rosie îl urmează cuminte, la vreun metru în urmă. Din când în când, el se opreşte şi o lasă să-şi strecoare trompa în găleată. Apoi i-o ia din nou şi porneşte iar. Ea îl urmează ca un căţeluş ascultător.

Odată Rosie întoarsă vie şi nevătămată în menajerie, mă întorc în cortul Barbarei, cu băţul încă în mână.

Mă opresc în faţa cortului cu prelata trasă.

— Barbara? zic. Pot să intru?

— Da, spune ca.

E singură şi stă pe scaunul ei, cu picioarele goale încrucişate.

— S-au dus înapoi în tren ca să-l aştepte pe doctor, spune, trăgând din ţigară. Dacă pentru asta ai venit.

Simt cum mă colorez la faţă. Mă uit la perete. Mă uit la tavan. Mă uit la picioarele mele.

— Dumnezeule, hai ca eşti drăgălaş, spune, scuturându-şi ţigara pe iarbă. Şi-o vâră iar între buze şi trage cu nesaţ din ea. Te-ai îmbujorat tot. Se uită lung la mine, vizibil amuzată. Hai, pleacă, zice într-un final, suflând fumul pe la colţul gurii. Du-te. Ieşi de-aici până nu mă dau iar la tine.

Ies cât de repede pot din cortul Barbarei şi dau nas în nas cu August. E negru la faţă ca smoala.

— Cum se simte? întreb.

— Aşteptăm doctorul, zice. Ai prins elefantul?

— E în menajerie, zic.

— Bine, spune el. Îmi smulge băţul din mână.

— August, stai! Unde te duci?

— S-o învăţ să se poarte, zice fără să se oprească.

— Dar, August...! strig după el. Stai! A fost foarte ascultătoare. S-a întors singură. Şi, în plus, nu poţi face nimic acum. Încă nu s-a terminat spectacolul!

Se opreşte atât de brusc, încât chipul îi e adumbrit preţ de câteva clipe de norul de praf ridicat de picioarele lui. Rămâne absolut nemişcat, cu ochii în pământ.

După o tăcere lungă îmi zice:

— Bine. N-o să se audă cum ţipă.

Mă uit în urma lui, cu gura căscata de groază.

Mă întorc în vagonul animalelor şi mă culc pe salteaua mea, cuprins de greaţa la gândul scenei care are loc în menajerie şi chiar şi mai îngreţoşat de faptul că n-am făcut nimic pentru a o opri.

Câteva clipe mai târziu, se întorc Walter şi Queenie. El e încă în costum – un costum cu mantie albă şi buline multicolore, tricorn şi

guler elisabetan. Se şterge pe faţă cu o cârpă.

— Ce dracu' a fost aia? zice, venind atât de aproape de mine, că-i văd pantofii roşii supradimensionaţi.

— Ce anume? zic.

— În spectacol. Aşa era numărul?

— Nu, zic.

— Dumnezeule, spune. Dumnezeule. În cazul ăsta, ce noroc chior! Marlena aia e de nota zece. Dar ştii deja asta, nu? Plescăie cu subînţeles din limbă şi se apleacă şi mă împunge cu un deget în umăr.

— Eşti te rog bun să termini cu chestia asta?

— Ce anume? spune, întinzând larg braţele, jucând nevinovăţia.

— Nu e deloc amuzant. S-a rănit, OK?

Rânjetul prostesc îi dispare imediat.

— O. Îmi pare rău, amice. N-am ştiut. O să fie bine?

— Încă nu ştiu. Îl aşteaptă pe doctor.

— Rahat. Îmi pare rău, Jacob, îţi spun sincer. Se întoarce spre uşă şi trage aer adânc în piept. Dar nici pe departe atât de rău, cât o sa-i pară elefantului ăluia nenorocit.

Nu-i răspund imediat.

— Deja îi pare, Walter. Crede-mă.

Se uită pe uşă.

— O, Doamne, zice. Îşi pune mâinile în şolduri şi priveşte spre circ. O, Doamne. Sunt convins.

Rămân în vagon la ora cinei şi apoi şi la spectacolul de seară. Mi-e teamă că, dacă-l văd pe August, îl omor.

Îl urăsc. Îl urăsc pentru firea lui violentă. Îl urăsc fiindcă depind de el. Îl urăsc fiindcă sunt îndrăgostit de nevasta lui şi aproape la fel de îndrăgostit de femela de elefant. Şi, mai mult decât orice, urăsc faptul că le-am dezamăgit pe amândouă. Nu ştiu dacă elefantul e îndeajuns de inteligent să facă legătura dintre pedeapsa primită şi mine şi dacă se întreabă de ce n-am făcut nimic pentru a o opri, însă eu sunt şi fac această legătură.

— Contuzii la călcâie, spune Walter când se întoarce. Haide, Queenie, sus! Sus!

— Ce? Mormăi.

Nu m-am clintit din loc de când a plecat.

— Marlena are contuzii la călcâie. O să facă pauză vreo două săptămâni. M-am gândit că poate vrei să ştii.

— A. Mersi, zic.

El se aşază pe pat şi mă priveşte o vreme.

— Zi, care-i treaba cu tine şi cu August, totuşi?

— Ce vrei să spui?

— Sunteți certați?

Trag de mine şi mă ridic în fund, apoi mă reazem de perete.

— Îl urăsc pe nenorocit, zic într-un final.

— Ha! pufneşte Walter în râs. OK, aici te înţeleg. Atunci de ce stai atâta cu ei?

Nu răspund.

— A, scuze, am uitat.

— Ai înţeles complet greşit, zic, îndreptându-mă şi mai bine de spate.

— Da?

— E şeful meu şi n-am de ales.

— E adevărat. Dar e vorba şi de femeia lui, şi o ştii prea bine.

Ridic capul şi mă uit la el furibund.

— OK, OK, zice, ridicându-şi mâinile împăciuitor. O să tac. Ştii tu mai bine ce faci. Se întoarce şi scotoceşte în lădiţă.

Poftim, zice şi-mi întinde o revistă de opt pagini. Aceasta alunecă pe podea şi se opreşte în faţa mea. Nu e Marlena, dar e mai bine decât nimic.

După ce se întoarce cu spatele, o ridic şi o răsfoiesc. Însă, în ciuda desenelor explicite şi exagerate, Marele Director de Studio care-o pipăie de zor pe starleta slabă băţ şi cu faţă de cal nu-mi stârneşte nici cel mai mic interes.

Treisprezece

Clipesc de mai multe ori, încercând să-mi vin în fire – asistenta aia slabă ca un ţâr, cu faţă de cal, a scăpat tava cu mâncare la capătul holului şi m-a trezit. Nu mi-am dat seama că am aţipit, dar aşa mi se întâmplă de la o vreme. Se pare că timpul şi spaţiul s-au relativizat şi s-au amestecat, devenind extrem de fluide. Ori mă senilizez, ori ăsta e modul în care mintea mea face faţă faptului că nu se mai exercită nici o presiune asupra ei.

Infirmiera se apleacă şi adună mâncarea vărsată. Nu-mi place de ea – e cea care se fofilează mereu şi nu mă lasă să merg pe picioarele mele. Cred că merg prea împleticit pentru nervii ei, fiindcă până şi doctoriţa Rashid recunoaşte că mersul pe jos îmi face bine atâta timp când nu exagerez sau nu-mi luxez ceva.

Sunt parcat pe hol chiar în faţa uşii mele, dar mai sunt câteva ore până vin ai mei şi cred că mi-ar plăcea să mă uit pe geam.

Aş putea s-o strig pe infirmieră. Dar atunci ce sens ar mai avea? Mi-ar strica tot cheful.

Îmi mut fundul spre marginea scaunului şi întind mâna după cadru.

Unu doi trei...

În faţa mea apare chipul ei palid.

— Vă pot ajuta, domnule Jankowski?

Ha. A fost un pic prea simplu.

— Păi, voiam doar să *mă* uit un pic pe geam, zic, luându-mi un aer mirat.

— Nu vreţi mai bine să staţi dumneavoastră frumuşel pe scaun şi sa vă duc eu? zice, punându-mi mâinile ferm pe braţele scaunului.

— A, bine. Da, e foarte drăguţ din partea ta, zic.

Mă las înapoi pe spătar, îmi ridic tălpile de pe suporturile pentru picioare şi îmi încrucişez mâinile în poală.

Asistenta are un aer bulversat. Hai c-am făcut-o un pic prea ostentativ. Se îndreaptă de spate şi aşteaptă, bănuiesc, ca să vadă dacă vorbesc serios. Îi surâd cât pot de drăgălaş şi-mi pironesc privirea asupra ferestrei din capătul culoarului. În cele din urmă, vine în spatele meu şi apucă mânerele scaunului cu rotile.

— Domnule Jankowski, trebuie să spun că sunt un pic surprinsă. În mod normal sunteţi... îhm... destul de *vehement* când nu sunteţi lăsat să mergeţi pe jos.

— A, aş fi ajuns la geam şi singur. Însă te las să mă împingi tu fiindcă nu e nici un cărucior lângă fereastră. Apropo, unde-a dispărut

toată lumea?

— N-au nimic de văzut, domnule Jankowski.

— Cum n-au? N-au circul?

— Mă rog, în weekendul ăsta, poate. Dar în mod normal aici e doar o parcare.

— Şi dacă vreau să mă uit la parcare?

— Atunci uitaţi-vă, domnule Jankowski, spune, împingându-mă spre fereastră.

Mă încrunt. Trebuia să ne ciondănim un pic. De ce nu s-a certat cu mine? A, da, ştiu de ce. Din punctul ei de vedere, sunt doar un biet moş cu minţile duse. Nu-i tulbura pe rezidenţi, o, nu – şi în primul rând, pe Jankowski ăla cu gura mare. O să arunce în tine cu farfuria murdară de jeleu şi pe urmă o să spună c-a fost un accident.

Dă să plece.

— Hei! strig după ea. N-am cadrul la mine!

— Strigaţi-mă când terminaţi, spune ea. Vin eu şi vă iau.

— Nu, vreau cadrul meu! Întotdeauna merg cu cadrul după mine. Adu-mi cadrul.

— Domnule Jankowski... spune fata. Îşi încrucişează braţele şi oftează adânc.

Rosemary apare dintr-un culoar lateral, ca un înger picat din ceruri.

— S-a întâmplat ceva? spune, privind de la mine la fata cu faţă de cal, şi înapoi.

— Vreau cadrul şi ea nu vrea să mi-l aducă, spun.

— N-am zis că nu vreau. N-am zis decât că...

Rosemary ridică o mână.

— Domnului Jankowski îi place să aibă cadrul lângă el în permanenţă. Daca ţi l-a cerut, te rog să i-l aduci.

— Dar...

— Nici un dar. Adu-i cadrul.

Chipul cabalin al fetei e străbătut de un val de mânie, care cedează aproape imediat locul resemnării ostile. Îmi aruncă o privire otrăvită şi se duce după cadru. Se apropie ca o vijelie, ţinându-l demonstrativ. Când ajunge lângă mine, mi-l trânteşte în faţă. Mişcare ce ar fi putut fi de mai mare efect dacă picioarele aparatului n-ar fi avut amortizoare de cauciuc; aşa, acesta a aterizat cu un soi de scârţâit abia auzit, în loc de un zdrang sonor.

Nu-mi pot înăbuşi un zâmbet.

Rămâne acolo, cu braţele întinse în faţă şi cu ochii la mine. Aşteptând un mulţumesc, fără îndoială. Întorc capul alene, ridicând bărbia asemenea unui faraon egiptean, şi-mi pironesc privirea asupra cupolei cu dungi albe şi magenta.

Nu-mi place marea asta dungată – pe vremea mea doar tonetele cu răcoritoare aveau dungi. Cupola cea mare era albă şi simplă, sau cel

puţin aşa era la început. Spre sfârşitul sezonului, era probabil murdară de pământ şi de iarbă, însă nu avea niciodată dungi. Şi asta nu e singura diferenţă dintre spectacolul ăsta şi cele din trecutul meu – ăsta nici măcar n-are alee centrală, ci doar o cupola uriaşă cu gheretă în care se vând biletele la poartă, lângă care e o tonetă cu răcoritoare şi suveniruri. Se pare că încă se mai vând aceleaşi lucruri ca odinioară – floricele, bomboane şi baloane –, însă azi copiii au în mâini şi săbii fluorescente şi alte jucării mişcătoare, care ţi se aprind în ochi, pe care nu reuşesc să le disting de la distanţa asta. Pun pariu şi că părinţii lor au dat o căruţă de bani pe ele. Unele lucruri nu se schimbă niciodată. Lumea nu duce niciodată lipsă de fraieri, şi-ţi dai seama de la o poştă care sunt şmecherii şi care sunt fraieriţii.

— Domnule Jankowski?

Rosemary stă aplecată deasupra mea, căutându-mi privirea.

— Da?

— Sunteţi gata să mergeţi la masă, domnule? zice.

— Nu se poate să fie deja ora prânzului. Abia am ajuns aici. Ea se uită la ceasul de la mână – un ceas adevărat, cu ace. Cele digitale apar şi dispar, slavă Domnului. Când o să-şi dea seama lumea că, pentru simplul motiv că poţi face un lucru, nu înseamnă că şi trebuie să-l faci?

— E douăşpe fără trei minute, spune ea.

— A. Bine atunci. Ce zi e azi?

— Cum ce zi? E duminică, domnule Jankowski. Ziua Domnului. Ziua când vine familia sa vă vadă.

— Ştiu asta. Întreb ce avem azi la masă.

— Nu cred că foarte pe gustul dumneavoastră, din păcate, spune.

Ridic uşor capul, pregătindu-mă să mă enervez.

— Ei, haideţi, domnule Jankowski, spune ea râzând. Am făcut şi eu o glumă.

— Ştiu asta, zic. Ce, crezi că mi-am pierdut simţul umorului?

— Însă mi-a cam dispărut buna dispoziţie, ceea ce înseamnă că probabil nu stau chiar aşa de bine cu umorul. Nu mai ştiu. Sunt atât de obişnuit să fiu certat, mânat şi îngrijit, şi cocoloşit, că nu mai ştiu cum să reacţionez atunci când cineva mă tratează ca pe o fiinţă omenească.

Rosemary încearcă să mă ducă la masa mea obişnuită, dar nici nu vreau să aud de aşa ceva. Nu atâta timp cât la ea se află băşinosul ăla bătrân de McGuinty. Iar are coiful de clovn pe cap, idiotul, sau te pomeneşti că aşa o fi dormit – şi încă mai are baloane legate de cărucior. Nu mai plutesc, totuşi. Încep să se dezumfle şi să atârne flasce de sfoară.

Când Rosemary îmi întoarce scaunul spre el încep să urlu:

— O, nu, nici să nu te gândeşti. Acolo vreau! Acolo!

Arăt spre o masă goală din colţ. E masa cea mai îndepărtată de fosta mea masă. Sper doar să fie îndeajuns de departe ca să nici nu-l aud pe boşorog.

— Ei, haideţi, domnule Jankowski, spune ea. Opreşte căruciorul şi îl ocoleşte, venind în faţa mea. Nu puteţi s-o ţineţi aşa la nesfârşit.

— Nu văd de ce nu. Poate că la nesfârşit înseamnă pentru mine până săptămâna viitoare.

Îşi pune mâinile în şolduri.

— Vă amintiţi măcar de ce v-aţi supărat aşa de tare pe el?

— Da, îmi amintesc. Fiindcă minte de-ngheaţă apele.

— Tot despre elefanţi vorbiţi?

Îmi fac buzele pungă, în chip de răspuns.

— Sa ştiţi ca el nu vede lucrurile la fel ca dumneavoastră.

— Astea sunt vorbe goale. Când minţi, minţi.

— E un om în vârstă, zice ea.

— E cu zece ani mai tânăr ca mine, zic, îndreptându-mă de şale, enervat.

— Of, domnule Jankowski, spune Rosemary. Oftează, apoi ridică ochii spre cer, de parcă ar cere ajutor. Apoi se aşază pe vine în faţa scaunului meu şi-şi pune o mână pe mâna mea. Parcă stabiliserăm ceva amândoi.

Mă încrunt. Chestia asta nu face parte din repertoriu! Obişnuit infirmieră/Jacob.

— Poate că se înşală în privinţa detaliilor, însă de minţit nu minte, spune ea. El chiar *crede* că a cărat apă pentru elefanţi. Chiar o crede sincer.

Nu zic nimic.

— Uneori, când îmbătrâneşti, şi aici nu vorbesc despre dumneavoastră, ci la modul general, fiindcă fiecare om îmbătrâneşte altfel, lucrurile pe care le crezi şi cele pe care ţi le doreşti încep să ţi se pară la fel de reale. Şi atunci le crezi din tot sufletul şi, până sa-ţi dai seama, ele fac deja parte din viaţa ta şi, dacă cineva se încontrează cu tine şi îţi spune că nu sunt adevărate – ei bine, atunci te simţi jignit. Fiindcă tu nu-ţi aminteşti prima parte. Tot ce ştii e că ai fost făcut mincinos. Aşa că, indiferent dacă aveţi dreptate în privinţa amănuntelor exacte, cred că puteţi înţelege de ce e supărat domnul McGuinty, nu?

Mă strâmb, cu privirea în poală.

— Domnule Jankowski? Continuă ea cu blândeţe. Lăsaţi-mă să vă duc la masă, lângă prietenii dumneavoastră. Haideţi. Faceţi-o pentru mine.

Ce să zic, mare noroc pe capul meu! Prima dată de nu ştiu câţi ani

când o femeie mă roagă să fac ceva pentru ea, şi eu nu pot să înghit ideea.

— Domnule Jankowski?

Ridic ochii spre ea. Chipul ei fără nici un rid e la doi coţi de mine. Mă priveşte în ochi, aşteptând un răspuns.

— Bine, bine. Dar nu te aştepta să vorbesc cu cineva, spun, fluturându-mi mâna dezgustat.

Şi nici n-o fac. Stau şi îl ascult pe McGuinty, trombonistul tromboniştilor, vorbind despre minunile circului şi despre experienţele lui de pe vremea când era puşti, şi mă uit la băbuţele cu păr albastru aplecându-se spre el şi ascultându-l, cu ochii tot mai înceţoşaţi de admiraţie. Mă scoate din minţi.

În clipa în care deschid gura să zic şi eu ceva, o zăresc pe Rosemary. E în colţul celălalt, aplecată deasupra unei bătrâne, căreia îi prinde un şervet sub guler. Însă privirea ei e pironită asupra mea.

Închid gura la loc. Sper doar să aprecieze câtă silinţă îmi dau.

Şi apreciază. Când vine să mă ia, după ce budinca maronie cu glazură uleioasă care numai s-o mănânci nu te îmbie a stat o vreme pe masă şi a fost luată înapoi, neatinsă, se apleacă şi-mi şopteşte:

— Ştiam ca puteţi, domnule Jankowski. Pur şi simplu ştiam.

— Da, mă rog. N-a fost uşor, să ştii.

— Dar e mai bine decât să stai singur la masă, nu?

— Poate.

Ea ridică iar ochii spre cer.

— Bine, bine. Da, conced fără mare chef. Bănuiesc că da, e mai bine decât să mănânci singur.

Prin amabilitatea Arhivelor Pfening Columbus, Ohio.

Prin amabilitatea Arhivelor Pfening, Columbus, Ohio

Paisprezece

Au trecut şase zile de la accidentarea Marlenei, şi ea tot n-a apărut. August nu mai vine la cantină să mănânce, aşa ca rămân şi mănânc singur la masă. Când dau nas în nas cu el în vreme ce mă ocup de animale, e politicos, dar distant.

La rândul ei, Rosie e cărată prin fiecare nou oraş în căruţa hipopotamului, apoi expusă în menajerie. A învăţat să-l urmeze pe August de la vagonul ei la cortul în care se află menajeria, iar el, în schimb, a încetat s-o mai zvânte în bătaie. Acum, ea vine greoaie în urma lui, iar el păşeşte înfigându-i ţepuşa băţului adânc în carnea piciorului din faţă. Odată aflată în menajerie, ea rămâne după frânghia ei, vrăjind fericită mulţimile şi acceptându-le dulciurile. Unchiul Al n-a zis nimic în sensul ăsta, dar nu pare să existe nici un plan imediat de a încerca un nou număr cu elefantul.

Pe măsură ce trece timpul, sunt tot mai îngrijorat în legătură cu Marlena. De fiecare dată când mă apropii de cantină, sper s-o găsesc acolo. Şi, de fiecare dată când nu se întâmplă asta, mi se strânge inima de supărare.

E sfârşitul unei alte zile lungi în nu ştiu ce oraş blestemat – toate par la fel când trenul nostru opreşte pe linia laterală –, iar Escadronul Zburător se pregăteşte să strângă. Stau lungit pe salteaua mea citind *Othello*, iar Walter e în patul lui de campanie şi citeşte Wordsworth. Queenie e băgată în sufletul lui.

Ridică uşor capul şi mârâie. Atât Walter, cât şi eu tresărim imediat.

În uşă se iţeşte căpăţâna uriaşă şi pleşuvă a lui Earl.

— Doctore! zice uitându-se la mine. Hei, doctore!

— Salut, Earl. Ce-i?

— Am nevoie de ajutorul tău.

— Sigur. Despre ce-i vorba? zic, lăsând cartea jos. Arunc o privire spre Walter, care a lipit-o şi mai tare pe Queenie de el. Aceasta încă mârâie.

— E vorba de Camel, rosteşte Earl şoptit. E nasol de tot.

— Adică?

— Cu picioarele. I s-au înmuiat de tot. Nu poate să le pună în pământ. Şi nici cu mâinile nu stă prea grozav.

— E beat?

— În clipa asta nu. Dar de la o vreme nici nu mai contează, că e la fel tot timpul.

— Fir-ar să fie, Earl, zic. Trebuie să-l vadă un medic.

Pe fruntea lui Earl apar mai multe cute.

— Pai da. De-asta am şi venit la dumneata.

— Earl, eu nu sunt medic.

— Eşti doctor de animale.

— Nu-i acelaşi lucru.

Mă uit spre Walter, care se face că citeşte.

Earl clipeşte spre mine, nerăbdător.

— Uite ce e, spun în cele din urmă, dacă se simte chiar aşa de rău, lasă-mă să vorbesc cu August sau cu Unchiul Al şi să văd dacă nu putem face rost de un doctor în Dubuque.

— Nu vor să-i aducă doctor.

— De ce nu?

Earl se îndreaptă de spate, peste măsură de indignat.

— Drace. Matale nu ştii chiar nimica, bre?

— Dacă are ceva grav, în mod sigur au să...

— Îl arunce din tren din mers, asta o să facă, spune Earl categoric. Dacă era vorba de un animal, alta era situaţia...

Îi cântăresc câteva clipe cuvintele şi-mi dau seama că are dreptate.

— OK. O să fac eu rost de doctor.

— Cum? Ai bani?

— Îhm, păi, nu, zic stânjenit. El are?

— Crezi că, dac-avea bani, mai bea toate porcăriile alea să se omoare singur? Hai, te rog frumos, nu vrei sa vii sa te uiţi măcar un pic la el? EI s-a dat peste cap să te ajute.

— Ştiu asta, Earl, ştiu asta, zic iute. Dar nu ştiu ce vrei să fac.

— Eşti doctor. Uită-te un pic la el.

În depărtare, se aude un fluier.

— Haide, zice Earl. Mai sunt cinci minute până pleacă trenul. Trebuie să mergem.

Îl urmez în vagonul care transportă cupola cea mare. Caii de tracţiune sunt deja la locul lor şi în Escadronul Zburător toată lumea urcă rampele, se suie în tren şi trage uşile culisante.

— Hei, Camel, strigă Earl din uşa deschisă. L-am adus pe doctor.

— Jacob? Vine o voce răguşită dinăuntru.

Tresar. Abia după o vreme ochii mi se obişnuiesc cu întunericul. Când încep să văd în jur, disting silueta lui Camel într-un colţ, ghemuită pe un morman de saci de nutreţ. Mă duc şi îngenunchez lângă el.

— Ce-i, Camel?

— Nu prea ştiu, Jacob. Acum câteva zile, când m-am trezit, am văzut că picioarele nu mă mai ascultă deloc. Pur şi simplu, parcă nu Ie mai simt cum trebe.

— Poţi să mergi?

— Un pic. Da' tre' sa ridic bine genunchii, fiin'că altfel îmi alunecă picioarele 'napoi. Coboară glasul, până ce îi ajunge o şoaptă. Şi nu e numa' asta, zice. Mai e şi alta treabă.

— Ce treabă?

Face ochii mari şi în ei citesc o spaimă adâncă.

— A bărbaţilor. Nu mai simt nimica... acolo, în faţă.

Trenul se hurducă înainte, încet, apoi se mai zgâlţâie de alte câteva ori, pe măsură ce se cuplează şi celelalte roţi.

— Hai că pornim. Ar cam trebui să pleci, zice Earl, bătându-mă uşor pe umăr. Se duce la uşa deschisă şi-mi face semn să îl urmez.

— Tura asta stau aici, zic.

— Nu poţi.

— De ce nu?

— Fiindcă o să se afle că te-ai înhăitat cu bagabonţii şi-o să te arunce din tren sau, şi mai probabil, chiar ăştia o s-o facă, zice.

— Fir-ar să fie, Earl, tu nu eşti de la pază? Trimite-i la plimbare.

— Eu stau în trenul principal. Aici Blackie e stăpân, spune, fluturând din mână insistent. Haide!

Mă uit în ochii lui Camel. Sunt înfricoşaţi şi mă imploră să rămân.

— Trebuie să plec, îi zic. Vin să văd ce faci când ajungem în Dubuque. O să fii bine. O să te ducem la doctor.

— N-am nici o leţcaie.

— Nu-i nimic. Găsim noi o soluţie.

— Haide! strigă Earl.

Îi pun bătrânului o mână pe umăr.

— Găsim noi o soluţie. Bine?

În privirea apos-reumatică a lui Camel e un licăr.

— Bine?

El încuviinţează. O singură dată.

Mă ridic de unde stăteam ghemuit şi pornesc spre uşă.

— La naiba, zic, privind spre peisajul care trece pe lângă noi în goană. Trenul a prins viteză mai repede decât am crezut.

— Şi n-o sa încetinească pentru tine, spune Earl, punându-şi lăboanţa pe spinarea mea şi împingându-mă spre uşă.

— Ce dracu' faci? strig, dând din mâini ca aripile morii. Mă izbesc de pietriş şi mă rostogolesc într-o parte.

În urma mea se aude o altă bufnitură surdă, semn că a mai aterizat cineva.

— Vezi? spune Earl, ridicându-se şi ştergându-se pe spate de mizerie. Ţi-am zis că e nasol.

Mă uit la el uluit.

— Ce? zice, cu un aer nedumerit.

— Nimic, zic. Mă ridic şi mă scutur de praf şi de pietriş.

— Haide. Ar fi bine să-ntorci la tine înainte să se prindă cineva c-ai

fost pe-aici.

— Şi? Le spui c-am avut treabă în vagonul de bagaje.

— Of, da, vezi să nu te creadă. Se vede treaba că de-asta tu eşti doctor şi eu nu, aşa-i?

Mă uit la el, însă nu pare să se simtă câtuşi de puţin vinovat. Renunţ şi pornesc spre trenul principal.

— Care-i problema? strigă Earl după mine. De ce dai din cap, doctore?

— Ce-a fost chestia asta? zice Walter în clipa în care mă urc în vagon.

— Nimic, zic.

— Asta să i-o spui lu' mutu'. Parcă n-am fost de faţă. Bagă mare, doctore.

Şovăi.

— E vorba de un tip din Escadronul Zburător. E nasol de tot.

— Atâta lucru mi-am dat şi cu seama. Cum ţi s-a părut când l-ai văzut cu ochii tăi?

— Speriat. Şi, sincer să fiu, nu-l condamn. Vreau să-i aduc un medic, dar nici eu, nici el n-avem nici un cent.

— Până mâine. Mâine-i zi de salariu. Dar ce simptome are?

— Nu-şi mai simte picioarele şi braţele şi... nici altele.

— Care altele?

Cobor privirea.

— Ştii ce vreau să spun...

— Ce porcărie, face Walter. Se ridică mai bine în fund. Aşa m-am gândit şi eu. Nu-i trebuie nici un doctor. E de la rachiu.

— Poftim?

— De la rachiu. Te faci ca lemnul. Se cheamă c-ai picior de lemn.

— N-am auzit niciodată de aşa ceva.

— Un idiot a făcut o tranşă uriaşă de rachiu prost de tot – a pus alcool metilic în el sau aşa ceva. Şi pe urmă l-a vândut în toată ţara. O singură sticlă de-asta dacă nimereşti, ai pus-o de mămăligă.

— Cum adică „ai pus-o de mămăligă”?

— Paralizezi. Te-apucă în maxim două săptămâni de când bei porcăria.

Sunt îngrozit.

— De unde naiba ştii chestia asta?

El ridică din umeri.

— Scrie în toate ziarele. Abia acum şi-au dat seama de la ce e, însă foarte mulţi oameni au fost afectaţi. Pot să fie şi câteva zeci de mii. Mai ales din sud. Am trecut pe acolo în drum spre Canada. Poate ca de-acolo şi-a luat rachiul.

Fac o pauză înainte sa pun următoarea întrebare.

— Şi există leac?

— Nţ.

— Deci nu pot să facă chiar nimic?

— Ţi-am spus. De trecut nu-i mai trece, decât cu popa la cap. Dar, dacă tu ţii morţiş să-ţi arunci banii aiurea pe doctor, n-ai decât.

În câmpul meu vizual explodează artificii negre şi albe, care se mişcă şi licăresc pe cerul minţii mele până când nu mai văd absolut nimic. Mă prăbuşesc pe saltea.

— Hei, eşti bine? zice Walter. Aoleu, amice. Văd că te-ai cam înverzit la faţă. Sper că n-ai de gând să vomiţi, da?

— Nu, zic.

Îmi bubuie inima să-mi sară din piept. Sângele îmi pulsează în urechi. Tocmai mi-am amintit de sticluţa de alcool sălciu pe care mi-a oferit-o Camel în prima mea zi aici. Sunt bine, slavă Domnului.

A doua zi, imediat după micul dejun, Walter şi cu mine ne aşezăm la rând în faţa gheretei roşii de bilete, ca toţi ceilalţi. La nouă fix, tipul din gheretă îi face semn primei persoane, un îngrijitor. Câteva clipe mai târziu, acesta se îndepărtează, înjurând şi scuipând pe jos. Următorul – tot un muncitor – pleacă la fel de ofticat.

Cei de la rând se întorc unii spre alţii, bombănind încetişor.

— O-o, zice Walter.

— Ce se întâmplă?

— Se pare că le-a băgat textul pe care-l bagă Unchiul Al.

— Adică?

— Unele circuri amână plata salariilor până la sfârşitul sezonului. Însă Unchiul Al, atunci când rămâne în pană de bani, îi amână până la Sfântu' Aşteaptă.

— Fir-ar să fie! zic, în clipa când al treilea bărbat de la coadă iese ca o furtună.

Alţi doi muncitori – negri la faţă şi cu ţigările rulate de mână în colţul gurii – pleacă de la coadă.

— Atunci de ce-am mai venit?

— Nu e valabil decât pentru îngrijitori, spune Walter. Artiştii şi şefii sunt plătiţi întotdeauna.

— Eu nu sunt nici una, nici alta.

Walter mă priveşte câteva clipe gânditor.

— Nu, nu eşti. Sincer să fiu, nu ştiu ce dracu' eşti, dar ăla care stă la masă cu directorul de manej nu e muncitor. Atâta lucru ştiu şi eu.

— Şi se întâmplă des asta?

— Cam da, spune Walter.

E plictisit şi scurmă pământul cu piciorul.

— Şi se revanşează vreodată faţă de ei?

— Nu cred că a verificat cineva teoria asta până acum. Ideea

generală e că, dacă-ţi datorează banii pe mai mult de o lună, mai bine nu mai vii să-ţi ridici leafa.

— De ce? zic, uitându-mă la alt bărbat jegos care iese înjurând furibund.

Alţi trei muncitori din faţa noastră ies din rând. Se întorc înapoi la tren, aduşi de umeri.

— În general, nu prea vrei să-l superi pe Unchiul Al şi să te considere o problemă financiară. Fiin'că, dacă faci asta, într-o noapte e posibil să dispari ca şi cum nici n-ai fi fost.

— Poftim? Te aruncă din tren?

— Chiar aşa.

— Mi se pare cam exagerat. Adică, de ce nu-i împiedică mai bine să se mai urce în tren şi nu-i lasă acolo?

— Fiin'că le datorează bani. Şi ce crezi că ar zice lumea dacă s-ar afla?

Sunt al doilea la rând acum, după Lottie. Părul ei blond luceşte în soare, aranjat în bucle cât degetul. Bărbatul de la gheretă îi face semn cu degetul să se apropie. Pălăvrăgesc puţin, pe un ton amical, în timp ce el îi întinde câteva bancnote din fişicul din faţa lui. Când i le întinde, ea îşi umezeşte arătătorul şi le numără. Apoi le rulează şi le strecoară în decolteul rochiei.

— Următorul!

Fac un pas în faţă.

— Numele? zice tipul fără să ridice privirea.

E un bărbat micuţ şi chel, cu câteva fire rare pe frunte şi ochelari cu ramă metalică. Se uită în registrul din faţa lui.

— Jacob Jankowski, spun, uitându-mă peste umărul lui.

Interiorul vagonului e lambrisat cu lemn şi are tavanul pictat. În spatele lui sunt un birou, un seif şi o chiuvetă de-a lungul peretelui. Pe peretele opus e o hartă a Statelor Unite, cu piuneze colorate înfipte în ea. Itinerarul pe care îl urmăm, probabil.

Degetul bărbatului coboară pe registru. Se opreşte, apoi se mută la coloana din dreapta.

— Îmi pare rău, zice.

— Cum adică „vă pare rău”?

Ridică privirea spre mine, imaginea sincerităţii însăşi.

— Unchiului Al nu-i place ca oamenii să termine sezonul faliţi. Întotdeauna plăteşte cu o lună mai târziu. O să vă primiţi banii la sfârşitul sezonului. *Următorul*!

— Dar am nevoie de ei acum.

Îşi pironeşte privirea asupra mea, chipul său e implacabil.

— Îi veţi primi la sfârşitul sezonului. *Următorul*!

Când Walter se apropie de geamul deschis al ghişeului, mă îndepărtez cu paşi apăsaţi, oprindu-mă doar cât să scuip în ţărână.

Răspunsul îmi apare în minte în timp ce tai fructele bucăţi pentru urangutan. E un *flash* mental, viziunea unei tăbliţe.

Nu aveţi bani?

Ce *aveţi*?

Acceptăm orice aveţi.

Mă plimb nervos prin faţa vagonului 48 de cel puţin cinci ori înainte să urc în fine şi să bat la uşa salonului 3.

— Cine e? spune August.

— Sunt eu, Jacob.

Urmează o scurtă pauză.

— Intră, zice.

Deschid uşa şi păşesc înăuntru.

August e în picioare la o fereastră. Marlena stă pe unul dintre scaunele de pluş şi-şi odihneşte picioarele pe un divan.

— Bună, zice îmbujorându-se.

— Îşi trage fusta peste genunchi, apoi şi-o netezeşte pe coapse.

— Bună, Marlena, zic. Cum te simţi?

— Mai bine. Am început să merg un pic. Nu mai durează mult şi mă sui iar în şa, de-o să zici ca n-am avut nimic.

— Ce vânt te-aduce pe la noi? Intervine August. Nu că n-am fi încântaţi să te vedem. Ţi-am simţit lipsa. Nu-i aşa, draga mea?

— Ăă... da, spune Marlena. Ridică ochii spre mine şi simt cum mi se ridică tot sângele în cap.

— Vai, unde mi-or fi bunele maniere? Vrei să bei ceva? spune August. Privirea îi e nefiresc de dură, deasupra unei guri extrem de severe.

— Nu. Mulţumesc. Ostilitatea Iui mă ia complet prin surprindere. Nu pot să stau. Am vrut doar să te rog ceva.

— Ce anume?

— Am nevoie de un doctor.

— Pentru?

Ezit.

— Aş prefera să nu spun.

— A, zice, făcându-mi cu ochiul. Înţeleg.

— Poftim? zic îngrozit. Nu, nu e nimic de genul ăsta. Îi arunc o privire Marlenei, care se întoarce repede spre fereastră. E pentru un prieten de-al meu.

— Da, sigur că da, spune August zâmbind.

— Nu, serios. Şi nu e... Uite ce e, am vrut doar să te întreb dacă ştii pe cineva. Nu contează. Mă duc în oraş şi văd ce găsesc. Dau să plec.

— Jacob! strigă Marlena după mine.

Mă opresc în uşă şi mă uit pe geam la coridorul îngust. Trag aer în piept de câteva ori şi abia apoi mă întorc spre ea.

— Mâine, când ajungem la Davenport, o să vină un doctor să mă vadă, spune liniştită. Să trimit să te cheme când terminăm?

— Ţi-aş fi foarte recunoscător, zic.

Îmi ridic uşor pălăria a salut şi plec.

A doua zi dimineaţă, coada de la cantină forfoteşte.

— E din cauza la nenorocitul ăla de elefant, spune bărbatul din faţa mea. Şi unde mai pui că nici nu-i bun de nimic.

— Bieţii amărâţi, spune amicul lui. E o ruşine când un om face mai puţin ca un animal.

— Scuzaţi-mă, zic. Cum adică, e din cauza elefantului?

Primul bărbat mă priveşte cu privirea. E lat în spate şi poartă o jachetă murdară, maronie. Are faţa ridată toată, uscată şi cafenie ca o stafidă.

— Fiin'că costă atâta. Plus c-au cumpărat şi vagonul ăla special.

— Am înţeles asta, dar ce s-a întâmplat?

— Azi-noapte au dispărut nişte oameni. Cel puţin şase, dacă nu mai mulţi.

— Adică din tren?

— Exact.

Îmi las farfuria pe jumătate plină pe linia de servire şi plec spre Escadronul Zburător. Grăbesc pasul, apoi încep să alerg de-a binelea.

— Hei, amice! strigă bărbatul după mine. Nici măcar nu ţi-ai umplut farfuria!

— Lasă-l în pace, Jock, spune prietenul lui. Probabil că vrea să vadă daca-i lipseşte vreun amic la inventar.

— Camel! Camel, eşti acolo? Mă postez în faţa vagonului, încercând să văd în interiorul lui muced. Camel! Eşti acolo?

Nu primesc nici un răspuns.

— Camel!

Nimic.

Mă răsucesc pe călcâie, cu faţa spre circ.

— Rahat!

Dau un şut în pietriş, apoi îi mai dau un şut.

— Rahat!

Exact în acel moment, aud un soi de scâncet miorlăit dinspre interiorul vagonului.

— Camel, tu eşti?

Dintr-un ungher întunecat se aude un zgomot înfundat. Sar în vagon. Camel zace lângă peretele cel mai din fund, cu burta în sus. A leşinat, cu o sticlă goală în mână. Mă aplec deasupra lui şi i-o iau. Esenţă de lămâie.

— Cine dracu' eşti şi ce dracu' crezi că faci? zice o voce din spatele

meu.

Mă întorc. E Grady. Stă în picioare pe pământ, în faţa uşii deschise, şi fumează o ţigară preambalată.

— O... hei. Scuze, Jacob. Nu te-am recunoscut din spate.

— Bună, Grady, zic. Cum se simte?

— E greu să-ţi dai seama, îmi răspunde. De azi-noapte e ţeapăn tot, ca un lemn.

Camel horcăie şi încearcă să se întoarcă pe partea cealaltă. Braţul stâng îi atârnă fără vlagă pe piept. Plescăie din buze şi începe să sforăie.

— O să aduc un doctor azi, spun. Stai cu ochii pe el până atunci, bine?

— Sigur că da, spune Grady jignit. Drept cine mă iei? Blackie? Cine dracu' crezi că l-a păzit azi-noapte?

— Sigur că nu te compar cu Blackie, nu mă lua în seamă. Uite ce e, dacă se trezeşte din beţie, încearcă să-I împiedici să mai bea, OK? Vin mai târziu, cu doctorul.

Doctorul ţine ceasul de buzunar al tatălui meu în mâna lui durdulie, întorcându-I pe toate feţele şi cercetându-l atent prin *pince-nez*. Îi deschide capacul ca să-i vadă mai bine cadranul.

— Da. Mă mulţumesc cu el. Deci despre ce e vorba? mă întreabă, strecurând ceasul în buzunarul vestei.

Suntem pe hol, chiar în faţa salonului lui August şi al Marlenei. Uşa e încă deschisă.

— Trebuie să mergem în altă parte, zic, coborând glasul.

Medicul ridică din umeri.

— Bine. Atunci să mergem.

În clipa în care suntem afară, medicul se întoarce spre mine.

— Deci unde anume va avea loc consultul?

— Nu e vorba despre mine. Ci despre un prieten de-ai mei. Are probleme cu mâinile şi picioarele. Şi altele. O să vă spună el când ajungem acolo.

— A, spune medicul. De la domnul Rosenbluth înţelesesem că este vorba despre dumneavoastră şi că sunt chestiuni de... natură intimă.

Expresia de pe chip i se schimbă în vreme ce mă urmează de-a lungul şinei. În clipa în care lăsăm în urmă vagoanele pictate în nuanţe strălucitoare ale artiştilor şi ale conducerii, pare destul de alarmat. Când ajungem la vagoanele antice ale Escadronului Zburător, faţa i s-a crispat toată, a dispreţ profund.

— Aici e, zic, sărind în vagon.

— Şi cum anume, Dumnezeule mare, credeţi ca mă pot urca eu aici? spune.

Earl apare din întuneric, cu o lădiţă de lemn. Sare jos, o aşează în faţa uşii şi o împinge cu zgomot. Medicul o priveşte lung o clipă, apoi

pune piciorul pe ea şi urcă în tren, ţinându-şi strâns la piept geanta neagră.

— Unde-i pacientul? Întreabă, mijind ochii şi cercetând locul din priviri.

— Acolo, spune Earl.

Camel e făcut ghem lângă un colţ. Grady şi Bill sunt în picioare, deasupra lui.

Medicul se duce la ei.

— Puţină intimitate, vă rog, spune.

Ceilalţi bărbaţi se împrăştie murmurând, miraţi de rugămintea lui. Se duc în celălalt capăt al vagonului şi-şi lungesc gâturile, încercând să vadă ce-i face.

Medicul se apropie de Camel şi se aşază pe vine, lângă el. Nu pot să nu observ cum se chinuie să nu cumva să-şi atingă genunchii costumului de duşumea.

Câteva minute mai târziu, se ridică şi spune:

— Nu e nici un dubiu. Are paralizie de tip ghimbir jamaican.

Răsuflu printre dinţi.

— Ce? Ce-i asta? zice Camel, răguşit.

— Se face când bei esenţă de ghimbir jamaican. Medicul accentuează ultimele cuvinte. Sau rachiu jamaican, cum îl ştie toată lumea.

— Dar... Cum? De ce? spune Camel, căutând cu disperare privirea medicului. Nu înţeleg. Îl beau de ani de zile.

— Da. Da. Aşa bănuiam şi eu, spune medicul.

Mi se pune un nod de furie în gâtlej. Mă duc lângă medic.

— Nu-mi vine să cred că aţi aflat ce are, zic cât pot de calm.

Medicul se întoarce şi mă măsoară prin *pince-nez*. După o pauză de câteva clipe, zice:

— E cauzată de amestec cu crezol folosit de fabricant.

— Doamne Sfinte, zic.

— Aşa zic şi eu.

— Şi de ce-l amestecă în băutură?

— Ca să păcălească legea, care spune că esenţa de ghimbir jamaican trebuie să nu poată fi băută în mod direct. Se întoarce către Camel şi ridică vocea. *Ca să nu poată fi băută ca atare, ca alcool.*

— O să-mi treacă? Glasul lui Camel e ascuţit şi frânt de frică.

— Nu. Mi-e teamă că nu, spune medicul.

Bărbaţii din spatele meu îşi ţin răsuflarea. Grady se bagă în mine până când aproape că îmi atinge umărul.

— Stai aşa... vrei să spui că nu-i poţi face nimic?

Medicul se îndreaptă de spate şi-şi vâră degetele mari în buzunare.

— Eu? Nu. Absolut nimic, spune.

E încordat tot la faţă ca un pugilist, de parcă ar încerca să-şi

ferească nasul doar cu ajutorul muşchilor faciali. Îşi ia geanta şi porneşte spre uşă.

— Ia stai matale aşa o ţârâ, spune Grady. Înţeleg că matale n-ai ce-i face, da' nu e nimeni altul care să-i facă ceva?

Medicul se întoarce şi mi se adresează, ignorându-l, probabil din cauză că eu sunt cel care l-a plătit.

— A, sunt mulţi care sunt gata să-ţi ia banii şi să-ţi prescrie leacuri – băi cu parafină, terapie cu şocuri electrice –, dar nici una dintre astea nu sunt de nici un folos. Poate că, în timp, o sa-şi revină un pic, dar foarte puţin. Adevărul e că nu trebuia să bea. Oricum, e împotriva legii, ştiţi asta.

Rămân mut. Sau poate mi s-a deschis gura mecanic, fără să-mi dau seama.

— Asta e tot? spune.

— Poftim?

— Mai... aveţi... nevoie... de... altceva? spune de parcă aş fi un retardat.

— Nu, zic.

— Atunci, la revedere.

Îşi ridică pălăria a salut, păşeşte cu grijă pe lădiţă şi coboară din tren. La vreo zece metri, îşi lasă geanta jos şi-şi scoate o batistă din buzunar. Îşi şterge ambele mâini temeinic, inclusiv între degete. Apoi îşi ridică geanta, îşi scoate pieptul în faţă şi pleacă, luând cu el ultima fărâmă de speranţă a lui Camel şi ceasul de buzunar al tatălui meu.

Când mă întorc, Earl, Grady şi Bill sunt îngenuncheaţi lângă Camel. Obrajii bătrânului sunt scăldaţi în lacrimi.

— Walter, trebuie să vorbesc ceva cu tine, zic, năvălind peste el în odaie. Queenie ridică uşor capul, vede că sunt eu şi şi-l lasă înapoi pe lăbuţe.

Walter îşi pune cartea jos.

— De ce? Ce s-a întâmplat?

— Vreau să-ţi cer *o* favoare.

— Păi zi, despre ce e vorba?

— Un amic de-al meu are probleme mari de sănătate.

— Tipul cu piciorul de lemn?

Fac o pauză.

— Da.

Mă duc la salteaua mea, dar sunt prea agitat ca să pot sta jos.

— Zi odată, spune Walter nerăbdător.

— Vreau să-l aduc aici.

— *Poftim*?

— Altfel o să-l arunce din tren. Prietenii lui au trebuit să-l ascundă azi-noapte după o prelată făcută pachet.

Walter mă priveşte îngrozit.

— Cred că glumeşti.

— Uite ce e, ştiu că nu te-ai înnebunit de încântare când m-au băgat peste tine şi ştiu că e muncitor şi tot restul, dar e un om în vârstă şi e într-o stare fizică foarte proastă şi are nevoie de ajutor.

— Păi şi ce să facem noi cu el?

— Să-l păzim de Blackie.

— Cât timp? Toată viaţa?

Mă aşez pe marginea saltelei. Are dreptate, fireşte. N-o să-l putem ascunde pe Camel la nesfârşit.

— Ce porcărie, zic. Îmi lovesc fruntea cu încheietura mâinii. Apoi încă o dată. Şi încă o dară.

— Hei, termină, spune Walter. Se lasă în faţă pe marginea patului, închizând cartea. Sunt chestii foarte serioase. Ce-o să facem cu el?

— Nu ştiu.

— Are familie?

Ridic ochii spre el cu speranţă.

— Parc-a zis ceva odată de un fiu.

— OK, hai că aşa mai vii de-acasă. Şi ştii cumva pe unde o fi fi-su ăsta?

— Nu. Bănuiesc că nu au prea ţinut legătura.

Walter se uită la mine, bătând darabana pe picior. După o jumătate de minut de tăcere, spune:

— Bine. Adu-i încoace. Ai grijă să nu te vadă nimeni, că dăm de dracu'.

Ridic ochii mirat.

— Ce? zice, gonindu-şi o muscă de pe frunte.

— Nimic. Adică, vreau să zic că-ţi mulţumesc. Foarte mult.

— Hei, am şi eu inimă, ca tot omu', zice, culcându-se pe spate şi ridicându-şi cartea. În afară de vreo câţiva pe care îi cunoaştem şi-i iubim amândoi.

Walter şi cu mine ne relaxăm între matineu şi spectacolul de seară, când se aud nişte bătăi în uşă.

El sare în picioare, răsturnând lădiţa de lemn şi înjurând de toţi sfinţii, în timp ce prinde lampa cu kerosen exact înainte să se facă ţăndări, izbindu-se de podea. Mă apropii de uşă şi mă uit neliniştit spre buştenii unul lângă altul, ce formează peretele din spate.

Walter pune bine lampa, apoi dă scurt din cap.

Deschid uşa.

— Marlena! zic, deschizând uşa mai larg decât voiam. Ce faci, de ce te-ai dat jos din pat? Vreau să zic, eşti bine? Vrei să stai jos?

— Nu, zice. Chipul ei e la câţiva centimetri de al meu. Sunt bine. Dar aş vrea să vorbesc ceva cu tine. Eşti singur?

— Îhm, nu. Nu tocmai, spun, uitându-mă spre Walter, care scutură din cap şi-şi flutură nervos mâinile.

— Poţi să vii la mine în salon? spune Marlena. Nu durează mult.

— Da. Sigur că da.

Se întoarce şi păşeşte cu graţia-i caracteristică spre uşă. E încălţată cu cipici, nu cu pantofi. Se aşază pe marginea uşii şi coboară fără probleme. Mă uit o clipă după ea, uşurat să văd că, deşi pune pasul jos cu grijă, nu şchioapătă vizibil.

Închid uşa.

— Of, Doamne, zice Walter, clătinând din cap. Era să fac atac de cord. Ce porcărie, frate. Ce naiba facem?

— Hei, Camel, zic. Eşti bine acolo în spate?

— Îhâm, vine o vocişoară subţire de după buşteni. Crezi că a văzut ceva?

— Nu. Ai scăpat. De data asta. Da' o să trebuiască să avem foarte mare grijă.

Marlena e aşezată pe fotoliul de pluş, picior peste picior. Când intru, tocmai stă aplecată şi-şi fricţionează bolta unui picior. Când mă vede, se opreşte şi se lasă înapoi pe spătar.

— Jacob, mersi că ai venit.

— Pentru puţin, spun.

Îmi scot pălăria şi mi-o ţin stingher la piept.

— Stai jos, te rog.

— Mersi, zic, aşezându-mă pe marginea celui mai apropiat scaun.

Mă uit în jur.

— Unde-i August?

— Are o întâlnire cu Unchiul Al şi cu nu ştiu ce mahăr de la Căile Ferate.

— A, zic. Ceva grav?

— Sunt doar nişte zvonuri. Cineva ne-a reclamat că am arunca oameni din tren. O să rezolve ei, sunt sigură.

— Zvonuri. Am înţeles, zic.

Îmi ţin pălăria în poală, jucându-mă absent cu degetul pe bor şi aşteptând.

— Mi-am... îhm... făcut griji pentru tine, zice.

— Da?

— Sunteţi bine cu toţii? Întreabă încetişor.

— Da. Sigur că da, zic. După care îmi pică fisa ce vrea să spună. O, Doamne – nu, nu e ce crezi tu. Doctorul nu era pentru mine. Am avut nevoie de el ca să vadă un prieten, n-a fost... pentru *ce crezi tu*.

— A, zice, cu un râs nervos. Ce bine îmi pare! Îmi pare rău, Jacob. N-am vrut să te fac să te simţi prost. Doar că eram îngrijorată.

— Sunt bine. Serios.

— Şi persoana de care vorbeai?

Îmi ţin respiraţia o secundă.

— Nu e chiar aşa de bine.

— E chiar aşa grav bolnavă?

— Bolnavă? Cine? Ridic ochii spre ea mirat.

Marlena coboară privirea, răsucindu-şi degetele în poală.

— Am presupus că e vorba despre Barbara.

Tuşesc, apoi mă înec.

— Vai, Jacob... o, Doamne. Hai că am făcut-o de oaie. Nu e treaba mea. Absolut deloc. Iartă-mă te rog.

— Nu. N-o cunosc pe Barbara, doar din vedere.

Mă colorez atât de tare, că începe să mă furnice pielea capului.

— E în regulă. Ştiu ca e o... Marlena îşi răsuceşte jenată degetele şi lasă propoziţia neterminată. Însă, în ciuda acestui lucru, nu e un om rău. E chiar decentă, de fapt, deşi e bine să...

— Marlena, zic suficient de tranşant ca s-o fac să amuţească, îmi dreg glasul şi continui: Nu am nici o relaţie cu Barbara.

Abia dac-o cunosc. Nu cred c-am schimbat mai mult de zece cuvinte cu ea.

— A, spune ea. Aşa a zis August, ca...

Rămânem într-o tăcere apăsătoare aproape un minut.

— Şi zi, deci te-ai făcut bine? întreb.

— Da, mulţumesc. Îşi ţine mâinile atât de încleştate una de alta, că i s-au albit articulaţiile. Înghite în sec şi-şi pironeşte privirea în poală. Altceva am vrut să discut cu tine. Despre ce s-a întâmplat atunci, pe alee. În Chicago.

— A fost numai vina mea, zic iute. Nu-mi dau seama ce m-a apucat. Mi-a luat Dumnezeu minţile sau aşa ceva. Îmi pare foarte, foarte rău. Te asigur că nu se va mai repeta.

— A, zice ea încet.

Ridic privirea, uluit. Dacă nu cumva mă înşel, cred că tocmai am reuşit s-o jignesc de moarte.

— Nu zic că... Nu e vorba că n-ai fi... eu doar...

— Vrei să spui că nu vrei să mă săruţi?

Dau drumul pălăriei şi ridic mâinile.

— Marlena, te rog, ajută-mă. Nu ştiu ce-ai vrea să zic.

— Fiindcă, dacă n-ai vrea, totul ar fi mult mai uşor.

— Dacă n-as vrea ce?

— Dacă n-ai vrea să mă săruţi, zice ea încetişor.

Deschid gura să zic ceva, însă trec câteva secunde bune până sunt în stare să rostesc vreun cuvânt.

— Marlena, ce tot spui tu aici?

— Nu... ştiu nici eu prea bine, zice. Nu ştiu nici ce să mai cred. Mă gândesc întruna la tine. Ştiu că e greşit să am aceste sentimente, dar

pur şi simplu... Mă rog, m-am întrebat doar dacă...

Când ridic privirea, e roşie la faţă ca racul. Îşi strânge şi-şi desface mâinile mecanic, cu ochii în poală.

— Marlena, zic, ridicându-mă şi făcând un pas în faţă.

— Cred c-ar trebui să pleci acum, spune.

Mă uit lung la ea preţ de câteva momente.

— Te rog, spune, fără să ridice ochii.

Şi plec, deşi fiecare fibră a trupului meu urlă să nu fac asta.

Prin amabilitatea Arhivelor Pfening, Columbus, Ohio.

Prin amabilitatea Arhivelor Pfening,
Columbus, Ohio

Cincisprezece

Camel îşi petrece zilele ascuns după buşteni, culcat pe nişte pături pe care Walter şi cu mine le-am aranjat cât am putut de bine, pentru a-i feri trupul decrepit de lemnul tare al podelei. Paralizia i-a cuprins atât de mult din corp, încât nu sunt sigur că s-ar putea târî din culcuş chiar să vrea, însă e atât de înspăimântat la gândul c-ar putea fi prins, că nici măcar nu încearcă, în fiecare noapte, în timp ce trenul e în mişcare, scoatem buştenii şi-l sprijinim în colţ sau îl întindem pe patul de campanie, după cum vrea sa stea, în capul oaselor sau culcat. Walter e cel care insistă să-l punem în patul lui, iar eu, la rândul meu, insist ca Walter să doarmă pe salteaua mea. Şi aşa, mă întorc la vechea pătură din păr de cal, din colţ.

La nici două zile de la începutul coabitării noastre, Camel tremură atât de tare, că nici nu e-n stare să vorbească. Walter observă acest lucru la prânz, când se întoarce în tren să-i aducă nişte mâncare. Camel e într-o stare atât de proastă, că Walter mă caută la menajerie să-mi spună, însă August e cu ochii pe noi ca pe butelie, aşa că nu mă pot întoarce în vagon.

Aproape de miezul nopţii, Walter şi cu mine stăm unul lângă altul pe pat, aşteptând să pornească trenul. În clipa în care se pune în mişcare, ne ridicăm şi dăm jos buştenii, demontând peretele.

Walter îngenunchează, îşi pune mâinile la subsorile lui Camel şi-l ridică în fund. Apoi scoate o sticluţă din buzunar.

Camel o observă şi îi scapără ochii. Apoi îl podidesc lacrimile.

— Ce-i asta? întreb iute.

— Ce dracu' crezi că e? spune Walter. E tărie Din aia bună. Tărie adevărată.

Camel apucă sticla cu mâini tremurânde. Walter, care încă îl sprijină să stea drept, scoate dopul şi i-o duce la gură.

Mai trece o săptămână, şi Marlena încă n-a ieşit din salonul ei. Sunt atât de disperat s-o văd, că încep să mă gândesc la cum să fac să mă uit pe geamul ei fără să fiu prins. Din fericire, bunul-simţ are câştig de cauză şi renunţ.

În fiecare noapte, stau pe pătura mea din păr de cal din colţ şi reiau în minte ultima noastră conversaţie, cuvânt cu cuvânt, şi fiecare vorbă rostită atunci mi se pare extrem de preţioasă. Reiau aceeaşi traiectorie a gândului şi aceeaşi tortură, iar şi iar – de la valul de bucurie şi de uimire ce au pus stăpânire pe mine la dezumflare totală şi regret

ucigător. Ştiu că n-a avut de ales şi că trebuia să mă trimită la plimbare, dar, chiar şi aşa, abia dacă pot suporta. Simpla rememorare a acelei scene mă lasă atât de agitat, că mă perpelesc şi mă foiesc până când Walter îmi spune să mă potolesc naibii odată, fiindcă nu poate să doarmă din cauza mea şi mâine o să fie zob.

Ne urmăm itinerarul stabilit. În fiecare oraş stăm cel mult o zi, cu o oprire de două zile, în principiu, duminicile. Cât ţine drumul de la Burlington la Keokuk, Walter – cu ajutorul unei cantităţi generoase de whisky – reuşeşte să scoată de la Camel numele şi ultima adresă a fiului său. La următoarele opriri, Walter dispare în oraş imediat după micul dejun şi nu se întoarce decât cu puţin înainte de spectacol. La Springfield, a reuşit deja sa-l contacteze.

La început, fiul lui Camel neagă că ar avea vreo legătură cu el. Însă Walter nu se dă bătut şi insistă. Zi după zi, se duce în oraş, trimite telegramă după telegramă şi negociază, drept pentru care fiul lui acceptă ca vinerea următoare să ne întâlnim în Providence şi să-l ia în primire pe bătrân. Asta înseamnă că mai trebuie să ne chinuim aşa încă vreo câteva săptămâni, însă măcar e o soluţie. Şi e mai mult decât am sperat.

În Terre Haute, Preafrumoasa Lucinda îşi dă, din senin, obştescul sfârşit. După ce Unchiul Al îşi revine din doliul violent, dar scurt, organizează un rămas-bun demn de „iubita noastră Lucinda”.

O oră după ce se semnează certificatul de deces, Lucinda e întinsă în căruţa hipopotamului şi legată de un atelaj de douăzeci şi patru de percheroni cu pene la căpăstru.

Unchiul Al se urcă pe bancheta vizitiului, sfârşit de tristeţe. O clipă mai târziu, îşi flutură nervos degetul, făcând semn să înceapă procesiunea Lucindei. Aceasta e plimbată la pas prin oraş, urmată pe jos de fiecare membru al Celui Mai Senzaţional Spectacol de pe Pământ al Fraţilor Benzini considerat demn de a fi văzut. Unchiul Al e distrus, plânge şi suflă cu zgomot în batista roşie, permiţându-şi doar să ridice din când în când privirea pentru a vedea daca viteza procesiunii permite lărgirea spaţiului alocat mulţimii.

Femeile vin imediat după căruţa hipopotamului, toate în negru şi ştergându-şi coada ochilor cu batistuţe de dantelă. Eu sunt mai departe, în spate, înconjurat din toate părţile de bărbaţi ce jelesc, cu chipurile scăldate de lacrimi. Unchiul Al a promis câte trei dolari şi o sticlă de whisky canadian pentru fiecare bărbat care îşi joacă rolul convingător. N-am văzut în viaţa mea aşa o tristeţe – până şi câinii schelălăie şi par sa bocească.

Aproape o mie de orăşeni ne urmează înapoi la circ. Atunci când Unchiul Al se ridică în picioare în trăsură, toţi oamenii aceştia

amuţesc.

Îşi dă jos pălăria şi şi-o lipeşte de piept. Scoate o batistă şi şi-o duce la ochi. Ţine o cuvântare care te seacă la ficaţi, atât de îndurerat, încât abia dacă îşi poate veni în fire. La sfârşit, zice că, dac-ar fi după el, ar anula spectacolul de diseară, din respect pentru Lucinda. Însă nu poate. E peste puterile lui. E un bărbat de cuvânt şi, pe patul de moarte, ea i-a ţinut mâna şi l-a pus să promită – ba nu, *să jure* – că nu va lăsa tot mai evident iminentul ei sfârşit să disturbe programul spectacolului şi să dezamăgească miile de oameni care au aşteptat cu atâta nerăbdare să vină circul.

— Fiindcă, la urma urmei...

Aici, Unchiul Al se opreşte, ducându-şi mâna la piept, şi trăgându-şi nasul plin de compasiune. Se uită spre cer şi obrajii îi sunt scăldaţi în şiroaie de lacrimi.

Femeile şi copiii din mulţime plâng fără să se ferească. O femeie din faţă îşi aruncă un braţ spre frunte şi se prăbuşeşte, în timp ce mai mulţi bărbaţi din dreapta şi din stânga ei se grăbesc s-o prindă.

Unchiul Al îşi revine în fire cu efort, deşi buza de jos încă îi mai tremură vizibil. Încuviinţează încet şi continuă.

— Fiindcă, la urma urmei, aşa cum scumpa noastră Lucinda ştia prea bine... *spectacolul trebuie să continue*!

În noaptea aceea, avem un public enorm – aşa-numita „casă închisă cu paie pe jos", fiindcă, după vânzarea biletelor normale, îngrijitorii aşază paie pe pista hipodromului, ca mulţimea care nu mai are loc pe scaune să poată sta pe jos.

Unchiul Al începe spectacolul cu un moment de tăcere. Înclină capul, îşi forţează glandele lacrimale să aducă un nou prinos, de această dată unul real, şi dedică spectacolul Lucindei, al cărei altruism uriaş şi absolut este unicul motiv pentru care putem continua, în ciuda acestei mari pierderi. Şi o vom face să fie mândră – o, da, atât de mare e dragostea noastră pentru ea, încât, în ciuda tristeţii ce ne macină şi ne sfâşie inimile gata să plesnească, ne vom aduna toate forţele pentru a-i cinsti cât mai bine ultima dorinţă şi a o face să se simtă mândră. Minuni cum n-aţi văzut niciodată, doamnelor şi domnilor, numere şi artişti din toate colţurile lumii pentru a vă încânta şi a vă amuza, acrobaţi şi gimnaşti specialişti în tumbe şi trapezişti de cea mai înaltă clasă...

După ce spectacolul a început deja de ceva timp, Marlena intră în menajerie. Îi simt prezenţa chiar înainte să aud şoaptele de uimire din jurul meu.

Îl pun pe Bobo pe podeaua cuştii lui. Mă întorc şi, aşa cum credeam, o văd în faţa mea, superbă, în costumul ei roz cu paiete şi parură, scoţând zăbalele cailor şi lăsându-le să cadă pe jos. Doar

Boaz – un cal arab negru, probabil perechea lui Silver Star – rămâne priponit, şi e limpede afectat de acest lucru.

Mă reazem de cuşca lui Bobo, vrăjit.

Aceşti cai, cu care am călătorit în fiecare noapte de la un oraş la altul şi care în mod normal arată ca nişte cai obişnuiţi, s-au transformat pe nesimţite. Suflă şi fornăie, cu gâtul arcuit şi coada ridicată. Se strâng în două grupuri separate, unul negru şi unul alb. Marlena se duce la ei cu câte un bici lung în fiecare mână. Ridică un bici şi-l flutură deasupra capului. Apoi începe să meargă cu spatele, conducându-i afară din menajerie. Caii sunt complet liberi. Nu au zăbale şi căpestre, nici chingi – nimic din toate astea. O urmează pur şi simplu, scuturând din cap şi aruncându-şi picioarele în faţă ca nişte cai din rasa Saddlebred.

Nu i-am văzut niciodată numărul – cei care muncim în spatele scenei n-avem timp pentru un asemenea lux –, însă, de data asta, nimic nu mă va opri. Închid uşa lui Bobo cu zăvorul şi mă strecor pe tunelul deschis din prelată care uneşte cupola cu menajeria. Vânzătorul de bilete cu locuri rezervate îmi aruncă o privire grăbită, apoi, când îşi dă seama că nu sunt vreun sticlete, îşi vede iar de ale lui. Buzunarele îi zăngăne de monede. Rămân lângă el, privind dincolo de cele trei arene până în fundul marii cupole.

Unchiul Al o anunţă, şi ea păşeşte înăuntru. Face o piruetă, ridicând ambele bice în aer. Flutură unul, apoi face un pas înapoi. Cele două grupuri de cai se grăbesc în urma ei.

Marlena păşeşte cu paşi uşori către centrul arenei şi ei o urmează, tropăind cu picioarele în aer şi iscând nori de negru şi alb.

Odată aflată în centrul arenei, Marlena flutură biciul uşor prin aer. Caii încep să înconjoare arena la trap, cinci albi, urmaţi de alţi cinci, negri. După două rotaţii complete, ea flutură iar biciul. Caii cei negri iuţesc pasul până când fiecare dintre ei e aliniat lângă un cal alb. Altă fluturare de bici şi caii se aliniază alternativ, unul negru şi unul alb.

Ea abia dacă se mişcă, iar paietele costumului roz îi licăresc în lumina puternică. Se plimbă într-un mic cerc din mijlocul arenei, fluturând bicele şi semnalizând lucruri pe care numai ea le ştie.

Caii continuă să se învârtească, cei albi îi întrec pe cei negri, apoi cei negri îi întrec pe cei albi, creând un nou şir alternativ.

Ea strigă spre ei şi ei se opresc. Ea spune altceva, ei se întorc şi ridică, picioarele, cu copitele din faţă spre centrul arenei. Apoi se întorc cu coada la Marlena şi cu copitele spre public. Mai fac o rotaţie completă, apoi ea îi opreşte iar. Ei coboară iar cu copitele în arenă şi se întorc cu faţa spre ea. Apoi ea îl strigă pe Midnight.

E un cal pur-sânge arab negru şi magnific, cu un diamant alb, perfect în frunte. Ea îi vorbeşte, adunându-şi bicele într-o singură mâna şi oferindu-i palma liberă. El îşi lipeşte botul de ea, cu gâtul

arcuit şi nările umflate.

Marlena face un pas înapoi şi ridică un bici. Ceilalţi cai se uită la ea, dansând pe loc. Ea ridică şi celălalt bici şi-l flutură în faţă şi în spate. Midnight se ridică pe picioarele dinapoi, cabrându-şi-le pe cele din faţă în aer. Acum, ea strigă ceva – e prima dată când a ridicat vocea – şi se dă mult înapoi. Calul o urmează, păşind pe picioarele dindărăt şi călcând aerul din faţa lui. Aşa, ridicat pe două picioare, calul înconjoară întreaga arenă. Apoi ea îi face semn să pună picioarele jos. Răsuceşte odată din bici, cu o mişcare pe care doar ea o ştie, iar Midnight se înclină, punându-şi un genunchi jos, în timp ce piciorul celălalt şi-l ţine întins. Marlena face şi ea o reverenţă adâncă, iar mulţimea înnebuneşte. În timp ce Midnight încă stă înclinat, ea ridică ambele bice şi le flutură. Restul cailor fac piruete, învârtindu-se pe loc.

Mai multe ovaţii, mai multă adulaţie. Marlena îşi întinde braţele în aer, întorcându-se spre public în aşa fel încât să le ofere tuturor şansa de a-şi exprima adoraţia. Apoi se întoarce către Midnight şi se cocoaţă uşurel pe spinarea lui, acum aplecată. Ei se ridică, îşi arcuieşte gâtul şi iese maiestuos din cupolă, cu Marlena. Ceilalţi cai îi urmează, din nou grupaţi pe culori, înghesuindu-se să stea cât mai aproape de stăpâna lor multiubită.

Îmi bate inima atât de tare, încât, în ciuda vacarmului asurzitor al mulţimii, sunt conştient de zvâcnetul sângelui în urechi. E plină până la refuz, dă pe-afară de atâta dragoste.

În noaptea aceea, după ce whisky-ul l-a trimis scurt la culcare pe Camel, iar Walter sforăie pe saltea, părăsesc cămăruţa şi rămân cu ochii la spinările cailor.

Ţin foarte mult la aceşti cai. Le curăţ boxele, le umplu găleţile cu apă şi mâncare şi-i ţesăl pentru spectacol. Le verific dinţii, le pieptăn coamele şi le pipăi picioarele, căutând semne de febră. Le dau dulciuri şi îi mângâi pe gât. Au devenit o imagine la fel de obişnuită pentru mine ca şi Queenie, însă acum, că am văzut numărul Marlenei, n-am să-i mai văd niciodată la fel. Aceşti cai sunt o prelungire a Marlenei – o parte a ei, care se află aici, cu mine, chiar acum.

Mă duc la panoul care desparte boxele şi-mi pun mâna pe o crupă neagră, cu muşchi frumos desenaţi. Midnight, care adormise, fornăie mirat şi-şi întoarce capul.

Când vede că sunt doar eu, se uită în altă parte. Urechile îi cad la loc, ochii i se închid şi-şi mută greutatea în aşa fel încât şi-o sprijină acum pe un singur picior dindărăt.

Mă întorc în cămăruţă şi mă uit să văd daca bietul Camel mai respiră. Apoi mă întind pe pătura din păr de cal şi visez un vis cu Marlena, care probabil că mă va trimite drept în focul iadului.

În faţa liniei de servire, a doua zi dimineaţă:

— Fii atent, spune Walter, ridicând un braţ şi dându-mi un ghiont în coaste.

— Ce?

Îmi arată. August şi Marlena se află la masa noastră. E prima dată când vin la cantină după accidentul ei. Walter mă pironeşte cu privirea.

— Crezi că te descurci?

— Da, sigur că da, zic agasat.

— OK. Am întrebat şi eu, spune el.

Trecem pe lângă Ezra cel mereu cu ochii la pândă şi ne îndreptăm fiecare spre masa lui.

— Bună dimineaţa, Jacob, spune August în clipa când îmi las farfuria pe masă şi mă aşez.

— August, Marlena, zic, dând din cap către ei.

Marlena ridică iute privirea, apoi o coboară iar în farfurie.

— Cum te simţi în această frumoasă dimineaţă? spune August. Se avântă spre mormanul cu ouă jumări din farfurie.

— Bine. Tu?

— Minunat, zice.

— Şi tu, Marlena? întreb.

— Mult mai bine, mulţumesc, spune ea.

— Ţi-am văzut numărul aseară, spun.

— Da?

— Da, zic, scuturându-mi şervetul şi aşezându-mi-l în poală. E... nici nu ştiu ce să zic. A fost incredibil. N-am văzut de când sunt aşa ceva.

— Da? spune August, ridicând o sprânceană. Niciodată?

— Nu. Niciodată.

— Măi să fie.

Mă priveşte fără să clipească.

— Credeam că tocmai numărul Marlenei e cel care te-a făcut să ni te alături. Mă înşel cumva?

Mi se ridică inima în gât. Îmi ridic tacâmurile: furculiţa în stânga, cuţitul în dreapta – în stil european, cum făcea mama.

— Am minţit, zic.

Atac un cârnat şi încep să-l tai temeinic, aşteptând un răspuns.

— Poftim? spune eh!

— Am minţit. *Am minţit*! Îmi trântesc tacâmurile jos, cu o bucată de cârnat înfiptă în furculiţă. OK? Evident că înainte să sar în trenul vostru, n-auzisem în viaţa mea de Fraţii Benzini. Cine dracu' a auzit de Fraţii Benzini? Singurul circ pe care l-am văzut în viaţa mea a fost cel al Fraţilor Ringling, şi erau extraordinari. *Extraordinari*! M-ai auzit?

Se lasă o tăcere înmărmurită. Mă uit în jur îngrozit. Toţi cei din

cort se holbează la mine uluiţi. Walter a uitat să închidă gura. Queenie şi-a lipit urechile de cap. În depărtare, se aude mugetul unei cămile.

Într-un târziu, îmi întorc privirea către August. Acesta mă pironeşte cu ochii cât cepele. Un colţ al mustăţii îi tremură abia vizibil. Îmi bag şervetul sub marginea farfuriei, întrebându-mă dacă o să se ridice şi-o să vină la mine.

August cască şi mai tare ochii. Sub masă, mâinile mi se fac pumni. Apoi August explodează. Începe să râdă atât de tare, încât se face roşu, se tine cu mâinile de burtă şi se chinuie să respire. Râde şi icneşte până când încep să-i curgă lacrimile şi îi tremură buzele de efort.

— Vai, Jacob, spune, ştergându-se pe obraji. Vai, Jacob. Mi-e teamă că te-am judecat greşit. Da. Chiar aşa. Cred că te-am judecat greşit. Râde pe înfundate şi-şi trage nasul, tamponându-şi faţa cu şervetul. O, Doamne, spune oftând. O, Doamne.

Îşi drege glasul şi-şi ridică tacâmurile. Ia nişte ou cu furculiţa, apoi o lasă iar jos, cuprins din nou de veselie.

Ceilalţi meseni se întorc la ale lor, însă fără prea mare chef, ca mulţimea care nu se dădea dusă în prima zi, când l-am trimis la plimbare pe bărbatul care voia să facă scandal. Şi nu pot să nu observ că, atunci când se întorc la mâncarea lor, o fac cu o uşoară teamă.

Moartea Lucindei ne lasă cu o lipsă foarte gravă la inventarul artistic. Lipsă ce trebuie musai remediată – toate circurile au grăsane, prin urmare şi noi trebuie să avem.

Unchiul Al şi August citesc din scoarţă-n scoarţă anunţurile din *Billboard* şi, la fiecare oprire, dau telefoane şi trimit telegrame pentru a face rost de alta, însă toate grăsanele sunt fie fericite cu viaţa lor, fie le-au ajuns la urechi lucruri nu tocmai plăcute despre Unchiul AL După două săptămâni şi zece opriri, Unchiul Al e atât de disperat, încât o abordează chiar şi pe o spectatoare supraponderală. Din nefericire însă, se dovedeşte a fi taman soţia şefului poliţiei locale, iar Unchiul Al se alege cu un ochi vânăt în loc de o grăsană, însoţit de câteva instrucţiuni sumare referitoare la părăsirea urgentă a oraşului.

Avem la dispoziţie două ore. Artiştii se sechestrează imediat în vagoanele lor. Odată puşi pe treabă, îngrijitorii se agită ca nişte găini fără cap. Unchiul Al e vânăt la faţă şi răsuflă întretăiat, fluturându-şi bastonul şi altoindu-şi angajaţii care nu se mişcă destul de iute pentru gustul lui. Corturile cad atât de repede, încât sub prelate sunt prinşi oameni, apoi cei care demontează celelalte corturi trebuie să se ducă şi să-i recupereze înainte ca aceştia să se sufoce sau – şi mai rău, după părerea Unchiului Al – să-şi folosească briceagurile pentru a face găuri în prelată.

După ce sunt încărcate toate animalele, mă duc la vagonul meu.

Nu-mi place să văd orăşeni bântuind pe la marginea terenului nostru. Mulţi dintre ei sunt înarmaţi şi în adâncul stomacului meu musteşte un sentiment neplăcut.

Încă nu l-am văzut pe Walter şi mă plimb nervos prin faţa uşii deschise, cu ochii spre teren. Negrii s-au ascuns de mult în vagonul Escadronului Zburător, şi nu sunt prea sigur că mulţimea nu se va mulţumi cu un pitic roşcat în locul lor.

La două ore fără cinci minute de când am primit ordinele de a părăsi oraşul, faţa lui se iţeşte în uşă.

— Unde dracu' ai fost? strig.

— El e? zice cu glas răguşit Camel, de dincolo de buşteni.

— Da, el e. Urcă odată, îi zic lui Walter, făcându-i semn să grăbească pasul. Nu-mi place deloc cum se uită oamenii ăştia la noi.

El nu se clinteşte. E îmbujorat tot şi pare ca a rămas fără aer.

— Unde-i Queenie? Ai văzut-o pe Queenie?

— Nu. De ce?

El dispare.

— Walter! Sar şi fug după el. Walter! Unde naiba te duci? Am auzit deja fluierul acum cinci minute!

El aleargă pe lângă tren, aplecându-se să se uite sub roţi.

— Hai la tata, Queenie! Hai la tata, fata mea! Se ridică, se opreşte în faţa fiecărui vagon cu animale, strigând printre şipci, apoi aşteptând răspuns. Queenie! Hai la tata, fata mea! De fiecare dată când strigă, glasul îi atinge un alt nivel de disperare.

Şuieră un fluier, o avertizare lungă, urmată de sâsâitul şi pufăitul locomotivei.

Glasul lui Walter se frânge, răguşit de atâta strigat.

— Queenie! Unde naiba eşti? Queenie! *Hai, fata mea!*

În faţa noastră, ultimii întârziaţi se urcă grăbiţi în vagoanele platformă.

— Haide, Walter, vino! strig. Nu te prosti. Trebuie să te urci.

El mă ignoră. Acum e în faţa unui vagon-platformă şi se uită sub rotile acestuia.

— Haide, Queenie, vino! strigă. Se opreşte şi se ridică brusc. Pare pierdut. Queenie? zice, fără a se adresa cuiva anume.

— Fir-ar să fie, zic.

— Vine sau ce face? Întreabă Camel.

— Nu prea pare să vină, zic.

— Du-te şi ia-l pe sus, ce stai? Răcneşte acesta la mine.

Trenul se avântă înainte, iar vagoanele scrâşnesc în timp ce locomotiva cuplează rând pe rând roţile, punându-le în mişcare.

Sar pe pietriş şi alerg spre vagoanele-plattormă. Walter stă cu faţa spre locomotivă.

Îl ating pe umăr.

— Walter, e timpul să plecăm.

Se întoarce spre mine, cu privirea rugătoare.

— Unde e? Ai văzut-o?

— Nu. Haide, Walter, zic. Acum trebuie să urcăm în tren.

— Nu pot, zice. Mă priveşte alb. Nu pot s-o las. Pur şi simplu nu pot.

Trenul a pornit şi scoate deja aburi.

Mă uit în urma mea. Orăşenii, înarmaţi cu puşti, cu bâte de baseball şi beţe se avântă în urma noastră. Mă uit înapoi spre tren suficient cât să-mi calculez în gând viteza şi număr, rugându-mă la Dumnezeu sa nu mă înşel: *unu*, *doi*, *trei*, *patru*.

Îl înşfac pe Walter ca pe un sac de făina şi-l arunc în vagon. În clipa în care loveşte podeaua, se aude o bufnitură urmată de un scâncet. Alerg pe lângă tren şi mă apuc de bara de fier de lângă uşă. Las trenul să mă tragă după el în trei salturi uriaşe, apoi mă folosesc de viteza lui pentru a mă catapulta înăuntru.

Aterizez cu nasul în duşumele date cu leşie. Când îmi dau seama că sunt teafăr, mă uit după Walter, pregătit să mă iau la bătaie cu el.

Însă el e ghemuit într-un colţ şi plânge.

Walter e imposibil de consolat. Rămâne în colţ cât scot buştenii şi-l eliberez pe Camel. Reuşesc de bine, de rău să-l şi bărbieresc – sarcină la care e nevoie de obicei de toţi trei –, după care îl trag în zona din faţa cailor.

— Ei, haide, Walter, spune Camel. Îl ţin de subsuori, iar posteriorul gol al bătrânului se bălăngăne deasupra recipientului pe care Walter îl numeşte găleata cu miere. Ai făcut tot ce-ai putut. Se uită peste umăr la mine. Hei, ţine-mă puţin mai jos, vrei? zici că-s în balansoar cum mă ţii tu.

Îmi îndepărtez picioarele, încercând să-l ţin mai jos pe Camel, păstrându-mi spatele drept. De regulă, Walter e cel care se ocupă de partea asta, fiindcă el are înălţimea potrivită.

— Walter, mi-ar prinde tare bine o mână de ajutor, zic când mă săgetează un junghi cumplit în spate.

— Tacă-ţi fleanca, zice.

Camel ridică iar privirea, de data asta odată cu o sprânceană.

— E OK, zic.

— Ba nu, nu-i deloc OK, urlă Walter din colţul lui. Nimic nu e OK! Queenie era tot ce-aveam pe lumea asta. Pricepi atâta lucru? Glasul îi devine un scâncet. Era tot ce-aveam.

Camel îşi flutură o mână spre mine, indicând faptul ca a terminat. Mă mişc câţiva paşi şi-l las jos.

— Ei, n-are cum să fie adevărat, spune Camel în timp ce-l şterg. Un tânăr ca tine trebuie să aibă undeva un suflet de om care ţine la el.

— Nu ştii nimic.

— N-ai şi tu o mamă pe undeva? Stăruie Camel.

— Şi dacă am? Poate că o doare-n cot de mine.

— Nu-i frumos să vorbeşti aşa, spune Camel.

— De ce nu? M-a vândut la circul ăsta când aveam paişpe ani. Ne priveşte furibund. Şi nu vă mai uitaţi aşa la mine, de parcă v-ar fi milă, se răsteşte. Era o babă nebună, oricum. Cine dracu' are nevoie de ea?

— Cum adică *te-a vândut*? Întreabă Camel.

— Uită-te la mine, crezi c-aş fi putut lucra la fermă? Lasă-mă dracului în pace, atâta te rog. Ne întoarce nervos spatele.

Îl închei pe Camel la pantaloni, îl apuc de subsuori şi-l duc înapoi în cameră. Îşi târăşte picioarele în urma Iui, iar călcâiele îi mătură podeaua.

— Of, of, of, spune când îl aranjez pe pat. Ce zici de asta?

— Ţi-e foame? zic, încercând să schimb subiectul.

— Nţ, încă nu. Da' o gură de whisky ar merge acum ca focul. Clatină din cap cu tristeţe. În viaţa mea n-am auzit de o aşa muiere fără inima.

— Să ştii că te aud, aşa să ştii, răcneşte Walter. Şi, în afară de-asta, tu vorbeşti, moşule? Când l-ai văzut ultima oară pe fi-tu?

Camel se îngălbeneşte la faţa.

— Îhm? Nu poţi să-mi răspunzi, aşa-i? Continuă Walter din afara cămăruţei. Crezi că-i aşa de mare deosebirea între ce-a făcut maică-mea şi ce-ai făcut tu?

— Da, e, strigă Camel. E o deosebire foarte mare. Şi, oricum, de unde dracu' ştii tu ce-am făcut eu?

— De la tine, tu ne-ai zis într-o noapte când te-ai abţiguit bine, zic încet.

Camel mă priveşte preţ de o clipă. Apoi se schimonoseşte la faţă. Îşi duce o mână flască la frunte şi-şi fereşte privirea.

— Porcăria dracu', zice. Porcăria dracu'. N-am ştiut că ştiţi, zice. Trebuia să-mi spuneţi.

— Credeam că ştii, zic. Şi oricum, nu ne-a povestit prea multe. A zis doar că, într-o bună zi, ai plecat în lume.

— „A zis doar?" Camel îşi răsuceşte capul spre mine, brusc. „*A zis doar*?" Ce dracu' înseamnă asta? Aţi luat legătura cu el?

Mă las să cad pe podea şi-mi pun capul pe genunchi. După cât se pare, o să avem o noapte lungă.

— Cum adică „a zis doar?" zbiară Camel. Te-am întrebat ceva.

Oftez.

— Da, am luat legătura cu el.

— Când?

— Acum ceva vreme.

Mă priveşte uluit.

— Dar de ce?

— Ne întâlnim cu el în Providence. Te ia la el acasă.

— A, nu, spune Camel, scuturând vehement din cap. Să crezi tu că mă duc cu el.

— Camel...

— Cine dracu' te-a pus să faci asta? Ce drept ai tu să te bagi în viaţa mea?

— N-am avut de ales! strig. Mă opresc, închid ochii şi încerc să mă calmez. N-am avut de ales, repet. Trebuia să facem ceva.

— Nu mă pot duce înapoi! Nu ştii ce s-a întâmplat. Nu mă vor lângă ei.

Îi tremură buza şi închide gura. Îşi întoarce faţa, să nu i-o mai vedem. O clipă mai târziu, începe să-i tremure umerii.

— Fir~ar să fie, zic. Ridic vocea, strigând pe uşa deschisă: Hei, Walter, mersi mult! M-ai ajutat foarte mult în seara asta!

Mulţumesc mult!

— Du-te dracu'! Răspunde el.

Sting lampa cu kerosen şi mă târăsc pe pătura mea din păr de cal. Mă culc pe suprafaţa ei aspră, care-mi provoacă mâncărimi, apoi mă ridic iar.

— Walter! strig. Hei, Walter! Dacă nu vii înapoi, îţi iau salteaua.

Nu primesc nici un răspuns.

— M-ai auzit? Am zis că-ţi iau salteaua.

Aştept un minut-două, apoi mă ridic şi mă duc la saltea.

Walter şi Camel îşi petrec noaptea scoţând zgomotele pe care le scot oamenii când se chinuie să nu plângă, iar eu mi-o petrec ţinându-mi perna pe cap, ca să nu-i aud.

Mă trezeşte glasul Marlenei.

— Cioc cioc. Pot să intru?

Deschid imediat ochii. Trenul s-a oprit, însă eu se pare că nu m-am trezit. Un alt motiv pentru care tresar e faptul că tocmai pe ea o visam şi o clipă mă gândesc dacă nu cumva încă mai dorm.

— Hei! E cineva aici?

Mă ridic în coate şi mă uit la Camel. E culcat pe pat, neajutorat, şi are ochii mari de spaimă. Uşa interioară a rămas deschisă toată noaptea. Sar repede în picioare.

— Ăă, stai o clipă! Mă duc repede s-o întâmpin, închizând iute uşa în urma mea.

Ea a urcat deja în vagon.

— A, bună, zice, când dă cu ochii de Walter. Acesta e încă cuibărit într-un colţ. Pe tine te căutam. Asta e cumva câinele tău?

Walter ridică imediat capul, ca împins de un arc.

— Queenie?

Marlena se apleacă să-i dea drumul câinelui din mână, însă, înainte să apuce ea s-o facă, Queenie se eliberează din strânsoare şi se izbeşte de podea cu o bufnitură. Se ridică repede şi sare în braţele lui Walter şi începe să-l lingă pe faţă şi să dea atât de tare din coadă că aproape cade pe spate.

— Vai de mine, Queenie! Unde ai fost, fată rea, fată rea ce eşti? Doamne, ce m-ai speriat, fată rea, fată rea de tot! Walter îi oferă faţa şi capul ca să i le lingă, iar Queenie se agită şi sare încântată.

— Unde era? întreb, întorcându-mă spre Marlena.

— Ieri, când am plecat, fugea pe lângă tren, zice, fără să-i scape din ochi pe Walter şi pe Queenie. Am văzut-o pe fereastră şi l-am trimis pe August după ea. S-a întins pe burtă pe platformă şi a cules-o din mers.

— August? zic. Serios?

— Da. După care, drept mulţumire, ea l-a muşcat.

Walter o înconjoară pe Queenie cu braţele şi-şi îngroapă faţa în blana ei.

Marlena Îi mai priveşte o clipă, apoi se îndreaptă spre uşă.

— Păi, cred c-ar cam trebui să plec, zice.

— Marlena, zic, întinzând braţul spre ea.

Ea se opreşte.

— Mulţumesc, spun, lăsând mâna jos. N-ai idee cât de mult înseamnă asta pentru el. Pentru noi, de fapt.

Ea îmi aruncă o privire extrem de scurtă – însoţită de un zâmbet fugar –, apoi se uită spre crupele cailor ei.

— Da. Da. Cred ca ştiu.

Când ea coboară din vagon, am ochii plini de lacrimi.

— Măi, măi, măi, ce să vezi? spune Camel. Poate că, până la urmă, e om şi el.

— Cine? August? Face Walter. Se apleacă, apucă un buştean şi îl târăşte pe podea. Aranjăm camera pentru zi, deşi Walter se mişcă cu încetinitorul, fiindcă ţine morţiş să o care pe Queenie sub braţ. Niciodată.

— Să ştii că poţi să-i dai drumul, zic. Uşa e închisă.

— Ţi-a salvat câinele, subliniază Camel.

— N-ar fi făcut-o dacă ar fi ştiut ca e a mea. Şi Queenie ştie asta. De-asta l-a muşcat. Da, ştiai, nu-i aşa, draga mea? spune, trăgându-i boticul mai aproape de el şi vorbindu-i drăgăstos. Da, Queenie e o fată foarte deşteaptă.

— Şi ce te face să crezi că nu ştie? zic. Marlena ştie.

— Fiindcă pur şi simplu ştiu. Ăsta-i jidan, nu-i om.

— Vezi cum vorbeşti! strig.

Walter se opreşte şi se uită la mine.

— Ce? Şi tu eşti evreu? Uite ce e. Îmi pare rău. N-am vrut să te jignesc. Am aruncat şi eu o vorbă, zice.

— Da, ai aruncat şi tu o vorbă, zic, încă strigând. Numai prostii spui şi m-am săturat ca de mere acre de vorbele voastre idioate! Dacă eşti artist, te iei de muncitori. Dacă eşti muncitor, te iei de polonezi. Dacă eşti polonez, te iei de evrei. Şi dacă eşti pitic – spune-mi, Walter, atunci de cine te mai iei? Doar pe evrei şi pe îngrijitori îi urăşti, sau şi pe polonezi?

Walter roşeşte şi coboară privirea.

— Nu-i urăsc. Eu nu urăsc pe nimeni. După o clipă, adaugă: Ei, da, bine, îl urăsc pe August. Dar pe el îl urăsc fiindcă e un nenorocit care face umbră pământului degeaba.

— Nu-l poţi contrazice, zice Camel răguşit.

Mă uit de la Walter la Camel şi înapoi.

— Nu, zic oftând. Nu, cred că nu poţi.

În Hamilton, temperatura creşte până la treizeci şi ceva de grade, arşiţa soarelui e necruţătoare şi n-avem limonadă.

Tipul de la toneta cu răcoritoare, care a plecat doar câteva minute de lângă cazanul în care o amesteca, se duce cu o falcă-n cer şi una-n pământ la Unchiul AI, convins că îngrijitorii sunt de vină.

Unchiul Al i-a convocat pe toţi la el. Aceştia ies de sub prelata şopronului şi a menajeriei, adormiţi, cu paie în păr. Îi observ de la distanţă, dar nu e greu să-ţi dai seama ca n-au nici o legătură cu acuzaţia.

Însă Unchiul Al se pare că nu e de aceeaşi părere. Se plimbă nervos prin faţa lor, răcnind, ca Genghis Han când îşi cerceta trupele. Urlă la ei, le dă detalii despre costul limonadei furate, atât ca provizii, cât şi ca vânzări, şi le spune că, dacă se mai întâmplă o data, o să le oprească din salarii. Le trage câte una în cap câtorva dintre ei, apoi le dă drumul. Aceştia se întorc la locurile în care se odihneau, frecându-şi creştetele şi aruncându-şi priviri bănuitoare unii altora.

Cu doar zece minute înainte de deschiderea porţilor, bărbaţii de la toneta de răcoritoare amestecă altă tranşă de suc, folosind apa din jgheaburile animalelor. Strecoară ovăzul, fânul şi părul care pluteşte în apă cu ajutorul unor colanţi donaţi de un clovn şi, în clipa în care amestecă şi „plutitoarele” – bucăţi de lămâie din cauciuc, făcute să lase impresia că undeva, pe traseu, amestecul a văzut şi fructe adevărate –, un grup de cetăţeni se apropie deja de aleea centrală. Nu ştiu dacă respectivii colanţi erau curaţi, dar observ faptul că toţi circarii se abţin să bea limonadă în ziua aceea.

În Dayton, limonada lipseşte din nou. Din nou, se pregăteşte o noua tranşă, amestecată cu apă din jgheaburi şi făcută cu câteva clipe înainte de sosirea spectatorilor.

De această dată, când Unchiul Al adună suspecţii obişnuiţi, în loc să-i ameninţe că le taie din salarii – o ameninţare inutilă, dat fiind că nici unul dintre ei n-a mai fost plătit de două luni –, îi obligă să se caute în săculeţii amărâţi din piele de căprioară de la gât şi să-i dea fiecare câte două monede de un sfert de dolar. Şi astfel, posesorii săculeţilor devin ei înşişi ursuzi şi enervaţi.

Hoţul de limonadă i-a lovit pe îngrijitori exact unde-i durea mai tare, şi sunt gata să ia măsuri. Când ajungem la Columbus, câţiva dintre ei se ascund lângă cazan şi aşteaptă.

Cu puţin timp înainte de începerea spectacolului, August mă cheamă în cabina Marlenei să văd un anunţ pentru un cal alb. Marlena are mare nevoie de unul, fiindcă doisprezece cai sunt mai spectaculoşi decât zece, şi la ei este vorba strict de spectacol. În plus, Marlena e de părere că Boaz începe să fie cam deprimat că, în timp ce restul cailor au parte de aplauze, el rămâne singur în menajerie. Cel puţin asta spune August, dar eu cred că vrea să-mi facă o favoare, după izbucnirea mea de la cantină. Ori asta. Ori August s-a hotărât să-şi ţină prietenii aproape şi duşmanii şi mai aproape.

Stau într-un şezlong, cu *Billboard* în poală şi o sticlă de salsaparila în mână. Marlena e la oglindă şi-şi aranjează costumul, iar eu fac eforturi considerabile să nu mă uit la ea. Singura dată când ni se întâlnesc privirile, în oglindă, mi se taie respiraţia, ea roşeşte şi ne uităm amândoi în altă parte.

August nu vede nimic, ocupat să-şi încheie nasturii vestei şi să facă o conversaţie lejeră, când în cort dă buzna Unchiul AI.

Marlena se întoarce furioasă.

— Hei, ai auzit vreodată să ceri voie înainte să intri în cortul unei doamne?

Unchiul Al nu-i dă nici o atenţie. Se duce ţintă la August şi-i înfige un deget în piept.

— E *nenorocitul tău de elefant*! Zbiară.

August se uită la degetul proptit în pieptul lui, nu zice nimic câteva clipe, apoi i-l prinde între degetul mare şi arătător. Îi dă mâna Unchiului Al la o parte, apoi îşi scoate o batistă din buzunar pentru a-şi şterge scuipatul de pe faţă.

— Poftim? Întreabă la finalul acestei operaţii.

— E *nenorocitul tău de elefant*, *ea e hoţul*! Zbiară Unchiul Al, stropindu-l din nou pe August pe faţă. Îşi scoate ţăruşul din pământ şi, cu el de picior, se duce, bea limonadă, după care se întoarce şi înfige ţăruşul iar în pământ!

Marlena îşi acoperă gura cu mâna, însă nu destul de iute.

Unchiul Al scuipă furios.

— Ţi se pare amuzant? *Ţi se pare amuzant*!

Ei i se scurge tot sângele din faţă.

Mă ridic de pe scaun şi fac un pas în faţă.

— Ei bine, trebuie să recunoşti că există o anume...

Unchiul Al se întoarce, îşi pune ambele mâini pe umerii mei şi mă împinge atât de tare, încât cad pe spate, peste un cufăr.

Se întoarce apoi către August.

— Blestematul ăla de elefant m-a costat *o avere*! Din cauza ei n-am putut plăti oamenii şi a trebuit să rezolv cumva situaţia şi să stau cu morcovul în fund, c-au venit peste mine ăia de la Căile Ferate! Şi pentru ce? De jucat în spectacol nu joacă şi n-are altă treabă decât să-mi fure limonada!

— Al! zice August tăios. Vezi cum vorbeşti. Îţi atrag atenţia că te afli în prezenţa unei doamne.

Unchiul Al întoarce capul. O priveşte pe Marlena fără pic de regret, apoi se întoarce către August.

— Woody vrea să-şi recupereze pierderile, spune. O să-ţi opresc din leafă.

— Ai luat deja de la îngrijitori, spune Marlena încetişor. Le dai banii înapoi?

Unchiul Al îşi pironeşte privirea asupra ei şi expresia lui îmi displace atât de tare, încât fac un pas înainte şi mă interpun între ei. El îşi mută privirea asupra mea, cu dinţii încleştaţi de mânie. Apoi se întoarce şi pleacă nervos.

— Ce japiţă, spune Marlena, întorcându-se la măsuţa de toaletă. Poate că tocmai mă îmbrăcam.

August rămâne nemişcat. Apoi îşi ia jobenul şi băţul cu ţepuşă.

Marlena îl vede în oglindă.

— Unde te duci? zice repede. August, ce faci?

El porneşte spre uşă.

Ea îl prinde de braţ.

— Auggie! Unde te duci?

— N-o să fiu singurul care plăteşte limonada, zice, eliberându-şi mâna violent din strânsoarea ei.

— August, nu! Îl prinde iar de braţ. De data asta încearcă să-l ţină cu toată forţa ei, să-l facă să nu plece. August, stai! Pentru numele lui Dumnezeul N-a ştiut că nu e bine ce face. Data viitoare o s-o legăm mai bine...

August se eliberează din strânsoare şi Marlena se prăbuşeşte la podea. El o priveşte cu dezgust total. Apoi îşi trânteşte pălăria pe cap şi îi întoarce spatele.

— August! ţipă ea. Stai!

El dă prelata la o parte şi iese. Marlena rămâne împietrită, în locul în care a căzut. Mă uit de la ea la prelată şi înapoi.

— Mă duc după el, zic, pornind spre uşa.

— Nu! Stai!

— Încremenesc.

— N-are nici un rost, spune, cu glasul mic şi neputincios. Nu-l poţi opri.

— Dar pot măcar să încerc. Data trecută n-am făcut nimic şi, dacă nici acum nu fac, n-am să mi-o iert niciodată.

— Nu înţelegi! N-o să faci decât să înrăutăţeşti lucrurile! Te rog, Jacob! Nu înţelegi!

Mă răsucesc cu faţa spre ea.

— Nu! Nu înţeleg! Nu mai înţeleg nimic. Absolut nimic. Eşti bună să mă luminezi?

Ea face ochii mari. Deschide gura şi rămâne cu ea larg căscată. Apoi îşi îngroapă capul în mâini şi izbucneşte în lacrimi. Mă uit la ea îngrozit. Apoi cad în genunchi şi o iau în braţe.

— Of, Marlena, Marlena...

— Jacob, îmi şopteşte cu chipul lipit de cămaşa mea. Se lipeşte de mine atât de tare, încât zici că îi e teamă să nu fie înghiţită de un vârtej.

Şaisprezece

— Numele meu nu e Rosie. E *Rosemary*. Ştiţi prea bine asta, domnule Jankowski.

Tresar şi mă trezesc, clipind când dau cu ochii de strălucirea luminii fluorescente.

— Ăă? Ce?

Am doar un firicel de glas, care abia se aude. Deasupra mea se apleacă o negresă, care-mi pune ceva pe picioare. Are părul întins, frumos mirositor.

— Adineaori mi-aţi spus Rosie. Numele meu e *Rosemary*, spune, îndreptându-se de şale. E mai bine aşa?

Mă uit la ea bulversat. O, Doamne. Are dreptate. Sunt un moşneag. Şi sunt culcat în pat. Ia stai aşa – i-am spus Rosie?

— Am vorbit în somn? Cu voce tare?

Ea râde.

— O, Doamne, da. O, da, domnule Jankowski. Vorbiţi întruna, de când am plecat din sala de mese. Mi-aţi făcut capul calendar.

Mi se suie tot sângele în cap. Mă uit la mâinile cu unghii încovoiate din poala mea. Numai Dumnezeu ştie ce-oi fi zis. Ştiu doar la ce m-am gândit, şi chiar şi asta e departe în amintirea mea – şi, brusc, m-am trezit aici, acum, după ce am fost sută la sută convins că am fost *acolo*.

— De ce, care-i problema? spune Rosemary.

— Am… am zis ceva... mă înţelegi, *jenant?*

— Dumnezeule mare, nu! Nu înţeleg de ce nu le-aţi spus celorlalţi, mai ales că toată lumea vrea să meargă la circ. Pun pariu că nici măcar n-aţi pomenit de asta, nu?

Rosemary mă priveşte, aşteptând un răspuns. Apoi se încruntă. Îşi trage un scaun lângă mine şi se aşază.

— Nu vă amintiţi că aţi vorbit cu mine, aşa-i? spune cu blândeţe.

Clatin din cap.

Îmi ia ambele mâini în ale ei. Sunt calde, durdulii şi zdravene.

— N-aţi zis nici un lucru de care să vă ruşinaţi, domnule Jankowski. Sunteţi un adevărat gentleman şi sunt onorată că vă cunosc.

Ochii mi se umplu de lacrimi şi cobor privirea ca să nu observe.

— Domnule Jankowski...

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Despre circ?

— Nu. Despre... O, ce Dumnezeu, chiar nu pricepi? *Nici măcar nu*

mi-am dat seama că vorbeam. E începutul sfârşitului. De aici nu mă mai aşteaptă nimic bun şi nu mai am prea mult de trăit. Speram sincer să rămân întreg la minte până la sfârşit. Chiar speram.

— Dar sunteţi cât se poate de întreg la minte, domnule Jankowski. Aveţi o prezenţă de spirit de invidiat.

Rămânem o clipă în tăcere.

— Mi-e frică, Rosemary.

— Vreţi să vorbesc cu doctoriţa Rashid? Întreabă.

Încuviinţez. O lacrimă mi se prelinge pe obraz şi îmi cade în poală. Îmi ţin ochii larg deschişi, sperând să mi le ţin în frâu pe celelalte.

— Mai e o oră până trebuie să va gătiţi de plimbare. Vreţi să vă mai odihniţi un pic?

Încuviinţez din nou. Mă mângâie o ultimă oară pe mâna, coboară căpătâiul patului şi pleacă. Rămân întins, ascultând bâzâitul neonului şi privind modelul cu pătrate de pe tavanul scund. O mare de floricele presate, de prăjituri de orez fără gust.

Dacă e să fiu sincer până la capăt, am bătut mereu apropouri, dar nimeni nu m-a luat în seamă.

Săptămâna trecută, când au venit ai mei, n-am ştiut cine sunt. Am jucat teatru şi m-am chinuit să nu-şi dea scama – când i-am văzut ca se îndreaptă spre mine şi mi-am dat seama că la mine au venit. Am zâmbit şi am scos toate sunetele de întâmpinare care se scot în asemenea ocazii, „o, da-urile" şi „Dumnezeule mare" ce constituie majoritatea conversaţiilor mele în ultimul timp. Am crezut că mă descurc, până când pe chipul mamei a apărut o expresie ciudată. O expresie de groază, cu fruntea plină de cute şi gura uşor întredeschisă. Am recapitulat rapid ultimele minute ale schimbului nostru de replici şi mi-am dat scama că am spus ce nu trebuia, exact opusul a ceea ce ar fi trebuit să spun, după care m-am speriat, fiindcă nu pot spune că-mi displace Isabelle. Doar că n-o cunosc, aşa că am avut oarece probleme să fiu atent la amănuntele dezastruosului ei recital de dans.

Însă în clipa aia Isabelle s-a întors şi a râs şi în fracţiunea aia de secundă am văzut-o pe soţia mea. Asta m-a făcut să plâng şi aceşti oameni pe care nu i-am recunoscut au schimbat priviri furişe între ei, după care, la scurt timp, au zis că e timpul să plece, fiindcă bunicul trebuie să se odihnească. M-au bătut pe mână şi mi-au aranjat mai bine pătura pe genunchi, după care au plecat. Au plecat în lume şi m-au lăsat aici. Şi nici până azi n-am aflat cine sunt.

Îmi cunosc copiii, nu mă înţelegeţi greşit, însă aceştia nu sunt copiii mei. Sunt copiii copiilor mei, şi copiii lor, şi poate chiar şi strănepoţii mei. Le-am zis vorbe de alint când erau copii? L-am legănat pe genunchi? Am trei fii şi două fiice, o armată de copii, şi nici unul dintre ei nu s-a înfrânat de la a procrea, înmulţeşti cinci cu patru, apoi din nou cu cinci şi nu e de mirare că uit care al cui e şi

cum îl cheamă. Nu m-ajută nici faptul că vin la mine pe rând, fiindcă, chiar dacă aş reuşi sa-i ţin minte pe unii dintre ei, poate că ei n-o să mai vină opt-nouă luni, destulă vreme ca să-i uit şi pe cei pe care-i ştiam.

Dar ce s-a întâmplat azi a fost cu totul altceva şi m-a speriat mult, mult mai tare.

Ce Dumnezeu oi fi zis?

Închid ochii şi încerc să mă sforţez să-mi amintesc. Imaginile nu mai au contururi clare. Creierul meu e ca un univers ale cărui gaze se rarefiază tot mai tare către margini. Însa nu se topeşte în neant. Simt că acolo încă mai există ceva, un lucru pe care nu-l pot atinge, ce pluteşte, aşteptând – şi Dumnezeu să mă ajute dacă nu alunec spre acel ceva chiar în această clipă, cu gura larg deschisă.

Din colecția Muzeului Circului Ringling,
Sarasota, Florida

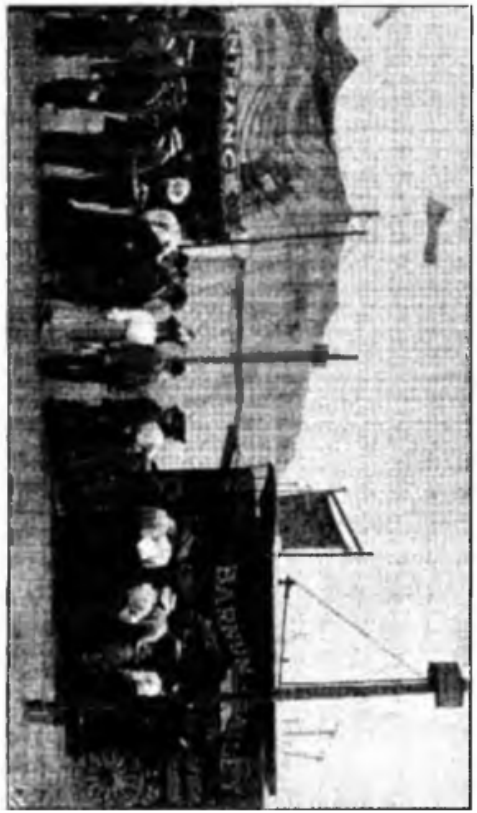

Şaptesprezece

În timp ce August îi face Dumnezeu ştie ce lui Rosie, Marlena şi cu mine ne ghemuim pe iarba din cortul ei, agăţându-ne unul de altul ca nişte maimuţe-păianjen. Eu nu zic aproape nimic, îi ţin doar capul la pieptul meu, în timp ce povestea ei se desfăşoară în şoapte grăbite.

Îmi povesteşte cum l-a cunoscut pe August – avea şaptesprezece ani şi tocmai îşi dăduse seama că burlacii care tot apăreau în ultimul timp la ei acasă la cină îi erau de fapt prezentaţi drept potenţiali soţi. Când un anume bancher între două vârste, cu bărbie dublă, păr rărit şi degete subţiri începuse să apară mult prea des la cină, îşi auzise uşile viitorului închizându-se cu zgomot în jurul ei.

Însă, chiar în clipa când bancherul începuse să insinueze ceva care-o făcuse pe Marlena sa i se scurgă tot sângele din cap şi să se uite cuprinsă de spaimă la farfuria ei cu supă de moluşte, fiecare suprafaţă disponibilă din oraş tocmai era tapetată cu afişe. Roţile destinului fuseseră puse în mişcare. Cel Mai Senzaţional Spectacol de pe Pământ al Fraţilor Benzini se îndrepta cu toată viteza către ei chiar în acel moment, aducând cu el o fantezie cât se poate de reală pentru Marlena, o evadare în egală măsură romantică şi înfricoşătoare.

Două zile mai târziu, într-o zi superbă şi însorită, familia L'Arche s-a dus la circ. Marlena stătea în cortul menajeriei, în faţa unui şir de splendizi cai arabi albi şi negri, când August s-a apropiat de ea şi i-a vorbit. Părinţii ei se duseseră sa vadă felinele, fără să aibă habar că o forţă extrem de puternică tocmai e pe cale să năvălească în viaţa lor.

Iar August chiar *era* o forţă. Fermecător, cu chef de vorbă şi chipeş ca un diavol. Îmbrăcat impecabil, în pantaloni de călărie de un alb sclipitor, joben şi frac, radia deopotrivă autoritate şi carismă irezistibile. În câteva minute, obţinuse promisiunea unei întâlniri clandestine şi dispăruse înainte ca doamna şi domnul L'Arche să-şi reîntâlnească fiica.

Când îl întâlnise mai târziu, la o galerie de artă, el începuse să-i facă curte asiduă. Era cu doisprezece ani mai în vârstă decât ea şi strălucitor aşa cum numai un director de manej poate fi. Înainte de sfârşitul întâlnirii, el îi ceruse deja mâna.

Era fermecător şi neobosit. A refuzat să se clintească până când ea nu s-a măritat cu el. A regalat-o cu poveşti despre disperarea Unchiului Al, şi Unchiul Al însuşi o implorase să accepte, în numele lui August. Rataseră deja două opriri. Un circ nu putea supravieţui dacă nu-şi respecta ruta anunţată. Într-adevăr, era o decizie

importantă, dar nu înţelegea oare cât de mult îi afectează *pe ei*? Că vieţile multor oameni depind de hotărârea ei?

Adolescenta de şaptesprezece ani Marlena a mai cugetat încă trei zile la viitorul care o aşteaptă în Boston, iar în cea de-a patra şi-a făcut valiza.

În acest moment al povestirii, o podidesc lacrimile. Continui s-o strâng la piept şi s-o legăn ca pe un copil. În cele din urmă, se desprinde din braţele mele şi îşi şterge ochii cu mâinile.

— Ar trebui să pleci, zice.

— Nu vreau.

Ea geme încetişor, întinde mâna lângă panoul despărţitor şi-mi mângâie obrazul cu dosul palmei.

— Vreau să te revăd, zic.

— Mă vezi în fiecare zi.

— Ştii ce vreau să spun.

Urmează o pauză lungă. Ea coboară privirea în podea. Buzele i se mişcă de câteva ori în gol, şi abia apoi reuşeşte să vorbească.

— Nu pot.

— Marlena, pentru numele lui Dumnezeu...

— Pur şi simplu nu pot. Sunt măritată. Aşa cum mi-am aşternut, aşa trebuie să dorm.

Îngenunchez în faţa ei, scrutându-i chipul, căutând un semn care să mă roage sa rămân. După o aşteptare agonizantă, îmi dau seama că aştept în zadar.

O sărut pe frunte şi plec.

Nu fac nici patruzeci de metri şi aflu mai multe decât voiam despre felul în care Rosie a plătit pentru limonadă.

Se pare că August a intrat ca o vijelie în menajerie şi i-a gonit pe toţi. Muncitorii şi alte câteva persoane au rămas afară curioase, cu urechile lipite de prelată, ascultând un torent de ţipete furioase. Acestea au iscat panică în rândul celorlalte animale – cimpanzeii au început să ţipe, felinele sa ragă şi zebrele să schelălăie. În ciuda acestor lucruri, ascultătorii şocaţi au continuat să audă pocnetele seci făcute de băţul cu ţepuşă de fiecare dată când atingea carnea, iar, şi iar, şi iar.

La început, Rosie a mugit şi a scâncit. Când scâncetele au fost înlocuite de ţipete şi zbierete, mulţi dintre bărbaţi s-au îndepărtat, nemaiputând suporta. Unul dintre ei a fugit să-l caute pe Earl, care a dat buzna în menajerie şi l-a prins pe August de subsuori. Acesta a dat din picioare şi s-a smucit ca un nebun, tot timpul cât Earl l-a târât afară şi l-a dus în vagonul administrativ.

Bărbaţii rămaşi au găsit-o pe Rosie zăcând într-o rână, tremurând, cu piciorul încă legat de un ţăruş.

— Îl urăsc pe omul ăsta, zice Walter când urc în vagon.

Îl găsesc stând pe pat şi mângâindu-i urechile lui Queenie.

— Îl urăsc sincer, din tot sufletul.

— Îmi spune şi mie cineva ce se întâmplă? strigă Camel de dincolo de buşteni. Fiin'că ştiu că se petrece ceva. Jacob, măcar tu spune-mi. Walter nu vrea sa-mi spuie nimic.

Nu zic nimic.

— Nu trebuia să fie în halul ăsta de sălbatic. Absolut deloc, continuă Walter. Mai avea puţin şi dădea strechea-n animale. Şi ne călcau pe toţi în picioare. Ai fost acolo? Ai auzit?

Ni se întâlnesc privirile.

— Nu, zic.

— Zău că mor să ştiu şi eu despre ce tot vorbiţi aicea, spune Camel. Da' se pare că e ca şi cum n-aş fi, nu mă bagă nimenea în seamă. Hei, nu e ora cinei?

— Nu mi-e foame, zic.

— Nici mie, zice Walter.

— Ei bine, mie mi-e, spune Camel posac. Dar pun pariu că nici unul din voi nu s-a gândit la asta. Şi pun pariu că nici unul din voi nu s-a gândit să ia măcar un codru de pâine pentru moşu' ăla nebun de lângă ei.

Walter şi cu mine ne uităm unul la altul.

— Ei bine, eu am fost acolo, spune el, cu privirea acuzatoare. Vrei să ştii ce-am auzit? zice.

— Nu, spun, uitându-mă la Queenie.

Ea îmi surprinde privirea şi loveşte de câteva ori pătura cu coada ei ca un ciot.

— Eşti sigur?

— Da. Sunt sigur.

— M-am gândit că poate te interesează, având în vedere că te dai veterinar.

— Mă interesează, zic tare. Dar mi-e frică de ce-aş fi în stare să fac dacă aflu.

Walter mă priveşte mult timp.

— Deci cine îi aduce moşneagului ceva să-şi astâmpere foamea? Tu sau eu?

— Hei! Vă duceţi odată? Ce dracu' vă tot îndemnaţi atâta unu' pe altu'? strigă bătrânul.

— Mă duc eu, zic.

Mă întorc pe călcâie şi ies din vagon.

La jumătatea drumului spre cantină, îmi dau seama că scrâşnesc din dinţi.

Când mă întorc cu mâncarea pentru Camel, Walter nu mai e. Se întoarce peste câteva minute, cu câte o sticlă mare de whisky în fiecare mână.

— În sfârşit. Să-ţi dea Dumnezeu sănătate, gângureşte Camel, care acum e proptit în colţ. Arată spre Walter cu mâna blegită. Da' de unde Doamne iartă-mă făcuşi rost de astea?

— Un amic de la aprovizionare mi-e dator. M-am gândit că n-ar fi rău sa ne înecăm amarul într-o băutură bună în seara asta.

— Păi atunci ce stai? spune Camel. Nu mai da atâta din gura aia şi fă-te-ncoa' cu sticlele.

Walter şi cu mine ne întoarcem spre el amândoi odată şi îi privim cu ochii holbaţi.

Ridurile de pe chipul lui Camel se adâncesc şi mai tare.

— Dumnezeule mare carele eşti în ceruri, da' ce-i cu voi, bre, ce-aţi făcut feţele astea lungi? Ce s-a întâmplat? V-a scuipat cineva în ciorbă?

— Na. Lasă-l în pace, nu-l băga în seamă, spune Walter, împungându-mă cu o sticlă de whisky în piept.

— Cum adică, „nu-l băga în seamă”? Pe vremea mea, tineretul îi respecta pe ăi mai în etate.

În loc să-i răspundă, Walter ia cealaltă sticlă şi se aşază pe vine, lângă el. Când Camel dă să o apuce, Walter îşi fereşte mâna.

— Neh, neh, neh, bătrâne. Dacă-ţi dau să bei tu, o verşi şi-o să plângem şi tu, şi noi.

Ridică sticla la buzele lui Camel şi îl lasă să dea pe gât câteva guri. Camel arată ca un sugar care bea din biberon. Walter se întoarce pe călcâie şi se reazemă de perete. Apoi ia şi el o duşcă zdravănă.

— Care-i treaba, nu-ţi place whisky-ul? zice, ştergându-se la gură şi arătând spre sticla nedestupată din mâna mea.

— Ba-mi place foarte mult. Uite ce e, n-am bani, aşa că nu ştiu cum am să-ţi pot plăti vreodată, da' mi-o dai mie?

— Ţi-am dat-o deja.

— Nu, vreau să zic... pot să i-o duc altcuiva?

Walter mă priveşte o clipă, şi în colţul ochilor îi apar cute de amuzament.

— E o femeie, nu?

— Nţ.

— Minţi.

— Ba nu mint.

— Pun pariu pe cinci dolari că-i o femeie, zice, luând încă o gură.

Mărul Iui Adam i se mişcă în sus şi-n jos, iar licoarea maronie îi coboară un deget pe gât. E incredibil ce spor au şi el, şi Camel la dat pe gât tăria.

— E de sex feminin, da.

— Ha! Pufneşte Walter. Ai grijă să nu te audă ca vorbeşti aşa despre ea. Deşi, indiferent cine e, mai bine te gândeşti La ea decât la ce te-ai gândit toată ziua.

— Trebuie să mă revanşez, zic. Azi am greşit faţă de ea.

Walter ridică ochii, înţelegând în sfârşit.

— Mai îmi dai o gură, ce faci? zice Camel oţărât. Poate că el n-o fi vrând, da' eu, unu', sunt foarte însetat. N-am nimic cu el că i s-a făcut de femei. O dată e omul tânăr. Şi io zic că tre' să baţi fierul cât e cald. Da, frăţicule, să baţi fieru' cât e cald. Chiar dacă te costă o sticlă de tărie a-ntâia.

Walter zâmbeşte. Duce iar sticla la buzele lui Camel şi-l mai lasă să bea de câteva ori. Apoi îi pune dopul, se apleacă spre mine, aşa pe vine cum e, şi mi-o întinde.

— Du-i-o şi p-asta. Spune-i că şi mie îmi pare rău. Foarte rău.

— Hei! Răcneşte Camel. Nu-i nici o femeie pe lumea asta care să merite două sticle de whisky! Haida de, băgaţi-vă minţile-n cap!

Mă ridic în picioare şi îmi vâr fiecare sticlă în câte un buzunar al jachetei.

— Hai, mă, băieţi, mă, nu vă prostiţi, imploră Camel. Nu-i corect ce faceţi.

Se tânguieşte şi se jeleşte, însă, din fericire, curând sunt destul de departe şi nu-l mai aud.

Soarele a apus, şi în vagoanele artisticărimii au început deja petrecerile; inclusiv – nu pot să nu observ – în vagonul Marlenei şi al lui August. Nu m-aş fi dus, dar m-a mirat că n-am fost invitat. Bănuiesc ca asta înseamnă că August şi cu mine suntem iar la cuţite; ori, mai degrabă, având în vedere faptul că deja îl urăsc cum n-am urât pe nimeni şi nimic în toată viaţa mea, cred că eu sunt la cuţite cu el.

Rosie e în fundul menajeriei şi, în clipa în care ochii mei se obişnuiesc cu lumina crepusculară, văd pe cineva stând lângă ea. E Greg, tipul de la parcela de varză.

— Hei, zic când mă apropii.

El întoarce capul. Într-o mână are un tub cu alifie de zinc, cu care unge pielea perforată a lui Rosie. Numai pe partea pe care-o văd acum are vreo zece pete albe.

— Doamne, spun, privind-o cu atenţie.

De sub zinc apar picături de sânge şi secreţie de histamină.

Ochii ei de culoarea ambrei îi caută pe ai mei. Îşi flutură genele neînchipuit de lungi spre mine şi oftează, oftează lung, iar geamătul eliberat îi zguduie întreaga trompă.

Mă podideşte vinovăţia.

— Ce vrei? Mormăie Greg, continuând să-i ungă rănile.

— Am vrut doar să văd ce face.

— Ai văzut! Acum te rog să mă scuzi, am treabă, zice, trimiţându-mă la plimbare. Se întoarce iar spre ea. *Noge* zice. *No*, *daj noge*!

O clipă mai târziu, elefantul ridică piciorul şi îl ţine în faţă. Greg îngenunchează şi îi dă cu nişte alifie la subraţ, chiar în faţa sânului ei ciudat şi cenuşiu, care-i atârnă exact ca al unei femei.

— *Jestes dobrą dziewczynką*, zice ridicându-se şi punând dopul înapoi. *Połoz noge*.

Rosie pune piciorul înapoi pe pământ.

— *Maz moja piekna*, spune, căutându-se în buzunare.

Trompa ei se învârte în jur, investigând. El scoate o bomboană mentolată, o scutură de scame şi i-o întinde. Ea o culege cuminte dintre degetele lui şi şi-o bagă în gură.

Mă uit la ei şocat – e posibil chiar să fi rămas cu gura deschisă. În doar două secunde, mintea mea a făcut legătura cu lipsa ei de chef de a apărea în spectacol cu povestea despre vagabondajul alături de fostul ei stăpân, cu furtul limonadei şi cu parcela cu varză.

— Isuse, spun.

— Ce? spune Greg, mângâind-o pe trompă.

— Te înţelege.

— Aşa, şi?

— Cum adică „*aşa, şi*?" Dumnezeule, tu îţi dai seama ce înseamnă asta?

— Ia stai un picuţ, spune Greg în clipa în care mă apropii de Rosie.

Îşi vâră umărul între noi, cu chipul încordat.

— Lasă-mă, te rog, spun. Te rog. Ultimul lucru pe care-l vreau pe lumea asta e să-i fac rău acestui elefant.

El continuă să mă scruteze. Nu sunt sută la sută sigur că n-o să-mi dea una după ceafă, însă mă întorc, cu orice risc, spre Rosie. Ea îmi face cu ochiul.

— Rosie, *noge*! zic.

Ea clipeşte iar şi deschide gura, schiţând un surâs.

— Noge, Rosie!

Ea îşi aduce urechile în faţă şi oftează.

— *Prosze*? zic.

Ea oftează din nou. Apoi îşi mută greutatea şi ridică piciorul.

— Maică Precistă, mă trezesc spunând cu o voce pe care nu mi-o recunosc. Îmi duduie inima nebuneşte şi mi se învârteşte capul. Rosie, spun, punându-i o mână pe umăr. Încă ceva.

O privesc drept în ochi, implorând-o. Ştiu că îşi dă seama cât de important e acest lucru. Te rog, Doamne, te rog, Doamne, te rog, Doamne...

— *Do tyłu, Rosie*! *Do tyłu*!

Alt suspin adânc, altă mutare graţioasă a greutăţii de pe un picior

pe altul, urmată de câţiva paşi înapoi.

Icnesc de încântare şi mă întorc către Greg, care e uimit de-a binelea. Sar la el, îl apuc de umeri şi-l sărut cu patimă pe gură.

— Ai înnebunit?

Ies aproape ţopăind într-un picior. La vreo zece metri, mă opresc şi mă întorc. Greg încă mai scuipă şi se şterge la gură, dezgustat.

Scot sticlele din buzunare. Expresia lui se schimbă în interes şi rămâne încremenit, cu dosul mâinii lipit de gură.

— Na, prinde! zic, aruncându-i o sticlă.

O înşfacă din aer, îi citeşte eticheta, apoi se uită plin de speranţă ia cealaltă. I-o arunc şi pe-aceasta.

— Dă-i-le noii noastre vedete, OK?

Greg ridică ochii gânditor şi se întoarce spre Rosie, care deja e toată numai zâmbet şi se întinde după sticle.

Următoarele zece zile sunt profesorul particular de polonă al lui August. În fiecare oraş, pune să i se pregătească o arenă de antrenament în fundul cortului şi, zi după zi, toţi patru – August, Marlena, Rosie şi cu mine – ne petrecem orele dintre sosirea în oraş şi începutul matineului lucrând la numărul lui Rosie. Deşi ia deja parte la parada zilnică şi la spectacolul de completare, încă nu a apărut într-un număr numai al ei. În ciuda faptului că aşteptarea îl omoară cu zile pe Unchiul Al, August nu vrea să-i facă public numărul decât când va fi perfect.

Îmi petrec zilele stând pe un scaun chiar lângă arenă, cu un cuţit într-o mână şi o găleată între picioare, tăind fructe şi legume pentru primate şi strigând expresii în polonă, aşa cum mi s-a cerut. August are un accent îngrozitor, dar Rosie – poate fiindcă August nu face decât să repete un lucru pe care l-am strigat eu – ascultă fără greş. De când am descoperit că totul pleacă de la bariera lingvistică, n-a mai altoit-o niciodată. Se duce lângă ea, îi flutură băţul pe sub pântec şi în spatele picioarelor, însă niciodată – nici măcar o dată – n-a mai atins-o.

E greu să crezi că August cel de acum şi cel de altădată sunt una şi aceeaşi persoană şi, sincer să fiu, nici nu mă străduiesc prea tare să cred în schimbarea lui. L-am mai văzut pe acest om în episoade scurte şi înainte – i-am văzut agerimea, stilul pişicher, generozitatea de spirit –, însă ştiu exact de ce e în stare şi n-am să uit asta. Ceilalţi se pot lăsa vrăjiţi de noua lui personalitate, însă eu nu cred nici în ruptul capului că acesta este August cel adevărat, iar celălalt, doar o imagine superficială, o mască aberantă. Şi totuşi înţeleg perfect că îi poate păcăli cu noua lui faţă...

E absolut încântător. E fermecător. Radiază precum soarele. Din clipa când ne întâlnim dimineaţa şi până dispar la paradă, îşi revarsă

întreaga atenţie asupra uriaşului animal de culoarea furtunii şi asupra fragilei siluete cocoţate deasupra lui. E atent şi tandru cu Marlena şi blând şi patern cu Rosie.

Pare să nu fie deloc conştient de fostele animozităţi dintre noi, în ciuda rezervei mele, evidente. Zâmbeşte larg; mă bate pe spate. Observă că hainele mele sunt zdrenţuite şi, chiar în aceeaşi zi, tipul cu rufăria soseşte cu mai multe rânduri de haine curate. Spune că veterinarul spectacolului nu trebuie să fie nevoit să se spele cu apă rece din găleată şi mă invită să fac duş în salonul lor. Şi, când află că, mai mult decât orice pe lume, poate cu excepţia pepenelui roşu, lui Rosie îi place ginul cu bere de ghimbir, are grijă ca ea să primească şi una, şi alta după plac, în fiecare zi. O drăgăieşte. Îi şopteşte cuvinte dulci la ureche, iar ea e încântată să aibă parte de atâta atenţie şi mugeşte veselă ori de câte ori îl zăreşte.

Chiar a uitat?

Îl privesc atent, căutând fisuri, însă noul August rămâne la fel de adorabil. Nu durează mult şi optimismul lui cuprinde întregul circ. Pană şi Unchiul Al s-a molipsit – în fiecare zi, se opreşte să-i observe progresul şi, peste nici două zile, comandă noi afişe ce o prezintă pe Rosie cu Marlena călare pe cap. Începetează să mai altoiască lumea cu bastonul şi, la scurt timp, oamenii nu se mai feresc instinctiv din calea lui. Unchiul Al devine pur şi simplu un om vesel şi cu chef de viaţă. Umblă zvonul cum că la următoarea chenzină ar fi bani de salarii şi până şi muncitorii încep să schiţeze câte un surâs fugar.

Abia când o surprind pe Rosie efectiv *torcând* la mângâierile lui August convingerea mea începe să se clatine definitiv. Şi în inimă mi se insinuează un sentiment extrem de neplăcut.

Poate că a fost vina mea. Poate că am vrut să-l urăsc fiindcă sunt îndrăgostit de nevasta lui şi, dacă aşa stau lucrurile, atunci ce fel de om sunt?

În Pittsburgh, mă duc în fine la biserică. Când îngenunchez în confesional, încep să plâng ca un prunc şi-i povestesc preotului despre părinţii mei, despre noaptea înjosirii mele şi despre gândurile mele de preacurvie. Preotul, oarecum încurcat, scoate câteva *linişteşte-te*, *fiule*, după care îmi spune să-mi iau mătăniile şi să mă rog şi să o uit pe Marlena. Mi-e prea ruşine să recunosc că n-am un rozariu, aşa că, atunci când mă întorc în vagon, îi întreb pe Walter şi pe Camel dacă nu cumva are vreunul dintre ei. Walter mă priveşte ciudat, iar Camel îmi oferă un şirag de mărgele din dinţi de ren.

Ştiu prea bine ce e în mintea lui Walter. El încă îl urăşte pe August dincolo de orice închipuire şi, deşi nu spune nimic, ştiu exact ce părere are despre faptul ca eu par să-mi fi schimbat părerea. Încă ne ocupăm împreună de toaleta şi hrana lui Camel, însă, în timpul

lungilor nopţi petrecute pe şine, încetăm să mai facem schimb de poveşti. Walter citeşte Shakespeare, iar Camel se îmbată şi devine ursuz şi e tot mai greu de mulţumit.

În Meadville, August se hotărăşte că a venit în fine şi seara cea mare.

Atunci când îi da vestea, Unchiul Al amuţeşte. Îşi duce mâna la piept şi se uită spre ceruri cu ochii scăldaţi în lacrimi. Apoi, în vreme ce aghiotanţii lui caută locuri în care să se ascundă, el îl bate pe August pe umăr. Îi strânge mâna bărbăteşte şi apoi, fiindcă e mult prea emoţionat ca să mai poată zice ceva, i-o mai strânge o dată.

Tocmai examinez o copită crăpată în cortul fierarului, când August trimite după mine.

— August? zic, băgând capul în deschizătura draperiei ce serveşte drept uşă pentru cabina Marlenei. Aceasta flutură încet, foşnind în vânt. M-ai chemat?

— Jacob! strigă el cu glas tunător. Ce bine îmi pare că ai venit! Intră, te rog! Intră, scumpule!

Marlena e îmbrăcată de spectacol. E aşezată la măsuţa de toaletă, cu un picior ridicat pe marginea acesteia, şi-şi leagă panglica lungă şi roz a unui balerin în jurul gleznei. August stă pe un scaun din apropiere, în frac şi joben. Răsuceşte în mâini un baston cu măciulie de argint. Acesta are vârful întors, într-un soi de cârlig.

— Ia loc, te rog, spune, ridicându-se şi bătând uşor scaunul.

Şovăi o fracţiune de secundă, apoi străbat cortul. Mă aşez, iar August rămâne în picioare, în faţa noastră. Îi arunc o privire Marlenei.

— Marlena, Jacob – scumpa mea şi dragul meu prieten, spune August, scoţându-şi pălăria şi privindu-ne cu ochi umezi. Săptămâna trecută a fost uluitoare din foarte multe puncte de vedere. Cred ca nu ar fi deloc exagerat să o numesc o veritabilă călătorie a sufletului. Cu doar două săptămâni în urmă, acest circ era pe marginea prăpastiei. Traiul, şi, într-adevăr, dată fiind situaţia financiară, cred că pot să afirm fără teama de a greşi ca înseşi vieţile, vieţile înseşi ale tuturor celor ce fac parte din acest circ erau în pericol. Şi vreţi să ştiţi de ce?

Privirea lui intensă se muta de la mine la Marlena şi de la ea la mine.

— De ce? Îi face Marlena jocul şi întreabă, ridicându-şi celălalt picior şi înfăşurându-şi panglica lata de satin în jurul gleznei.

— Fiindcă m-am înglodat în datorii, cumpărând un animal care trebuia să fie salvarea acestui circ. Şi pentru că, odată cu el, am achiziţionat şi un vagon cu care să îl transportăm. Şi fiindcă apoi am descoperit că acest animal părea să nu ştie să facă absolut nimic, însă mânca tot ce prindea. Şi fiindcă a-i asigura lui hrana însemna să nu ne

putem plăti angajaţii şi chiar să concediem o parte dintre ei.

Tresar auzind această referire subtilă la faptul că au fost aruncaţi din tren, însă August priveşte undeva în spatele meu, spre un perete. Rămâne tăcut vreme îndelungată, de parcă ar fi uitat că ne aflăm şi noi acolo. Apoi îşi vine în fire şi tresare.

— Dar am fost salvaţi, spune, iar ochii lui mă privesc cu o dragoste copleşitoare, iar motivul pentru care am fost salvaţi este că am fost de două ori binecuvântaţi. Soarta ne-a zâmbit larg în ziua în care i-a condus paşii lui Jacob spre trenul nostru. Ea ne-a dăruit nu doar un veterinar cu studii la o universitate de mare clasă – un veterinar la înălţimea cerută de spectacolul nostru –, ci şi un veterinar atât de devotat însărcinărilor sale, încât a făcut cea mai uimitoare descoperire. O descoperire care, în cele din urmă, ne-a adus salvarea mult aşteptată.

— Nu, zău, eu...

— Nu spune nimic, Jacob. Nu fi modest. Din clipa când am dat cu ochii de tine am ştiut că eşti om de nădejde. Nu-i aşa, draga mea? August se întoarce spre Marlena şi-şi flutură degetul spre ea.

Ea dă din cap că da. Dat fiind că tocmai a terminat de legat şi al doilea balerin, îşi ia piciorul de pe marginea mesei şi-l pune peste celălalt. Aproape instantaneu, începe să şi le bâţâie mecanic.

August o priveşte lung.

— Însă Jacob nu este singurul care merită felicitat, continuă el. Tu, frumoasa şi talentata mea soţie, ai fost extraordinară. Cât despre Rosie, ce să mai spun? Dintre noi toţi, ea e singura pe care nu trebuie să o uităm cu nici un chip în această ecuaţie. Atât de răbdătoare, atât de dornică a face pe plac, atât de... Aici se opreşte şi trage aer în piept atât de adânc, încât i se umflă nările. Când reia, vocea i se frânge: Fiindcă e un animal frumos şi magnific, cu o inimă plină de iertare şi capacitatea de a-i înţelege pe cei ce i-au greşit. Fiindcă, mulţumită vouă, Cel Mai Senzaţional Spectacol de pe Pământ al Fraţilor Benzini e pe cale să atingă un nou nivel al măreţiei. În acest moment, putem spune că am devenit cu adevărat un circ de calibrul celor mai mari circuri din lume, şi nimic din toate astea nu s-ar fi putut întâmpla fără voi.

Ne zâmbeşte radios şi e atât de îmbujorat, încă mi-e teamă să nu izbucnească în lacrimi.

— A, era să uit, strigă, lovindu-şi palmele. Se năpusteşte la un cufăr şi caută ceva în el. Scoate două cutiuţe. Una e pătrată, cealaltă e dreptunghiulară şi turtită. Amândouă sunt frumos ambalate, ca nişte cadouri.

— Pentru tine, draga mea, spune, întinzându-i-o pe cea dreptunghiulară Marlenei.

— Vai, Auggie! Nu trebuia!

— De unde ştii ce e? spune el zâmbind. Poate e un penar cu un stilou.

Marlena rupe hârtia, dând la iveală o cutie de catifea albastră. Ridică ochii spre el, nesigură, apoi deschide capacul cu arc. În mijlocul căptuşelii de satin roşu tronează un colier cu diamant.

— Vai, Auggie, spune. Se uită la colier, apoi la August şi pe frunte îi apar cute de îngrijorare. E superb, Auggie. Dar nu ştiu dacă ne permitem...

— Şşş, zice el şi se apleacă şi-i ia mâna. Îi sărută palma. În seara asta începe o nouă eră. Nimic nu e prea mult pentru seara asta.

Ea scoate colierul şi îl leagănă între degete. E limpede că a lăsat-o fără grai.

August se întoarce şi îmi întinde cutiuţa pătrată.

Desfac panglica şi apoi, cu grijă, hârtia. Cutia dinăuntru e tot de catifea albastră. Mi se pune un nod în gât.

— Hai, hai, spune August nerăbdător. Deschide-o! Ce stai?

Cutia se deschide cu un ţac. E un ceas de buzunar, din aur.

— August... zic.

— Îţi place?

— E frumos. Dar nu-l pot accepta.

— Ba da, sigur că poţi. Şi o să-l şi accepţi! Spune, apucând-o pe Marlena de mână, ridicând-o în picioare şi luându-i colierul din mână.

— Nu, nu pot, zic. E un gest minunat. Însă e prea mult.

— Ba poţi şi ai să-l accepţi, spune el ferm. Sunt şeful tău şi îţi poruncesc să-l primeşti. Şi, oricum, de ce nu l-ai accepta? Din câte îmi amintesc, şi tu ai făcut cadou unul asemănător pentru un prieten, acum nu mult timp.

Închid ochii şi-i strâng. Când îi deschid iar, Marlena sta cu spatele la August şi-şi ţine părul ridicat, în timp ce el îi prinde colierul la gât.

— Aşa, spune el.

Ea se răsuceşte şi se apleacă să se uite oglindă. Degetele ei ating fugar diamantul de la gât.

— Să-nţeleg că îţi place? spune el.

— Nici măcar nu ştiu ce să zic. E lucrul cel mai frumos pe care... A! strigă. Era să uit! Am şi eu o surpriză.

Trage cel de-al treilea sertar al măsuţei de toaletă şi caută prin el, scormonind printre costume transparente. Apoi scoate un material roz cu ape sau aşa ceva. Îl ţine de margini şi-i dă un bobârnac, făcându-l să licărească în mii de luminiţe.

— Zi, cum ţi se pare? Ce zici? spune radioasă.

— E... E... Ce e? Întreabă August.

— E un baticuţ pentru Rosie, spune ea, punându-l pe lângă pieptul ei, sprijinindu-l cu bărbia şi întinzându-l. Uite, vezi? Partea asta se ataşează la capătul căpăstrului, părţile astea vin în laterale şi asta pe

frunte. Eu l-am făcut. Mi-a luat două săptămâni să-l fac. Ridică privirea. Pe fiecare obraz are câte o mică pată roşie.

August o priveşte lung. Dă să zică ceva, însă nu reuşeşte să articuleze nici un cuvânt. Apoi întinde mâinile şi o strânge în braţe.

Nu pot să mă uit la ei, aşa că mă uit în altă parte.

Graţie tehnicilor de marketing de excepţie pe care Unchiul Al le stăpâneşte la perfecţie, în cupolă nu mai e loc nici măcar să arunci un ac. Se vând atâtea bilete, încât, după ce Unchiul Al roagă frumos mulţimea, pentru a patra oară, să se mai strângă un pic, devine limpede că această măsură nu va fi suficienta.

Oamenii buni la toate sunt trimişi să arunce paie de-a lungul pistei de hipodrom. Pentru a ţine mulţimea ocupată în acest timp, orchestra dă un concert, iar clovnii, inclusiv Walter, fac turul tribunelor, împărţind bomboane şi mângâind copilaşii sub bărbie.

Artiştii şi animalele sunt aliniaţi în spate, gata de spectacol. Aşteaptă de douăzeci de minute şi nu mai au stare.

Unchiul Al se năpusteşte spre zona ei.

— Bine, oameni buni, ascultaţi, răcneşte. În seara asta suntem foarte aglomeraţi, aşa că ţineţi-vă cât mai aproape de centrul arenei şi aveţi grijă să fie cel puţin un metru jumate între animale şi public. Dacă fie şi un singur copil nimereşte sub copitele lor, o să-l jupoi personal pe cel al cărui animal a făcut asta. Aţi înţeles?

Încuviinţări, murmure, retuşuri de ultim moment.

Unchiul Al îşi bagă capul în cupolă pe după cortină şi ridică o mână către dirijorul orchestrei.

— Gata. Haideţi! Faceţi-i praf! Da' fără să-i omorâţi cu zile, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

Nici un singur copil nu nimereşte sub copitele animalelor. De fapt, toată lumea are o prestaţie de zile mari, iar cireaşa de pe tort este Rosie. O duce pe Marlena, aşezată pe capul ei împodobit cu baticuţul cu paiete, în timpul spectacolului de început, răsucindu-şi trompa a salut. În faţa ei se află un clovn, un tip slăbănog şi ciolănos care alternează tumbele cu roata. La un moment dat, Rosie se întinde în faţă şi-l apucă de pantaloni. Îl smuceşte atât de tare, că lui îi fuge pământul de sub picioare. El se întoarce mânios şi dă cu ochii de un elefant zâmbitor. Mulţimea fluieră şi aplaudă, însă după aceea clovnul are grijă să se aţină din calea ei.

Când vine momentul ca Rosie să-şi înceapă numărul, mă strecor în cupolă şi mă lipesc de nişte gradene. În timp ce acrobaţii îşi primesc aplauzele, îngrijitorii aleargă în arenă, rostogolind în faţa lor două mingi: una mică şi una uriaşă, ambele pictate cu desenul drapelului naţional – stele roşii şi dungi albastre. Unchiul Al ridică braţele şi se uită spre fundul cupolei. Priveşte drept pe lângă mine, fix în ochii lui

August. Dă uşor din cap şi flutură o mână spre dirijor, care atacă valsul lui Gounod.

Rosie intră în cupolă, plimbându-se la pas pe lângă August. O duce pe Marlena pe cap, cu trompa răsucită a salut şi gura deschisă într-un zâmbet. Când intră în arenă. Rosie o ridică pe Marlena de pe cap şi o aşază pe pământ.

Marlena glisează teatral spre marginea arenei, un vârtej de roz scânteietor. Zâmbeşte, face o piruetă, îşi aruncă braţele în laturi şi trimite bezele mulţimii. Rosie o urmează îndeaproape, cu trompa răsucită în sus. August vine lângă ea, fluturând de această dată bastonul cu măciulie de argint în locul băţului cu ţepuşă. Îi privesc buzele, citind de pe ele expresiile poloneze pe care le-a învăţat pe dinafară.

Marlena dansează în jurul arenei preţ de încă o tură şi se opreşte lângă mingea cea mică. August o aduce pe Rosie în centrul arenei. Marlena îi priveşte, apoi se întoarce către public. Îşi umflă obrajii şi-şi şterge fruntea cu o mână, cu un gest exagerat de oboseală. Apoi se aşază pe minge. Îşi încrucişează picioarele şi se reazemă în coate, cu bărbia în palme. Bate din picior, ridicând ochii spre cer. Rosie o observă zâmbitoare, cu trompa sus. O clipă mai târziu, se întoarce încet şi-şi coboară posteriorul uriaş spre mingea mai mare. Mulţimea începe să râdă.

Marlena o priveşte din nou scurt, şocată, şi se ridică, cu bărbia căzută, mimând furia. Se întoarce cu spatele la Rosie. Aceasta se ridică şi ea, apoi îşi târşeşte picioarele, arătându-i Marlenei coada. Mulţimea leşină de râs.

Marlena se uită în urma ei şi se strâmbă. Cu un gest plin de emfază, ridică un picior şi-l pune pe minge. Apoi îşi încrucişează braţele în faţă şi dă din cap scurt ca pentru a spune: *Să te văd acum, elefantule*.

Rosie îşi răsuceşte trompa, ridică piciorul drept în faţă şi şi-l pune încetişor pe minge. Marlena o priveşte cu ochii ieşiţi din orbite. Îşi desface larg braţele şi-şi ridică şi celălalt picior, îşi îndreaptă încet genunchiul, în timp ce celălalt picior e flexat, ca al unei balerine. În clipa în care piciorul e drept, coboară celălalt picior, în aşa fel încât acum stă pe minge. Zâmbeşte larg, încredinţată că, în sfârşit, a reuşit să surclaseze elefantul. Publicul aplaudă şi fluieră, la fel de încredinţat ca şi ea. Marlena se mişcă uşor, în aşa fel încât acum stă cu spatele la Rosie, şi ridică braţele, victorioasă.

Rosie aşteaptă un moment, apoi îşi ridică celălalt picior pe minge. Mulţimea explodează. Marlena se uită iar peste umăr. Se răsuceşte înapoi, de această dată cu faţa spre Rosie, şi-şi pune iar mâinile în şolduri. Se încruntă adânc, scuturând din cap frustrată. Ridică un deget şi începe s-o admonesteze cu el pe Rosie, însă doar pentru o fracţiune de secundă, pentru că încremeneşte. I se luminează faţa. I-a

venit o idee! Ridică degetul în aer, întorcându-se spre public, ca acesta să poată fi martor la ce are de gând să-i facă elefantului ca să-l potolească pentru totdeauna şi să-i arate că e mai tare ca el.

Se concentrează o clipă, cu ochii la balerinii ei de satin. Iar apoi, în răpăitul tobelor, începe să mişte picioarele, rostogolind mingea în faţă. Accelerează tot mai mult, până când picioarele îi devin un vârtej, rostogolind mingea în jurul arenei, în aplauzele şi fluierăturile publicului. Apoi urmează o explozie de strigăte de încântare...

Marlena se opreşte şi se uită. A fost atât de absorbită de minge, că nici n-a băgat de seamă priveliştea ridicolă din spatele ei. Pahidermul e cocoţat cu toate cele patru picioare şi spinarea arcuită, pe mingea cea mare. Tobele încep din nou să răpăie. La început, nimic. Apoi, încetişor, mingea de sub picioarele lui Rosie începe să se mişte.

Dirijorul face semn orchestrei să atace un ritm mai alert, iar Rosie rostogoleşte mingea câţiva metri. Marlena zâmbeşte încântată, aplaudând, întinzând mâinile către Rosie şi invitând mulţimea s-o adore. Apoi, sare jos de pe minge şi se duce la Rosie, care coboară cu băgare de seamă de pe a ei. Lasă trompa jos şi Marlena se aşază pe curba acesteia, punându-şi un braţ pe după ea şi flexându-şi graţioasă tălpile. Rosie ridică trompa, ţinând-o pe Marlena în aer. Apoi o depune pe creştetul ei şi părăseşte cupola în ovaţiile unei mulţimi adoratoare.

Apoi începe să plouă cu bani – dulcea, atât de dulcea ploaie a banilor. Unchiul Al e în delir, stă în mijlocul pistei de hipodrom cu braţele şi faţa ridicate, scăldându-se în monedele ce cad asupră-i. Rămâne cu faţa sus, chiar şi atunci când monedele îl lovesc în obraji, nas şi frunte. Cred că nu e exclus chiar să aibă lacrimi în ochi.

Prin amabilitatea lui Timothy Tegge, Arhivele Circului Tegge, Baraboo, Wisconsin

Optsprezece

Le ajung din urmă tocmai când Marlena se lasă să alunece de pe creştetul lui Rosie.

— Aţi fost minunate! Minunate! spune August, pupând-o pe obraz. Le-ai văzut, Jacob? Ai văzut cât de minunate au fost?

— Sigur că le-am văzut.

— Te rog, fă-mi un serviciu şi du-o tu pe Rosie, vrei? Eu trebuie să mă întorc înăuntru. Îmi dă bastonul cu măciulie de argint. Se uită la Marlena, oftează adânc şi-şi duce o mână la piept. Superbe. Pur şi simplu superbe. Nu uita, zice, întorcându-se şi mergând câţiva paşi cu spatele, intri cu caii imediat după Lottie.

— Mă duc după ei chiar acum, zice.

August reintră în cupolă.

— De nota douăzeci, zic.

— A fost extraordinară, nu-i aşa? Marlena se apleacă şi-i trage o pupătură sonoră pe umăr lui Rosie, lăsând amprenta perfectă a unor buze pe pielea cenuşie. Se întinde şi-o şterge cu degetul mare.

— M-am referit la tine, zic.

Ea se îmbujorează, cu degetul încă lipit de umărul lui Rosie.

Regret pe loc cele rostite. Nu că n-ar fi adevărat, fiindcă este, ci fiindcă vorbele mele au însemnat mult mai mult decât atât şi ea o ştie, iar acum am făcut-o să se simtă prost. Mă hotărăsc să mă retrag rapid din scena.

— *Chodz*, Rosie, spun, făcându-i semn să vină la mine. *Chodz*, *moj malutki patzuszek*.

— Jacob, stai. Marlena îmi pune o mână pe încheietura braţului.

În depărtare, chiar la intrarea în marea cupolă, August se opreşte şi încremeneşte. E ca şi cum ar fi simţit contactul nostru fizic. Se întoarce încet pe călcâie, cu chipul întunecat. Privirile ni se întâlnesc.

— Poţi să-mi faci o favoare? Întreabă Marlena.

— Sigur. Evident, zic, privind stresat spre August.

Marlena n~a observat că ne priveşte. Îmi pun mâna în şold, astfel că degetele ei alunecă de pe cotul meu.

— Poţi s-o aduci pe Rosie la cabina mea? Am o surpriză.

— Păi da, sigur, cred că da, zic. Când vrei să ţi-o aduc?

— Du-o acum. Vin şi eu imediat. A, şi să te îmbraci cu ceva drăguţ. Vreau să fie o petrecere adevărată.

— Eu?

— Sigur că tu. Acum trebuie să-mi fac numărul, dar nu durează

mult. Şi, dacă-l vezi pe August, nu-i spune nimic. OK?

Încuviinţez. Când mă uit din nou spre marea cupolă, August a dispărut.

Rosie n-are nici cea mai mică problemă cu noul aranjament. Păşeşte alături de mine către cabina Marlenei, apoi aşteaptă răbdătoare ca Grady şi Bill să desfacă prelata laterală din ţăruşi.

— Şi ce mai face Camel? Întreabă Grady, ghemuindu-se şi chinuindu-se să desfacă o funie.

Rosie se apropie de el curioasă să vadă ce face.

— Cam la fel, zic. Crede ca îi e mai bine, dar eu nu sunt de aceeaşi părere. Cred că nu-şi dă seama fiindcă nu trebuie să facă nimic. Asta, plus faptul că e mai tot timpul beat.

— Da, ăsta-i Camel al nostru, spune Bill. Da' de unde face rost de tărie? Tărie bea, nu? Sper că nu mai bea porcărie de-aia de te-omoară cu zile!

— Nu, e tărie de la mama ei. Colegul meu de cameră e un suflet milostiv şi are grijă să-i facă rost.

— Cine? Kinko ăla? spune Grady.

— Îhâm.

— Parcă-i ura pe îngrijitori.

Rosie întinde trompa şi-i ia pălăria Iui Grady. El se întoarce şi dă să i-o ia, însă ea o ţine sus.

— Hei, vrei te rog să ai grijă ce face elefantul ăsta al tău?

Mă uit în ochii ei, care licăresc cu subînţeles.

— *Poloz!* îi zic serios, deşi fac mari eforturi să nu râd.

Urechea ei uriaşă flutură în faţă, şi Rosie scapă pălăria. Mă aplec şi-o culeg.

— Walter – Kinko – e băiat bun, da' pare mai rău decât e, zic, înapoindu-i pălăria lui Grady. S-a purtat extraordinar cu Camel. I-a cedat patul lui. I-a găsit şi fiul, chiar. L-a convins să vină să se întâlnească cu noi în Providence şi să-l ia la el.

— Nu mă-nnebuni, spune Grady, oprindu-se şi privindu-mă mirat. Şi Camel ştie?

— Îhm... Da.

— Şi ce-a zis când a auzit?

Mă strâmb şi scot un şuierat printre dinţi.

— Chiar aşa?

— N-am avut ce să facem.

— Ştiu. Grady tace o vreme. De fapt, el n-a avut nici o vină în ce s-a întâmplat. Probabil că la ora asta şi familia lui a aflat toată tărăşenia. Războiul i-a dat pe mulţi peste cap. Ştii că a fost artilerist, nu?

— Nu. Nu vorbeşte despre asta.

— Zi, crezi că bătrânul poate sa se ţină pe picioare să stea la coadă?

— Mă îndoiesc, zic. De ce?

— Umblă vorba că poate, până la urmă, o să fie totuşi bani, chiar şi pentru muncitori. N-am prea crezut-o până acum, da' parcă, după ce s-a întâmplat azi, încep sa cred c-ar fi ceva şanse.

Capătul de jos al prelatei flutură acum liber. Bill şi Grady îl ridică, dezvelind interiorul cabinei frumos aranjate a Marlenei. La un capăt al acesteia se află o masă aşternută cu faţă de masă de damasc scump şi trei farfurii. Cealaltă parte a cortului a fost golită de lucruri.

— Unde vrei ţăruşul? Acolo? zice Grady, arătând către locul gol.

— Cred că da, zic.

— Vin imediat, zice, dispărând.

Câteva minute mai târziu se întoarce cu două baroase de şapte kile fiecare, câte unul în fiecare mână. Îi aruncă unul lui Bill, care nu pare câtuşi de puţin impresionat. Îl prinde de coadă şi îl urmează pe Grady în cort. Încep să bată ţăruşul de fier în pământ, cu lovituri perfect măsurate.

O duc pe Rosie înăuntru şi mă aşez pe vine ca să-i leg lanţul, îşi plantează bine piciorul pe pământ, însă îşi lasă toată greutatea pe celelalte. Când mă ridic, o văd ca se apleacă spre o grămadă uriaşă de pepeni, din colţ.

— Vrei s-o legăm la loc? zice Grady, arătând către prelată care flutură în vânt.

— Da, dacă nu te superi. Nu cred că Marlena vrea ca August să ştie că Rosie e aici până nu intră.

Grady ridică din umeri.

— Cum vrei.

— Auzi, Grady? Crezi că poţi s-o păzeşti pe Rosie un minut? Trebuie să mă schimb.

— Nu ştiu, zice, cântărind-o din priviri cu ochii mijiţi. Dacă vrea să-şi scoată ţăruşul din pământ şi s-o ia la pas pe-aici?

— Mă îndoiesc. Dar uite' zic, arătându-i grămada de pepeni.

Rosie îşi răsuceşte trompa şi deschide gura, într-un zâmbet larg. Îi duc un pepene şi îl zdrobesc în faţa ei. Acesta explodează, şi trompa ei se avântă hulpavă în carnea roşie a fructului. Bagă bucăţi uriaşe în gură cu coajă cu tot.

— Ca să stai liniştit, zic.

Mă aplec pe sub prelată şi mă duc să mă schimb.

Când mă întorc, Marlena e deja aici, îmbrăcată în rochia roşie cu paiete pe care i-a dăruit-o August în noaptea când am luat masa în salonul lor. La gât îi străluceşte colierul cu diamant.

Rosie mestecă fericită alt pepene – e cel puţin al doilea, dar mai

sunt vreo şase în colţ. Marlena i-a dat jos baticul, care atârnă acum pe scaunul din faţa măsuţei de toaletă. Masa e încărcată cu platouri de argint acoperite şi sticle de vin. Simt un miros de carne de vită la grătar şi mi se strânge stomacul de foame.

Marlena e îmbujorată toată şi scotoceşte de zor într-un sertar al măsuţei de toaletă.

— Vai, Jacob, ce bine c-ai venit! Spune, uitându-se peste umăr. Mă bucur. Începusem să intru la idei. Trebuie s-apară şi el din clipă-n clipă. O, Doamne. Acum nu-l găsesc.

Se îndreaptă de spate, lăsând sertarul deschis. Din el se revarsă alandala eşarfe de mătase.

— Poţi să-mi taci o favoare?

— Fireşte, zic.

Scoate o sticlă de şampanie dintr-o frapieră cu trei picioare. Gheaţa din frapieră zornăie. Îmi întinde sticla, de pe fundul căreia se preling picături de apă.

— Poţi s-o deschizi exact în clipa când intră August? Şi să strigi „surpriză”?

— Sigur că da, zic, luând sticla.

Desfac sârma şi aştept, cu degetul pe dop. Rosie îşi apropie trompa, încercând să se strecoare între degetele mele şi sticlă. Marlena continuă să scormonească prin sertar.

— Ce-i asta?

Ridic privirea. În faţa noastră se afla August.

— Vai! strigă Marlena, întorcându-se. Surpriză!

— Surpriză! strig şi eu, trimiţând-o pe Rosie la plimbare şi deşurubând dopul.

Acesta ricoşează în prelată, apoi aterizează în iarbă. Şampania mi se revarsă peste degete, şi încep să râd. Marlena apare imediat cu două pahare înalte de şampanie, încercând să prindă lichidul care ţâşneşte. În clipa când reuşim în fine să ne coordonăm mişcările, am vărsat deja o treime din sticla pe care Rosie încă se chinuie să mi-o ia din mână.

Cobor privirea. Pantofii de mătase trandafirie ai Marlenei sunt îmbibaţi de şampanie şi şi-au schimbat culoarea.

— Vai, ce rău îmi pare! Râd.

— Ei, n-are nimic, zice ea. Mai avem o sticlă.

— Am întrebat *ce-i asta*?

Marlena şi cu mine încremenim, cu mâinile încă încâlcite. Ea ridică privirea, cu ochii cuprinşi dintr-odată de nelinişte. Are câte un pahar aproape gol de şampanie în fiecare mână.

— E o surpriză. Sărbătorim.

August o priveşte cu privirea. Are cravata desfăcută, jacheta deschisă şi chipul alb, complet lipsit de orice expresie.

— O surpriză, am înţeles, spune. Îşi scoate pălăria şi o răsuceşte în mâini, uitându-se la ea. Părul de pe frunte i se ridică într-o buclă. Ridică brusc ochii şi o sprânceană. Sau aşa credeţi voi.

— Poftim? zice Marlena cu glasul sec.

El îşi flutură încheietura mâinii, mişcare ce-i proiectează pălăria într-un colţ. Apoi îşi scoate jacheta încet, metodic. Se duce la măsuţa de toaletă şi-şi fâlfâie jacheta de zici că vrea s-o pună pe spatele scaunului. Când vede baticul lui Rosie, se opreşte. Îşi împătureşte jacheta şi o aşază frumos pe scaun. Privirea îi adastă asupra sertarului deschis şi asupra eşarfelor de mătase revărsate peste marginile ei.

— V-am prins într-un moment nepotrivit? Întreabă, ridicând ochii spre noi.

Ai zice că tocmai îi cere cuiva să-i dea sarea.

— Dragul meu, nu ştiu despre ce vorbeşti, spune Marlena cu blândeţe.

August se întinde şi ia o eşarfă portocalie, lungă şi aproape transparentă, din sertar. Apoi şi-o răsuceşte în jurul degetelor.

— V-aţi jucat cu eşarfele, ai? Trage de capătul eşarfei şi şi-o răsuceşte din nou pe degete. Vai, ce fată rea! Dar cred că ştiam deja.

Marlena îl priveşte mută.

— Deci, spune el, despre ce sărbătoare e vorba? Una post *coitum*? V-am lăsat îndeajuns de mult timp? Sau poate ar fi cazul să mai plec un pic şi să mă întorc mai încolo? Trebuie să recunosc, nu înţeleg ce caută elefantul în propoziţie. Mi-e şi frică să-mi închipui.

— Despre ce Dumnezeu vorbeşti? Protestează Marlena.

— Două pahare de şampanie, punctează el, arătând din cap spre mâinile ei.

— Ce? Ea ridică paharele atât de repede, încât conţinutul lor se varsă pe iarbă. Despre astea vorbeşti? Uite-l şi pe-al treilea, chiar...

— *Tu chiar mă iei de prost*?

— August, zic.

— *Taci! Taci dracului din gură!*

S-a făcut vânat la faţă. Aproape îi ies ochii din orbite. Tremură de furie.

Marlena şi cu mine rămânem nemişcaţi, într-o tăcere încremenită. Apoi expresia de pe chipul Iui August se schimbă într-un soi de complezenţă. Continuă să se joace cu eşarfa, chiar zâmbeşte spre ea. Apoi o împătureşte cu grijă şi o pune la loc în sertar. Când se îndreaptă de spate, clatină încet din cap.

— Tu... tu... tu...

Ridică o mâna, învârtejind aerul cu degetele. Însă apoi amuţeşte, pentru că atenţia îi e atrasă de bastonul cu măciulie de argint. Acesta e sprijinit de perete, lângă masă, acolo unde l-am lăsat. Se avântă şi-l ridică.

Aud susur de lichid atingând pământul în spatele meu şi mă întorc grăbit. Rosie face pipi în iarbă, cu urechile lipite de cap şi trompa răsucită sub bărbie.

August ţine bastonul într-o mână şi îşi loveşte palma celeilalte cu măciulia de argint, de mai multe ori.

— Cât timp credeaţi c-o să vă puteţi ascunde de mine? Se opreşte preţ de o clipă, apoi mă priveşte ţintă în ochi. Îhm?

— August, zic, n-am nici cea mai mică idee ce...

— Am zis *să taci*!

Se răsuceşte şi loveşte cu bastonul masa întinsă, azvârlind farfurii, tacâmuri şi sticle la pământ. Apoi începe să le joace în picioare. Porţelanul, sticla şi mâncarea se fac bucăţi, azvârlite în toate părţile.

August se uită preţ de o clipă la dezastrul pe care l-a făcut, apoi ridică ochii.

— Credeţi că n-am văzut ce se petrece? Privirea lui o străpunge pe Marlena, tâmpla îi zvâcneşte. Eşti foarte pricepută, draga mea, spune, dând din deget către ea şi zâmbind. Ce-i al tău e-al tău. Eşti foarte pricepută.

Se duce înapoi la măsuţa de toaletă şi reazemă bastonul de ea. Apoi se apleacă încetişor şi se uită în oglindă. Îşi dă şuviţa care i-a căzut pe ochi înapoi peste cap şi o netezeşte cu palma. Apoi încremeneşte, cu mâna încă la frunte.

— Bau! zice, uitându-se la noi în oglindă. Va văd.

Chipul îngrozit al Marlenei mă priveşte din oglindă.

August se întoarce şi ridică baticul roz cu paiete al lui Rosie.

— Şi asta-i problema, nu? Că vă văd. Voi credeţi că nu, însă eu vă văd. Chestia asta a fost de mare efect, trebuie să recunosc, zice, întorcând baticul în mână. Soţia devotată, care se ascunde într-o debara şi-şi face de cap pe la spatele soţului. Sau nu o debara? Poate a fost chiar aici. Sau poate te-ai dus în cortul curvei ăleia. Curvele au grijă una de alta, nu?

Mă priveşte.

— Spune-mi, dragă Jacob, unde-aţi făcut-o? Unde anume te-ai culcat cu nevastă-mea?

O iau pe Marlena de cot.

— Haide. Hai să mergem, zic.

— *Aha*! Deci nici măcar nu negi! strigă el. Încleştează baticul în pumnul cu încheieturi albite şi trage, ţipând printre dinţii încleştaţi, până când îl sfâşie.

Marlena ţipă. Dă drumul paharelor şi-şi duce o mână la gură.

— *Curvă ce eşti*! ţipă August. *Târfo*! *Căţea împuţită*!

Cu fiecare cuvânt, sfâşie şi mai tare baticul.

— August! strigă Marlena, făcând un pas în faţă. Termină! Încetează!

Intervenţia ei pare să-l ia prin surprindere, pentru că se opreşte. Se uită la ea şi clipeşte. Se uită la batic. Apoi se uită din nou la ea, buimac.

După o tăcere de câteva clipe, Marlena păşeşte în faţă.

— Auggie? zice ea timid. Ridică privirea spre el, rugătoare. Eşti bine?

August o priveşte bulversat, de parcă tocmai s-a trezit aici. Marlena se apropie încet de el.

— Scumpul meu? zice.

Mandibula lui se mişcă uşor. Fruntea i se încreţeşte şi baticul cade pe pământ.

Cred că am încetat să mai respir.

Marlena se duce lângă el.

— Auggie?

El se uită spre ea. Nările îi freamătă abia sesizabil. Apoi o împinge atât de violent, încât ea se prăbuşeşte grămadă peste farfuriile şi mâncarea de pe jos. El face un pas mare în faţă, se apleacă şi încearcă să-i smulgă colierul de la gat. Închizătoarea nu cedează şi ajunge să o tragă de gât, în timp ce ea ţipă.

Mă arunc asupra lui. Rosie mugeşte în spatele meu, în vreme ce August şi cu mine ne prăbuşim peste sosul vărsat şi peste cioburi. Întâi sunt eu călare pe el şi-i dau la cap. Apoi e el deasupra şi mă loveşte în ochi. Reuşesc să-i scap din strânsoare şi-l aburc în picioare.

— Auggie! Jacob! ţipă Marlena. Terminaţi!

Îl împing înapoi, însă el mă prinde de revere şi ne izbim amândoi de măsuţa de toaletă. Aud ca prin vis un clinchet în timp ce oglinda se dezintegrează în jurul nostru. August mă împinge şi ne luăm la trântă în mijlocul cortului.

Ne rostogolim gemând, atât de încleştaţi, că îi simt răsuflarea pe faţă. Acum sunt iar deasupra lui. Şi o clipă mai târziu el e iar deasupra mea şi mă izbeşte cu capul de pământ. Marlena e în picioare lângă noi şi strigă sa încetăm, însă nu putem. Sau cel puţin eu nu pot – în pumnii mei se adună toată furia, şi durerea, şi frustrarea ultimelor câteva luni.

Acum sunt cu faţa spre masa răsturnată. Acum sunt cu faţa spre Rosie, care smuceşte de ţăruş şi mugeşte. Acum suntem iar în picioare şi ne tragem de gulere şi de revere, parăm şi împărţim lovituri. În cele din urmă, ne prăbuşim pe prelata care ţine loc de uşă şi aterizăm în mijlocul mulţimii adunate afară.

În câteva secunde sunt luat pe sus de subsuori de Grady şi de Bill. Preţ de o clipă, August pare că are de gând să vină după mine, însă imediat expresia de pe chipul lui zdrelit se schimbă iar. Se ridică în picioare şi se scutură foarte calm de praf.

— Eşti nebun. *Nebun*! ţip.

Mă priveşte cu răceală, îşi netezeşte mânecile şi se întoarce în cort.

— Daţi-mi drumul, îi implor, răsucindu-mi capul întâi spre Grady, apoi spre Bill. Pentru numele lui Dumnezeu, daţi-mi drumul! E dement! O s-o omoare!

Mă zbat atât de tare, că reuşesc să-i trag după mine cam un metru. Din cort, aud zgomote de farfurii sparte, apoi ţipătul Marlenei.

Grady şi Bill bombăn amândoi şi-mi blochează drumul cu picioarele, ca să nu cumva să scap.

— Ba nu, n-o s-o omoare, spune Grady. Nu-ţi bate tu capul cu asta.

Earl se desprinde din mulţime, se apleacă şi intră în cort. Zgomotele se opresc. Se mai aud două bufnituri uşoare, apoi una mai tare, urmată de o tăcere rău prevestitoare.

Încremenesc, cu ochii la prelata uriaşă şi mută.

— Vezi? spune Grady, continuând să mă ţină strâns de braţ. Eşti bine? Putem să-ţi dăm drumul?

Încuviinţez, cu ochii la cort.

Grady şi Bill îmi dau drumul, însă puţin câte puţin. Întâi îşi slăbesc strânsoarea. Apoi îşi iau mâinile de pe mine, însă rămân aproape, fără să mă scape din ochi.

Simt cum mă ia cineva de mijloc. E Walter.

— Haide, Jacob, spune. Pleacă de-aici.

— Nu pot, zic.

— Ba da, poţi. Haide. Pleacă.

Mă uit spre cortul mut. Câteva clipe mai târziu, îmi desprind privirea de prelata care flutură în vânt şi plec.

Walter şi cu mine ne urcăm în vagon. Queenie iese repede de după buşteni, unde Camel sforăie de mama focului. Dă din ciot, apoi se opreşte, amuşinând aerul.

— Şezi, porunceşte Walter, arătând spre pat.

Queenie se aşază în mijlocul duşumelei. Eu mă aşez pe marginea patului. Acum, că adrenalina începe să-mi scadă, încep să-mi dau seama cât de tare mă doare tot corpul. Am mâinile pline de răni sângerânde, zici că respir printr-o mască de gaze şi abia văd, prin despicătura pleoapei umflate a ochiului drept. Când îmi pipăi faţa, mâna mi se umple de sânge.

Walter se apleacă peste un cufăr deschis. Când se întoarce, are în mână o sticlă de alcool contrafăcut şi o batistă. Se aşază în faţa mea şi scoate dopul.

— Hei! Voi sunteţi? Walter? strigă Camel de după buşteni.

Trebuia să-mi închipui că se trezeşte când aude zgomot de dop.

— Arăţi ca dracu', spune Walter, ignorându-l complet pe Camel.

Lipeşte batista de gâtul sticlei şi toarnă pe ea nişte lichid. Vine cu ţesătura umedă spre faţa mea.

— Să nu te mişti. O să te usture.

Puţin zis – când alcoolul îmi atinge faţa, sar de trei metri, gemând din rărunchi.

Walter aşteaptă, cu batista pregătită.

— Vrei să muşti ceva? Se apleacă să culeagă dopul. Poftim.

— Nu, zic, încleştându-mi dinţii. Lasă-mă numai puţin.

Mă chircesc, legănându-mă înainte şi înapoi.

— Am o idee şi mai bună, spune Walter. Îmi întinde cana. Hai. Arde ca naiba pe gât, dar după câteva guri nu mai simţi nimic. Ce dracu' s-a întâmplat, îmi spui şi mie?

Iau cana şi o apuc cu mâinile învineţite ca s-o duc la gură. Mă simt stângaci, de parcă aş avea mănuşi de box. Walter mă apucă de mâini să nu-mi tremure. Alcoolul îmi arde buzele rănite, îmi sfâşie gâtul şi-mi explodează în stomac. Mi se taie răsuflarea şi împing cana înapoi atât de tare, că o parte din lichid se varsă pe jos.

— Mda. E un pic cam tare, spune Walter.

— Mă scoateţi şi pe mine de-aici şi-mi daţi şi mie ce beţi voi sau ce faceţi? Ţipă Camel.

— Tacă-ţi pliscul, Camel, spune Walter.

— Ia, ia, vezi ce spui! Aşa se vorbeşte cu un om bătrân şi bolnav?

— Am zis să taci, Camel. N-am timp de prostiile tale. Hai, spune, împingând cana înapoi spre mine. Mai ia.

— Ce s-a întâmplat? zice Camel.

— Jacob s-a bătut.

— Ce? Cum? Cu cine? A fost vreo mardeală cu mojicimea?

— Nu, zice Walter supărat. Mai rău.

— Mardeală cu mojicimea? Bombăn printre buzele umflate.

— Bea, zice el, întinzându-mi iar cana. O bătaie între noi şi ei. Între circari şi mojicime. Eşti gata?

Iau încă o gură de rachiu, care, în ciuda asigurărilor lui Walter, mă arde pe gât ca iperita. Pun cana pe jos şi închid ochii.

— Da. Cred ca da.

Walter mă apucă de bărbie şi îmi întoarce capul într-o parte şi-ntr-alta, cercetându-mă să vadă exact în ce stare sunt.

— Sfinte Sisoe. Ce Dumnezeu s-a întâmplat? zice, căutându-mă în părul de la ceafă.

După cât se pare, a mai găsit şi acolo ceva nasol.

— A împins-o pe Marlena.

— Adică a dat în ea?

— Da.

— De ce?

— Pur şi simplu l-au apucat pandaliile. Nu ştiu cum să-ţi spun altfel.

— Ai numai cioburi prin păr. Stai cuminte. Degetele lui îmi pipăie

scalpul, ridicându-mi părul şuviţă cu şuviţă. Pai şi de ce l-au apucat aşa dracii? zice, depunând cioburile pe cartea cea mai apropiată.

— Al dracu' să fiu dacă ştiu.

— Pe naiba nu ştii. Te-ai încurcat cu ea?

— Nu. Categoric, nu, zic, deşi sunt destul de sigur că, dacă n-aş fi deja vânăt ca sfecla, m-aş înroşi până în vârful urechilor.

— Sper că nu, spune Walter. Pentru binele tău, sper că nu.

În dreapta mea se aud foşnete şi trosnete. Încerc sa mă uit, însă Walter mă ţine strâns de bărbie.

— Ce dracu' faci. Camel? Răcneşte, şi-i simt răsuflarea fierbinte pe faţă.

— Vreau să văd dacă Jacob e bine.

— Pentru numele lui Dumnezeu, spune Walter. Stai potolit! Nu m-aş mira să primim vreo vizită în curând. Poate că pe Jacob îl caută, dar să nu crezi că n-or să te ia şi pe tine pe sus.

Când Walter îmi termină de curăţat rănile şi de scos cioburile din păr, mă târăsc pe saltea şi încerc să găsesc un loc confortabil pentru capul meu zdrelit peste tot. Ochiul drept mi s-a umflat atât de tare, că nu-l mai pot deschide. Queenie vine să mă investigheze şi mă miroase curioasă. Se da câţiva paşi înapoi şi se culcă, fără sa mă scape din ochi.

Walter pune cana înapoi în cufăr după care se apucă să scormonească prin el. Când se ridică, are în mână un cuţit uriaş.

Închide uşa interioară şi o zăvorăşte cu o bucată de lemn.

Apoi se aşază cu spatele la perete, eu cuţitul lângă el.

După o vreme, auzim tropăit de copite pe rampă. Pete, Otis şi Diamond Joe vorbesc în şoaptă în cealaltă parte a vagonului, însă nici unul dintre ei nu bate şi nu încearcă uşa. După o vreme, îi auzim cum coboară rampa şi ies, trăgând uşa glisantă în urma lor.

Când trenul se hurducă avântându-se înainte, Walter oftează din rărunchi. Mă uit la el. Îşi lasă capul între genunchi şi strecoară cuţitul în spatele cufărului.

— Eşti un mare băftos, zice, trăgând zăvorul. Deschide larg uşa şi se duce la buştenii care-l ascund pe Camel.

— Eu? zic, cu mintea aburită de rachiu.

— Da, tu. Cel puţin până acum.

Walter dă la o parte buştenii şi-l scoate pe Camel. Apoi îl târăşte pe bătrân spre cealaltă parte a vagonului, pentru a-i face abluţiunile de seara.

Moţăi, turtit de combinaţia traumă plus rachiu.

Abia dacă-l aud pe Walter ajutându-l pe Camel să mănânce, îmi amintesc cum m-am ridicat în capul oaselor ca să beau nişte apă, apoi m-am prăbuşit înapoi pe saltea. Data următoare când mă trezesc,

Camel e culcat în pat şi sforăie, iar Walter stă pe pătura de cal din colţ, cu lampa lângă el şi o carte în poală.

Aud paşi pe acoperiş şi, o clipă mai târziu, în uşa noastră se aude o bătaie uşoară. Tresar din tot corpul.

Walter sare în picioare ca un crab şi înhaţă cuţitul din spatele cufărului. Apoi se duce lângă uşă, cu mâna încleştată pe cuţit, îmi face semn către lampă. Mă întind spre ea, însă, având un ochi umflat, nu am percepţia corectă asupra câmpului vizual şi ratez ţinta.

Uşa se deschide uşor, scârţâind. Degetele lui Walter se strâng pe mânerul cuţitului şi se desfac, apoi se strâng iar.

— Jacob?

— Marlena! strig.

— Isuse, femeie! strigă Walter, dând drumul cuţitului. Era sa te omor. Încleştează canatul uşii. Se uită neliniştit împrejur. Eşti singură?

— Da, zice ea. Îmi pare rău. Trebuie să vorbesc cu Jacob.

Walter deschide uşa încă puţin. Apoi îi cade faţa.

— Aoleu, zice. Hai, intră repede.

Când ea intră, ridic lampa cu kerosen. Are ochiul stâng vânăt şi umflat.

— Isuse! zic. El ţi-a făcut asta?

— O, Doamne, uită-te la tine, spune ea, întinzând mâna spre mine. Degetele ei zăbovesc foarte aproape de faţa mea. Trebuie sa te vadă un doctor.

— Sunt bine, zic.

— Cine dracu' e? zice Camel. E o damă? Nu văd nimic. Să mă întoarcă şi pe mine cineva.

— Vai, scuze, spune Marlena, şocată la vederea trupului infirm de pe pat. Credeam că sunteţi doar voi doi... Vai, îmi pare foarte rău. Acum mă duc înapoi.

— Ba nu te duci nicăieri, zic.

— N-am vrut să zic... înapoi la el.

— Nu vreau să ştiu că te plimbi printr-un tren în mişcare, ca să nu mai zic că sări pe acoperişurile vagoanelor.

— Sunt de aceeaşi părere cu Jacob, spune Walter. Ne ducem noi lângă cai, ca să vă lăsăm singuri.

— Nu, nu pot să vă cer asta, spune Marlena.

— Atunci lasă-mă să-ţi duc salteaua acolo, zic.

— Nu. N-am vrut să... Clatină din cap. O, Doamne. N-ar fi trebuit să vin. Îşi acoperă faţa cu mâinile. În clipa următoare începe să plângă.

Îi dau lampa Iui Walter şi o trag la pieptul meu. Ea se cuibăreşte în braţele mele suspinând, cu faţa lipită de cămaşa mea.

— Aoleu, face Walter iar. Înseamnă c-am ajuns şi complice.

— Hai să mergem să vorbim, îi zic Marlenei.

Ea îşi trage nasul şi se desprinde din strânsoarea mea. Se duce la

cai şi eu o urmez, trăgând uşa în urma noastră.

Se aude un nechezat slab, de recunoaştere. Marlena se duce şi-i mângâie crupa lui Midnight. Mă las să cad lângă perete, aşteptând-o. După un timp, se aşază lângă mine. Când trenul ia o curbă, duşumelele de sub noi trepidează, aruncându-ne unul spre altul, încât umerii ni se ating.

Cel care rupe tăcerea sunt eu.

— Te-a mai lovit şi altădată?

— Nu.

— Dacă te mai loveşte o dată, jur pe ce-am mai sfânt că-l omor.

— Dacă mă mai loveşte o dată, n-o să mai fie nevoie să faci asta.

Mă uit la ea. Razele lunii se strecoară printre şipcile din spatele său, iar profilul ei e întunecat şi nu i se disting trăsăturile.

— Îl părăsesc, spune, lăsând să-i cadă bărbia.

O apuc instinctiv de mână. Nu mai are verigheta.

— I-ai spus? întreb.

— În termeni cât se poate de clari.

— Şi cum a reacţionat?

— I-ai văzut răspunsul, zice.

Rămânem ascultând zdrăngănitul roţilor de dedesubt. Mă uit la spinările cailor adormiţi şi la crâmpeiele de noapte ce se întrezăresc printre şipci.

— Şi ce o să faci? întreb.

— Cred c-o să vorbesc cu Unchiul Al când ajungem la Eric, ca să văd dacă mă poate pune să dorm cu o fată, în alt vagon.

— Şi între timp?

— Între timp, stau la hotel.

— Nu vrei să te întorci la familia ta?

Tăcere.

— Nu. Şi oricum nu cred că mă vor.

Ne rezemăm de perete în tăcere, încă ţinându-ne de mână. După vreun ceas, adoarme şi alunecă încetişor până când capul ei se sprijină de umărul meu. Rămân treaz, şi fiecare fibră a trupului meu e conştientă de prezenţa ei.

Nouăsprezece

— Domnule Jankowski? E timpul să vă pregătiţi.

Apropierea vocii mă face să deschid brusc ochii. Deasupra mea, încadrată de plăcile tavanului, se află Rosemary.

— Poftim? A, da, zic, ridicându-mă cu greu în coate.

Mă străbate un val de bucurie când îmi dau seama că nu numai că îmi amintesc unde sunt şi cine e ea, ci şi că azi e zi de circ. Poate că tot ce s-a întâmplat mai devreme a fost doar un scurtcircuit al creierului meu?

— Staţi cuminte. O să ridic capul patului, spune ea. Vreţi să faceţi un duş?

— Nu, dar vreau cămaşa cea bună. Şi papionul.

— Papionul! zice ea mirată, dându-şi capul pe spate şi râzând.

— Da, papionul.

— O, Doamne, o, Doamne. Sunteţi ceva de speriat, spune ea, ducându-se la şifonier.

Până se întoarce, reuşesc să deschei trei nasturi de la cămaşă. Nu e rău pentru degetele mele artritice. Sunt destul de mândru de mine. Atât creierul, cât şi trupul îmi funcţionează perfect.

În timp ce Rosemary mă ajută să-mi scot cămaşa, mă uit în jos la trupul meu împuţinat. Mi se vad coastele, iar cele câteva fire rămase pe pieptul meu sunt albe. Parcă aş fi un ogar, tot numai muşchi filiformi şi oase. Rosemary îmi ghidează braţele în mânecile cămăşii celei bune şi câteva clipe mai târziu se apleacă deasupra mea, îndreptându-mi papionul. Se dă puţin în spate, ridică uşor capul şi face un ultim retuş.

— Trebuie să recunosc, papionul a fost o decizie foarte potrivită, spune, aprobând din cap.

Are glasul profund şi melodios, aproape liric. Aş putea s-o ascult toată ziua.

— Vreţi să vă vedeţi?

— L-ai îndreptat? zic.

— Sigur că l-am îndreptat!

— Atunci nu. De la o vreme, nu mă mai omor să mă văd în oglindă, mormăi.

— Ei bine, eu sunt de părere că vă stă foarte bine, zice ea, punându-şi mâinile în şold şi privindu-mă.

— Ei, lasă. Flutur o mană uscăţivă spre ea.

Ea râde iar, iar chicotele ei sunt ca un vin cald în venele mele.

— Spuneţi-mi, vreţi să vă aşteptaţi familia aici sau să vă duc jos, în hol?

— La ce oră începe spectacolul?

— La trei, zice ea. Şi acum e două.

— O sa aştept în hol. Vreau să plec imediat ce ajung ei.

Rosemary aşteaptă răbdătoare să-mi depun trupul şubred în cărucior. În timp ce mă conduce în hol, îmi împreunez mâinile în poală, jucându-mă nervos cu ele.

Holul e plin de alţi bătrâni în scaune cu rotile, aliniaţi în faţa rândului de scaune comode pentru vizitatori. Rosemary mă parchează la capătul acestora, lângă Ipphy Bailey.

E încovoiată; cocoaşa o obligă să se uite în poală. Are părul alb şi subţire, şi cineva – evident, nu Ipphy – i l-a pieptănat cu grijă, ca să-i ascundă peticele netede de piele. Se întoarce brusc spre mine. Se luminează toată la faţă.

— Morty! strigă, întinzând o mână scheletică şi apucându-mă de încheietură. Vai, Morty, te-ai întors!

Îmi trag braţul, însă mâna ei nu-mi dă drumul. Când mă feresc, mă trage şi mai tare.

— Soră! ţip, încercând să mă eliberez din strânsoare. Soră!

Câteva clipe mai târziu, cineva mă extrage din mâna lui Ipphy, care e convinsă că sunt răposatul ei soţ. Mai mult decât atât, e convinsă ca n-o mai iubesc. Se lasă pe braţul scaunului plângând, fluturându-şi braţele într-o încercare disperată de a mă atinge. Mă salvează asistenta cu faţă de cal, care mă mută puţin mai departe, după care pune un cadru între noi.

— Vai, Morty, Morty! Nu mai fi aşa! Se tânguie Ipphy. Ştii bine că n-a însemnat nimic. N-a fost nimic – doar o greşeală cumplită. Vai, Morty! Nu mă mai iubeşti?

Îmi frec încheietura, furios la culme. De ce nu-i pun pe oamenii de genul ăsta în altă aripă? Băbătia asta e limpede că nu-i în toate minţile. M-ar fi putut răni. Evident, dacă ar exista o altă aripă, probabil că, după cele petrecute în dimineaţa asta, aş fi ajuns şi eu acolo. Mă ridic cât pot de demn în scaun, cuprins de o idee. Poate că medicamentul ăla nou e cel care mi-a provocat scurtcircuitul creierului – trebuie s-o întreb pe Rosemary despre asta. Sau poate nu. Gândul m-a înveselit, şi mi-ar plăcea să-l mai reţin un pic. Să-mi protejez sertăraşele cu fericire.

Minutele trec şi bătrânetul dispare încet, până când şirul de cărucioare aduce cu zâmbetul ştirb al dovlecilor sculptaţi de Halloween. Sosesc familii după familii, fiecare cu strămoşul ei şubred şi cu salutările de rigoare, la un nivel sonor cu mulţi decibeli. Trupuri puternice se apleacă deasupra celor slăbite; pe obraji sunt plantate sărutări. Frânele sunt deblocate şi, unul câte unul, bătrânii ies pe uşile

glisante, înconjuraţi de rude.

Când ajunge familia lui Ipphy, membrii ei fac un mare show menit să arate cât sunt de fericiţi că o văd. Ea le priveşte atentă chipurile, cu ochii şi gura larg căscate, uimită, însă încântată.

Acum am mai rămas doar şase şi ne aruncăm unii altora ochiade circumspecte. De fiecare dată când se deschid uşile de sticlă, feţele ni se întorc la unison şi una dintre ele se luminează brusc. Şi asta se întâmplă de mai multe ori la rând, până când rămân singur.

Mă uit la ceasul de perete. Două patruzeci şi cinci. Fir-ar să fie! Dacă nu apar mai repede, o să pierd spectacolul. Mă foiesc în scaun, simţindu-mă bătrân şi morocănos. La naiba, chiar sunt bătrân şi morocănos, însă trebuie sa încerc să nu-mi ies din fire când îmi apare, în fine, familia. O să-i grăbesc pur şi simplu să ieşim mai repede pe uşă, să le spun limpede că nu e timp de amabilităţi. Îmi pot spune ce doresc, că nu ştiu care a fost promovat sau despre nu ştiu ce vacanţă, după spectacol.

Capul lui Rosemary se iţeşte în uşă. Se uită şi la stânga, şi la dreapta, constatând că sunt sigurul rămas pe hol. Se duce la biroul de recepţie al asistentelor şi-şi lasă fişa pe blatul acestuia. Apoi vine şi se aşază lângă mine.

— Încă nici un semn de La familie, domnule Jankowski?

— Nu! strig. Şi, dacă nu apar curând, pot să nici nu mai vină. Sunt sigur că scaunele bune au fost luate deja şi o să pierd spectacolul. Mă întorc spre ceas, deprimat şi cu faţa lungă. De ce naiba întârzie în halul ăsta? Altădată erau demult aici.

Rosemary se uită la ceasul de la mână. E auriu şi are nişte cureluşe subţiri care par să-i intre în carne. Eu îmi purtam întotdeauna ceasul mai lejer, pe vremea când aveam ceas.

— Ştiţi cine vine azi? mă întreabă.

— Nu. Niciodată nu ştiu. Şi nici nu contează, atâta timp cât ajung la timp.

— Păi haideţi că mă duc să văd dacă pot afla.

Se ridică şi se duce la recepţie.

Măsor din priviri fiecare persoană care păşeşte pe trotuarul din faţa uşilor glisante, căutând un chip familiar. Însă toţi trec ca o ceaţă, şi feţele li se topesc una într-alta. Mă uit la Rosemary, care stă în spatele biroului şi vorbeşte la telefon. Îmi aruncă o privire, închide şi sună la altcineva.

Ceasul arată ora două cincizeci şi trei – mai sunt doar şapte minute până la spectacol. Am tensiunea atât de ridicată, încât tot trupul îmi zbârnâie, exact ca neoanele de deasupra mea.

Am renunţat de tot la ideea de a nu-mi ieşi din pepeni. În mod sigur, amărâtului care are ghinionul să vină azi o să-i frec ridichea de n-o să mă uite în veci. Toţi babalâcii şi sclerozaţii de aici o să mi se

laude c-au văzut spectacolul, inclusiv show-ul de deschidere, şi e corect aşa ceva? Dacă există un om aici care trebuia neapărat să meargă la circ, eu sunt ăla. Stai să vezi când apare cine apare. Dacă e unul dintre copiii mei, să vezi ce-i fac. Dacă-i unul dintre ceilalţi, atunci, mă rog, o să aştept până când...

— Îmi pare rău, domnule Jankowski.

— Poftim?

Ridic iute privirea. Rosemary s-a întors şi acum stă pe scaunul de lângă mine. În panica mea, nu băgasem de seamă.

— Se pare că pur şi simplu au uitat al cui e rândul.

— Şi cine au hotărât să vină? Cât le ia să ajungă?

Rosemary tace. Îşi lipeşte buzele şi-mi ia mâna între ale ei.

E expresia pe care şi-o iau oamenii atunci când vor să-ţi dea o veste proastă, şi-mi creşte adrenalina de nerăbdare.

— Nu pot să vină, zice. Trebuia să vină fiul dumneavoastră, Simon. Când am sunat, şi-a adus aminte, însă îşi făcuse deja alte planuri. Iar la celelalte numere nu mi-a răspuns nimeni.

— Alte planuri? zic răguşit.

— Da, domnule.

— I-ai spus de circ?

— Da, domnule. Şi i-a părut foarte rău. Dar era un lucru de care nu se putea elibera.

Mă schimonosesc tot şi, înainte să-mi dau seama, scâncesc ca un copil.

— Îmi pare atât de rău, domnule Jankowski. Ştiu cât era de important pentru dumneavoastră. V-aş duce chiar eu, dar sunt în tura de douăsprezece ore.

Îmi duc mâinile la faţă, încercând să-mi ascund lacrimile de om bătrân. Câteva clipe mai târziu, în faţă îmi flutură un şerveţel.

— Eşti o fată bună, Rosemary, zic, luând şerveţelul şi ştergându-mi nasul. Ştii asta, nu? Nu ştiu ce m-aş face fără tine.

Mă priveşte vreme îndelungată. Prea îndelungată. În cele din urmă, zice:

— Domnule Jankowski, ştiţi că mâine plec, nu?

Tresar şocat.

— Cum? Pentru cât timp?

Of, fir-ar să fie. Asta-mi mai lipsea. Dacă pleacă în concediu, o să-i uit numele până se întoarce.

— Ne mutăm la Richmond. Ca să fiu mai aproape de soacră-mea. Nu se simte bine.

Rămân mut. Deschid de câteva ori gura ca un peşte înainte de a-mi regăsi cuvintele.

— Eşti măritată?

— De douăzeci şi şase de ani fericiţi, domnule Jankowski.

— Douăzeci şi şase de ani? Nu, nu cred. Eşti doar o fetiţă.

Ea râde.

— Sunt bunică, domnule Jankowski. Am patruzeci şi şapte de ani.

Rămânem o clipă în tăcere. Ea caută în buzunarul roz pal şi-mi dă alt şerveţel, înlocuindu-mi-l pe cel murat. Îmi tamponez orbitele adânci.

— Soţul tău e un bărbat norocos, zic trăgându-mi nasul.

— Amândoi suntem. Foarte norocoşi, într-adevăr.

— Şi la fel e şi soacra ta. Ştii că nici măcar unul din copiii mei nu poate să mă ia la el?

— Păi... Nu e întotdeauna la fel de simplu, ştiţi prea bine.

— N-am zis c-ar fi.

Îmi ia mâna.

— Ştiu asta, domnule Jankowski. Ştiu asta.

Mă copleşeşte nedreptatea strigătoare la cer. Închid ochii şi mi-o închipui pe Ipphy Bailey sub cupolă, cu saliva curgându-i. Nici măcar n-o să bage de seamă că e acolo, nu mai zic să-şi amintească vreun amănunt.

Câteva clipe mai târziu, Rosemary zice:

— Pot să vă mai ajut cu ceva?

— Nu, zic, şi chiar nu are cum să mă ajute – în afară de a mă duce la circ sau de a aduce circul la mine. Sau de a mă lua cu ea la Richmond. Cred c-aş vrea să rămân singur acum, adaug.

— Înţeleg, zice cu blândeţe. Să vă duc la dumneavoastră în camera?

— Nu, cred c-am să rămân aici.

Se ridică, se apleacă deasupra mea suficient pentru a-mi depune un sărut pe frunte şi dispare pe hol, iar tălpile de cauciuc ale pantofilor ei scârţâie pe gresie.

Din colecția Muzeului Circului Ringling, Sarasota, Florida

Douăzeci

Când mă trezesc, Marlena a dispărut. Mă duc imediat s-o caut şi o găsesc când tocmai iese cu Earl din vagonul Unchiului Al. El o conduce la vagonul 48 şi îl pune pe August să iasă cât timp ea se află înăuntru.

Mă bucur să văd că şi August arată la fel de rău ca şi mine, mai exact cam ca o roşie stricată şi strivită. Când Marlena se urcă în vagon, o strigă pe nume şi dă să se ducă la ea, însă Earl îi taie calea. August e agitat şi disperat, se foieşte de la o fereastră la alta, ridicându-se pe vârfuri, plângând, emanând părere de rău prin toţi porii.

N-o să se mai întâmple niciodată. O iubeşte mai mult decât viaţa însăşi – iar ea o ştie foarte bine. Nu înţelege ce l-a apucat. O să facă orice – orice! – Ca să se revanşeze faţă de ea. Ea e o zeiţă, o regină, iar el, un nemernic cuprins de remuşcare. Nu vede cât de rău îi pare? Ce vrea, să-l chinuie? Chiar n-are nici un pic de inimă?

Când Marlena iese cu o valiză, trece pe lângă el fără măcar să-i arunce vreo privire. Are pe cap o pălărie de pai cu borul larg, tras peste ochiul înnegrit.

— Marlena, strigă el, întinzându-se şi apucând-o de mână.

— Dă-i drumul, zice Earl.

— Te rog. Te implor, spune August.

Cade în genunchi în ţărână. Mâinile lui coboară pe braţul ei până când îi cuprind mâna stângă. Şi-o duce la buze şi-o umple cu lacrimi şi sărutări, privind împietrit în faţă.

— Marlena. Draga mea. Uită-te la mine. Sunt în genunchi. Te implor. Ce vrei să fac mai mult? Draga mea, scumpa mea, te rog, vino înăuntru cu mine. O să vorbim. O s-o rezolvăm.

Caută în buzunar şi scoate un inel, pe care încearcă să i-l pună pe inelar. Ea se eliberează din mâna lui şi o ia la pas.

— Marlena! Marlena! Acum ţipă de-a dreptul, şi chiar părţile intacte ale feţei lui au rămas fără sânge. Părul îi cade peste frunte. Nu poţi să faci asta! Lucrurile n-o să se termine aşa!

Mă auzi? Eşti nevasta mea. Marlena! Până când moartea ne va despărţi, îţi aminteşti? Se ridică în picioare şi rămâne aşa, cu pumnii încleştaţi. Până când moartea ne va despărţi! strigă.

Marlena îmi aruncă valiza, fără să se oprească. Mă întorc şi o urmez, uitându-mă la mijlocul ei îngust în timp ce străbate iarba cafenie. Abia la capătul terenului încetineşte îndeajuns cât să pot

merge lângă ea.

— Vă pot ajuta cu ceva? întreabă recepţionerul, ridicând privirea în clipa în care clopoţelul de la uşă ne anunţă sosirea.

Expresia lui iniţială, de amabilitate plină de solicitudine, e înlocuită întâi de nelinişte, apoi de dispreţ. E aceeaşi combinaţie pe care am văzut-o pe chipurile tuturor celor întâlniţi pe drumul încoace. Un cuplu de vârstă mijlocie, care stă pe o băncuţă de lângă intrare, se holbează la noi cu neruşinare.

Şi adevărul ăsta e: suntem o pereche aparte. Pielea din jurul ochiului Marlenei a virat într-un albastru puternic, dar măcar faţa ei şi-a păstrat forma – a mea e umflată şi zdrobită, iar echimozele sunt amestecate cu răni supurânde.

— Doresc o cameră, spune Marlena.

Recepţionerul o măsoară din priviri dezgustat.

— N-avem, răspunde, ridicându-şi ochelarii mai bine pe nas cu un deget. Se întoarce la registrul lui.

Pun valiza jos şi mă postez lângă ea.

— Pe tăbliţă scrie că aveţi.

El îşi uneşte buzele într-o linie severă.

— Atunci, e greşită.

Marlena îmi atinge cotul.

— Haide, Jacob.

— Nu, nu merg nicăieri, zic, întorcându-mă spre recepţioner. Doamna are nevoie de o cameră, iar dumneavoastră aveţi camere libere.

El se uită atent la mâna ei stângă şi ridică din sprânceană.

— Nu închiriem cuplurilor necăsătorite.

— Nu e pentru amândoi. Doar pentru ea.

— Îhâm, zice el.

— Vezi cum vorbeşti, amice, zic. Nu-mi place ce insinuezi.

— Haide, Jacob, spune Marlena iar. E şi mai palidă ca înainte şi stă cu privirea în podea.

— Nu insinuez nimic, spune recepţionerul.

— Jacob, te rog, spune Marlena. Hai să mergem în altă parte.

Îi arunc recepţionerului o ultimă privire sfredelitoare, ca să ştie precis ce i-aş face dacă n-ar fi Marlena de faţă, şi apuc valiza. Ea porneşte spre uşă.

— A, staţi, ştiu cine sunteţi! spune partea femeiască a perechii de pe bancă. Sunteţi fata de pe afiş! Da! Sunt sigură. Se întoarce către bărbatul de lângă ea. Norbert, e fata de pe afiş! Nu-i aşa? Domnişoară, sunteţi vedeta circului, aşa-i?

Marlena deschide larg uşa, îşi aranjează mai bine pălăria şi iese. Eu o urmez.

— Staţi, strigă recepţionerul. Cred că s-ar putea să avem o...

Trântesc uşa în urma mea.

Hotelul din vecinătate nu are asemenea sensibilităţi, deşi şi recepţionerul de aici îmi displace aproape la fel de mult ca şi celălalt. Moare de curiozitate să ştie ce s-a întâmplat. Ne cântăreşte cu ochi strălucitori, curioşi, libidinoşi. Ştiu ce ar gândi dacă ochiul negru al Marlenei ar fi unica noastră problemă, însă, dat fiind că eu arat şi mai şi, povestea nu e deloc limpede.

— Camera 2B, spune, legănându-ne o cheie pe dinainte şi continuând să bea. Sus pe scări şi la dreapta. La capătul holului.

O urmez pe Marlena şi îi privesc gambele arcuite în timp ce urcă scările.

Bâjbâie cu cheia o clipă, apoi se dă la o parte, lăsând-o în broască.

— Nu mă descurc deloc. Crezi că poţi tu să deschizi?

Mă chinui puţin cu încuietoarea. După câteva clipe, zăvorul alunecă. Deschid uşa şi mă dau într-o parte s-o las pe Marlena să intre. Ea îşi aruncă pălăria pe pat şi se duce la fereastră, care e deschisă. O pală de vânt umflă perdeaua, suflând-o întâi în cameră, apoi lipind-o de geam.

Camera e simplă, dar are tot ce-i trebuie. Are tapet cu flori şi draperii, iar patul e acoperit cu o cuvertură de mătase cu ciucuri. Uşa de la baie e deschisă. Baia e mare, iar cada are picioare ca nişte labe de leu.

Las valiza jos şi rămân lângă ea stingher. Marlena e cu spatele la mine. Pe gât are o tăietură, acolo unde lănţişorul medalionului i-a intrat în carne.

— Mai ai nevoie de altceva? întreb, răsucindu-mi pălăria în mâini.

— Nu, mulţumesc, zice ea.

O mai privesc câteva clipe. Îmi vine să străbat camera şi să-mi pun braţele în jurul ei, însă plec, închizând încetişor uşa în urma mea.

Pentru că nu-mi vine în minte nimic altceva, mă îndrept spre menajerie şi fac ce fac de obicei. Tai, amestec şi cântăresc mâncarea. Mă uit la abcesul dentar al unui iac şi îl iau de mâna pe Bobo, care mă însoţeşte cât îmi fac turul animalelor.

Am ajuns la etapa curăţeniei, când Diamond Joe vine în spatele meu.

— Unchiul Al vrea să te vadă.

Mă uit la el o clipă, apoi îmi las lopata în paie.

Unchiul Al e în vagonul-restaurant, cu o farfurie cu cotlet şi cartofi dinainte. Între buze are înfipt un trabuc şi suflă inele de fum. Însoţitorii lui se află la post, în jurul lui, cu feţele sobre.

Îmi scot pălăria.

— M-aţi chemat?

— A, Jacob, spune, aplecându-se. Îmi pare bine să te văd. Ai rezolvat-o pe Marlena?

— E într-o cameră de hotel, dacă la asta vă referiţi.

— În parte, da.

— Atunci nu ştiu la ce vă referiţi.

El rămâne o clipă tăcut. Apoi îşi lasă jos trabucul şi-şi împreunează mâinile, formând o turlă din degete.

— E foarte simplu. Nu-mi permit să-l pierd pe nici unul dintre ei.

— Din câte ştiu, ea nu are nici cea mai mică intenţie de a părăsi circul.

— Şi nici el. Închipuieşte-ţi, te rog, cum ar fi să rămână amândoi, dar să nu se împace. August şi-a ieşit pur şi simplu din minţi de durere.

— Doar nu vreţi să sugeraţi că ar trebui să se întoarcă la el.

El zâmbeşte şi ridică uşor capul.

— *A lovit-o*, Al. *A lovit-o*.

Unchiul Al îşi freacă bărbia şi rămâne pe gânduri.

— Da, mă rog. Nu mă prea interesează chestia asta, trebuie să-ţi mărturisesc. Îmi arată un scaun din faţa lui. Stai jos.

Mă apropii şi mă aşez pe marginea scaunului.

Unchiul Al îşi apleacă uşor capul, studiindu-mă.

— Deci are sau nu bază reală povestea?

— Ce poveste?

El bate darabana pe masă şi strânge buzele.

— Tu şi Marlena sunteţi... hmmmm, cum să zic eu...

— Nu.

— Mmmm, zice, continuând să mediteze. Bine. Nici eu n-am crezut asta. Dar mă bucur. În cazul ăsta, mă poţi ajuta.

— Poftim? zic.

— Eu îl conving pe el, tu convinge-o pe ea.

— Nici nu se pune problema.

— Da, nu eşti într-o poziţie de invidiat. Eşti prieten cu amândoi.

— Nu sunt prietenul lui.

El oftează şi-şi ia o expresie de om extrem de răbdător.

— Trebuie să-l înţelegi pe August. Din când în când, mai are câte o ieşire de genul ăsta. Nu e vina lui. Se lasă în faţă, privindu-mă adânc în ochi. Dumnezeule mare. Cred c-ar fi bine să chem un doctor să te vadă.

— N-am nevoie de doctor. Şi, fireşte, e vina lui.

El mă priveşte lung, apoi se lasă înapoi în scaun.

— E bolnav, Jacob.

Nu zic nimic.

— E şniţofonic şi paragonic, săracul.

— E ce?

— Şniţofonic şi paragonic, repetă Unchiul Al.

— Vreţi să ziceţi că suferă de schizofrenie paranoidă?

— Mă rog, cum spui tu. Da' ideea e că e nebun de legat. Fireşte, e de asemenea sclipitor, aşa ca ne străduim şi noi cum putem să-l ţinem pe linia de plutire. Evident, pentru Marlena e mai greu decât pentru noi, ceilalţi. Motiv pentru care trebuie să-i acordăm tot sprijinul nostru.

Clatin din cap înmărmurit.

— Vă auziţi ce spuneţi?

— Nu-mi permit să-i pierd pe nici unul dintre ei. Şi, dacă nu se împacă, nu se va mai putea vorbi cu August.

— A *lovit-o*, repet.

— Da. Ştiu, foarte urât, sunt de acord. Dar e soţul ei, nu?

Îmi pun pălăria pe cap şi mă ridic.

— Unde crezi că pleci?

— Înapoi la treabă, zic. N-o să stau aici şi să vă ascult cum spuneţi că e în regulă ca August să dea în ea, fiindcă e nevastă-sa. Sau că nu e vina lui, fiindcă aşa e el, dement. Dacă e dement, cu atât mai mult ea trebuie să se ferească din calea lui.

— Dacă vrei să mai ai slujbă, te aşezi înapoi pe scaun.

— Ştiţi ceva? Mă doare undeva de slujba asta, zic, pornind spre uşă. La revedere. Aş vrea să pot spune că mi-a făcut plăcere.

— Şi cu prietenul tău, piticul, ce faci?

Îngheţ cu mâna pe clanţă.

— Idiotul ăla cu căţelul lui, spune pierdut pe gânduri. Şi ălălalt – cum îl chema...? Pocneşte din degete, încercând să-şi amintească.

Mă întorc încet, fără grabă. Ştiu ce urmează.

— Ştii la cine mă refer. La moşu' ăla neputincios, care-mi mănâncă mâncarea pe ascuns şi-mi ocupă loc în tren de săptămâni de zile, fără să ridice un pai. Cu el cum rămâne?

Îl pironesc cu privirea, şi-mi arde faţa de ură.

— Chiar credeai că poţi să ascunzi pe cineva în trenul meu fără ca eu să aflu? Fără ca *el* să afle? Are privirea dură şi ochii îi licăresc. Brusc, expresia i se îmblânzeşte. Îmi zâmbeşte călduros. Deschide braţele larg, a rugăminte. Să ştii că m-ai înţeles total greşit. Oamenii din acest circ sunt familia mea. Îmi pasă foarte tare de fiecare dintre ei. Însă ceea ce eu înţeleg, iar tu se pare ca nu, este că, uneori, unul sau altul trebuie să se sacrifice pentru binele celorlalţi. Iar această familie are nevoie ca August şi Marlena să se împace. Mă înţelegi?

Mă uit în ochii iui scăpărători, gândindu-mă ce mult mi-ar plăcea să înfig o secure între ei.

— Da, domnule, zic într-un final. Cred că da.

Rosie se ridică cu o labă pe cadă, în timp ce-i pilesc unghiile. Are cinci unghii la fiecare picior, ca oamenii. Lucrez de zor la una din labele ei din faţă, când îmi dau brusc seama că toată activitatea umană din menajerie a încetat. Muncitorii au încremenit şi se holbează spre intrare, cu ochii mari.

Ridic privirea. August se apropie şi se opreşte în faţa mea. Îi cade părul pe frunte şi şi-l dă pe spate cu mâna umflată. Buza superioară îi e vânătă-albăstrie şi despicată ca un cârnat la grătar. Are nasul turtit, cu o crustă de sânge într-o parte. Ţine în mână o ţigară aprinsă.

— Dumnezeule mare, spune. Dă să zâmbească, însă nu reuşeşte, din cauza buzei sparte. Trage un fum din ţigară. Nu ştiu cine-a încasat-o mai tare, tu sau eu, aşa-i, măi, băiete?

— Ce vrei? zic, aplecându-mă şi pilind marginea unei unghii uriaşe.

— Înţeleg că nu ţi-a trecut încă supărarea?

Nu-i răspund.

Mă priveşte o vreme.

— Uite ce e, ştiu c-am sărit calul. Câteodată asta e, mă apucă tot soiul de idei demente.

— A, deci asta s-a întâmplat?

— Uite ce, zice suflând fumul. Speram c-o sa putem da totul uitării. Deci, zi, băiete, suntem din nou prieteni? Îmi întinde mâna.

Mă îndrept de spate, cu braţele în lateral.

— Ai *dat* în ea, August.

Ceilalţi bărbaţi ne privesc fără un cuvânt. August pare total bulversat. Mişcă uşor gura. Îşi retrage mâna şi-şi mută ţigara în ea. Are mâinile pline de vânătăi şi unghiile crăpate.

— Da, ştiu.

Mă dau un spate şi îi admir unghiile lui Rosie.

— *Poloz noge. Poloz noge, Rosie*!

Ea îşi ridică laba imensă şi o pune iar în pământ. Îi dau un şut căzii întoarse către celălalt picior ai ei din faţă.

— Noge! Noge! Rosie îşi mută greutatea şi-şi pune celălalt picior în mijlocul căzii. *Teraz do przodu*, zic, împingându-i partea din spate a piciorului cu degetele până când unghiile îi atârnă peste marginea căzii.

— Ce fată bună, spun, bătând-o pe umăr.

Ea ridică trompa şi deschide gura, într-un zâmbet larg. Bag mâna şi o scarpin pe limbă.

— Ştii unde e ea? spune August.

Mă aplec şi mă uit cu atenţie la unghiile lui Rosie, trecându-mi mâna peste talpa ei.

— Trebuie s-o văd, continuă el.

Încep să pilesc o unghie. În aer se ridică o pudră fină.

— Bine. Fie cum vrei, zice, ridicând glasul. Dar e nevasta mea, şi o

s-o găsesc. Mă duc din hotel în hotel şi tot o găsesc.

Ridic privirea şi îl văd cum tocmai îşi aruncă ţigara. Aceasta face un arc prin aer şi aterizează în gura deschisă a lui Rosie, sfârâind în clipa în care îi atinge limba. Ea rage panicată, aruncându-şi capul pe spate şi căutând cu trompa în interiorul gurii.

August pleacă nervos. Mă întorc spre Rosie. Ea se uită la mine, cu o expresie de tristeţe mută pe chip. Ochii de culoarea chihlimbarului îi sunt plini de lacrimi.

Trebuia să-mi dau seama că o s-o ia din hotel în hotel. Însă în clipa aceea nu eram în stare să gândesc limpede, iar ea se afla în cel de-al doilea hotel pe care-l întâlnisem în cale. Era foarte uşor de găsit.

Ştiu că sunt urmărit, aşa că nu mă grăbesc. Cu prima ocazie, mă strecor afară din perimetrul circului şi dau fuga la hotel. Aştept după colţ, privind în jur, ca să mă asigur că nu m-a urmărit nimeni. După ce-mi trag sufletul, îmi scot pălăria, mă şterg pe frunte şi intru în clădiri.

Recepţionerul ridică ochii. E unul nou. Mă cântăreşte din priviri.

— Ce doreşti? zice, de parcă nu e prima oară când mă vede şi e obişnuit să întâlnească în fiecare zi oameni cu mutra făcută chiseliţă.

— Am venit s-o văd pe domnişoara L'Arche, zic, amintindu-mi că acesta este numele cu care s-a semnat Marlena în registru. Marlena L'Arche.

— Nu avem pe nimeni cu acest nume, spune el.

— Ba da, sigur că aveţi, zic. Am fost cu ea când s-a cazat, azi-dimineaţă.

— Îmi pare rău, dar vă înşelaţi.

Mă uit lung la el câteva clipe, apoi mă năpustesc pe scări..

— Hei, amice! Întoarce-te imediat!

Urc treptele, două câte două.

— Dacă nu te întorci imediat înapoi, chem poliţia! strigă.

— Te rog!

— Să ştii că nu glumesc! Chem poliţia chiar în clipa asta!

— Bine!

Răpăi în uşa ei, cu degetele mai puţin rănite.

— Marlena?

O clipă mai târziu, recepţionerul mă înşfacă şi mă răsuceşte, împingându-mă în perete. Mă ţine de revere, cu faţa chiar lângă a mea.

— Ţi-am spus, nu e aici.

— E în regulă, Albert. E un prieten.

Marlena a ieşit în holul din spatele nostru.

Acesta încremeneşte şi-i simt răsuflarea fierbinte pe faţă. Cască ochii mari, bulversat.

— Poftim? zice.

— Albert? zic, la fel de bulversat. Albert?

— Şi tipul de mai devreme? Bâiguie nedumerit Albert.

— Nu e el. El e altcineva.

— A fost August aici? zic, înţelegând în fine despre ce e vorba. Eşti bine?

Albert se uită de la ea la mine şi înapoi.

— EI e un prieten, E cel care mi-a luat apărarea, îi explică Marlena.

Albert îmi dă drumul. Face o încercare stângace de a-mi netezi jacheta, apoi îmi întinde mâna.

— Scuze, amice. Semeni foarte tare cu celălalt tip.

— Nu face nimic, zic, luându-i mâna.

Mi-o strânge şi mă strâmb.

— Vine după tine, îi zic Marlenei. Trebuie să te mutăm.

— Nu te prosti, spune Marlena.

— A fost deja aici, zice Albert. I-am spus că ea nu stă la noi şi se pare că m-a crezut. De-asta m-am mirat când el – adică tu – s-a întors.

Jos, se aude clopoţelul de la uşă. Albert şi cu mine ne uităm unul la altul. O zoresc pe Marlena sa intre în cameră, iar el coboară repede.

— Cu ce vă pot ajuta? spune în clipa când închid uşa. Îmi dau seama după voce că nu e August.

Mă reazem de uşă, respirând precipitat.

— M-aş simţi mult mai bine dacă m-ai lăsa să-ţi găsesc o cameră mai departe de circ.

— Nu. Vreau sa rămân aici.

— De ce?

— A fost deja aici şi crede că sunt în altă parte. Şi-n plus, n-o să-l pot evita la nesfârşit. Mâine trebuie să mă întorc la tren.

La asta nu mă gândisem.

Ea străbate încăperea, trecându-şi degetele peste măsuţă. Apoi se lasă să cadă pe un scaun şi-şi sprijină capul pe spătar.

— A încercat să-mi ceară scuze, spun.

— Şi i le-ai acceptat?

— Evident că nu, zic jignit.

Ea ridică din umeri.

— Ţi-ar fi mult mai uşor dacă le-ai accepta. Dacă nu i le accepţi, probabil c-o să fii concediat.

— Te-a *lovit*, Marlena.

Ea închide ochii.

— Dumnezeule... aşa a fost mereu?

— Da. Mă rog, până acum n-a dat niciodată în mine. Dar da, schimbările astea bruşte de dispoziţie sunt dintotdeauna. Nu ştiu niciodată ce m-aşteaptă a doua zi.

— Unchiul Al spune că suferă de schizofrenie paranoidă.

Ea îşi lasă capul jos.

— Cum ai rezistat?

— Aveam de ales? M-am măritat cu el înainte să-mi dau seama. Ai văzut şi tu. Când e fericit, e cea mai fermecătoare fiinţă de pe pământ. Dar, atunci când îi intră ceva în cap...

Oftează, apoi tace atât de mult, încât mă întreb dacă o să mai zică ceva. Când o face, glasul îi tremură uşor.

— Prima dată când s-a întâmplat, eram căsătoriţi de trei săptămâni, şi m-am speriat îngrozitor. L-a bătut pe unul dintre îngrijitorii de la menajerie atât de rău, încât omul şi-a pierdut un ochi. A făcut-o în faţa mea. Mi-am sunat părinţii şi i-am întrebat dacă mă pot întoarce acasă, însă ei nici n-au vrut să stea de vorbă cu mine. Nu-mi ajungea că mă măritasem cu un evreu, acum mai voiam şi sa divorţez? Tata a pus-o pe mama să-mi spună că, din punctul lui de vedere, am murit în ziua în care am fugit de-acasă.

Străbat odaia şi îngenunchez lângă ea. Ridic mâna ca să o mângâi pe păr, însă după câteva clipe o las pe braţul scaunului.

— Trei săptămâni mai târziu, alt muncitor de la menajerie şi-a pierdut un braţ în vreme ce-l ajuta pe August să dea de mâncare la feline. A murit din cauza hemoragiei, înainte ca lumea să afle amănunte despre ce s-a întâmplat. Mai târziu, în timpul turneului, am aflat că singurul motiv pentru care August mi-a dat pe mână caii a fost faptul că dresorul de dinaintea mea – tot o femeie – a sărit din trenul în mişcare pe când se afla cu August, în salonul lui. Au mai fost şi alte incidente, dar asta a fost prima oară când a ridicat mâna asupra mea.

Se face mică în scaun. O clipă mai târziu, încep să-i tremure umerii.

— Gata, zic neputincios. Gata, gata. S-a terminat. Marlena... uită-te la mine. Te rog.

Se îndreptă de spate şi îşi şterge faţa. Mă priveşte adânc în ochi.

— O să ramai cu mine, Jacob? zice.

— Marlena...

Se trage la marginea scaunului şi-mi atinge buzele cu un deget. Apoi se lasă să alunece pe jos. Îngenunchează în faţa mea, la doar câţiva centimetri de mine, şi degetul de pe buzele mele îi tremură.

— Te rog, spune. Am nevoie de tine.

După o clipă, îmi mângâie faţa – încet, cu blândeţe, abia atingându-mă. Îmi ţin respiraţia şi închid ochii.

— Marlena...

— Nu spune nimic, şopteşte ea.

Degetele ei îmi înconjoară urechea, apoi îmi coboară pe ceafă. Mă cutremur. Mi s-a ridicat tot părul de pe corp.

Când mâinile ei îmi ating cămaşa, deschid ochii. Desface nasturii încet, metodic. O privesc, ştiind c-ar trebui s-o opresc, însă nu pot. Sunt neputincios.

După ce îmi descheie cămaşa, mi-o scoate din pantaloni şi mă priveşte în ochi. Se apleacă în faţă şi-mi atinge uşor buzele cu ale ei – atât de delicat, încât nu este nici măcar un sărut, ci o atingere vagă între două epiderme. Se opreşte doar o secundă, cu buzele atât de aproape, că îi simt răsuflarea pe faţă. Apoi se apleacă şi mă sărută, un sărut delicat, fugar şi totuşi nu grăbit. Următorul sărut e şi mai apăsat, următorul şi mai, şi, fără să-mi dau seama, mă trezesc sărutând-o şi eu, prinzându-i faţa în palme, în timp ce ea îşi trece degetele peste pieptul şi trupul meu. Când ajunge la pantaloni, rămân fără aer. Se opreşte, mângâindu-mi erecţia.

Se opreşte. Mă clatin, ameţit. Încă privindu-mă în ochi, îmi ia mâinile şi le duce la buze. Îmi sărută palmele, apoi îmi pune mâinile pe sânii ei.

— Atinge-mă, Jacob.

Soarta mi-a fost pecetluită, sunt terminat.

Are sânii mici şi rotunzi, ca nişte lămâi. Îi iau în mâini, trecându-mi degetele mari peste ei şi simţind cum i se întăresc sfârcurile sub bumbacul rochiei. Îmi lipesc sălbatic gura învineţită de a ei, trecându-mi mâinile peste coastele ei, peste mijlocul, şoldurile şi coapsele ei...

Când îmi desface pantalonii şi mă ia în mână, mă trag înapoi.

— Te rog, zic răguşit, cu glasul spart. Te rog. Vreau să fiu în tine.

Cumva, nu ştiu cum, reuşim să ajungem până la pat. Când mă cufund în sfârşit în trupul ei, scot un strigăt.

După aceea, mă lipesc de ea şi rămânem aşa, ca două linguriţe. Stăm în tăcere până se lasă întunericul şi apoi ea începe să vorbească, întrerupându-se la răstimpuri. Îşi strecoară piciorul între gleznele mele, se joacă cu vârful degetelor mele de la picioare şi nu trece mult şi începe să-mi spună totul. Vorbeşte fără să-mi ceară sau să-mi lase loc de răspuns, aşa ca mă mulţumesc să o ţin în braţe şi să-i mângâi părul. Îmi vorbeşte despre durerea, tristeţea şi groaza ultimilor patru ani; despre cum a învăţat să se împace cu gândul că e nevasta unui bărbat atât de violent şi de imprevizibil, încât atingerea lui îi încreţea carnea pe ea şi despre cum, până de curând, credea că a reuşit s-o facă. Şi apoi, în cele din urmă, cum apariţia mea o făcuse să-şi dea seama că de fapt nu reuşise deloc să accepte situaţia.

Când amuţeşte, într-un târziu, continui s-o mângâi, trecându-mi degetele cu blândeţe peste părul, umerii, braţele şi şoldurile ei. Apoi încep să vorbesc eu. Îi povestesc despre copilăria mea şi despre cornuleţele cu caise ale mamei. Îi spun despre cum, adolescent fiind, am început să-l însoţesc pe tata în vizitele lui şi despre cât de mândru a fost când am intrat la Cornell, îi spun despre facultate, despre Catherine şi despre cum am crezut că aia-i dragostea. Îi spun despre bătrânul McPherson, care mi-a izbit frontal părinţii, făcându-i să se prăbuşească de pe pod, şi despre cum banca ne-a luat casa şi despre

cum am avut o cădere nervoasă şi am fugit din sala de examen în clipa în care capetele din jur au devenit o masă de chipuri ce nu-mi spuneau nimic.

Dimineaţă, facem iar dragoste. De data asta, îmi ia mâna şi-mi ghidează degetele pe trupul ei. La început, nu înţeleg, însă când ea începe să tremure şi se înfioară la atingerea mea, îmi dau seama că îmi arată ce să fac şi îmi vine să strig de bucurie.

După aceea, rămâne cuibărită lângă mine, şi părul ei îmi gâdilă faţa. O mângâi uşor, încercând să-i memorez trupul. Aş vrea să ne topim într-un singur trup, ca untul pe pâinea prăjită. Îmi vine s-o absorb şi, tot restul vieţii, să merg prin lume cu ea încastrată în pielea mea.

Asta vreau.

Rămân nemişcat, savurând senzaţia trupului ei lipit de al meu. Mi-e teamă să respir, ca nu cumva să spulber vraja.

Douăzeci şi unu

Marlena tresare brusc. Apoi se ridică iute în capul oaselor şi-mi apucă ceasul de pe noptieră.

— O, Doamne, zice, lăsându-l să cadă la loc şi sărind din pat.

— Ce? Ce-i? întreb.

— E deja douăşpe. Trebuie să mă întorc, zice.

Ţâşneşte spre baie şi închide uşa. O clipă mai târziu, se aude apa trasă la toaletă. Apoi iese ca o vijelie şi începe să-şi caute înnebunită hainele aruncate pe jos.

— Marlena, stai, zic, dându-mă şi eu jos din pat.

— Nu pot. Am spectacol, zice, chinuindu-se să-şi pună dresul.

Vin în spatele ei şi o prind de umeri.

— Te rog, Marlena.

Se opreşte şi se întoarce încet cu faţa spre mine. Se uită întâi la pieptul meu, apoi în podea.

Mă uit la ea, brusc rămas fără cuvinte.

— Azi-noapte ai zis „am nevoie de tine”. N-ai zis niciodată „te iubesc”, aşa că nu ştiu decât ce simt eu. Înghit în sec, clipind, cu ochii la cărarea din părul ei. Te iubesc, Marlena. Te iubesc din toată inima şi din tot sufletul şi vreau să fiu cu tine.

Ea rămâne cu ochii în podea.

— Marlena?

Ea ridică uşor capul. Are lacrimi în ochi.

— Şi eu te iubesc, îmi şopteşte. Cred că te-am iubit din clipa în care te-am văzut. Dar nu înţelegi? Sunt măritată cu August.

— Asta se rezolvă.

— Dar...

— Nici un dar. Vreau să fiu cu tine. Şi, dacă asta vrei şi tu, o sa găsim noi o soluţie.

Urmează o tăcere lungă.

— În viaţa mea nu mi-am dorit nimic mai mult, zice într-un târziu.

Îi iau faţa în mâini şi o sărut.

— Va trebui să părăsim circul, zic, ştergându-i lacrimile cu degetele.

Ea încuviinţează, trăgându-şi nasul.

— Dar nu putem până la Providence.

— De ce?

— Fiindcă acolo ne aşteaptă fiul lui Camel. Îl ia la el acasă.

— Păi, nu poate Walter să aibă grijă de el până atunci?

— Închid ochii şi-mi lipesc fruntea de a ei.

— E un pic mai complicat de-atât.

— Cum aşa?

— Ieri m-a chemat la el Unchiul Al. Vrea să te conving să te întorci la August. M-a ameninţat.

— Sigur că da. Aşa face el.

— Nu, vreau să zic că m-a ameninţat că-i aruncă din tren pe Walter şi pe Camel.

— Ei, a zis şi el, spune ea. Nu-l lua în seamă. N-ar arunca niciodată efectiv pe cineva din tren.

— Cine zice asta? August? Unchiul Al? Ea ridică privirea şocată.

— Îţi aminteşti când au venit cei de la Autoritatea Feroviară în Davenport? zic. Cu o noapte în urmă dispăruseră fără urmă şase oameni din Escadronul Zburător. Ea se încruntă.

— Credeam că au venit fiindcă nu ştiu cine voia să-i pună beţe în roate Unchiului Al.

— Nu, au venit fiindcă au dispărut şase oameni. Şi printre ei trebuia să se afle şi Camel.

Ea mă priveşte lung, apoi îşi acoperă faţa cu mâinile.

— Doamne sfinte. Dumnezeule. Ce proastă am putut să fiu.

— N-ai fost proastă. E greu să-ţi închipui că un om pe care îl cunoşti e în stare de aşa ceva, zic, îmbrăţişând-o.

Ea îşi lipeşte faţa de pieptul meu.

— Vai, Jacob... ce-o să ne facem?

— Nu ştiu, zic, mângâindu-i părul. Găsim noi o ieşire, dar trebuie să avem mare, mare grijă.

Ne întoarcem la circ separat, pe furiş. Îi duc valiza până la câteva sute de metri, apoi o urmăresc cum traversează terenul şi dispare în cabina ei. Mai stau câteva minute, în caz că August ar aştepta-o acolo. Când nu văd nici un semn clar de probleme, mă întorc la vagonul meu.

— Iată că s-a întors şi motănelul nostru, spune Walter.

Împinge buştenii spre perete, ascunzându-l pe Camel. Bătrânul e culcat, cu ochii închişi şi gura deschisă, şi sforăie. Probabil că Walter i-a dat să bea.

— Nu mai trebuie să faci asta, zic.

Walter se ridică mai bine.

— Ce anume?

— Nu mai trebuie să-l ascunzi pe Camel.

El se holbează la mine.

— Ce dracu' tot spui aici?

Mă aşez pe salteaua strânsă. Queenie vine repede, dând din coadă. O scarpin pe cap. Ea mă miroase cu atenţie.

— Jacob, ce se petrece?

Când îi spun, expresia i se schimbă, din şoc în groază şi în uimire.

— Nenorocitule, zice în cele din urmă.

— Walter, te rog...

— Deci vrei s-o ştergi în Providence. Foarte generos din partea ta să aştepţi atât de mult.

— Pentru Ca...

— Ştiu că pentru Camel, strigă. Apoi se bate cu pumnul în piept. Şi cu mine cum rămâne?

Dau să zic ceva, dar nu reuşesc să articulez nici un cuvânt.

— Mda. Aşa m-am gândit şi eu, zice. În glas are o notă puternică de sarcasm.

— Vino cu noi, zic fără să mă gândesc.

— O, da, ce drăguţ ar fi. Doar noi trei. Şi unde să mergem?

— Căutăm în *Billboard* să vedem unde găsim să ne angajăm.

— Nu găsim nimic. Toate circurile din ţara asta au dat sau sunt pe cale sa dea faliment. Lumea n-are *ce* să mănânce. În Statele Unite ale Americii?

— Găsim noi ceva, undeva.

— Găsim pe dracu', zice, clătinând din cap. Fir-ar să fie, Jacob. Sper că tipa merită, e tot ce pot să spun.

Mă îndrept spre menajerie, cu ochii după August. Nu e acolo, însă în aer e o tensiune s-o tai cu cuţitul.

Pe la mijlocul după-amiezii, sunt chemat în vagonul directorial.

— Stai jos, zice Unchiul Al când intru. Îmi face semn spre scaunul din faţa lui.

Mă aşez.

Se lasă pe spătar, răsucindu-şi mustaţa. Are ochii mijiţi.

— Ai reuşit ceva? întreabă.

— Nu încă, îi zic. Dar cred că, până la urmă, o s-o conving.

El face ochii mari. Rămâne cu degetele în aer, uitând să-şi mai răsucească mustaţa.

— Da?

— Nu imediat, fireşte. Încă nu i-a trecut supărarea.

— Da, da, desigur, spune, aplecându-se în faţă surescitat. Dar crezi că...? Lasă propoziţia în suspans. Ochii îi strălucesc, plini de speranţă.

Oftez adânc şi mă las mai bine pe spătar, picior peste picior.

— Daca doi oameni sunt sortiţi să rămână împreună, o să rămână împreună. E chestie de soartă.

Mă priveşte lung, şi pe chip i se lăţeşte un zâmbet. Ridică mâna şi pocneşte din degete.

— Un coniac pentru Jacob, porunceşte. Şi încă unul pentru mine.

O clipă mai târziu, avem amândoi în mână pahare uriaşe, rotofeie.

— Şi zi, cam cat crezi că...? zice, învârtindu-şi uşor capul.

— Cred că vrea întâi să-l facă să înţeleagă ce-a făcut.

— Da, da, desigur, zice el. Se foieşte pe scaun, cu un licăr satisfăcut în ochi. Da. Înţeleg prea bine.

— De asemenea, e important ca ea să simtă că noi ţinem cu ea, nu cu el. Ştii cum sunt femeile. Dacă au fie şi cea mai mică impresie ca nu ţii cu ele, ai pierdut partida.

— Sigur că da, spune el, încuviinţând şi clătinând din cap simultan, în aşa fel încât capul i se învârteşte în cerc. Categoric. Şi cum zici c-ar fi cel mai bine să procedăm?

— Păi, în primul rând, August ar trebui să stea departe de ea. În felul ăsta, ei o să i se facă încet-încet dor de el. Poate n-ar fi rău să lase impresia că nu mai vrea să ştie de ea. Chestia asta funcţionează întotdeauna la femei. În afară de-asta, nu trebuie în nici un caz ca ea să simtă că vrem să-i facem să se împace. Ea trebuie să fie convinsă că e sută la sută ideea ei.

— Mmmm, da, spune el, încuviinţând gânditor. Ai dreptate. Şi cât timp crezi că...

— Nu cred că mai mult de câteva săptămâni.

El încremeneşte şi face ochii mari.

— Atât de mult?

— Pot încerca să grăbesc lucrurile, dar există riscul ca asta să se întoarcă împotriva noastră. Ştii cum sunt femeile. Ridic din umeri. Poate să dureze două săptămâni sau până mâine, însă, daca se simte presată, o să se încăpăţâneze s-o ţină pe-a ei, doar aşa, ca să fie cum vrea ea.

— Da, da, înţeleg, spune Unchiul Al, ducându-şi un deget la buze. Mă măsoară lung din priviri. Ia zi, îmi spune, ce te-a făcut să te răzgândeşti aşa, de pe o zi pe alta?

Ridic paharul şi învârt coniacul în pahar, cu privirea aţintită asupra punctului în care fundul şi piciorul paharului se întâlnesc.

— Să zicem doar că mi-am dat brusc seama cum stau lucrurile.

El mă cercetează cu ochii mijiţi.

— În sănătatea lui August şi a Marlenei, zic, înălţându-mi paharul. Coniacul se rostogoleşte onctuos, mângâindu-i pereţii de sticlă.

El ridică încet paharul.

Eu dau pe gât restul de coniac şi zâmbesc.

El coboară paharul, fără să bea. Eu ridic capul sus şi continui să zâmbesc. Să mă măsoare din ochi cât vrea. Să facă ce vrea. Azi sunt invincibil.

Începe să încuviinţeze, mulţumit. Ia o înghiţitură.

— Da. Bine. Trebuie sa recunosc că, după discuţia noastră de ieri, nu eram chiar aşa de sigur de tine. Mă bucur că ţi-a venit mintea la cap. N-o să-ţi para rău, Jacob. E cel mai bine, pentru toţi. Şi mai ales

pentru tine, zice, arătându-mă cu paharul, îl înclină uşor şi îl goleşte. Eu am întotdeauna grijă de cei care au grijă de mine. Plescăie din buze, se uită lung la mine, apoi adaugă: Ca şi de cei care nu ţin cont de părerea mea.

În seara aceea, Marlena îşi ascunde ochiul vânăt sub un strat gros de fard şi-şi face numărul cu cai. Însă faţa lui August nu se poate vindeca atât de uşor, aşa că nu va fi nici un număr cu elefantul până când n-o să arate iar ca o fiinţă omenească. Locuitorii oraşului – care se tot holbează de două săptămâni la afişe după afişe cu Rosie ţinând mingea în echilibru – sunt cât se poate de nefericiţi la finalul spectacolului, când îşi dau seama că pahidermul care le-a acceptat vesel bomboanele, floricelele şi alunele în cortul menajeriei n-a apărut deloc sub cupolă. Câţiva oameni care-şi cer banii înapoi sunt luaţi imediat în primire de oamenii de ordine, care au grijă să-i reducă scurt la tăcere înainte ca această idee să apuce să se răspândească.

Şi, câteva zile mai târziu, baticul cu paiete reapare – cusut cu mare grijă, cu aţă roz –, aşa că Rosie, mai fermecătoare ca niciodată, vrăjeşte mulţimea în menajerie. Însă tot nu apare în spectacolul mare, şi după fiecare reprezentaţie se aud nemulţumiri.

Viaţa merge mai departe, cu o normalitate fragilă. Dimineaţa, îmi îndeplinesc atribuţiile de serviciu, apoi, când începe să vină mulţimea, mă retrag în spate. Unchiul Al e de părere că n-ar fi prea bine pentru spectacol să fiu văzut în halul în care sunt, şi nu pot să spun că n-are dreptate. Înainte de a se vindeca, rănile mele arată şi mai rău decât înainte şi, atunci când umflătura se retrage, e limpede că o să rămân cu nasul strâmb pentru tot restul vieţii.

În afară de mese, nu-l vedem pe August aproape deloc. Unchiul Al îi dă voie să vină din nou la masa lui Earl, însă, după ce e limpede că, în loc să mănânce, el stă şi se zgâieşte ursuz la Marlena, îi porunceşte ca de-acum să mănânce în vagonul-restaurant, cu el. Aşa că, de trei ori pe zi, Marlena şi cu mine stăm la masă unul în faţa celuilalt, ciudat de singuri în locul cel mai public din lume.

Trebuie să recunosc, Unchiul Al şi-a îndeplinit partea lui de promisiune. Însă August e prea dement ca să poată fi controlat de cineva. A doua zi după ce a fost silit să plece de la cantină, Marlena se întoarce şi îl vede pândind-o după prelata unui cort. O oră mai târziu, o acostează pe alee, cade în genunchi şi-i înconjoară picioarele cu braţele. Când ea se chinuie să se elibereze din strânsoarea lui, el o doboară în iarbă şi o pironeşte acolo, apoi încearcă să-i pună cu forţa verigheta înapoi pe deget, alternând cuvintele de alint cu ameninţările cele mai cumplite.

Walter fuge la menajerie să-mi dea de ştire, însă, când ajung eu, Earl a intervenit deja, trăgându-l pe August după el. Pornesc spre

vagonul directorial, furibund.

Când îi spun Unchiului Al că, prin această izbucnire a lui August, am ajuns din nou în punctul din care plecaserăm, acesta îşi varsă nervii aruncând cu o carafă în perete şi făcând-o ţăndări.

August dispare pentru trei zile, iar Unchiul Al începe să-şi pocnească însoţitorii în cap.

August nu e singurul înnebunit de gândul la Marlena. Noaptea, când stau culcat pe pătura mea din păr de cal, o doresc atât de tare, că mă doare tot corpul. O parte din mine vrea ca ea să vină la mine – însă nu îndrăznesc să-mi formulez dorinţa limpede, e mult prea periculos. Nu pot nici să mă duc eu la ea, fiindcă ea împarte o cuşetă din vagonul de dormit cu altă artistă.

Reuşim să facem de dragoste de două ori în şase zile – ascunzându-ne în spatele corturilor şi frământându-ne trupurile frenetic, cu hainele pe noi, fiindcă nu e timp să ni le şi dam jos. Aceste întâlniri mă lasă deopotrivă epuizat şi revigorat, disperat şi satisfăcut. Restul timpului interacţionăm formal la cantină. Avem atâta grijă să păstrăm aparenţele, încât, deşi nu ne poate auzi nimeni când vorbim, o facem ca şi cum n-am fi singuri la masă. Chiar şi aşa, mă întreb însă dacă nu e limpede pentru toată lumea că avem o relaţie. Mi se pare ca e imposibil să nu se simtă puternica legătură dintre noi.

În noaptea de după a treia noastră întâlnire neaşteptată şi înnebunită de dorinţă, în timp ce îi simt încă pe buze gustul buzelor, am un vis cât se poate de viu. Trenul e oprit în pădure, nu-mi dau seama din ce motiv, pentru că e noapte adâncă şi nu se mişcă nimeni. Afară se aude un schelălăit insistent şi supărător. Ies din vagonul cailor şi pornesc în direcţia zgomotului, spre marginea unui povârniş înalt şi abrupt. Queenie se zbate pe fundul unei văi, cu un bursuc agăţat de picior. O strig, cercetând disperat povârnişul, în căutarea unui loc pe unde aş putea să cobor. Găsesc o creangă subţire şi mă prind de ea, încercând să mă las în jos pe ea, însă picioarele îmi alunecă pe noroi şi în cele din urmă mă întorc cu greu de unde-am plecat.

În tot acest timp, Queenie se eliberează şi începe să urce povârnişul. O prind în braţe şi mă uit să văd dacă e rănită. Incredibil, n-a păţit nimic. O iau la subraţ şi mă întorc în vagon. Intrarea acestuia e blocată de un crocodil de doi metri şi jumătate. Mă duc la cealaltă intrare, însă crocodilul mi-o ia înainte, alergând împleticit pe lângă tren, rânjind cu toată gura plină de dinţi ascuţiţi. Mă întorc înnebunit de frică. Din direcţia opusă se apropie un alt crocodil uriaş.

În spatele nostru se aud zgomote, frunze foşnind şi crenguţe rupându-se. Mă întorc şi văd că bursucul a venit după noi şi acum în loc de unul sunt zeci.

În spatele nostru e un zid de bursuci. În faţa noastră, zece crocodili.

Mă trezesc scăldat în sudoare rece.

Situaţia e extrem de periculoasă, şi o ştiu.

În Poughkeepsie, ne trezim cu o razie a poliţiei, ocazie cu care clasele sociale dispar şi îngrijitorii, circarii şi şefii plâng şi-şi trag nasul la unison în clipa în care tot whisky-ul, tot vinul, tot whisky-ul canadian de calitate, toată berea, tot ginul şi până şi rachiul de contrabandă e vărsat pe pietriş de către cei câţiva indivizi cu feţe acre. Ne uităm neputincioşi cum alcoolul se prelinge printre pietre şi cum e absorbit, printre bulbuci, de pământul care nu-l merită.

Apoi, suntem daţi afară din oraş.

În Hartford, câţiva sponsori iau atitudine imediat în legătură cu lipsa din spectacol a lui Rosie, ca şi cu prezenţa Frumoasei Lucinda pe afiş, în ciuda nefericitei ei absenţe în carne şi oase. Oamenii de ordine nu sunt îndeajuns de rapizi şi, până să ne dăm seama ce se petrece, ghereta cu bilete e luată cu asalt de o mare de oameni furioşi, care-şi vor banii înapoi. Cu poliţia într-o parte şi locuitorii oraşului în cealaltă, Unchiul Al e obligat să dea înapoi tot profitul acelei zile.

După care suntem alungaţi din oraş.

A doua zi de dimineaţă e zi de plata, şi angajaţii Celui Mai Senzaţional Spectacol de pe Pământ al Fraţilor Benzini se înşiruie în faţa gheretei roşii de bilete. Muncitorii sunt într-o pasă foarte proastă – cam simt dincotro bate vântul. Prima persoană care se apropie de ghereta roşie e un muncitor şi, când acesta pleacă mohorât, cu mâna goală, cei de la coadă încep să înjure furibunzi. Restul muncitorilor pleacă furioşi, scuipând şi înjurând, lăsând la coadă doar artiştii şi şefii. Câteva minute mai târziu, dinspre coada de la casierie se ridică un nou zumzet furios, unul amestecat cu uimire. Pentru prima oară în istoria circului, nu sunt bani pentru artişti. Doar şefii sunt plătiţi.

Walter e foc şi pară.

— Ce dracu-i asta? strigă când intră în vagonul nostru.

Îşi azvârle pălăria într-un colţ, apoi se aruncă pe saltea.

Camel scânceşte în pat. De când a fost razia, îşi petrece timpul fie cu ochii în tavan, fie plângând. Nu vorbeşte decât când încercăm să-i dăm de mâncare sau să-l spălăm, şi atunci doar ca să ne implore să nu-l ducem la fiul lui. Când Walter, când eu încercăm să-i alungăm temerile, spunându-i platitudini încurajatoare despre familie şi iertare, însă, în adâncul sufletului, ne îndoim amândoi că facem bine ce facem. Indiferent cât de rău i-a fost când şi-a părăsit familia, acum e mult mai rău, e şubred pe viaţă şi probabil şi de nerecunoscut. Şi, daca ai lui nu au puterea de a-l ierta, cum o să-i fie, atât de neputincios, în

mâna lor?

— Linişteşte-te, Walter, zic.

Stau pe pătura mea din păr de cal din colţ şi alung muştele care m-au chinuit toată dimineaţa, atrase de bube.

— Ba nu, nu mă liniştesc deloc. Sunt artist, ce mama naibii! Artist! Artiştii sunt plătiţi! strigă el, bătându-se în piept.

Îşi scoate un pantof şi bate cu el în perete, mânios. Se uită la el tâmp, apoi şi-l scoate şi pe celălalt şi-l aruncă în colţ. Acesta îi aterizează pe pălărie. Walter loveşte cu pumnul în pătura de sub el, iar Queenie fuge repede sub şirul de buşteni după care se ascunde Camel.

— Nu mai avem mult, zic. Mai rabdă câteva zile.

— Da? Şi de ce mă rog?

— Fiindcă atâta mai e până când îl predăm pe Camel familiei lui – dinspre pat se aude un geamăt sfâşietor – şi plecăm dracului de-aici.

— Da? zice Walter. Şi ce dracu' facem pe urmă? La asta te-ai gândit?

Îi întâlnesc privirea şi i-o susţin câteva clipe. Apoi întorc capul.

— Da. Aşa credeam şi eu. De-asta am nevoie de bani. O să ajungem nişte nenorociţi de vagabonzi, zice.

— Ba nu, zic fără prea mare convingere.

— Ai face bine să-ţi faci un plan de bătaie, Jacob. Tu ne-ai băgat în porcăria asta, nu eu. Poate că tu şi amica ta puteţi să plecaţi de nebuni în lume, însă eu nu pot. Poate că pentru tine totul e o aventură şi e amuzant...

— Ba nu e deloc nici o aventură şi nici amuzant!

— ... însă aici e vorba de viaţa mea. Măcar tu poţi oricând să sari în ce tren vrei tu şi să te plimbi pe unde vrei. Eu nu pot.

Tace. Mă uit la membrele lui scurte şi groase.

Dă din cap scurt, cu amărăciune.

— Da. Aşa e. Şi, cum am mai zis, nici pentru munca la fermă nu sunt bun.

Gândurile mi se învălmăşesc în minte în timp ce mă aşez la coada de la cantină. Are perfectă dreptate Walter – eu i-am băgat în povestea asta, eu trebuie să-i şi scot din ea. Dar să fiu al naibii dacă ştiu cum. Nici unul dintre noi nu are un loc care să se poată numi casa lui. Lasă că Walter nu are cum sa sară într-un tren, dar mai bine mor decât s-o las pe Marlena să-şi petreacă fie şi o noapte printre vagabonzi. Sunt atât de concentrat, că atunci când ridic ochii, am şi ajuns la masă. Marlena e deja acolo.

— Bună, zic, aşezându-mă.

— Bună, zice după o scurtă pauză şi ştiu imediat că s-a întâmplat ceva.

— Ce-i? Ce s-a întâmplat?

— Nimic.

— Eşti bine? Ţi-a făcut ceva?

— Nu. Sunt bine, şopteşte ea, cu ochii în farfurie.

— Ba nu eşti. Despre ce e vorba? Ce-a făcut? zic.

Cei de la mesele din jur încep să se uite la noi.

— Nimic, murmură ea. Vorbeşte mai încet.

Mă îndrept de spate şi îmi întind grijuliu şervetul în poală, îmi iau furculiţa şi cuţitul şi încep să tai cu grijă cotletul de porc.

— Te rog, Marlena, vorbeşte cu mine, spun încetişor. Fac eforturi să-mi iau o mină inexpresivă, de parcă am discuta despre vreme. Încet-încet, cei din jur revin la mâncarea din farfurie.

— Mi-a întârziat, zice.

— Poftim?

— Mi-a întârziat.

— Ce anume?

Ea ridică uşor capul şi se face stacojie.

— Cred că o să am un copil.

Când vine Earl după mine, nu sunt nici măcar surprins. Toată ziua am avut parte numai de surprize.

Unchiul Al stă în fotoliul lui, acru şi posac. Azi n-avem coniac. Muşcă din capătul unui trabuc şi înfige vârful bastonului de mai multe ori în mochetă.

— Sunt aproape trei săptămâni, Jacob.

— Ştiu, zic.

Îmi tremură glasul. Încă încerc să fac faţă veştii primite de la Marlena.

— M-ai dezamăgit cumplit. Credeam că aveam o înţelegere.

— Aveam. Adică avem. Mă foiesc în scaun, fără stare. Uite ce e, eu fac tot ce pot, dar August nu mă ajută deloc. S-ar fi întors demult la el, dacă ar fi lăsat-o naibii singură un timp, să se gândească în linişte la ce are de făcut.

— Am făcut tot ce-am putut, zice Unchiul Al. Scoate trabucul din gură, se uită la el, apoi îşi culege câteva fire de tutun de pe limbă. Le scuipă spre perete, unde se lipesc.

— Ei bine, nu e suficient, zic. Se ţine de ea peste tot. Urlă la ea. Plânge la fereastra ei. Îi e foarte frică de el. Nu e destul să-l pui pe Earl să sară când o ia razna. Dac-ai fi în locul ei, tu te-ai întoarce la el?

Unchiul Al mă priveşte cu privirea. Îmi dau seama brusc că am ridicat glasul.

— Îmi cer scuze, zic. O sa vorbesc cu ea. Îţi jur, dacă l-ai putea face să stea departe de ea măcar încă vreo câteva zile...

— Nu, spune el încet. Acum trebuie să faci ce spun eu.

— Poftim?

— Am zis că acum facem cum spun eu. Poţi să pleci. Îşi flutură degetele spre uşă. Du-te.

Mă holbez la el, clipind tâmp.

— Cum adică, ce spui tu?

Următorul lucru pe care mi-l amintesc e că braţele lui Earl mă înconjoară ca un cerc de oţel. Mă ridică de pe scaun şi mă duce pe sus la uşă.

— Ce vrei să spui, Al? strig peste umărul lui Earl. Vreau sa ştiu la ce te referi! Ce-ai de gând să faci?

Earl se poartă mult mai blând cu mine în clipa în care închide uşa. Când mă lasă, în cele din urmă, pe pietriş, îmi scutură jacheta.

— Scuze, amice, zice. Eu am încercat.

— Earl!

El se opreşte şi se întoarce spre mine, cu faţa posacă.

— Ce-are de gând să facă?

El se uită la mine, dar nu zice nimic.

— Te rog, Earl. Te implor. Ce vrea să facă?

— Îmi pare rău, Jacob, spune.

Se urcă înapoi în tren.

E şapte fără un sfert, mai sunt cincisprezece minute pană începe spectacolul. Mulţimea se foieşte în jurul menajeriei, privind animalele aflate în drum spre cupolă. Stau lângă Rosie şi o supraveghez în timp ce lumea îi oferă bomboane, gumă şi chiar şi limonadă. Cu coada ochiului, văd cum se îndreaptă spre mine un tip înalt. E Diamond Joe.

— Trebuie să pleci de aici, zice, trecând peste sfoară.

— De ce? Ce se întâmplă?

— August a pornit încoace. În seara asta, elefantul o să joace în spectacol.

— Poftim? Vrei să zici, cu Marlena?

— Da. Şi nu vrea să te vadă. E într-una din pasele lui nasoale. Hai, du-te de-aici.

Mă uit în jur, după Marlena. Ea stă în faţa cailor şi se întreţine cu cei cinci membri ai unei familii. Îmi aruncă o ocheadă de control, apoi, când îmi vede expresia, privirile ei se întorc asupra mea, la intervale regulate.

Îi dau lui Diamond Joe bastonul cu măciulie de argint care în ultimul timp a înlocuit băţul cu ţepuşă şi trec peste sfoară. Văd jobenul lui August apropiindu-se din stânga şi pornesc spre dreapta, trecând pe lângă un şir de zebre. Mă opresc lângă Marlena.

— Ştii că în seara asta ar trebui sa joci cu Rosie? zic.

— Scuzaţi-mă, zice spre familia din faţa ei. Se întoarce şi se apleacă spre mine. Da. Unchiul Al m-a chemat la el să mă anunţe. Zice că circul e la un pas de faliment.

— Dar crezi că poţi? Adică, în... îhm...

— Mă simt bine. Şi nu trebuie neapărat să fac ceva foarte dificil.

— Şi dacă o să cazi?

— N-o să cad. Şi, în afară de-asta, n-am de ales. Unchiul Al a zis – of, la naiba, uite-l pe August. Mai bine-ai pleca de-aici.

— Nu vreau să plec.

— O să fie bine. N-o să facă nimic în faţa atâtor oameni. Trebuie să pleci. Te rog.

Mă uit peste umăr. August se apropie, cu bărbia în piept şi ochii scăpărând, ca un taur furios.

— Te rog, spune Marlena disperată.

Străbat cupola, o iau de-a lungul pistei hipodromului, spre intrarea din spate. Mă opresc, apoi mă strecor sub scaune.

Urmăresc prima parte a spectacolului dintre bocancii unui muncitor. Pe la jumătatea lui, îmi dau seama că nu sunt singur. Printre gradene se zgâieşte un îngrijitor în vârstă, însă în direcţia opusă. Se uită sub fusta unei femei.

— Hei! zic. Hei, termină!

Mulţimea strigă încântată în clipa în care printre treptele gradenei se zăreşte o masă uriaşă, cenuşie. E Rosie. Mă întorc spre îngrijitor. Acesta stă în vârful picioarelor, se ţine de duşumea în vârful degetelor şi se uită în sus. Plescăie mulţumit din buze.

Nu mai suport. Port vina multor lucruri îngrozitoare – lucruri pentru care am să ard în iad –, însă ideea că o biată femeie e violată în acest fel mi se pare imposibil de acceptat, aşa că, exact în clipa în care Marlena şi Rosie păşesc în arenă, îl înhaţ pe îngrijitor de guler şi-l trag afară dintre scaune.

— Dă-mi drumul! ţipă ei. Ce dracu' te-a apucat?

Nu-l las din mână, însă atenţia îmi e concentrată asupra arenei.

Marlena se balansează delicat pe minge, însă Rosie stă complet ţeapănă, cu toate cele patru picioare bine înfipte în pământ. August îşi flutură disperat braţele, în sus şi-n jos. Învârteşte bastonul. Îşi încleştează pumnul. Deschide şi închide gura. Rosie îşi lipeşte urechile de cap, iar eu mă aplec în faţă, privind mai atent scena. Expresia ei e vizibil sfidătoare.

— O, Doamne, Rosie. Nu acum. Nu face asta acum.

— Da' lasă-mă odată, scânceşte piticania din mâinile mele. Că doar n-om fi la biserică! Mă distram şi eu. Hai, dă-mi drumul!

Cobor privirea spre el. Gâfâie, are răsuflarea grea şi dinţi maronii şi lungi. Îl împing dezgustat.

Se uită repede într-o parte şi-n cealaltă şi, când îşi dă scama că nimeni din mulţime n-a observat nimic, îşi îndreaptă reverele indignat şi porneşte împleticit spre intrarea din spate. Exact înainte de-a ieşi, îmi aruncă o privire ucigătoare. Însă ochii lui mijiţi alunecă dincolo de mine. Se aruncă înainte cu chipul împietrit într-o mască a spaimei.

Mă răsucesc pe călcâie şi o văd pe Rosie avântându-se spre mine, cu trompa ridicată şi gura deschisă. Mă arunc pe trepte, iar ea trece, mugind şi călcând rumeguşul cu asemenea forţă, încât în urma ei se ridică praf de un metru. August o urmează, învârtind bastonul.

Mulţimea explodează, râzând şi ovaţionând – sunt convinşi că totul face parte din spectacol. Unchiul Al stă în mijlocul hipodromului, năuc. Priveşte o clipă, cu gura căscată, spre intrarea din spate a cortului. Apoi îşi intră rapid în rol şi vorbeşte cu Lottie.

Mă ridic în picioare şi mă uit după Marlena. Ea trece pe lângă mine, un nor trandafiriu.

— Marlena!

În depărtare, August o ciomăgeşte de-a binelea pe Rosie. Aceasta mugeşte şi ţipă, aruncându-şi capul şi ferindu-se, însă el e ca o maşină. Ridică nenorocitul ăla de băţ şi-l coboară cu cârligul spre ea, iar, şi iar, şi iar. Când Marlena ajunge la ei, el se întoarce spre ea. Băţul cade la pământ. August o aţinteşte pe Marlena cu intensitate arzătoare, uitând complet de Rosie.

Cunosc privirea aia.

Mă reped într-acolo. Nu apuc să fac mai mult de zece paşi, când cineva îmi pune piedică şi mă trezesc cu faţa în ţărâna, cu un genunchi proptit în obraz şi un braţ întors la spate.

— Dă-te dracului jos de pe mine! strig, luptându-mă să scap din strânsoarea lui. Ce naiba te-a apucat? Dă-mi drumul!

— Taci din gură, atâta-ţi spun, aud glasul lui Blackie de deasupra mea. Nu te duci nicăieri.

August se apleacă în faţă, o ia pe Marlena pe umăr şi se ridică. Ea îl loveşte pe spate cu pumnii, îi trage şuturi şi ţipă. Aproape reuşeşte să alunece pe umăr, însă el o pune înapoi şi porneşte cu ea.

— Marlena! Marlena! Răcnesc, cu putere renăscută.

Mă răsucesc de sub genunchiul lui Blackie şi aproape m-am ridicat în picioare, când cineva îmi dă cu ceva în cap. Simt că-mi ies ochii şi creierul din lăcaşurile lor. Văd numai steluţe negre şi albe şi am sentimentul că am rămas surd. O clipă mai târziu, îmi revine vederea, dinspre înăuntru spre înafară. Văd feţe şi guri care se mişcă, însă nu aud decât un ţiuit care-mi sfredeleşte timpanul. Mă las în genunchi, încercând să desluşesc ce se întâmplă, însă acum pământul se năpusteşte cu toată forţa spre mine. Nu-l pot opri, aşa că îmi fac curaj, însă în cele din urmă nu mai am nevoie de el, fiindcă întunericul mă înghite chiar înainte de mă izbi.

Din colecția Muzeului Circului Ringling, Sarasota, Florida

Douăzeci şi doi

— Şşş, nu te mişca.

Nu mă mişc, deşi mi se bălăbăneşte şi mi se zguduie capul, odată cu trenul. Şuierul locomotivei e lugubru, un sunet îndepărtat care reuşeşte cumva să se infiltreze prin ţiuitul continuu din urechile mele. Îmi simt întregul trup ca de plumb.

Ceva rece şi ud îmi izbeşte fruntea. Deschid ochii şi văd o mare de culori şi forme ce se topesc unele într-altele. Prin faţa ochilor îmi trec patru braţe înceţoşate, care se unesc apoi într-un singur membru scurt şi îndesat. Simt că mă sufoc şi buzele mele încearcă mecanic să se deschidă pentru a lăsa loc să treacă aerul. Întorc capul, însă nu-mi iese nici un sunet.

— Ţine ochii închişi, zice Walter. Stai aşa, nemişcat.

— Hmpf, murmur.

Îmi las capul să-mi cadă într-o parte, şi compresa alunecă şi cade. O clipă mai târziu, mi se pune alta.

— Te-ai lovit rău. Mă bucur că ţi-ai revenit.

— Şi-a revenit? face Camel. Hei, Jacob, mai eşti printre noi?

Mă simt de parcă m-aş ridica din puţul unei mine adânci şi nu-mi dau deloc seama unde mă aflu. Se pare că sunt pe saltea. Trenul se mişcă deja. Dar cum am ajuns aici şi de ce am adormit?

Marlena!

Deschid brusc ochii. Fac eforturi să mă ridic.

— Nu ţi-am spus să stai cuminte? mă ceartă Walter.

— Marlena! Unde-i Marlena? întreb cu răsuflarea întretăiată, căzând înapoi pe pernă.

Mi se învârteşte capul. Am sentimentul că mi s-a dislocat. Când deschid ochii e şi mai rău, aşa că îi închid la loc. Fără nici un stimulent vizual, întunericul pare să se întindă dincolo de mintea mea, ca şi cum cutia craniană mi s-ar fi întors pe dos.

Walter e în genunchi, lângă mine. Îmi ia cârpa de pe frunte, o înmoaie în apă, apoi o stoarce. Apa picură înapoi în castron, un sunet curat şi limpede, familiar. Ţiuitul cedează încet şi e înlocuit de un zvâcnet dureros ce se întinde de la o ureche la alta şi până la partea din spate a craniului.

Walter apropie iar cârpa de faţa mea. Îmi şterge fruntea, obrajii şi bărbia, lăsându-mi pielea umedă. Picăturile răcoroase îmi fac bine, mă ajută să mă concentrez la ce se petrece în afara capului meu.

— Unde e? I-a făcut vreun rău?

— Nu ştiu.

Deschid din nou ochii, iar lumea se clatină cu putere. Mă ridic cu greu în coate şi de data asta Walter nu mă mai împinge înapoi. În schimb, se apleacă şi se uită adânc în ochii mei.

— Rahat. Ai o pupilă mai mare şi una mai mică. Eşti în stare să bei ceva? zice.

— Îhm... da, zic cu efort.

Mi-e greu să articulez cuvintele. Ştiu ce vreau să zic, însă canalul dintre mintea şi gura mea pare obturat cu un strat gros de vată.

Walter străbate încăperea şi pe jos sare un dop. Se întoarce şi-mi duce o sticlă la buze. E salsaparila.

— Din păcate, altceva n-am să-ţi dau, zice posomorât.

— Dracu' să-i ia de poliţişti, bombăne Camel. Eşti bine, Jacob?

Aş vrea să-i pot răspunde, însă doar ca să stau uşor ridicat am nevoie de toată concentrarea de care sunt în stare.

— E bine, Walter? De data asta, glasul lui Camel pare mult mai îngrijorat.

— Cred ca da, spune Walter. Pune sticla pe podea. Vrei să încerci să stai în capul oaselor? Sau vrei să mai aştepţi câteva minute?

— Trebuie să văd ce face Marlena.

— Uit-o, Jacob. În momentul ăsta, nu poţi face nimic.

— Trebuie. Dacă...? Mi se frânge glasul.

Nici măcar nu sunt în stare să termin propoziţia. Walter mă ajută să mă ridic în fund.

— În clipa asta n-ai ce să faci.

— Nu accept una ca asta.

Walter se întoarce spre mine, furios.

— Pentru numele Iui Dumnezeu, vrei să mă asculţi şi pe mine o dată?

Mânia lui mă face să amuţesc. Îmi strâng genunchii cu mâinile şi mă aplec în faţă, în aşa fel încât capul mi se sprijină pe braţe. Mi-l simt greu şi uriaş – cel puţin cât tot trupul.

— Nu vorbesc de faptul că ne aflăm într-un tren în mişcare şi că tu te-ai lovit la cap. Situaţia e foarte nasoală. Nasoală de tot. Şi tot ce poţi face acum e doar s-o înrăutăţeşti şi mai tare. Fir-ar să fie, dacă nu te lăsau lat şi dacă nu mai era Camel cu noi, nu m-as mai fi întors nici într-o mie de ani la tren în seara asta.

Mă uit la saltea printre picioare, încercând să mă concentrez la pliul cel mai mare al ţesăturii. Lucrurile s-au mai liniştit acum, nu se mai mişcă atât de mult. Cu fiecare clipă care trece, o altă părticică a creierului meu se repune în funcţiune.

— Uite ce e, continuă Walter, de această dată mai blând, mai avem trei zile până când scăpăm de Camel. Şi, între timp, trebuie să facem tot ce putem ca să rezistăm. Asta înseamnă să fim foarte precauţi şi să

nu facem nici o prostie.

— Până când scăpaţi de Camel? zice acesta. Aşa vorbiţi despre mine?

— În clipa asta, da! strigă Walter. Şi ar trebui să fii mulţumit. Ce naiba crezi că s-ar întâmpla daca ne-am lua tălpăşiţa în clipa asta? Hmmm?

Dinspre pat nu vine nici un răspuns.

Walter face o pauză şi oftează.

— Uite ce e, e groaznic ce i s-a întâmplat Marlenei, dar pentru numele lui Dumnezeu! Dacă plecăm înainte de Providence, s-a zis cu Camel. N-are ce face, următoarele trei zile trebuie să aibă grijă singură de ea. Ce Dumnezeu, o face de patru ani! Cred că poate sa mai reziste încă trei zile.

— E gravidă, Walter.

— Poftim?

Se lasă o tăcere lungă. Ridic privirea.

Pe fruntea lui Walter au apărut cute de îngrijorare.

— Eşti sigur?

— Aşa zice ea.

El se uită lung în ochii mei. Încerc să-i susţin privirea, însă nu reuşesc.

— Încă un motiv pentru care trebuie să ai mare grijă. Jacob, uită-te la mine!

— Încerc! zic.

— O să scăpăm de-aici. Dar, ca sa scăpăm cu toţii teferi, trebuie să ne jucăm cărţile cum trebuie. Nu putem face nimic – nimic! – Până nu-l lăsăm pe Camel la vatră. Cu cât te obişnuieşti cu ideea asta mai repede, cu atât mai bine.

Dinspre pat se aude un plâns cu suspine. Walter întoarce capul.

— Termină, Camel! Nu te-ar fi luat acasă dacă nu te-ar fi iertat. Sau ai prefera să fii aruncat din tren?

— Sincer să fiu, nu ştiu, striga el printre hohote.

Walter se întoarce iar spre mine.

— Uită-te la mine, Jacob. Uită-te la mine.

Când mă uit, continuă:

— Ştie ea cum să-l ia. Ascultă la mine, ştie ea cum sa-l ia. E singura în stare să facă asta. Ştie ce e în joc. Şi e vorba doar de trei zile.

— Şi pe urmă? Cum ai zis şi tu tot timpul, n-avem unde să ne ducem.

El îşi întoarce faţa furios. Apoi mă priveşte iar.

— Spune-mi, Jacob, tu înţelegi cu adevărat situaţia? Fiindcă uneori am impresia că vorbesc cu pereţii.

— Sigur c-o înţeleg! Doar că nu-mi place nici una dintre variantele tale.

— Nici mie. Dar, cum am zis, o să vedem noi ce facem când o fi momentul. Acum, hai să ne concentrăm doar să scăpăm cu viaţă din chestia asta.

Camel plânge şi îşi trage nasul până când aţipeşte, în ciuda încredinţărilor repetate ale lui Walter că familia lui îl va primi cu braţele deschise.

În cele din urmă, adoarme. Walter se mai uită la el o dată, apoi stinge lampa. El şi Queenie se retrag în colţ, pe pătura din păr de cal. Câteva clipe mai târziu, începe să sforăie.

Mă scol încet, testându-mi echilibrul la fiecare mişcare. Când am reuşit să mă ridic, încerc să fac un pas. Sunt ameţit, dar se pare că pot să merg. Fac câţiva paşi, apoi, când văd că merge, străbat odaia spre buştean.

Şase minute mai târziu, mă târăsc pe brânci pe acoperişul vagonului, cu cuţitul lui Walter între dinţi.

Ceea ce, din tren, pare un zdrăngănit uşor, aici e un zgomot infernal. Vagoanele se mişcă şi se hurducă arunci când iau câte o curbă, şi mă opresc, apucându-mă bine de ce găsesc până când ajungem iar la drum drept.

La capătul vagonului, mă opresc ca să-mi trec în revistă opţiunile. Teoretic, aş putea să cobor scăriţa, să sar pe platformă şi să străbat toate vagoanele, până ajung la cel pe care-l caut. Însă nu pot risca să mă vadă cineva.

Aşa că, asta e.

Rămân cu cuţitul între dinţi. Am picioarele desfăcute, genunchii îndoiţi, braţele îmi zvâcnesc cu putere în părţi, de parc-aş fi un dansator pe sârmă.

Distanţa ce separă un vagon de următorul pare uriaşă, nesfârşită. Mă chircesc, punându-mi la treabă toţi muşchii, pentru a mă susţine în aer. Îmi balansez braţele şi picioarele cu putere, pregătindu-mă să mă apuc de ceva – absolut orice – dacă ratez.

Mă izbesc de acoperiş. Mă ţin bine de bara de sus, suflând greu, ca un câine cu limba scoasă. Simt ceva cald prelingându-mi-se pe la colţul gurii. Încă îngenuncheat pe bară, scot cuţitul din gură şi-mi ling sângele de pe buze. Apoi îl pun la loc, având grijă să-mi strâng bine buzele.

Aşa străbat cinci vagoane de dormit. De fiecare dată când sar, aterizez un pic mai bine, un pic mai elegant. La al şaselea vagon, îmi amintesc că trebuie să am grijă.

Când ajung la vagonul directorial, mă aşez pe acoperiş şi mă uit bine în jur. Mă dor toţi muşchii, mi se învârte capul şi nu mai am aer.

Trenul se zgâlţâie iar, şi iau hotărârea. Restul călătoriei, până la vagonul 48, o voi face prin interiorul trenului.

Cu cuţitul între dinţii încleştaţi, mă dau jos încet de pe marginea platformei. Vagoanele ce adăpostesc artiştii şi şefii sunt legate între ele prin nişte plăcuţe metalice, aşa că tot ce trebuie să fac e să mă asigur că aterizez drept pe ele. Sunt agăţat cu vârfurile degetelor, când trenul se hurducă iar cu putere şi mă trezesc cu picioarele în aer. Mă prind, disperat, iar degetele transpirate îmi alunecă pe suprafaţa neregulată a metalului.

Când trenul ajunge iar la drum drept, sar direct pe plăcuţă. Platforma are nişte bare de susţinere şi mă agăţ o clipă de ele, ca să-mi vin în fire. Cu degete tremurătoare, dureroase, îmi scot ceasul din buzunar. E aproape trei dimineaţa. Probabilitatea de a da peste cineva e foarte mică. Dar oricum...

Cu cuţitul e o problemă. E prea lung ca să-l pot vârî în buzunar, prea ascuţit ca să-l bag la betelia pantalonilor. În cele din urmă, îmi înfăşor jacheta în jurul lui şi mi-o bag la subraţ. Apoi îmi trec degetele prin păr, îmi şterg sângele de pe buze şi deschid uşa.

Coridorul, luminat de razele lunii ce se strecoară prin fereastră, e gol. Mă opresc şi mă uit mult timp în jur. Acum ne aflăm pe un pod. Îi subestimasem înălţimea – suntem la mai bine de patruzeci de metri deasupra bolovanilor de pe malul râului şi în faţa noastră se întinde, nesfârşit, neantul. Când trenul se leagănă din nou, mă bucur că nu mai sunt pe acoperiş.

În curând, mă uit lung la clanţa salonului 3. Desfac cuţitul din jachetă şi-l pun pe jos, apoi îmi trag iar haina pe mine. Pe urmă iau cuţitul şi mă uit încă o vreme la clanţă.

Când o răsucesc, se aude un clic sonor şi încremenesc cu mâna pe ea, aşteptând o reacţie. Câteva clipe mai târziu, o răsucesc până la capăt şi împing uşa.

O las deschisă, de teamă să nu-l trezesc cumva dacă o închid.

Dacă e întins pe spate, îi tai scurt gâtul dintr-o lovitură. Dacă e pe burtă sau doarme pe-o parte, o să-mi bag cuţitul în gâtul lui, ca să mă asigur că lama i-a tăiat traheea. Oricum ar fi, îi iau gâtul. Însă nu am voie să ezit nici un pic, pentru că trebuie ca rana să fie îndeajuns de adâncă, încât să piardă sângele rapid, fără să apuce să ţipe.

Pornesc încet spre dormitor, cu mâna încleştată pe cuţit. Draperia de catifea e trasă. Ridic un colţ şi mă uit înăuntru. Când văd că e singur, răsuflu uşurat. Ea e în siguranţă, probabil în vagonul femeilor. Pesemne că am trecut pe lângă ea, în drumul spre vagonul-salon.

Mă strecor înăuntru şi mă postez lângă pat. August doarme pe partea dinspre mine, lăsându-i loc Marlenei celei absente.

Perdelele de la ferestre sunt trase la o parte, iar razele lunii se insinuează printre copaci, luminându-i şi adumbrindu-i faţa.

Mă uit în jos spre el. E îmbrăcat în pijamale cu dungi şi are un aer paşnic, de băieţandru. Are părul negru ciufulit, şi colţul gurii i se

ridică într-un surâs. Visează. Se mişcă brusc, plescăind din buze şi rostogolindu-se într-o parte. Întinde mâna spre partea de pat a Marlenei şi mângâie de câteva ori locul liber. Apoi, mâna lui o ia în sus, spre perna ei. Apucă perna şi o trage la piept, îmbrăţişând-o, îngropându-şi faţa în ea.

Ridic cuţitul cu amândouă mâinile, cu vârful la o jumătate de metru deasupra gâtului lui. E musai s-o fac cum trebuie. Potrivesc unghiul lamei, pentru a spori efectul acţiunii mele. Trenul iese dintre copaci şi în lamă se reflectă fugar o rază de lună. Aceasta străluceşte, aruncând cioburi de lumină, în timp ce eu caut unghiul cel mai bun. August se mişcă din nou, sforăind şi rostogolindu-se violent pe spate. Braţul lui stâng cade dincolo de marginea patului, oprindu-se scurt la doar câţiva centimetri de coapsa mea. Cuţitul continuă să licărească, reflectând lumina. Însă mişcarea nu mai are nimic de-a face cu reglarea unghiului. Îmi tremură mâinile. August cască gura larg şi trage aer în piept horcăind îngrozitor şi plescăind din buze. Mâna de lângă coapsa mea e flască. Degetele celeilalte mâini îi zvâcnesc nervos.

Mă aplec deasupra lui şi aşez cuţitul cu grijă, pe perna Marlenei. Îl mai privesc câteva clipe, după care plec.

Fără valul de adrenalină ce mă făcuse să uit de durere, îmi simt din nou capul mai mare decât trupul şi pornesc împleticit pe coridoare până când ajung la capătul vagoanelor-salon.

Trebuie să fac o alegere. Fie să mă urc iar pe acoperiş, fie să continui prin vagonul directorial – unde e foarte posibil să dau peste oameni jucând cărţi –, după care să străbat toate vagoanele de dormit, moment în care tot trebuie să urc iar pe acoperiş ca să ajung înapoi la vagonul meu. Aşa că mă hotărăsc să mă urc pe acoperiş mai repede.

E un efort aproape supraomenesc. Îmi duduie capul şi abia dacă sunt în stare să-mi menţin echilibrul. Mă urc pe bara primului vagon-platformă şi reuşesc cumva să ajung, mai mult pe burtă, sus. Odată ajuns, mă culc pe bara de sus, fără vlagă, cu o uşoară senzaţie de greaţă. Îmi trebuie zece minute să-mi revin şi să mă târăsc mai departe. La capătul vagonului, mă odihnesc din nou, proptit între barele de sus. Sunt complet stors. N-am habar cum am să continui, însă trebuie s-o fac, fiindcă, dacă adorm aici, o sa alunec şi-o să cad între şine la prima curba.

Ţiuitul reîncepe, şi simt că-mi ies ochii din orbite. De patru ori la rând, mă avânt deasupra prăpastiei ce desparte un vagon de următorul, de fiecare dată convins că n-am să reuşesc. La cel de-al cincilea, mă prind în ultima fracţiune de secundă, înainte de-a cădea. Mâinile mi se izbesc de barele de fier, însă capătul vagonului mă loveşte în plex. Atârn aşa, şocat, atât de obosit, încât mă gândesc cât

de uşor ar fi să-mi dau drumul şi sa termin cu toate astea. Probabil aşa trebuie să se simtă, în ultimele secunde de viaţă, cei pe punctul de a se îneca, atunci când încetează sa mai opună rezistenţa şi se afundă în îmbrăţişarea apei. Doar că pe mine nu mă aşteaptă nici o îmbrăţişare a apei. Ci o ciopârţire violentă.

Îmi vin în fire şi mă caţăr cu picioarele până când mă prind cu ele de acoperişul vagonului. Din acest moment, e destul de simplu să mă ridic cu tot corpul şi, o clipă mai târziu, sunt iar rezemat de bara de sus, trăgându-mi răsuflarea.

Se aude fluierul trenului şi-mi ridic capul cât o baniţă. Sunt pe acoperişul vagonului cu cai. Nu mai trebuie decât să mă târăsc până la fanta de aerisire şi sa cobor. Mă târăsc cu foarte mare greutate până la ea, oprindu-mă din când în când. E deschisă, lucru ciudat; eram sigur c-am închis-o. Mă strecor prin ea şi mă prăbuşesc pe podea. Unul dintre cai nechează şi continuă sa fornăie şi să bată din picioare, speriat de ceva.

Întorc capul. Uşa exterioară e deschisă.

Mă sucesc într-o parte, în aşa fel încât acum sunt cu faţa spre uşa interioară. Şi aceasta e deschisă.

— Walter! Camel! strig.

Nu se aude nimic decât zgomotul făcut de uşa ce se loveşte încetişor de peretele din spatele ei, în acelaşi ritm cu roţile trenului de sub noi.

Sar în picioare şi mă năpustesc spre uşă. Aplecat şi ţinându-mă cu o mână de tocul uşii şi cu cealaltă de coapsă, cercetez încăperea, cu privirea înceţoşată. Tot sângele mi s-a scurs din cap şi văd din nou în faţă doar explozii în alb şi negru.

— Walter! Camel!

Vederea îmi revine încet, din afară spre înăuntru, aşa că, pentru a desluşi lucrurile aflate la periferia câmpului vizual, mă trezesc întorcând capul. Singura lumină e cea care răzbate printre şipci şi ea îmi dezvăluie un pat gol. Salteaua e şi ea goală, ca şi pătura din păr de cal din colţ.

Pornesc cu paşi împleticiţi spre şirul de buşteni rezemaţi de peretele negru şi mă aplec peste ei.

— Walter?

Însă acolo nu se află decât Queenie, care tremură toată, făcută covrig. Ridică ochii spre mine îngrozită, şi nu mai am nici o îndoială.

Mă prăbuşesc pe podea, copleşit de tristeţe şi de vinovăţie. Arunc o carte în perete, izbesc cu furie duşumelele. Ridic pumnii ameninţător la Ceruri şi la Dumnezeu şi, când, în cele din urmă, mă las pradă unui plâns în hohote, Queenie iese de după buşteni şi mi se strecoară în poală. Îi mângâi trupşorul cald până când începem să ne legănăm amândoi în tăcere.

Aş vrea să cred că nu are nici o importanţă că i-am luat cuţitul lui Walter. Şi totuşi, l-am lăsat fără cuţit, deci fără nici cea mai mică şansă.

Aş vrea să cred că au supravieţuit. Încerc să-mi imaginez scena – ei doi rostogolindu-se pe covorul moale de muşchi al pădurii, printre înjurături indignate. Probabil, chiar în clipa asta, Walter se duce după ajutor. I-a improvizat un culcuş lui Camel într-un loc ferit şi pleacă după ajutor.

OK. OK. Nu e chiar atât de rău pe cât am crezut. O să mă întorc după ei. Mâine-dimineaţă, o iau pe Marlena şi ne întoarcem în cel mai apropiat oraş şi întrebăm la spital. Poate chiar şi la închisoare, pentru eventualitatea că i-a arestat poliţia pentru vagabondaj. Ar trebui să ne fie destul de uşor să ne dăm seama care e cel mai apropiat oraş. Îl pot localiza în funcţie de cât de aproape e de...

N-au făcut-o. E imposibil s-o fi făcut. Nimeni n-ar avea inima să arunce un moşneag schilod şi un pitic de pe un pod. Nici măcar August. Nici măcar Unchiul Al.

Îmi petrec restul nopţii trecând în revistă toate modurile în care-i pot ucide, sucind şi răsucind ideile pe toate feţele şi savurându-le cu plăcerea cu care mângâi între degete nişte pietre perfecte.

Scrâşnetul frânelor mă scoate brusc din transă. Înainte ca trenul să fi apucat măcar să se oprească, sar pe pietriş şi pornesc către vagoanele de dormit. Urc treptele de fier ale primului, destul de vechi şi ruginit ca să adăpostească muncitori, şi deschid uşa cu atâta putere, că se închide la loc. O deschid iar şi intru.

— Earl! Earl! Unde eşti? Am glasul gutural, încărcat de ură şi mânie. Earl!

Pornesc pe culoar, uitându-mă din mers în cuşete. Nici unul dintre chipurile surprinse pe care le întâlnesc nu e însă al lui Earl.

Mă duc în vagonul următor.

— Earl! Eşti aici?

Mă opresc şi mă întorc spre un tip mirat, dintr-o cuşetă.

— Unde dracu' e? E aici?

— Vorbeşti de Earl de la pază?

— Da. Chiar de el.

Acesta ridică degetul mare peste umăr.

— Două vagoane, în direcţia aia.

Trec prin alt vagon, încercând să evit picioarele care ies de sub paturi, braţele ce se revarsă peste marginea lor.

Deschid uşa glisantă cu zgomot.

— Earl! Unde dracu' eşti? Ştiu că eşti aici!

Urmează o pauză mirată, în care indivizii de pe ambele laturi ale vagonului se foiesc în cuşete ca să se uite la cel care a dat buzna peste

ei, vociferând. În partea cea mai îndepărtată a vagonului, îl văd pe Earl. Mă năpustesc imediat asupra lui.

— Nenorocitule! zic, aplecându-mă să-l apuc de guler. Cum ai putut să faci asta? Cum ai putut?

Earl sare din pat şi mă apucă de mâini.

— Ho! Stai puţin, Jacob. Calmează-te. Ce-i cu tine?

— Ştii al dracului de bine la ce mă refer! ţip, dând furios din mâini, ca să scap din strânsoarea sa.

Mă arunc asupra lui, dar, înainte să-l apuc iar, m-a şi pus la respect.

— Cum ai putut s-o faci? Lacrimile încep sa mi se prelingă pe obraji. Credeam că eşti prieten cu Camel! Şi amărâtul ăla de Walter ce ţi-a făcut?

Earl se face livid. Încremeneşte, cu mâinile încleştate pe încheieturile mele. Şocul de pe faţa lui e atât de sincer, încât încetez să mă mai lupt.

Ne uităm unul la altul îngroziţi. Trec câteva secunde, în care nici unul din noi nu zice nimic. În vagon creşte un zumzet de panică.

Earl îmi dă drumul şi zice:

— Hai cu mine.

Coborâm din vagon şi, în clipa când ne aflăm la cel puţin zece metri de tren, se întoarce spre mine.

— Au dispărut?

Îl pironesc cu privirea, căutând pe chipul său un răspuns. Nu găsesc nici unul.

— Da.

Earl îşi ţine respiraţia. Închide ochii. O clipă, am sentimentul c-o să plângă.

— Şi zici că nu ştii nimic? zic.

— Absolut nimic! Ce dracu' crezi că sunt? În viaţa mea n-aş face una ca asta. Of, Doamne. Ce porcărie! Vai de sufletul lui. Stai puţin... zice, privindu-mă brusc. Tu unde erai?

— În altă parte, zic.

Earl mă scrutează o clipă, apoi coboară privirea. Îşi pune mâinile în şold şi oftează, dând din cap şi gândindu-se.

— OK, zice. O să aflu câţi alţi amărâţi au dispărut, dar vreau să ştii un lucru – artiştii nu sunt aruncaţi din tren, indiferent ce-ar fi. Dacă i-au făcut asta lui Walter, înseamnă că pe tine te căutau. Şi, dac-aş fi în locul tău, aş lua-o la picior chiar în clipa asta şi nu m-aş mai uita niciodată înapoi.

— Şi dacă nu pot face asta?

El ridică iute privirea. Îşi mişcă maxilarele într-o parte şi-n alta. Mă priveşte lung.

— Ziua o să fii în siguranţă, zice în cele din urmă. Dacă te întorci la tren diseară, nu te apropia de vagonul cailor. Mişcă-te întruna pe

vagoanele-platformă şi culcă-te sub căruţe. Ai grijă sa nu te prindă şi nu lăsa nici o clipă garda jos. Şi pleacă de la circul ăsta cât de repede poţi.

— Aşa o să fac. Crede-mă. Dar mai întâi am câteva lucruri de reglat.

Earl mă priveşte lung, pentru ultima oară.

— O să încerc să trec pe la tine mai târziu, zice.

Apoi porneşte cu paşi apăsaţi spre bucătăria mobilă, unde bărbaţii din Escadronul Zburător s-au adunat în grupuleţe, cu ochi neliniştiţi şi chipuri tematoare.

În afară de Camel şi de Walter, lipsesc încă opt bărbaţi, trei din trenul principal şi restul din Escadronul Zburător, ceea ce înseamnă că Blackie şi oamenii lui s-au împărţit în miniechipe, care au făcut razii în diverse secţiuni ale trenului. Circul fiind la un pas de faliment, probabil că muncitorii ar fi fost aruncaţi din tren oricum, însă nu de pe pod. Eu fusesem cel vizat.

Îmi dau seama că faptul că am conştiinţă m-a oprit să-l ucid pe August exact în momentul în care cineva încerca să-i îndeplinească ordinul de a mă ucide.

Mă întreb cum s-o fi simţit trezindu-se cu cuţitul alături. Sper că a înţeles că gestul, iniţial o ameninţare, s-a preschimbat între timp într-o promisiune. Le datorez asta fiecăruia dintre bărbaţii care au fost aruncaţi din tren.

Toată dimineaţa mă plimb posomorât, căutând-o disperat pe Marlena. Nu e nicăieri.

Unchiul Al se vântură peste tot în pantalonii lui cu pătrăţele albe şi negre şi vesta lui stacojie, pocnindu-i după ceafă pe toţi cei care nu sunt îndeajuns de rapizi ca sa sară la timp din drumul lui. La un moment dat, mă zăreşte şi rămâne pe Ioc. Ne privim de la o distanţă de şaptezeci de metri. Îl pironesc cu privirea, încercând să-mi concentrez în ochi toată ura pe care i-o port. Câteva clipe mai târziu, pe buzele lui apare un surâs îngheţat. Apoi se întoarce brusc şi o ia la dreapta, continuându-şi drumul, cu alaiul în urma lui.

Mă uit de la distanţă cum se ridică steagul la cantină la ora prânzului. Marlena e acolo, îmbrăcată în haine de stradă, aşezată la coadă. Ochii ei cercetează mulţimea; ştiu ca se uită după mine şi sper că ştie că sunt bine. Nici nu apucă bine să se aşeze, că August apare ca din pământ şi se aşază în faţa ei. Nu are nici o farfurie. Spune ceva, după care dă să o apuce de încheietura mâinii. Ea se trage înapoi, vărsându-şi cafeaua. Cei din jur se întorc să se uite la ei. El îi dă drumul şi se ridică atât de precipitat, încât bancheta de sub el se răstoarnă în iarbă. Apoi iese ca o vijelie. În clipa în care a plecat,

pornesc grăbit spre cantină.

Marlena ridică ochii, mă vede şi i se scurge tot sângele din obraji.

— Jacob! zice, rămasă fără aer.

Ridic bancheta şi mă aşez pe marginea ei.

— Ţi-a făcut ceva? Eşti bine? zic.

— Sunt bine, da. Dar tu? Am auzit...

Cuvintele nerostite îi rămân în gât, şi-şi acoperă gura cu mâna.

— Azi o să scăpăm de-aici. O să fiu cu ochii pe tine. În primul moment când poţi, părăseşte circul, iar eu vin imediat după tine.

Ea mă priveşte, albă la faţă.

— Şi Walter, şi Camel?

— O să ne întoarcem după ei, să vedem ce putem afla.

— Am nevoie de câteva ore.

— Pentru ce?

Unchiul Al s-a postat lângă cantină şi pocneşte din degete. Earl, aflat în capătul opus al cortului, se apropie de noi.

— Am nişte bani în cameră. Mă duc să-i iau, când nu e el acolo, spune ea.

— Nu. Nu merită riscul, zic.

— O să am grijă.

— Nu!

— Haide, Jacob, spune Earl, apucându-mă de braţ. Şeful zice să o întinzi de-aici.

— Lasă-mă doar o secundă, Earl, spun.

El oftează adânc.

— Bine. Fă-te că te lupţi cu mine un pic. Dar doar câteva secunde, după care trebuie neapărat să te scot de aici.

— Marlena, zic disperat, promite-mi că nu te întorci acolo.

— Trebuie. Jumătate din bani sunt ai mei şi, dacă nu-i iau, n-o să avem nici un cent.

Mă smulg din strânsoarea lui Earl şi rămân cu faţa spre el. Sau, mă rog, spre pieptul lui.

— Spune-mi unde sunt şi-i iau eu, mormăi înciudat, înfigându-mi un deget în pieptul Iui Earl.

— Sub bancheta de la fereastră, îmi şopteşte Marlena grăbită. Se ridică şi înconjoară masa, astfel că acum se află lângă mine. Vezi că are un capac. Banii sunt într-o cutie de cafea. Dar cred că mie mi-ar fi mai simplu să...

— OK, acuma chiar că trebuie să te scot de-aici, spune Earl.

Mă răsuceşte şi-mi prinde braţele la spate. Mă împinge în faţă, în aşa fel încât acum sunt aplecat.

Întorc capul spre Marlena.

— Îi iau eu. Tu stai departe de vagonul ăla. Promite-mi!

Mă agit un pic, şi Earl îmi cântă în strună.

— Am zis să-mi promiţi! şoptesc.

— Promit, spune Marlena. Ai grijă!

— Dă-mi drumul, nenorocitule! răcnesc la Earl.

Pentru efect artistic, fireşte.

Şi el, şi eu facem un adevărat spectacol la ieşirea din cort. Mă întreb dacă şi-o fi dat seama cineva că nu-mi îndoaie braţul destul de tare ca să mă doară. Însă el compensează acest mic amănunt dându-mi un şut care mă proiectează la trei metri în faţa, pe iarbă.

Îmi petrec întreaga după-amiază pândind toate colţurile, strecurându-mă printre foile de cort şi ascunzându-mă sub căruţe. Însă nu reuşesc, nici măcar o singură dată, să ajung în preajma vagonului 48 fără sa fiu văzut şi, în afară de-asta, nu l-am mai zărit pe August de la prânz, aşa că e foarte posibil sa se afle acolo. Prin urmare nu mă grăbesc.

Dimineaţa nu avem spectacol. Pe la ora trei după-masă, Unchiul Al se suie pe un piedestal improvizat dintr-o cutie în mijlocul terenului şi le spune tuturor că spectacolul din seara asta trebuie să fie cel mai bun spectacol din viaţa lor. Nu zice ce-o să se întâmple dacă n-o să fie aşa şi nu-l întreabă nimeni.

Aşa că e improvizată rapid o paradă, după care animalele sunt conduse în menajerie şi vânzătorii de sucuri, dulciuri şi altele îşi aranjează tonetele. Mulţimea care a urmat parada la întoarcerea din oraş se adună pe aleea centrală şi, nu peste mult timp, Cecil începe deja să-i lucreze la buzunare pe fraierii adunaţi în faţa arenei.

Sunt lipit de prelata cortului în care se află menajeria şi dau la o parte uşor foaia ce ţine loc de cortină, pentru a privi înăuntru.

Îl văd pe August, care tocmai o aduce pe Rosie. Îşi învârte ameninţător băţul cu măciulie de argint sub burta şi înapoia picioarelor ei din faţă. Ea îl urmează docilă, însă în privirea ei mocneşte o ură aprinsă. O conduce la locul ei şi îi leagă piciorul de ţăruş cu lanţul. Ea îi priveşte spatele aplecat, cu urechile turtite, apoi pare să-şi revizuiască atitudinea şi începe să-şi legene trompa şi să cerceteze pământul din faţa ei. Găseşte ceva pe jos şi îl ridică. Îşi răsuceşte trompa înăuntru şi freacă respectivul obiect de cerul gurii, vrând să-i simtă textura. Apoi îl bagă în gură.

Caii Marlenei sunt deja aliniaţi, însă ea nu e nicăieri. Publicul aproape a umplut cupola. Ar trebui să fie deja aici. *Haide, haide, unde eşti...*

Îmi dau seama că, în ciuda promisiunii ei, probabil că s-a dus în vagonul-salon. *Fir-ar să fie, fir-ar să fie, fir-ar să fie.* August încă se luptă cu lanţul lui Rosie, însă n-o să mai dureze mult şi o să observe lipsa Marlenei şi-o sa înceapă să o caute.

Cineva mă trage de mânecă. Mă răsucesc pe călcâie, cu pumnii

încleştaţi.

Grady ridică ambele mâini, speriat să nu-i trag una.

— Băi, băiatule, băi. Stai potolit.

Cobor braţele.

— Sunt puţin nervos. Atâta tot.

— Da, te-nţeleg. Ai şi de ce, spune el, privind în jur. Zi, ai mâncat? Am văzut că te-au virat de la cantină.

— Nu, zic.

— Hai cu mine. Hai până la birt.

— Nu pot. Sunt lefter, zic, înnebunit să-l fac să mă lase odată în pace.

Mă întorc la foaia de cort şi o dau un pic într-o parte. Nici urmă de Marlena.

— Fac eu cinste, zice Grady.

— Nu mi-e foame, serios.

Rămân cu spatele la el, sperând c-o să înţeleagă aluzia şi-o să se care.

— Uite ce, tre' să vorbim, spune el coborând glasul. E mai sigur s-o facem pe alee.

Mă întorc şi mă uit în ochii lui.

Îl urmez pe aleea centrală. Orchestra, deja instalată sub cupolă, atacă partitura pentru prima parte a reprezentaţiei.

Ne aşezăm la coada de la birt. Bărbatul de la tejghea întoarce şi asamblează burgerii cu viteza luminii, dându-se peste cap să le facă pe plac celor câţiva clienţi rătăciţi.

Grady şi cu mine ajungem în faţă. El ridică două degete.

— Vrem şi doi noi burgeri, Sammy. Nu-i nici o grabă.

După câteva clipe, bărbatul de la tejghea ne întinde două farfurii de tablă. Eu iau una, iar Grady o ia pe cealaltă, apoi îi întinde o bancnotă rulată.

— Fugi de-aici, zice bucătarul, fluturându-şi mâna. N-am ce face cu banii tăi.

— Mersi, Sammy, spune Grady, băgând bancnota în buzunar. Îţi rămân dator.

Se duce la o masă veche de lemn şi-şi trece picioarele peste banchetă. Eu mă duc pe partea cealaltă.

— Deci, care-i treaba? zic, jucându-mă cu degetul în jurul unui nod de lemn.

Grady se uită cu atenţie în jur.

— Câţiva dintre tipii cărora au vrut să le facă de petrecanie azi-noapte au reuşit să ne prindă din urmă, spune. Îşi ridică burgerul şi aşteaptă să se scurgă cele trei picături de grăsime în farfurie.

— Păi şi unde sunt acum? zic, gata să sar în picioare, cu ochii la alee.

În afară de vreo câţiva bărbaţi aflaţi în faţa arenei unde are loc prima parte a spectacolului – probabil aşteptând să fie conduşi la Barbara –, toţi spectatorii sunt deja sub cupolă.

— Vorbeşte mai încet, spune Grady. Da, cinci dintre ei.

— Şi Walter...?

Inima îmi bate cu putere. În clipa în care îi rostesc numele, în ochii lui Grady apare un licăr şi îmi primesc răspunsul.

— O, Doamne, zic, întorcându-mi capul. Clipesc pentru a-mi alunga lacrimile ce mi-au inundat ochii şi înghit în sec. Îmi trebuie puţin timp să-mi revin. Cum s-a întâmplat?

Grady îşi lasă burgerul în farfurie. Trec câteva secunde bune până îmi răspunde şi, când o face, rosteşte cuvintele încet, fără nici o modulaţie a vocii.

— I-au aruncat de pe pod, pe toţi. Camel s-a lovit cu capul de stânci. A murit pe loc. Walter şi-a zdrobit picioarele, rău de tot. Au trebuit să-l lase acolo.

Înghite în sec şi adaugă:

— Băieţii cred că n-a supravieţuit până dimineaţă.

Mă uit în zare. Pe mână mi se aşază o muscă. O trimit la plimbare.

— Şi ceilalţi?

— Au scăpat. Vreo doi au pornit unde-au văzut cu ochii, iar restul ne-au prins din urmă. Privirea lui scrutează localul. Bill e unul dintre ei.

— Şi ce-au de gând să facă? întreb.

— N-a zis, spune Grady. Dar, într-un fel sau altul, o să-l facă pe Unchiul Al să plătească. Şi, dacă o să pot, am de gând să-i ajut şi eu.

— Şi de ce-mi spui mie toate astea?

— Ca sa-ţi dau o şansă să te răzbuni. Ai fost prieten cu Camel, şi n-o să uităm asta.

Se lasă în faţă, astfel că acum e cu pieptul lipit de masă.

— Şi, în afară de-asta, continuă şoptit, după câte-mi dau eu seama, tu ai multe de pierdut acum.

Ridic privirea şocat. Mă priveşte adânc în ochi, cu sprâncenele ridicate.

O, Doamne. Ştie. Şi, dacă ştie el, ştie toată lumea. Trebuie să plecăm, chiar în clipa asta.

Dinspre marea cupolă răsună aplauze furtunoase, iar orchestra atacă valsul lui Gounod. Mă întorc spre menajerie. E un reflex, fiindcă Marlena fie se pregăteşte să se urce pe Rosie, fie e deja călare pe capul ei.

— Trebuie să plec, zic.

— Stai jos, spune Grady. Mănâncă. Dacă ai de gând să-ţi iei tălpăşiţa, e posibil să treacă mult timp până o să apuci să mănânci din nou.

Îşi trânteşte coatele pe masa aspră de lemn şi-şi ia burgerul.

Mă uit la al meu, întrebându-mă dacă o sa fiu în stare să înghit vreo îmbucătură.

Dau să-l iau, dar, înainte să-l apuc, muzica se opreşte brusc. Urmează o ciocnire asurzitoare de alămuri, ce sfârşeşte cu bangul sec al unui talger. Acesta trece dincolo de marea cupolă, răsunând în tot circul, şi după el se lasă o tăcere absolută, nefirească.

Grady împietreşte, ghemuit deasupra burgerului său.

Mă uit de la stânga la dreapta. Nimeni nu se clinteşte – toţi sunt cu ochii la cupolă. Pe pământul bătătorit, dansează alene câteva paie.

— Ce-i? Ce se întâmplă? întreb.

— Şşş, zice Grady repede.

Orchestra începe din nou, de această dată cântând *Stars and Stripes Forever*.

— O, Doamne. Ce porcărie!

Grady sare în picioare dincolo de banchetă, răsturnând-o.

— Ce-i? Ce se întâmplă?

— Marşul dezastrului! strigă el, întorcându-se şi luând-o la fugă.

Toţi cei care au legătură cu spectacolul pornesc grăbiţi spre cupolă. Mă ridic de pe banchetă şi rămân în picioare lângă ea, înmărmurit, fără să înţeleg nimic. Mă întorc spre bucătar, care se chinuie să-şi dea şorţul jos.

— Ce dracu' tot spune?

— Marşul dezastrului, zice el, trăgându-şi şorţul peste cap. Înseamnă că s-a întâmplat ceva nasol – nasol de tot.

Cineva mă bate pe umăr în timp ce trece pe lângă mine. E Diamond Joe.

— Jacob – e menajeria, ţipă peste umăr. Au scăpat animalele. Fugi, fugi, fugi!

Nu trebuie să-mi zică de două ori. În timp ce mă apropii de menajerie, pământul îmi duduie sub picioare, ceea ce mă sperie îngrozitor, pentru că nu e vorba de zgomot. E mişcarea, vibraţia stârnită de copitele şi de labele animalelor pe solul bătătorit.

Mă arunc prin deschizătura prelatei şi, imediat, mă lipesc de peretele lateral, exact în clipa în care pe lângă mine goneşte vijelios iacul, al cărui corn răsucit trece la doar câţiva centimetri de pieptul meu. O hienă e agăţată de spatele lui, cu ochii înnebuniţi de spaimă.

În jurul meu, animalele au fost cuprinse de streche. Cuştile sunt deschise, iar centrul menajeriei e o ceaţă; mă uit şi văd frânturi de cimpanzeu, urangutan, lamă, zebră, leu, girafă, cămilă, hienă şi cal – de fapt, caii sunt cei mai numeroşi, printre ei se află şi cei ai Marlenei, şi în ochii fiecărui animal văd că e înnebunit de spaimă. Creaturi de toate felurile aleargă în zigzag, se cabrează, ţipă, se leagănă, galopează, icnesc sau nechează; sunt peste tot, balansându-se

pe frânghii şi alunecând pe grinzi, ascunzându-se sub căruţe, lipindu-se de perete şi lunecând în centrul cortului.

Scrutez cu atenţie cortul, căutând-o pe Marlena, însă nu vad decât o panteră ce se strecoară prin tunelul de legătură spre marea cupolă. În timp ce trupul ei negru şi agil dispare, îmi adun tot curajul de care sunt în stare. Durează câteva secunde, însă ţipătul la care mă aştept vine, urmat de încă unul, apoi de încă unul, după care întregul cort explodează de zgomotul ca de tunet făcut de corpurile ce se năpustesc unele pe lângă altele, încercând să coboare din gradene.

Te rog, Doamne, fă-i să iasă prin spate. Te rog, Doamne, nu-i lăsa să încerce să vină pe aici.

Dincolo de marea animalelor mugind, zăresc doi bărbaţi. Aceştia învârt nişte funii, băgând şi mai tare spaima în animale. Unul dintre ei e Bill. Acesta îmi surprinde privirea şi mă scrutează o clipă. Apoi se strecoară în cortul cel mare, împreună cu celălalt individ. Orchestra amuţeşte din nou, iar de data asta rămâne tăcută.

Privirea mea trece în revistă rapid totul, disperată până la panică. *Unde eşti*? *Unde eşti*? *Unde naiba eşti*!

Zăresc cu coada ochiului o frântura de costum roz cu paiete şi întorc imediat capul. Când o văd pe Marlena stând lângă Rosie, strig fericit.

În faţa lor se află August – evident, unde să fie în altă parte? Marlena are mâna la gură. Încă nu m-a văzut, însă Rosie m-a zărit. Mă priveşte lung şi insistent, şi ceva din expresia ei mă face sa îngheţ unde sunt. August nu ştie nimic – răcneşte, roşu la faţă, dând din mâini şi rotind băţul, ameninţător. Jobenul lui zace în paiele de lângă el, rupt, de parcă şi-ar fi băgat piciorul prin el.

Rosie îşi întinde trompa, căutând ceva. Printre noi trece o girafă, care-şi balansează gâtul cu graţie chiar şi când e speriată şi, după ce aceasta dispare, observ că Rosie şi-a scos ţăruşul. Capătul lui atârnă pe pământul întărit. Încă mai are lanţul la picior. Mă priveşte cu ochi amuzaţi. Apoi, privirea i se pironeşte asupra cefei lui August.

— O, Doamne, zic, pricepând. Mă arunc în faţă şi pe lângă mine trece, atingându-mă, piciorul din spate al unui cal. Nu face asta! Nu *face asta*!

Ea ridică ţăruşul ca pe un fulg şi îi crapă capul cu o singură mişcare, scurtă şi precisă – *poc* –, aşa cum spargi un ou fiert tare. Continuă să ţină ţăruşul până când el se prăbuşeşte în faţă, după care îl bagă, fără grabă, înapoi în lăcaşul din care l-a scos. Face un pas înapoi, dezvăluind-o pe Marlena, care nu mi-e clar dacă a văzut sau nu ce s-a întâmplat.

Prin faţa lor, trece aproape imediat o ciurdă de zebre. Printre picioarele puternice alb-negre, zăresc trecând la răstimpuri membre omeneşti în devălmăşie. O mână sus, un picior jos, care se răsucesc şi

ricoşează, cu oasele rupte. În urma ciurdei, din August a rămas o masă informă de carne, măruntaie şi paie.

Marlena o priveşte cu ochii mari. Apoi se prăbuşeşte la pământ. Rosie îşi face urechile evantai, deschide gura şi se dă în lături, punându-se scut în faţa Marlenei.

Deşi animalele continuă să fugă în jurul meu, ştiu precis că Marlena n-o să fie călcată în picioare înainte să traversez cortul ca să ajung la ea.

În mod inevitabil, lumea încearcă să iasă din cupolă prin acelaşi loc pe unde a intrat – adică, prin menajerie. Îngenunchez lângă Marlena şi-i legăn capul în mâini atunci când oamenii se năpustesc afară din tunelul de legătură. Atunci când îşi dau seama ce se petrece, au intrat deja.

Cei din faţă se opresc brusc şi sunt aruncaţi la pământ de către cei care vin din spate. Singurul lucru care-i salvează să nu fie călcaţi în picioare e faptul că cei din spate au văzut şi ei animalele fugind.

Acestea din urmă îşi schimbă brusc direcţia şi încep să alerge, iar speciile se amestecă unele cu altele – leii, lamele şi zebrele aleargă cot la cot cu urangutanii şi cimpanzeii, o hienă, umăr la umăr cu un tigru. Doisprezece cai şi o girafă, cu o maimuţă-păianjen atârnându-i de gât. Ursul polar, apropiindu-se ameninţător, în patru labe. Şi toate avansând cu toată forţa spre învălmăşeala de oameni.

Mulţimea se întoarce ţipând şi încearcă să-şi găsească adăpost sub cupolă. Cei din spate, cu câteva clipe în urmă trântiţi la pământ, ţopăie disperaţi, izbind înnebuniţi în spinările şi umerii celor din faţa lor. Barajul viu se pulverizează, şi oamenii şi animalele sunt purtaţi de inerţie, într-o masă uriaşă, făcută din carne şi ţipete îngrozite. E greu de spus cine e cel mai speriat – animalele, fireşte, nu se gândesc decât cum să-şi salveze pielea. Un tigru bengalez trece ca furtuna printre picioarele unei femei, doborând-o la pământ. Ea coboară privirea şi leşină. Soţul ei o apucă de subsuori, o ridică de pe tigru şi o trage după el în cupolă.

În câteva clipe, în menajerie n-au mai rămas decât trei fiinţe vii în afară de mine: Rosie, Marlena şi Rex. Leul cel bătrân şi schilod s-a strecurat înapoi în cuşca lui şi s-a oploşit într-un colţ, tremurând tot.

Marlena geme. Ridică o mană şi o lasă să cadă. Arunc o privire rapidă spre grămăjoara nedefinită care a fost August şi hotărăsc că n-o pot lăsa să-l mai vadă o dată. O iau pe sus şi o duc în braţe dincolo de poarta pe unde se intră în cupolă.

Terenul e aproape pustiu, la marginea lui încă mai aleargă oameni şi animale, cât îi ţin picioarele, îndepărtându-se şi risipindu-se, ca un cerc format pe luciul unui iaz.

Din colecția Muzeului Circului Ringling, Sarasota, Florida

Douăzeci şi trei

Prima zi de după iureş.

Încă mai găsim şi mai recuperăm animale. Am prins multe dintre ele, însă lumea din oraş nu de cele care s-au lăsat prinse se teme. Cele mai multe dintre feline încă lipsesc, ca şi ursul.

Imediat după prânz, suntem chemaţi la un restaurant local. Când ajungem, îl găsim pe Leo ascuns sub chiuveta de la bucătărie, tremurând de spaimă. Mic de tot, lângă el, e un spălător de vase, la fel de îngrozit. Om şi leu, unul lângă altul.

Nici Unchiul Al nu e de găsit, dar nimeni nu se miră. Locul mişună de poliţie. Azi-noapte, a fost găsit şi ridicat corpul lui August şi a început o investigaţie. Aceasta se va face doar aşa, formal, dat fiind că e limpede că motivul morţii e faptul că a fost călcat în picioare. Se vorbeşte că Unchiul Al stă ascuns până când va fi sigur că n-o să fie acuzat de nimic.

A doua zi după iureş.

Menajeria se umple, animal după animal. Şeriful se întoarce cu autorităţile feroviare şi tună şi fulgeră împotriva vagabondajului. Vrea să eliberăm imediat linia ferată secundară. Vrea să ştie cine e şeful.

Seara, bucătăria rămâne fără provizii.

A treia zi după iureş.

Dimineaţă, spre prânz, trenul Circului Fraţilor Nesci trage pe o linie ferată alăturată. Şeriful şi autorităţile feroviare se întorc şi-l salută pe directorul general cu atâta respect, de zici că a venit în vizită cel puţin un rege. Vizitează împreună tot terenul şi se despart cu strângeri de mână viguroase şi râsete răsunătoare.

Când bărbaţii de la Fraţii Nesci încep să mute animalele şi echipamentul Fraţilor Benzini în corturile şi apoi în trenul lor, nici cei mai optimişti dintre noi nu mai pot nega ceea ce e limpede.

Unchiul Al ne-a făcut-o. Din această clipă, suntem cu toţii şomeri.

Gândeşte-te, Jacob. *Gândeşte-te*.

Avem destui bani să plecăm de aici. Dar la ce ne folosesc, dacă n-avem unde ne duce? O să avem un copil. Ne trebuie un plan. Îmi trebuie o slujbă.

Mă duc la poştă şi îl sun pe decanul Wilkins. Mi-era teamă că nu mă mai ţine minte, însă el pare bucuros că mă aude. Zice că s-a

întrebat de multe ori unde m-am dus şi dacă sunt bine şi, apropo, ce am făcut în ultimele trei luni jumătate?

Trag adânc aer în piept şi, tocmai când mă gândesc cât de greu o să-mi fie să-i explic totul, cuvintele încep să-mi vină singure. Ţâşnesc ca dintr-o fântână des zăgăzuită, se întretaie, se luptă unele cu altele să iasă în faţă şi, câteodată, se încâlcesc atât de tare, încât trebuie să mă întorc şi să o iau de la capăt, dintr-un alt punct. Când, în cele din urmă, amuţesc, decanul Wilkins rămâne tăcut atât de mult timp, încât mă întreb dacă nu cumva s-a întrerupt legătura.

— Domnule decan? Mai sunteţi pe fir? zic.

Iau receptorul de la ureche şi mă uit la el. Mă gândesc să dau cu el uşor de perete, însă n-o fac, fiindcă diriginta poştei e cu ochii pe mine. De fapt, se holbează la mine cu gura căscată, pentru că a ascultat tot ce-am spus. Mă întorc spre perete şi duc receptorul din nou la ureche.

Decanul îşi drege glasul, se bâlbâie o clipă, apoi zice da, neapărat, sunt bine-venit dacă doresc să mă întorc şi să-mi dau examenele.

Când mă întorc la circ, Rosie stă la oarecare distanţă de menajerie, cu directorul de la Fraţii Nesci, şeriful şi individul de la Autoritatea Feroviară. O iau la fugă.

— Ce naiba se petrece aici? zic, oprindu-mă lângă umărul lui Rosie.

Şeriful se întoarce spre mine.

— Tu te ocupi de circul ăsta?

— Nu, zic.

— Atunci nu e treaba ta, spune el.

— E elefantul meu. Deci e şi treaba mea.

— Animalul ăsta face parte din circul Fraţilor Benzini, iar eu, în calitate de şerif, sunt autorizat ca în numele...

— Ba nu-i adevărat. E al meu.

— Începe să se strângă mulţimea, în cea mai mare parte alcătuită din îngrijitori de la Fraţii Benzini, rămaşi fără lucru. Şeriful şi individul de la Autoritatea Feroviară schimbă priviri nervoase între ei.

Greg face un pas în faţă. Mă priveşte în ochi. Apoi i se adresează şerifului.

— Aşa e. E a lui. El e stăpânul elefantului. A călătorit cu noi, însă elefantul e al lui.

— Bănuiesc că poţi şi demonstra asta.

Îmi arde faţa. Greg se uită la şerif cu ostilitate făţişă. Câteva secunde mai târziu, începe să scrâşnească din dinţi.

— În cazul ăsta, spune şeriful cu un zâmbet forţat, vă rog sa ne lăsaţi să ne vedem de treabă.

Mă întorc către directorul general al circului Fraţilor Nesci. Acesta cască ochii mari, surprins.

— E o femelă şi vă spun sigur că n-o vreţi, zic. E proastă ca

noaptea. Eu o pot convinge să facă vreo două-trei trucuri, însă dumneavoastră n-o să obţineţi nimic de la ea.

Acesta ridică din sprâncene.

— Poftim?

— Hai, încercaţi s-o faceţi să vă asculte, îl îndemn.

El se uită la mine cu o figură de zici că tocmai mi-au crescut coarne.

— Vorbesc serios, zic. Aveţi un om care ştie să lucreze cu elefanţii? Chemaţi-l s-o pună să facă ceva. E complet inutilă, e atât de proastă, că n-ai ce face cu ea.

Bărbatul mă priveşte cu privirea încă o clipă, apoi întoarce capul.

— Dick, răcneşte. Pune-o să facă ceva.

Un tip cu un băţ cu ţepuşă face un pas în faţă.

Mă uit în ochii lui Rosie. Te rog, Rosie. Înţelege ce se întâmplă aici. *Te rog.*

— Cum o cheamă? zice Dick, aruncându-mi o privire peste umăr.

— Gertrude.

EI se întoarce către Rosie.

— Gertrude, fă un pas în faţă. Vino la mine.

Vorbeşte ridicând glasul, apăsat.

Rosie pufneşte şi începe să-şi legene trompa.

— Gertrude, vino la mine *acum*, repetă el.

Rosie clipeşte. Îşi leagănă trompa aproape de sol, apoi se opreşte. Îşi încovrigă vârful trompei şi-şi împinge nişte pământ în ea, cu laba. Apoi o leagănă în jur, aruncând pământul adunat peste umăr şi peste oamenii din jurul ei. Câteva persoane din mulţime râd.

— Gertrude, ridică piciorul, spune Dick, făcând un pas în faţă, în aşa fel încât acum se află lângă umărul ei. O bate uşor pe spatele piciorului cu băţul. Ridică-l!

Rosie îşi leagănă urechile şi-l amuşină cu trompa.

— Ridică-l! zice el, lovind-o mai tare.

Rosie zâmbeşte şi-i pipăie buzunarele, continuând să rămână cu toate cele patru picioare bine proptite pe pământ.

Îngrijitorul îi împinge trompa şi se întoarce către şeful lui.

— Are dreptate. E bătută-n cap. Cum faceţi s-o scoateţi de-aici?

— Tipu' ăsta a adus-o, zice directorul, arătând către Greg. Se întoarce din nou spre mine. Deci, zi, ce ştie să facă?

— Stă în-menajerie şi primeşte bomboane de la spectatori.

— *Doar atât*? întreabă el uluit.

— Îhâm, răspund.

— Nu-i de mirare c-aţi dat faliment, zice el, clătinând din cap. Se întoarce din nou către şerif. Ce altceva mai ai?

După asta, nu mai aud nimic, dat fiind că au început iar să-mi ţiuie urechile.

Ce dracu' am făcut?

Mă uit absent la geamurile vagonului 48, întrebându-mă cum să-i dau Marlenei vestea ca acum avem un elefant, când ea dă buzna pe uşă, sărind de pe platformă, ca o gazelă. Atinge pământul, apoi sare iar, luându-şi avânt cu toată forţa picioarelor şi a mâinilor.

Mă întorc pentru a vedea încotro se duce şi aflu imediat. Şeriful şi directorul general de la Fraţii Nesci se află lângă cortul menajeriei, strângându-şi mâinile şi zâmbind. Caii ei sunt frumos înşiruiţi în spatele lor, ţinuţi de frâie de muncitorii circului Fraţilor Nesci.

Când ajunge lângă ei, directorul şi şeriful se întorc spre ea. Sunt prea departe pentru a-mi da seama exact ce se petrece, însă frânturi din diatriba ei – cele rostite pe tonul cel mai ridicat – reuşesc să ajungă până la mine. Lucruri precum „cum îndrăzniţi", „tupeu ieşit din comun" şi „nesimţire strigătoare la cer". Gesticulează nervoasă, dând întruna din mâini. Cuvintele „furt calificat" şi „dau în judecată" răsună cu putere în jur. Dac-am auzit bine, parcă era şi „puşcărie".

Bărbaţii o privesc uluiţi.

Într-un târziu, Marlena tace. Îşi încrucişează braţele, se uită urât la ei şi bate nervoasă din picior. Tipii se uită unul la altul, cu ochii cât cepele. Şeriful se întoarce spre ea şi dă să zică ceva însă, înainte ca el să apuce să rostească măcar un cuvânt, Marlena explodează din nou, ţipând ca o *banshee* şi băgându-i un deget în faţă. Acesta face un pas înapoi, însă ea nu-l lasă, apropiindu-se iar de el. El se opreşte şi răsuflă adânc, îşi bombează pieptul şi închide ochii. Apoi, Marlena începetează să-l amenințe cu degetul şi-şi încrucişează iar braţele. Bate din picior şi dă din cap amenințătoare.

Şeriful cască ochii mari şi se întoarce spre director. După o pauză încordată, dă uşor din umeri. Directorul general se încruntă şi se întoarce către Marlena.

Mai opune rezistenţă cam cinci secunde, după care face un pas înapoi, ridicând braţele, a resemnare. Când mă uit la el, parcă-l văd pe Unchiul Al, cu care seamănă ca două picături. Marlena îşi pune mâinile în şold şi aşteaptă, cu ochii ieşiţi din orbite. În cele din urmă, el se întoarce spre ea, roşu la faţă, şi răcneşte ceva către bărbaţii care ţin caii.

Marlena se uită până când toţi cei unsprezece cai sunt duşi înapoi în menajerie. Pe urmă se întoarce înapoi la vagonul 48.

Dumnezeule mare! Ca şi cum nu era destul că sunt şomer şi n-am casă, mai am şi o femeie însărcinată, un câine orfan, un elefant şi unsprezece cai de care trebuie să am grijă.

Mă întorc la poştă şi îl sun din nou pe decanul Wilkins. De data asta, el tace şi mai mult timp. În cele din urmă, bâlbâie o scuză: îi pare foarte rău, ar vrea să mă poată ajuta, sunt binevenit să-mi dau

examenele, fireşte, însă n-are nici cea mai mică idee ce aş putea să fac cu elefantul.

Mă întorc la circ, cu tot trupul încordat de panică. N-o pot lăsa pe Marlena aici, singură cu animalele, cât mă duc să-mi dau examenele. Dacă între timp şeriful vinde menajeria? Caii vedem noi unde-i adăpostim contra cost şi avem ceva bani ca Marlena şi Queenie să poată sta o vreme la hotel, dar ce facem cu Rosie?

Străbat terenul, ocolind prelatele uriaşe făcute baloţi, răspândite peste tot. Muncitorii de la Fraţii Nesci desfăşoară diverse bucăţi ale cortului principal, sub privirea atentă a administratorului. Se pare că, înainte de a face o ofertă, vor să vadă care e starea exactă a materialului.

Urc treptele vagonului 48 cu inima bătându-mi să-mi spargă pieptul şi respiraţia întretăiată. Trebuie sa mă calmez – gândurile mi se învârt în cercuri tot mai mici. Lucrurile nu se prezintă bine, nu se prezintă bine deloc.

Împing uşa. Queenie vine repede la picioarele mele, cu o expresie înduioşătoare, de uimire amestecată cu recunoştinţă. Dă nedumerită din ciotul care-i serveşte drept coadă. Mă aplec şi-o scarpin pe cap.

— Marlena? zic, îndreptându-mă de spate.

Ea apare de după draperia verde. Are un aer neliniştit, îşi frământă degetele şi evită să mă privească în ochi.

— Jacob, vai, Jacob, am făcut o prostie cât casa.

— Ce anume? zic. Te referi la cai? E în regulă. Ştiu deja.

Ea ridică repede privirea.

— Ştii?

— Te-am văzut. Era destul de clar ce se petrece acolo.

Ea se colorează la fata.

— Îmi pare rău. Pur şi simplu... n-am putut să nu reacţionez. Nu m-am gândit deloc la ce-o să facem cu ei după. Dar ţin atât de mult la ei, că n-am putut suporta să-l las să-i ia. E un om la fel de lipsit de inimă ca şi Unchiul Al.

— E în regulă. Înţeleg.

Fac o pauză.

— Marlena, vreau şi eu să-ţi spun ceva.

— Da?

Dau să deschid gura, însă nu sunt în stare să articulez nici un cuvânt.

Ea pare îngrijorată.

— Ce-i? Ce se întâmplă? E ceva rău?

— L-am sunat pe decanul de la Cornell şi mi-a zis că îmi pot da examenele, dacă vreau.

Ea se luminează toată la faţă.

— E extraordinar!

— Şi o avem şi pe Rosie.

— *Poftim?*

— Am păţit şi eu exact ce-ai păţit şi tu, cu caii, zic iute, încercând să-mi argumentez gestul. Nu mi-a plăcut moaca tipului care se ocupa de elefanţi şi n-am putut să i-o dau – numai Dumnezeu ştie ce s-ar fi ales de ea. Ţin mult la elefantul ăsta. Şi n-am putut să-i las s-o ia. Aşa că i-am convins că e a mea. Şi, din clipa asta, cred că chiar e.

Marlena se holbează lung la mine. Apoi, spre enorma mea uşurare, încuviinţează, zicând:

— Ai făcut bine. Şi eu ţin la ea. Şi merită o viaţă mai bună decât a avut. Însă asta înseamnă că avem o mare problemă.

Se uită pe fereastră, cu ochii mijiţi, gânditoare.

— Trebuie să ne angajăm la alt circ, zice în cele din urmă. Şi se rezolvă toate.

— Cum? Nimeni nu face angajări.

— Ringling angajează mereu, dacă eşti destul de bun.

— Şi chiar crezi că avem şanse?

— Sigur că avem. Avem un număr senzaţional cu elefantul nostru, iar tu eşti veterinar cu studii la Cornell. În mod categoric avem şanse. Însă va trebui sa fim căsătoriţi. Ei sunt foarte scrupuloşi în privinţa asta.

— Scumpa mea, sunt gata să te iau de nevastă în secunda în care se usucă cerneala de pe certificatul de deces.

Ei i se scurge tot sângele din faţă.

— Vai, Marlena, iartă-mă, zic. Mi-a ieşit complet aiurea. Am vrut să spun că, din punctul meu de vedere, n-a existat nici măcar o clipă de îndoială că nu te-aş lua de nevastă.

După un moment de tăcere, ea îşi pune mâna pe obrazul meu. Apoi îşi ia geanta şi pălăria.

— Unde te duci? zic.

Ea se ridică pe vârful picioarelor şi mă sărută.

— Să dau telefonul pe care trebuie să-l dau. Ţine-mi pumnii.

— Ţi-i ţin, zic.

O urmez afară şi mă aşez pe platforma de metal, privind-o cum dispare în zare. Păşeşte extrem de sigură pe ea, punându-şi cu fermitate un picior în faţa celuilalt, cu umerii perfect drepţi. Când trece pe lângă ei, toţi bărbaţii de la circ se uită după ea. O privesc până când dispare după colţul unei clădiri.

Când mă ridic să mă întorc în vagon, dinspre bărbaţii ce desfăşoară prelata se aud strigăte de uimire. Unul dintre ei face un pas înapoi, ţinându-se de burtă. Apoi se îndoaie şi vomită pe iarbă. Ceilalţi continuă sa se holbeze la priveliştea ce li s-a dezvăluit ochilor. Administratorul îşi scoate pălăria şi şi-o duce la piept. Unul câte unul,

ceilalţi îi repetă gestul.

Mă duc să văd despre ce e vorba, cu ochii la grămada uriaşă. E imensă şi, în timp ce mă apropii, încep să desluşesc frânturi de stacojiu, brocard auriu şi pătrăţele negre şi albe.

E Unchiul Al. În jurul gâtului înnegrit are un ştreang improvizat.

Mai târziu în noaptea aceea, Marlena şi cu mine ne strecurăm în menajerie şi-l aducem pe Bobo în vagonul nostru.

Unde mănâncă paişpe, mănâncă şi-al cinşpelea.

Douăzeci şi patru

Deci la asta se reduce totul? Să stai singur pe un hol şi să-ţi aştepţi familia care nu vine?

Nu pot să cred că Simon a uitat. Mai ales azi. Mai ales Simon – băiatul ăsta şi-a petrecut primii şapte ani de viaţă la Circul Ringling.

Ca să fiu drept, are şi el şaptezeci şi unu de ani. Sau şaizeci şi nouă? Fir-ar să fie, deja mă oboseşte că nu-mi aduc aminte exact. Când se întoarce Rosemary, am s-o întreb în ce an suntem şi-o să reglez chestia asta odată pentru totdeauna. E foarte bună cu mine fata asta, Rosemary. Nu mă face să mă simt mai senil decât sunt. Un om ar trebui sa ştie câţi ani are, îmi amintesc atâtea lucruri, de parcă s-ar fi întâmplat ieri. De pildă, ziua în care s-a născut Simon. Doamne, ce bucurie! Ce uşurare! Ameţeala care m-a cuprins în timp ce mă apropiam de pat, agitaţia. Şi cum am văzut-o pe Marlena, îngerul meu, care mă aştepta şi îmi zâmbea, obosită, radioasă, ţinând în braţe o păturică făcută ghem. Feţişoara lui, atât de neagră şi de boţită, încât abia dacă aducea cu un om. Însă, atunci când Marlena i-a tras păturica de pe păr şi am văzut că e roşu, am crezut că leşin de fericire. Nu mă îndoisem nici o clipă – l-aş fi iubit şi l-aş fi crescut oricum –, dar, cu toate astea, era să pic jos când am văzut părul ăla roşu.

Mă uit la ceas cu disperare crescândă. Cred că prima parte a spectacolului e deja pe sfârşite. Dar nu e drept! Toţi babalâcii ăia cu mintea plecată cu sorcova, care nici măcar nu ştiu la ce se uită, şi eu nu! Eu sunt sechestrat pe holul asta idiot! Sau nu?

Îmi încreţesc fruntea şi clipesc. De ce am eu impresia că aş fi sechestrat?

Mă uit în stânga şi în dreapta. Nimeni. Mă întorc şi mă uit către hol. Pe lângă mine trece rapid o infirmieră cu o fişă în mână şi cu ochii la pantofi.

Mă trag încet la marginea scaunului şi mă întind după cadru. Dacă estimez corect, mă aflu la vreo cinci metri de libertate. Bine, după asta o să mai am de traversat încă vreo două sute de metri, dar, dacă reuşesc, poate că apuc să văd şi eu măcar ultimele numere. Şi finalul – n-o să fie acelaşi lucru cu prima parte a spectacolului, dar măcar e ceva. Mă trece o căldură plăcută şi-mi înăbuş un chicotit. Oi fi având eu nouăzeci de ani, dar cine zice că sunt neputincios?

Când mă apropii, uşa glisantă de sticlă se deschide. Slavă Domnului – nu cred că aş fi reuşit să mă descurc cu cadrul şi o uşă normală. Merg clătinându-mă, dar e în regulă. Aşa cum merg, mă

descurc.

Ajung afară pe trotuar şi mă opresc, orbit de soare.

N-am mai ieşit de atâta timp afară, în lumea reală, încât combinaţia de motoare mergând, câini care latră şi claxoane care claxonează îmi pune un nod în gât. Lumea de pe trotuar se dă la o parte şi trece pe lângă mine, de parcă aş fi o piatră dintr-un pârâu. Nimeni nu pare mirat la vederea unui moşneag care stă pe trotuar în papuci, în faţa unui azil de bătrâni. Însă îmi dau seama că, de unde stau, orice asistentă care trece prin holul principal mă poate vedea foarte uşor.

Îmi ridic cadrul, îl mut câţiva centimetri în stânga şi-l trântesc din nou jos. Rotiţele Iui de plastic se lovesc de ciment, iar sunetul îmi provoacă ameţeală. E un zgomot real, un scrijelit puternic, nu doar un scârţâit camuflat, de cauciuc. Păşesc în urma lui, savurând plescăitul papucilor pe asfalt. Încă două asemenea mişcări, şi am pornit în direcţia bună. Acum o întoarcere în trei timpi, executată perfect. Apuc bine cadrul şi păşesc, concentrându-mă la picioare.

Nu trebuie să merg prea repede. Ar fi un dezastru să cad, din multe puncte de vedere. Aici nu sunt plăci de gresie, aşa că măsor cu pasul – pasul meu. După fiecare pas, îmi aduc călcâiul unui picior paralel cu degetele celuilalt. Şi tot aşa, înaintând cam douăzeci şi cinci de centimetri odată. Din când în când, mă opresc să văd cât am mers. *E* puţin, dar înaintez. De fiecare dată când mă uit, cortul vopsit în dungi albe şi magenta se vede tot mai aproape.

Îmi ia jumătate de oră şi trebuie să mă opresc de două ori, însă aproape am ajuns şi deja simt încântarea victoriei. Respir destul de greu, însă sunt încă destul de sigur pe picioare. A fost o femeie care am crezut că o să-mi facă probleme, dar am reuşit să scap de ea. Nu sunt mândru de asta – dar al naibii să fiu dacă am să las vreo persoană pusă pe făcut bine cu forţa să-mi distrugă bucuria acestei ieşiri în oraş. Nu pun piciorul înapoi în azil până nu văd cât a mai rămas din spectacol, şi vai de cel care încearcă să mă împiedice. Chiar dacă vin după mine infirmierele, nu mă dau bătut şi am de gând să fac un scandal de pomină. O să fac tărăboi. O să le fac de râs în public şi-o să le pun s-o aducă pe Rosemary. Şi, când ea o să-şi dea seama cât sunt de hotărât, o sa mă ducă ea la spectacol. O să mă ducă, chiar dacă asta înseamnă să nu-şi poată termina tura – oricum, e ultima ei zi de serviciu.

O, Doamne! Cum am să supravieţuiesc în locul ăsta fără ea? Gândul că urmează să plece curând mă umple de tristeţe, însă e înlocuită rapid de bucurie – mă aflu atât de aproape de circ, încât aud vibraţiile puternice ale muzicii. Superbele acorduri ale muzicii de circ, care-mi e atât de dragă. Îmi vâr limba în colţul gurii şi iuţesc pasul. Aproape am ajuns. Mai sunt doar câţiva metri...

— Stai aşa, tataie. Unde crezi că te duci?

Mă opresc şocat. Ridic privirea. În ghereta de bilete se află un puşti, încadrat de punguţe cu vată de zahăr, roz şi bleu. Dincolo de geam, sub braţele lui aşezate pe tejghea, clipesc jucării electronice. Are un inel în arcadă, o biluţă în buza inferioară şi câte un tatuaj imens pe fiecare umăr. Unghiile îi sunt negre ca pana corbului.

— Unde crezi că mă duc? zic pus pe harţă. N-am timp de discuţii. Şi-aşa am ratat aproape tot spectacolul.

— Un bilet e doişpe dolari.

— N-am nici un ban.

— Atunci n-ai cum sa intri.

Sunt ca lovit cu leuca şi tocmai mă gândesc ce să-i răspund, când lângă mine vine un tip. E mai în vârsta, bine îmbrăcat, perfect bărbierit. Directorul, pot să pun pariu.

— Ce se întâmplă, Russ?

Puştiul mă arată cu degetul.

— L-am prins pe moşul ăla încercând să se strecoare fără bilet.

— Să mă strecor, auzi! Exclam indignat la culme.

Bărbatul îmi aruncă o privire şi se întoarce către puşti.

— Ce naiba e cu tine?

Russ se strâmbă şi priveşte în pământ.

Managerul stă în faţa mea şi-mi zâmbeşte călduros.

— Domnule, mi-ar face plăcere să vă conduc. Nu v-ar fi mai uşor dacă v-aş aduce un scaun cu rotile? Atunci n-ar mai trebui să ne stresăm că nu vă găsim loc.

— Ar fi foarte drăguţ din partea dumneavoastră. Mulţumesc, zic, pe punctul de a izbucni în plâns de uşurare.

Altercaţia mea cu Russ m-a lăsat tremurând din tot corpul – gândul că e posibil să fi făcut tot drumul ăsta doar ca să fiu trimis la plimbare de către un adolescent cu piercing în buză m-a dat complet peste cap. Însă acum e în regulă. Nu doar că am reuşit, dar cred că e posibil chiar să obţin un loc chiar lângă arenă.

Directorul dispare într-o laterală a cupolei şi se întoarce cu un cărucior standard de spital. Îl las să mă ajute să mă aşez, apoi, în timp ce el mă împinge spre intrare, îmi relaxez muşchii obosiţi de atâta încordare.

— Nu-l puneţi la inimă pe Russ, spune el în ciuda găurilor şi găurelelor lui, e un băiat de treabă, deşi mă întreb sincer dacă, atunci când bea, nu ţâşneşte apa din el ca din ţâşnitoare.

— Pe vremea mea, la bilete stătea cineva în vârstă. Era, cum ar fi, ultima treaptă pe care puteai lucra, după ce nu mai erai în puteri.

— Aţi lucrat la circ? mă întreabă bărbatul. La care anume?

— Am lucrat la două. Primul a fost Cel Mai Senzaţional Spectacol de pe Pământ, al Fraţilor Benzini, zic mândru, articulând cu emfază fiecare silabă. Al doilea a fost Ringling.

Căruciorul se opreşte. În faţa mea apare brusc chipul bărbatului.

— Aţi lucrat la Fraţii Benzini? În ce an?

— În vara lui 1931.

— Aţi fost acolo şi când a dat strechea-n animale şi s-a desfiinţat circul?

— Sigur c-am fost! Exclam. Dumnezeule, am fost chiar acolo. Chiar în menajerie. Eram veterinarul circului.

EI mă priveşte incredul.

— Nu-mi vine să cred! După incendiul circului Harford şi naufragiul celor de la Hagenbeck-Wallace, cred că e cel mai celebru dezastru din toate timpurile.

— Să ştii că chiar aşa a fost. Îmi amintesc de parc-ar fi ieri. Ba, ce zic eu aici, îmi amintesc mai bine decât dac-ar fi fost ieri.

Bărbatul clipeşte şi-mi întinde mâna.

— Charlie O'Brien al treilea.

— Jacob Jankowski, zic, luându-i mâna. Întâiul.

— Charlie O'Brien mă priveşte îndelung, cu mâna la piept, de parcă ar depune un jurământ.

— Domnule Jankowski, acum am să vă duc la spectacol cât încă mai aveţi ce vedea, însă ar fi o mare onoare şi un enorm privilegiu dacă aţi fi de acord să-mi acceptaţi invitaţia de a bea ceva împreună în rulota mea, după reprezentaţie. Sunteţi un manual de istorie vie şi mi-ar plăcea nespus să aflu, direct de la sursă, cum s-a întâmplat. Mi-ar face mare plăcere ca, după aceea, să vă conduc acasă.

— Cu mare bucurie, zic.

El se duce repede în spatele căruciorului.

— Bine atunci. Sper să vă placă spectacolul nostru.

— O mare onoare şi un enorm privilegiu.

Zâmbesc senin, în timp ce el mă conduce chiar lângă arenă.

Douăzeci şi cinci

Spectacolul s-a terminat – un spectacol destul de bun, deşi nu de grandoarea celui al Fraţilor Benzini şi nici a celui al Circului Ringling –, însă cum ar fi putut să fie? Pentru asta, ai nevoie de propriul tău tren.

Stau la o masă de melamină, în partea din spate a unei rulote impresionante, beau un pahar de whisky single malt la fel de impresionant – Laphroaig, dacă nu mă înşel şi cânt, vesel ca un cintezoi. Îi povestesc lui Charlie totul: despre părinţii mei, despre relaţia mea cu Marlena, despre felul în care şi-au găsit sfârşitul Camel şi Walter. Îi povestesc despre cum m-am târât pe acoperişul trenului în toiul nopţii cu un cuţit între dinţi şi gânduri ucigaşe în minte. Îi povestesc despre bărbaţii aruncaţi din tren, despre strechea animalelor şi despre cum Unchiul Al şi-a pus ştreangul de gât. Şi, în final, îi povestesc şi despre ce a făcut Rosie. Nici măcar nu mă gândesc ce spun. E destul să deschid gura şi vorbele mi se articulează singure.

Uşurarea e instantanee şi palpabilă. Toţi anii ăştia am ţinut toate aceste sentimente adânc îngropate în suflet. M-am simţit vinovat, am simţit că am trădat-o, însă ceea ce simt acum – aici, în faţa atât de înţelegătorului Charlie – e mai degrabă o absolvire de păcate. O mântuire chiar.

N-am ştiut niciodată exact dacă Marlena ştia – se întâmplau atâtea în menajerie în acele clipe, încât n-am nici cea mai vagă idee ce a văzut exact, şi nu am deschis niciodată subiectul. N-am putut, fiindcă mi-a fost teamă să n-o vadă pe Rosie cu alţi ochi – şi, sincer să fiu, chiar şi pe mine. E adevărat, poate că Rosie a fost cea care l-a ucis pe August, însă şi eu îi doream la fel de tare moartea.

La început, am tăcut pentru a o proteja pe Rosie – şi nu încăpea nici o îndoială că avea mare nevoie să fie protejată, pe vremea aceea, elefanţii erau omorâţi fără mare tam-tam –, însă n-am nici o scuză pentru faptul că nu i-am spus niciodată Marlenei adevărul. Chiar dacă asta ar fi făcut-o să ţină mai puţin la Rosie, nu i-ar fi făcut niciodată nici un rău. E singurul secret pe care nu i l-am împărtăşit în toată căsnicia noastră şi, în cele din urmă, a devenit mult prea greu să i-l pot spune. De la un moment dat încolo, un asemenea secret nu mai contează. Pentru cel care îl poartă în suflet, lucrurile sunt însă ceva mai puţin simple.

Când îmi aude povestea, Charlie nu pare câtuşi de puţin şocat şi nu are deloc aerul că mă condamnă şi sunt atât de uşurat, încât, după ce

termin de istorisit despre strechea animalelor, nu mă opresc şi povestesc mai departe. Îi spun despre anii petrecuţi la Circul Ringling şi despre cum am plecat de la circ, după ce ni s-a născut cel de-al treilea copil. Marlena se săturase pur şi simplu de atâtea drumuri – avea şi ea nevoie, ca orice femeie, de un cămin stabil, bănuiesc – şi, în plus, Rosie îmbătrânea şi ea. Din fericire, în acea primăvară s-a întâmplat ca veterinarul de la Brookfield Zoo din Chicago să moară subit, aşa că am fost mană cerească pentru ei – nu aveam doar şapte ani de experienţă cu animalele exotice şi studii de profil, ci şi propriul meu elefant.

Am cumpărat o fermă aflată destul de departe de grădina zoologică ca să putem ţine cu noi caii, însă destul de aproape ca să nu fac atât de mult până la serviciu. Treptat, am retras caii din spectacol, doar Marlena şi copiii îi mai călăreau din când în când. Erau graşi şi fericiţi – caii, nu copiii, şi nici Marlena. Bobo a venit şi el cu noi, firește. De-a lungul timpului, ne-a dat mai mare bătaie de cap cu năzbâtiile lui decât copiii, dar noi tot îl iubeam.

Zile agitate, zilele tinereţii noastre! Nopţi nedormite, sugari plângând; zile când casa arăta ca după uragan: vremuri când aveam cinci copii, un cimpanzeu şi o nevastă cu febră, la pat. Chiar şi atunci când copiii vărsau câte patru pahare de lapte pe zi şi aveam impresia că ţipetele o să-mi sfredelească creierii, sau când mă duceam să-mi scot pe cauţiune de la secţia de poliţie unul dintre copii, sau, la un moment dat, greu de uitat, chiar pe Bobo, pentru cine ştie ce infracţiune minoră, erau ani frumoşi, ani minunaţi.

Însă toate astea au trecut ca gândul. Acum, Marlena şi cu mine eram îndrăgostiţi până peste urechi şi, o clipă mai târziu, copiii ne cereau maşina şi plecau în escapade cu colegii de facultate. Şi acum, iată-mă aici. Am nouăzeci de ani şi sunt singur.

Charlie, Dumnezeu să-l binecuvânteze, e realmente interesat de povestea mea. Ia sticla şi se apleacă uşor în faţă. În clipa în care îmi împing paharul către el, se aude o bătaie în uşă. Îmi retrag grăbit mâna, de zici că m-a ars cineva.

Charlie alunecă pe banchetă şi se apleacă spre fereastră, trăgând perdeaua cu două degete.

— Au, zice. Frige. Cine-o fi?

— Cred că au venit după mine.

El se uită la mine, scurt şi precis.

— Poftim?

— Au venit după mine, zic, încercând să-i susţin privirea.

E dificil – sufăr de astigmatism, rezultat în urma unei contuzii de demult. Cu cât încerc mai tare să mă uit la cineva, cu atât încep să-mi joace ochii mai tare în cap.

Charlie dă drumul perdelei şi se duce la uşă.

— Bună seara, se aude un glas bărbătesc din uşă. Îl caut pe Charlie O'Brien. Mi-a zis cineva ca îl pot găsi aici.

— Puteţi şi l-aţi şi găsit. Cu ce vă pot fi de folos, domnule poliţist?

— Sperăm să ne puteţi ajuta. A dispărut un bătrân, de la un cămin din capătul străzii. Iar personalul crede că e posibil să se afle aici.

— Nu m-ar mira. Tuturor le place circul, indiferent de vârstă.

— Sigur. Aşa e. Problema e ca acest bătrân are nouăzeci şi trei de ani şi o constituţie destul de fragilă. Sperau să se întoarcă singur după spectacol, însă au trecut câteva ore şi el tot nu s-a întors. Sunt foarte îngrijoraţi să nu fi păţit ceva.

Charlie clipeşte amical către poliţist.

— Chiar daca a venit aici, mă îndoiesc că mai e la noi. Am început deja să ne strângem calabalâcul.

— Vă amintiţi cumva dacă aţi văzut pe cineva care să corespundă acestei descrieri, în seara asta?

— Sigur. O sumedenie de bătrâni. I-au adus familiile la spectacol.

— Dar aţi văzut cumva şi un bătrân care a venit singur?

— Eu, unul, nu, dar vine atâta lume la circ, încât după o vreme nu mai eşti atent.

Poliţistul bagă capul în rulotă. Privirea lui se opreşte asupra mea, cu mare interes.

— Dânsul cine e?

— Cine... el? spune Charlie, arătând spre mine.

— Da.

— E tatăl meu.

— Vă supăraţi dacă intrăm o clipă?

După o foarte scurtă pauză, Charlie se dă înapoi şi-i face loc să intre.

— Deloc, poftim, intraţi.

Poliţistul urcă în rulotă. E atât de înalt, încât trebuie să *se* aplece. Are bărbia proeminentă şi nasul coroiat bine. Are ochii foarte apropiaţi, ca de urangutan.

— Ce faceţi, domnule? mă întreabă, apropiindu-se. Mijeşte ochii spre mine, privindu-mă cu atenţie.

Charlie mă săgetează cu privirea.

— Tata nu poate vorbi. A avut un atac cerebral în urmă cu câţiva ani.

— Nu i-ar fi mai bine acasă? spune poliţistul.

— Asta e casa Iui.

Îmi cade bărbia şi o las să-mi tremure, fără să-mi pese cum arăt. Apuc paharul cu mâna tremurândă şi aproape îl răstorn, însă din fericire nu se întâmplă asta, ar fi şi păcat să se irosească aşa un whisky.

— Stai aşa, tată, lasă-mă să te ajut, spune Charlie, grăbindu-se spre

mine. Se strecoară pe banchetă lângă mine şi-mi ia paharul. Mi-l ridica la buze.

Îmi ascut limba ca un papagal, lăsând-o să atingă cuburile de gheaţă ce mi se rostogolesc spre gură.

Poliţistul mă priveşte. Nu mă uit direct la el, însă îl văd cu coada ochiului.

Charlie îmi pune paharul jos şi se uită placid la el.

Poliţistul ne priveşte o vreme, apoi cercetează încăperea cu ochi iscoditori. Charlie are o privire opacă, iar eu mă străduiesc să las să-mi curgă câteva bale.

În cele din urmă, poliţistul îşi ridică uşor cascheta.

— Vă mulţumesc, domnilor. Dacă vedeţi sau auziţi ceva, vă rog, daţi-ne de ştire imediat. Bătrânul respectiv e foarte bolnav şi nu poate fi lăsat de capul lui pe stradă.

— Să fiţi sigur de asta, spune Charlie. Dacă doriţi, vă puteţi uita şi în circ. O să-mi pun oamenii să îl caute. Ar fi mare păcat să păţească ceva.

— Poftiţi numărul meu de telefon, spune poliţistul, întinzându-i lui Charlie o carte de vizită. Dacă auziţi ceva, sunaţi-mă.

— Categoric.

Poliţistul mai aruncă o ultimă privire în jur, apoi porneşte spre uşă.

— Atunci, noapte bună, zice.

— Noapte bună, spune Charlie, conducându-l la uşă.

După ce o închide, se întoarce la masă. Se aşază şi ne mai toarnă câte un whisky. Luăm fiecare câte o înghiţitură, apoi rămânem aşa, în tăcere.

— Eşti sigur că asta vrei? mă întreabă în cele din urmă.

— Da.

— Şi cu medicamentele ce facem? Urmezi vreun tratament?

— Nu. Singura mea problemă e vârsta. E o problemă care o să se regleze singură, la un moment dat.

— Şi familia ta?

Mai iau o gură de whisky, învârt lichidul de pe fundul paharului, apoi îl golesc.

— O să le trimit nişte vederi.

Mă uit la el şi-mi dau seama că vorbele mele au sunat aiurea.

— N-am vrut să zic asta. Îi iubesc şi ştiu că şi ei mă iubesc pe mine, dar pur şi simplu nu mai fac parte din viaţa lor. Am ajuns un fel de corvoadă. De-asta a trebuit să vin singur până aici în seara asta. Au uitat pur şi simplu că exist.

Charlie mă priveşte încruntat. Are un aer îndoit.

Îmi pledez cazul mai departe, disperat.

— Am nouăzeci şi trei de ani. Ce-am de pierdut? Încă mai pot avea grijă singur de mine. Am nevoie de ajutor pentru unele lucruri, însă

nu sunt chiar expirat de tot.

Îmi simt ochii umezi şi fac eforturi să-mi iau o expresie cât pot de dură, de bărbătească. Dumnezeu ştie că nu sunt un neputincios.

— Lasă-mă să vin cu voi. Pot să vând bilete. Russ poate să facă orice – e tânăr. Dă-mi mie slujba lui. Încă îmi mai merge mintea şi ştiu să dau restul corect. Ştiu că nu te ocupi de o instituţie de caritate.

Lui Charlie i se înceţoşează privirea. Jur în faţa Celui de Sus că nu mint.

Continui, de parcă m-aş apăra în faţa instanţei.

— Dacă mă prind, mă prind. Dacă nu, ei bine, la sfârşitul sezonului îi sun şi mă duc înapoi. Şi, dacă între timp se întâmplă ceva, nu trebuie decât să-i suni şi-o să vină după mine. Ce e rău în asta?

Charlie mă priveşte lung. N-am văzut în viaţa mea o privire atât de gravă.

Unu, doi, trei, patru, cinci, şase – n-o să răspundă – *şapte, opt, nouă* – o să mă trimită înapoi la azil, şi de ce, mă rog, să n-o facă, nu mă ştie decât de câteva ore – *zece, unşpe, doişpe*...

— Bine, zice.

— Bine?

— Bine. Să ai ce să le povesteşti strănepoţilor tăi. Sau stră-strănepoţilor. Sau stră-stră-strănepoţilor.

Scot un chiot de bucurie, fericit la culme. Charlie îmi face cu ochiul şi îmi mai toarnă un deget de whisky. Apoi, după ce se gândeşte mai bine, dă să întoarcă iar sticla cu fundul în sus.

Întind mâna şi o înşfac de gât.

— Mai bine nu, zic. N-aş vrea să mi se urce la cap şi să-mi fracturez vreun şold.

Apoi râd, fiindcă e atât de ridicol şi de minunat şi e tot ce pot face, dacă nu vreau să mă pornesc pe chicotit şi să nu mă mai pot opri. Şi ce dacă am nouăzeci şi trei de ani? Şi ce dacă sunt un moş ţâfnos şi corpul îmi e o epavă? Dacă ei mă acceptă, cu tot cu conştiinţa mea vinovată, ce m-ar opri să fug în lume cu circul?

E aşa cum i-a spus Charlie poliţaiului. Pentru moşneagul ăsta, circul e casa lui.

Nota autoarei

Ideea acestei cărţi mi-a venit în mod neaşteptat: la începutul anului 2003, mă pregăteam să scriu o cu totul altă carte, când *Chicago Tribune* a publicat un articol despre Edward J. Kelty, un fotograf care a însoţit circurile aflate în turneu în America, în anii ’20 şi ’30. Fotografia care însoţea articolul m-a fascinat atât de tare, că am cumpărat două albume cu fotografii despre circul de altădată: *Poftiţi pe aici, Fotografiile lui Edward J. Kelty* şi *Nebunesc, ciudat şi minunat: Circul american văzut de F.W. Glasier.* În clipa în care le-am terminat de răsfoit, ideea se născuse deja. Am abandonat cartea pe care aveam de gând s-o scriu şi, în locul ei, m-am lăsat absorbită de lumea circului şi a trenului cu care se deplasa acesta.

Am început să-mi fac o listă cu lecturile obligatorii pentru subiect, listă sugerată de arhivarul de la Circus World, din Baraboo, Wisconsin, localitatea în care se adăpostea peste iarnă circul Fraţilor Ringling. Multe dintre cărţi nu se mai găseau în librării, dar am reuşit să fac rost de ele de la anticariatele cu cărţi rare. Câteva săptămâni mai târziu, am plecat la Sarasota, Florida, pentru a vizita Muzeul Circului Ringling, care, din întâmplare, vindea copii ale cărţilor rare aflate în colecţia sa. Am venit acasă mai săracă cu câteva sute de dolari, însă mai bogată cu mai multe cărţi decât puteam duce.

Mi-am petrecut următoarele patru luni şi jumătate dobândind cunoştinţele necesare pentru a putea prezenta adecvat subiectul, inclusiv făcând încă trei expediţii de documentare (una, din nou, la Sarasota, una la Circus World din Baraboo şi o vizită de o săptămână la Kansas City Zoo, cu un fost îngrijitor de elefanţi, pentru a afla cât mai multe despre limbajul trupului şi comportamentul acestora).

Istoria circului american este atât de bogată, încât mi-am cules multe dintre detaliile cele mai crâncene ale acestei poveşti din cărţi sau anecdote (în lumea circului, aşa cum se ştie prea bine, linia de demarcaţie dintre cele două este foarte subţire). Printre acestea se numără expunerea unui hipopotam îmbălsămat, parada unei „femei puternice” de două sute de kilograme prin oraş, într-o cuşcă de elefant, un elefant care îşi scotea întruna ţăruşul din pământ şi fura limonada, alt elefant care a fugit şi a fost găsit în grădina de zarzavat a cuiva, un leu şi un spălător de vase împietriţi de spaimă sub o chiuvetă, un director de circ ucis, al cărui corp a fost ascuns în prelata cupolei, şi aşa mai departe. Am încorporat, de asemenea, în poveste îngrozitoarea şi reala tragedie a paraliziei provocate de ghimbirul jamaican, care a distrus vieţile a cel puţin o sută de mii de americani între 1930 şi 1931.

În încheiere, aş vrea să vă spun câteva cuvinte despre doi elefanţi de circ de altădată, nu doar fiindcă ei mi-au oferit inspiraţia pentru punctele culminante ale poveştii mele, ci şi pentru că aceste două fete merită să fie amintite.

În 1903, un elefant pe nume Topsy şi-a ucis dresorul după ce el i-a dat să înghită o ţigară aprinsă. La vremea aceea, celor mai mulţi elefanţi de circ li se ierta o moarte sau două – atâta timp cât nu era vorba de un spectator –, însă aceasta era a treia persoană pe care o omora. Stăpânii ei de la Coney Island Luna Park au hotărât să facă din execuţia ei un spectacol public, însă anunţul că au de gând să o spânzure a provocat mare scandal în rândul opiniei publice – la urma urmei, spânzurarea nu era o pedeapsă ieşită din comun şi mult prea crudă? Extrem de supăraţi, stăpânii lui Topsy l-au contactat pe Thomas Edison. Ani la rând, Edison „demonstrase" pericolele curentului alternativ descoperit de rivalul său, George Westinghouse, efectuând electrocutări publice de câini şi pisici maidaneze şi, din când în când, de cai sau vaci – însă niciodată nu avusese ambiţii atât de mari precum cea de a electrocuta un elefant. A acceptat provocarea. Dat fiind că, între timp, la New York, scaunul electric înlocuise ca metodă oficială de execuţie spânzurătoarea, protestele au încetat.

Din acest punct, istorisirile martorilor diferă. Nu se ştie precis dacă lui Topsy i s-au dau morcovi îmbibaţi cu cianură, într-o încercare de pre-execuţie, ori dacă i-a mâncat puţin înainte de a fi electrocutată, însă toată lumea îşi aminteşte că Edison şi-a adus cu el un aparat de filmat, a încălţat-o pe Topsy cu nişte sandale căptuşite cu cupru şi a legat-o la şase mii şase sute de volţi, în faţa a o mie cinci sute de spectatori, omorând-o în aproximativ zece secunde. Edison, convins că fapta sa era dovada supremă pentru discreditarea curentului alternativ, a pornit apoi cu filmul prin întreaga ţară, să-l arate tuturor.

O altă întâmplare, într-o notă ceva mai veselă: tot în 1903, un circ din Dallas a achiziţionat un elefant pe nume Old Mom de la Cari Hagenbeck, o legendă vie a circului, care susţinea că e cel mai inteligent elefant pe care l-a avut vreodată. Astfel, speranţele lor au fost foarte mari. însă noii dresori ai lui Old Mom au fost curând dezamăgiţi, când au descoperit că nu o pot convinge decât cel mult să se plimbe de colo-colo. într-adevăr, era atât de inutilă, încât „trebuia să fie împinsă şi trasă de la un circ la altul". Când Hagenbeck a vizitat-o mai târziu pe Old Mom la noul ei cămin, a fost foarte supărat când a auzit că lumea o consideră tembelă şi a spus asta – în germană. Şi, brusc, toţi şi-au dat seama că Old Mom nu înţelegea decât ce i se spunea în germană. După această revelaţie, Old Mom a fost dresată din nou, de această dată în engleză, şi a avut o carieră prodigioasă. A murit în 1933, la înaintata vârstă de optzeci de ani, înconjurată de

prieteni şi de admiratori.

În amintirea lui Topsy şi a lui Old Mom...

Mulţumirile autoarei

Le sunt îndatorată următoarelor persoane pentru contribuţia lor la această carte:

Extraordinarei echipe de la Algonquin, din care fac parte Chuck Adams, Michael Taeckens, Aimee Rodriguez, Katherine Ward, Elisabeth Scharlatt şi Ina Stern. Un cuvânt special de mulţumire minunatului Craig Popelars, care a văzut ceva deosebit în această poveste şi i-a făcut pe librari să creadă în ea. Vă mulţumesc tuturor, din adâncul inimii.

Primilor mei cititori, Karen Abbott, Maggie Dana, Kristy Kiernan, Maureen Ogle, Kathryn Puffett (din întâmplare, mama mea) şi Terence Bailey (din întâmplare, tatăl meu), pentru dragostea şi sprijinul lor şi pentru că au avut grijă să mă facă să mai cobor, din când în când, cu picioarele pe pământ şi să fac o pauză.

Lui Gary C. Payne, pentru că mi-a răspuns la toate întrebările legate de circ, mi-a furnizat anecdote şi mi-a citit atent manuscrisul, pentru acurateţe.

Lui Fred D. Pfening III, Ken Harck şi Timothy Tegge, care au avut deosebita amabilitate de a-mi permite să folosesc fotografii din colecţiile lor. Mulţumiri speciale lui Fred, pentru că a citit textul şi m-a ajutat să găsesc nuanţele cele mai potrivite.

Lui Heidi Taylor, arhivar adjunct la Ringling Museum of Art, pentru că m-a ajutat să-i găsesc pe deţinătorii drepturilor pentru diverse fotografii şi să obţin acordul lor pentru a le folosi, şi Barbarei Fox McKellar, pentru că mi-a dat voie să public fotografia tatălui său.

Lui Mark şi Carrie Kabak, atât pentru ospitalitatea lor, cât şi pentru că mi-au oferit detalii despre atribuţiile lui Mark de pe vremea când lucra la Kansas City Zoo.

Lui Andrew Walaszek, pentru că mi-a furnizat şi mi-a verificat frazele în polonă.

Lui Keith Cronin, atât pentru criticile sale constructive, cât şi pentru că mi-a sugerat titlul romanului.

Emmei Sweeney, pentru că a continuat să fie tot ce mi-aş putea dori de la un agent.

Şi, în cele din urmă, soţului meu Bob – dragostea mea şi cel mai mare campion al lumii.

Sara Gruen, una dintre cele mai de succes scriitoare ale momentului, s-a născut în Vancouver și a crescut în Ontario. În 1993 a absolvit Carleton University din Ottawa cu o diplomă în literatură engleză. După ce lucrează o vreme în domeniul software, în 1999 se mută în Statele Unite, iar doi ani mai târziu se hotărăște să se dedice în exclusivitate scrisului. Primele două romane, *Riding Lessons* (2004) și *Flying Changes* (2005), o aduc în atenția publicului și a criticii, însă notorietatea și-o dobândește cu ***Apă pentru elefanți*** (2006), a cărui ediție *hardcover* s-a vândut într-o lună în 248 000 de exemplare, a ajuns în fruntea topului de bestselleruri al prestigiosului *New York Times* (devansând la un moment dat *Middlesex* al lui Jeffrey Eugenides) și a fost luată în opțiune în vederea ecranizării de Andrew R. Tennenbaum, producătorul filmului *Identitatea lui Bourne*, contra sumei de un milion de dolari. Succesul formidabil de care se bucură ***Apă pentru elefanți*** i-a adus scriitoarei în toamna lui 2008 un contract de cinci milioane de dolari cu Spiegel & Grau, un imprint al Random House, pentru următoarele două romane, din care primul, *Ape House*, a apărut în 2010. Din 2006 și până acum, ***Apă pentru elefanți*** a rămas o prezență constantă în topurile celor mai bine vândute cărți din *New York Times*, *Los Angeles Times*, *Wall Street Journal*, *Newsday*, *USA Today*. În anul 2007 este recompensat cu premiile Booksense Book of the Year, *Cosmopolitan's* Fun Fearless Fiction, Friends of American Literature Adult Fiction, Bookbrowse Diamond pentru cea mai populară carte, Alex/ALA, iar în 2008 este nominalizat pe lista lungă la International IMPAC Dublin Literary Award. Filmul *Apă pentru elefanți* a avut lansarea internațională pe 22 aprilie 2011.

Apărut în SUA în 2006, *Apă pentru elefanți* a fost luni întregi Numărul 1 în topurile de vânzări din *New York Times*, *Los Angeles Times*, *Wall Street Journal*, *USA Today*, fiind desemnat în același an Favourite Book of the Year de către publicația *Newsday*. În 2007 este recompensat cu premiile Booksense Book of the Year și Bookbrowse Diamond pentru cea mai populară carte.
TRADUS ÎN PESTE 40 DE ȚĂRI.
VÂNDUT ÎN PESTE 5 MILIOANE DE EXEMPLARE.

Suntem în America Marii Crize din anii '30. Încercând să-și afle drumul în viață, tânărul Jacob Jankowski sare din mers în trenul unui vestit circ ambulant. Printre acrobați, îmblânzitori de lei, înghițitori de săbii, învață să râdă și să plângă, să urască și să iubească. O carte de o seducție magică, despre viața ca spectacol perpetuu, despre strălucire și suferință și mai ales despre iubire.

„Un roman savuros și emoționant despre un univers plin de magie. Eroi, răufăcători, animale sălbatice năvălesc în arenă, iar spectacolul poate să înceapă! Cititorul e vrăjit încă de la primele rânduri."

Stephen King

„Din detalii istorice minuțios prelucrate, Sara Gruen izbutește să aducă la lumină lumea de o incredibilă fascinație a circului american din perioada Marii Crize."

Publishers Weekly

FOX 2000 PICTURES PRESENTS A 3 ARTS ENTERTAINMENT/GIL NETTER/FLASHPOINT ENTERTAINMENT PRODUCTION A FRANCIS LAWRENCE FILM
REESE WITHERSPOON ROBERT PATTINSON CHRISTOPH WALTZ "WATER FOR ELEPHANTS" AND HAL HOLBROOK ALEXANDRA PATSAVAS
JAMES NEWTON HOWARD JACQUELINE WEST ALAN EDWARD BELL A.C.E. JACK FISK RODRIGO PRIETO ASC, AMC
KEVIN HALLORAN GIL NETTER ERWIN STOFF ANDREW R. TENNENBAUM SARA GRUEN RICHARD LaGRAVENESE
www.foxmovies.com
FRANCIS LAWRENCE

"WATER FOR ELEPHANTS"
Film artwork © 2011 Twentieth Century Fox Film Corporation. All rights reserved.

Film distribuit în România de
ODEON

ISBN 978-973-689-418-3

[1] Marcă de cereale pentru bebeluși. (N. tr.)
[2] Steagul SUA. (N. tr.)
[3] Celebră familie de circari americani, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. (N. tr.)

[4] Cunoscută şi sub denumirea populară „boala porumbului în copită”, apare în momentul schimbării bruşte a concentratelor, mai ales la introducerea de concentrate (porumb, ovăz, orz.) proaspăt recoltate în furajarea animalelor. (N. tr.)
[5] Celebru spărgător de bănci american şi presupus criminal, a cărui imagine a fost idealizată de public. (N. tr.)